

Ann-Charlotte Palmgren

Göra ätstörd

Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar

Foto: Katarina Jungar

Ann-Charlotte Palmgren

(f.1980) är genusvetare med inriktning på flickforskning. Hon är aktiv inom Tyttöutkimusverkosto (Nätverket för flickforskning, Finland) och med i nätverket FlickForsk! International Network for Girlhood Studies.

År 2004 avlade hon sin filosofie magisterexamen inom ämnet etnologi vid Åbo Akademi.

Pärm bild: privat

Ombrytning av Icca Krook (www.iccakrook.com)

Åbo Akademis förlag

Tavastgatan 13, FI-20500 Åbo, Finland

Tfn +358 (0)2 215 3478

E-post: forlaget@abo.fi

Försäljning och distribution:

Åbo Akademis bibliotek

Domkyrkogatan 2-4, FI-20500 Åbo, Finland

Tfn +358 (0)2 -215 4190

E-post: publikationer@abo.fi

GÖRA ÄTSTÖRD

CIP Cataloguing in Publication

Palmgren, Ann-Charlotte.

Göra ätstörd : om flickskap, normativitet och taktik i bloggar. / Ann-Charlotte Palmgren. -

Åbo : Åbo Akademis förlag, 2014.

Diss.: Åbo Akademi. - Summary.

ISBN 978-951-765-732-7

ISBN 978-951-765-732-7

ISBN 978-951-765-733-4 (digital)

Painosalama Oy

Åbo 2014

Göra ätstörd

Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar

Ann-Charlotte Palmgren

Åbo Akademis förlag | Åbo Akademi University Press

Åbo, Finland, 2014

FÖRORD

I september 2009 skrev jag i min blogg följande inlägg under rubriken ”Det där med att skilja på fritid och arbete”:

Jag bloggade. Jag bloggar. Jag jobbar med bloggar. Jag skriver blogg. Jag skriver om bloggar. Jag läser bloggar. Jag läser jobbrelaterade bloggar om ätstörningar och flickskap och kroppen. Jag tänker ”Hur? Hur? Hur?”. Jag tänker motstånd, skam, gemenskap, identifikation, normativitet och kontroll. Jag tänker att jag borde tänka färre begrepp. Jag bloggar om något helt annat. Jag bloggar nästan inga ord alls. Jag skriver om mitt eget bloggande, då jag började blogga, då när det ännu inte kallades att blogga. Jag återvänder till att jobba vidare, på texten om bloggforskning och metod. Det är deadline, deadline, deadline.

Nu finns det ingen annan deadline kvar än att skriva förord. Och det enda jag vill skriva är hur tacksam och glad jag är att jag inte behövt tänka ensam. Otaliga är de personer som tänkt med mig, som uppmuntrat och diskuterat. Det är både kollegor, vänner och kollegor som under årens lopp blivit mina vänner, som jag vill tacka. Men särskilt vill jag inleda med att tacka alla bloggskribenter som gett mig tillstånd att läsa och analysera era bloggar. Utan er hade det inte blivit någonting!

Ett stort tack vill jag rikta till min handledare professor Harriet Silius, som välkomnade mig till ämnet kvinnovetenskap. Tack för att du hjälpte mig hitta den röda tråden, för att du trott på mig, för uppmuntran till att hitta mitt sätt att skriva avhandling, för rekommendationer och för förtroende att undervisa vid Kvinnis.

Min andra handledare, docent Mia Österlund, vill jag tacka för utmärkt kritiska kommentarer, för glada smileyn

och frågetecken i textmarginaler och för att du aldrig låtit mig glömma att det är flickskap jag skriver om. Dessutom var det du, tillsammans med docent Elina Oinas, som under mitt första studieår, våren 2000, höll en kurs om feministisk flickforskning, där jag skrev min första kursuppsats om flickors nätdagböcker. Och oberoende av hur mitt humör har varit när jag stigit in i ditt rum har jag alltid kommit ut glad.

Kvinnis, som miljö, inspirerande och utmanande med insiktsfulla kolleger och studenter, har på många sätt format mitt forskningsarbete. Ett stort tack till forskarseminariet: Sari Irni, Katarina Jungar, Jutta Ahlbeck, Liu Xin, Salla Peltonen, Mickan Kinnari, Katarina Leppänen, Salla Tuori, Albina Gakuru-Hipp, Polin Hortelano, Kattis Honkanen, Kristin Mattsson, Laura Savolainen, Roosa Toriseva. Jag vill innerligt tacka Maria Jönsson som inte bara läst och gett mig värdefulla kommentarer, utan också bollade med avhandlingstitelns ord så att de kom på rätt plats. De båda förhandsgranskarna professor Harriet Bjerrum Nielsen, vid Oslo universitet och docent Elza Dunkels, vid Umeå universitet, har också gett mig värdefulla och detaljerade kommentarer på mitt manus. Ett särskilt tack för att ni uppmärksammat det jag själv hade blivit blind för. Jag är också tacksam för att docent Fanny Ambjörnsson ställer upp som opponent. Tack även till etnologerna vid Åbo Akademi och Uppsala universitet som läste och kommenterade mina texter i ett tidigt skede. Ett stort tack till Pia Ahlbäck som gjorde den engelska översättningen av sammanfattningen och Icca Krook för lay out!

Under årens lopp har jag gått flera doktorandkursen som arrangerats av *The Nordic Research School in Interdisciplinary Gender Studies*, och där kommit i kontakt med många genusvetare som jag diskuterat material, teori, metod och konkreta textutkast med. Tack till Heta Mulari och Karoliina Ojanen som introducerade mig till *Tyttötutkimusverkosto*. Tack till Anna Johansson, Anna-Karin Frih, Anneli Nielsen, Annelie Bränström Öhman, Bodil Formark, Eva Söderberg, Kajsa

Widegren, Lotta Svensson, Maria Margareta Österholm, Mia Franck, Mia Österlund och Åsa Ljungström från *FlickForsk! Nordic Network for Girlhood Studies*, för diskussioner, delade flickrum och resesällskap till de mest spännande av platser.

Denna avhandling har möjliggjorts genom de ekonomiska stöd som jag fått från: Stiftelsen för Åbo Akademis forskningsinstitut, Makarna Agneta och Carl-Erik Olins fond, Svenska kulturfonden, Waldemar von Frenckells stiftelse, Kansler Lars Erik Taxells forskningsfond, Oskar Öflunds stiftelse, Traditionsvetenskapliga nämnden vid Svenska litteratursällskapet i Finland, Stiftelsen för Åbo Akademis jubileumsfond 1968, Rektorspengar för avhandlingens slutskede.

Nu är det min tur att tacka Mia Franck för #bremische-ra och också för alla samtal innan det ens fick ett namn. Du har otaliga gånger och på otaliga sätt underlättat min doktordtid och mitt avhandlingsskrivande. Jessica Andersin får ett speciellt tack för alla textmeddelanden när det hänt något livsviktigt i bloggvärlden och att du (i alla fall tidvis) läst fler bloggar än jag. Also, thank you Liu Xin for many and at times extremely long talks about the unacademic parts of life, and thank you for all the singing. Heidi von Wright, Johanna Wassholm, Maria Ackrén, Mia Henriksson, Saana Tiainen, Yrsa Neuman i pingisklubben, tack för pingispingis, gulpingis, svartpingis, fjäderpingis, klotpingis, backpingis, matpingis, glidpingis, klätterpingis och att jag samtidigt som vi bollat bollar också fått bolla frustration, iver, glädje, irritation och idéer. Tack fredagssällskapet, som är så många att jag inte kan nämna er alla också om jag så gärna vill, för årtal av fredagar och att ni ibland frågat hur det går och ibland låtit bli att fråga. Att skriva har inte alltid handlat om att skriva avhandling, utan också annat och att skriva annat och att prata om annan text har många gånger även underlättat avhandlingsskrivande. Speciellt tack till alla ni i inbördes, Ann-Helen Berg, Hannah Lutz, Jessica Andersin, Margareta Nybacka-Willner, Martina Moliis-Mellberg, Mia Franck och Nina

Othman, men också ni som ingått i tisdagskvällarna under mitt slutspurtande. Tack också till alla andra vänner. Outi Salmela, Sandra Uitto och Ulrika Weiland tack för resor och prat om allt annat, nu är jag äntligen klar och nämner förhoppningsvis inte avhandlingen i var femte bisats.

Sist men inte minst, tack till mamma, pappa och Patrik! Tack för att ni alltid trott på mig, för att jag alltid blivit uppmuntrad att göra det jag är intresserad av och tack för många (och långa) gånger ni ställt upp som kattvakter för att jag ska få arbetsro. Tack Patrik för att du orkat höra på mig när jag analyserat kulturella fenomen i tid och otid, när vi delat pedagogiska idéer och erfarenheter och speciellt för att du alltid delat min nyfikenhet och testandet av gränser (i ganska lika stora delar gott och ont).

Åbo, 31.1.2014

Ann-Charlotte Palmgren

INNEHÅLL

Förord	I
Inledning	1
Avhandlingens syfte, forskningsfrågor och uppbyggnad	6
Ramverk: Material, teori och metod	11
Material	11
Nätgemenskapen Ungdomar.se	11
Urval av bloggar och övrigt material	15
Teoretiska perspektiv	19
Performativt flickskap	20
Nätet som plats och gemenskap.....	34
Från dagbok till nätdagbok till blogg	40
Metodologiska utgångspunkter	45
Feministisk och affektiv läsning	46
Etiska överväganden.....	52
Scen: Bloggen	57
Att blogga autentiskt och bekännande	60
Autenticitetens ramar	62
Bloggen som bekännelse	67
Det ätstörda genom revolterande skrivsätt.....	71
Kamouflera det oönskade och farliga.....	73
Skriva högljutt.....	80
Mångdimensionerat kommentarsfält.....	83
Normaliserat kommenterande.....	84
Icke-normativt kommenterande.....	89
Blogg som frågespalt och bekräftelseplank.....	94
Scen: Flickskap.....	99
Porträtteringen av bloggande flickor i tryckt press	101
Könade bloggar	103
Hotfulla bloggtjejer.....	112
Flickans egna rum	122

Rummet som gemenskap och flicklaboratorium	124
Garderob för flickskap	133
Könade och könande känslor	138
Att kontrollera och omförhandla känslor	139
Bara vara lite glad, låtsas eller behaga	147
Emotikoner som förstärkning av känslor	155
Scen: Flickkroppen (be)skriven.....	159
Att benämna sig utgående från sin kropp	162
Vi ätstörda	164
Att (inte) vara som alla andra	172
Att passera som ätstörd	178
Ätandet och mat som identifikationsmarkör	187
Ätstört flickskap definierat genom (o)kontrollerat ätande....	189
Äta duktigt.....	194
(Aldrig) bli frisk	198
(Inte) vilja bli frisk.....	200
Menstruation som normativt (oätstört) flickskap.....	206
Avslutande diskussion	213
Ett subversivt flickskap tar plats.....	214
English summary	227
Källor och litteratur	235
Otryckta källor.....	235
Tryckta källor och litteratur	235
Pressmaterial.....	262
Internetresurser	262
TV-program och radioprogram.....	263
Bilagor	265

INLEDNING

Tänk dig en teaterscen. På scenen står en bloggande flicka som skriver om ätstörningar. På scenen står också en feministisk forskare som skriver om flickan som skriver om ätstörningar. I ett hörn av scenen står den allvetande berättaren. I publiken sitter alla andra, som består av anhöriga, ungdomsarbetare, journalister, klasskamrater, blogggläsare och forskarkollegor. Ibland kan de andra inte vara tysta.

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN *läser från ett papper*

Välkomna. Det här är en feministisk berättelse om flickskap, bloggar och ätstörda kroppar. Berättelsen handlar om gränser, om utrymmen, sprickor och sömmar där rätt flickskap och rätt kropp sys ihop, iscensätts för att passa in och passera.

ALLA ANDRA

Vadå feministisk?

FEMINISTISK FORSKARE

Strävan efter att blottlägga och bryta de strukturer som underordnar flickor och samtidigt se flickorna som aktörer.

FLICKAN

Jag är en flicka.

Det kanske inte ser ut så. Men jag är en flicka.

FEMINISTISK FORSKARE

Enligt Eva Söderberg och Anna-Karin Frih (2010, 10), i boken *En bok om flickor och flickforskning*, är begreppet flicka komplicerat och kan inte reduceras till enskilda variabler.

FLICKAN

Jag har tjock mage, tjock näsa, tjock hals, tjock rygg, tjock haka, dubbelhaka, trippelhaka.

FEMINISTISK FORSKARE

När bloggskribenter, som har en personlig dagboksliknande blogg, frågar sina läsare vad de vill läsa mer om i bloggen, är svaret ofta det personliga, det utlämnande och det som berör.

FLICKAN

Jag har tjocka armar, tjocka kinder, tjocka handflator, tjocka vrister, tjocka handleder, tjocka ben, tjocka lår, tjocka fingrar, tjocka tår, tjocka fötter, tjocka knän, tjocka överarmar, tjocka tjockben.

FEMINISTISK FORSKARE

I min dagbok skriver jag:

Jag ligger sömnlös.

Jag känner inte igen min kropp.

Jag känner oro. Jag känner illamående.

Jag vill prata med flickan. Träffa flickan. Säga att allt blir bra.

Att allt blir bättre.¹

FLICKAN

Ja, alltså jag brukar säga tjockben istället för smalben.

Det är nu ni ska skratta.

---

¹ I antologin *Etnografisk hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet* (2011) redigerad av Gunnemark, skriver jag ett kapitel (Palmgren 2011, 173–192) där jag diskuterar mina dagboksanteckningar i relation till autoetnografi.

FEMINISTISK FORSKARE

I min dagbok skriver jag:

Jag ligger sömnlös.

Jag känner ett kroppsligt motstånd till att återvända till materialet för att göra en tolkning. Jag orkar inte gå tillbaka. Jag känner att materialet är för nära mina egna erfarenheter.

FLICKAN

Skratta då!

Skratta mer!

Så det inte finns skratt kvar i er tills jag vänder ryggen till, och ni ser min tjocka bak.

ALLA ANDRA

Typiskt tjejtjat.

FEMINISTISK FORSKARE

Vem får skriva? Vad får sägas? Vem bestämmer vilken blogg som är trovärdig eller äkta. Frågorna handlar om tolkningsföreträde, makt och autenticitet. Vem bestämmer att det här är typiskt tjejtjat?

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN

Den här berättelsen handlar om normbrott och följande av normer, om gemenskap, om sociala och kulturella praktiker och taktiker.

ALLA ANDRA *ropar*

Men ätstörningar är så 90-tal.

FEMINISTISK FORSKARE

Så ätstörningar förekom inte före eller efter? Eller är det feministisk forskning om ätstörningar som ni syftar på? Maria Ahlsdotter (2011, 8) skriver i inledningen till antologin *Ätstört. En antologi om ätstörningar, fett, mat och makt* att feministisk analys av ätstörningar utvecklades i flera studier under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet men från 1990-talet och framåt finns få exempel på feministisk analys av ätstörningar.

FLICKAN

Här står jag. Har ni glömt mig? Syns jag inte? Se mig!

Jag är en flicka.

Det kanske inte ser ut så. Men jag är en flicka.

ALLA ANDRA

Du upprepar dig.

FLICKAN

Jag är en flicka.

Det kanske inte ser ut så. Men jag är en flicka.

I texten ovan, där jag använder dramat som form, introduceras några av de röster som finns i denna avhandling. Att forska kan vara som att skapa ett eko av olika texter, röster, teorier och begrepp. I min studie är normalitet ett centralt begrepp, men inte endast som analytiskt redskap, utan det har även fått mig att reflektera över hur en avhandling skrivs och huruvida en hierarki mellan de olika rösterna kan undvikas. Jag väljer att ge ett stort utrymme till flickorna i min undersökning genom att inkludera en ansenlig mängd citat från blogginlägg. Genom att förstå det personliga som poli-

tiskt strävar jag efter avindividualisering, som innebär att ätstörningar främst förstås strukturellt och inte individuellt. Att fokusera på det individuella medför nämligen att en möjlig förändring endast kan åtgärdas på ett individplan. Den här avhandlingen handlar inte om enskilda ätstörda flickor, utan om en problematik som är strukturell och kulturell eftersom ätstörningar delvis normaliseras som en ”naturlig” del av flickskapet.

Det här är en avhandling, först och främst, inom fältet flickforskning. Enligt Ojanen (2008) är en utmaning för dagens flickforskning att lokalisera flickor i sociala kategorier, att tydligare behandla flickors aktörskap och makt som objekt för analys, att ge en mer mångdimensionell bild av flickors samhälleliga villkor och kulturer samt att diskutera hur flickskap presenteras. Dessa utmaningar antar jag genom att gå in i en diskussion om gemenskap och kultur, mera specifikt ungdomskultur, subkultur och motkultur, där pojkar ofta synliggjorts medan flickor osynliggjorts.²

---

² Jfr McRobbie och Garber 1976, 209; Fornäs och Boëtius 1990, 17; Duits 2008, 15.

Avhandlingens syfte, forskningsfrågor och uppbyggnad

Det här är en avhandling, med rötter i såväl poststrukturalistisk³ feministisk flickforskning, kvalitativ kulturvetenskaplig bloggforskning och feministisk forskning om kroppslighet och ätstörningar, där jag förenar etnografisk kulturanalys med ett maktperspektiv. Kulturanalys innebär att studien syftar till att synliggöra och analysera normer och hur gemenskap samt (dis)identifikation tar sig uttryck bland de bloggande flickorna.

Avhandlingens övergripande syfte är att med en konstruktivistisk ansats undersöka hur ätstörningar och flickskap görs i svenskspråkiga flickors bloggar i nätgemenskapen *Ungdomar.se*. Ätstörningar och flickskap kan förstås som kulturellt formade i samspel med diskurser kring biologi. Att undersöka hur kön görs genom social interaktion är ett etablerat feministiskt perspektiv (se exempelvis Mattsson 2005; Elvin-Nowak och Thomsson 2005; Esseveld 2004). I denna studie har jag valt bloggar som exempel på arenor för social interaktion. Utifrån min syftesformulering närmar jag mig forskningsfrågor som utgår från tre större teman, som jag i avhandlingen trots avskiljandet ser som sammanflätade: bloggen, flickskapet och kroppen. Bloggen ger en kontext och ram för flickskap och kroppslighet, samtidigt som flickskap utgör ram för bloggandet och skapandet av en specifik kroppslighet. Kroppsligheten ger i sin tur en gemenskap i flickskapet och gemenskapen uttrycks i bloggen genom blogginlägg och kommentarer. En av avhandlingens ambitioner är att analysera de komplexa normer och förskjutningar av normer som bloggandet i denna specifika kontext invol-

---

3 Den feministiskt poststrukturalistiska inriktningen i avhandlingen innebär en strävan att synliggöra, problematisera och ifrågasätta dikotoma kategoriseringar så som normal och onormal för att visa hur kategoriseringarna är utformade genom konstruerade meningsbärande diskurser.

verar.

Genomgående diskuteras normativitet, taktik och performativitet, vilket också sammanbinder de tre olika scenerna, som bloggen, flickskapet och flickkroppen utgör. Sammanbindandet åstadkoms även genom de kortare dramatiktexterna i inledningen och i början av varje kapitel. Därmed är ett mindre delsyfte att använda en feministisk metodologisk skrivprocess med inslag av kreativt akademiskt skrivande, som ger utrymme för kollektiva bilder, minnen och scener där kulturella meningssammanhang skapas genom erfarenheter och föreställningar. Det personliga blir kollektivt och det kollektiva blir personligt i bloggarna. Detta innebär att centrala frågeställningar i undersökningen uppmärksammar olika praktiker: praktiker som bloggskribenterna använder och praktiker som jag som forskare använder. Detta utmynnar i frågan hur andras textuella kroppar kan avläsas genom forskarens egen kropp och diskuteras närmare i dramatiktexterna.

Avhandlingen består av sex kapitel. Efter inledningen följer ett kapitel där material, kontext samt teoretiska och metodologiska perspektiv presenteras; sedan följer tre analyskapitel.

I kapitel tre, *Scen: bloggen*, ställer jag inledningsvis mer allmänna frågor som: Hur kan bloggandet förstås? Hur gör de bloggande flickorna anspråk på autenticitet? Genom dessa frågor ansluter jag mig till diskussioner bland bloggforskare som fokuserat på autenticitet (se exempelvis McNeill 2003) och orsakerna till bloggandet (se exempelvis Nardi m.fl. 2004). Samtidigt som jag relaterar avhandlingen till tidigare nämnda forskning, skiljer sig min studie genom det feministiska perspektivet samt att den gäller bloggar som skrivs i en svensk kontext av flickor. Därpå fokuserar jag på forskningsfrågor som anknyter till en mer detaljerande nivå i bloggarna: Hur används estetiska, typografiska, ortografiska medel? Hur kommenteras blogginlägg? Hur används

emotikoner?⁴ Genom att både ställa allmänna och detaljerade frågor till materialet rör sig studien på flera plan. De specifika bloggarna som ingår i studien kontextualiseras i förhållande till annan forskning om bloggande samtidigt som bloggarnas eventuella särdrag studeras i förhållande till andra bloggar inom samma nätgemenskap.

Det fjärde kapitlet, *Scen: flickskap*, fokuserar på konstruerandet av flickskap. Diskussionen ansluter sig till fältet flickforskning som knyter an till ett poststrukturalistiskt feministiskt teoretiskt ramverk. Inom aktuell flickforskning förstås flickskap som förhandlingsbart och som en ständigt föränderlig historisk process men samtidigt som en kulturell konstruktion där traditionella förväntningar på kön omförhandlas (Ojanen 2011, 11). Frågorna som ställs i denna studie är därmed: Hur skapas flickskap i bloggarna? Hur kan bloggen förstås som flickans eget rum? Vilka känslor får uttryck i bloggarna och hur konstrueras flickskap genom dessa? Hur framställs bloggande flickor i dagspressen?

Scen: flickkroppen (be)skriven utgör det femte kapitlet där utgångspunkten är hur flickornas kroppar beskrivs och skrivs. Kapitlet anknyter dels till kulturvetenskaplig internetforskning om kroppen och dels till feministisk (flick)forskning om kroppen. Internetforskare, så som bland annat Dery (1993, 560–561), hävdade i början av 1990-talet att användare på nätet kan flyta fria från biologi och sociokulturella strukturer, eftersom språkanvändning på nätet inte markerar dem med en specifik etnicitet, social klass eller kön. Ytterligare hävdade Heim (1992, 75–76) att ansiktet utgör den direkta länken mellan två kroppar, vilket innebär att ett band inte kan skapas mellan människor på nätet eftersom ansiktet inte är synligt. Synen på nätets möjligheter är utopistisk och internet föreställdes som en egen fri värld (se exempelvis Rheingold 1995; Turkle 1995; Castell 1996). Senare intresserade sig in-

---

4 Emotikon är ett tecken, ett ideogram, en glyf eller en kombination av flera tecken som illustrerar en sinnestämning.

ternetforskare för att förena kropp, identitet och internet och visa hur de fysiska och virtuella världarna är sammankopplade (se exempelvis Shaw 1997; Paasonen 2002; Sundén 2002a; 2002b; 2002c; 2007; Nakamura 2006; Laukkanen 2007; Berg 2008). Av dessa perspektiv på internet som plats och kroppen på nätet placerar jag mig i den senare kategorin, och väljer att ställa frågor som: Hur skriver flickorna om kroppen? Vilka flickkroppar får plats i bloggen? Hur används kropp, mat och ätande för att markera gemenskap och (dis)-identifikation med flickskap? Hur kan den ätstörda kroppen konstruerad i bloggarna förstås? Hur anknyter ätstörningar till nyliberala perspektiv på kroppen?

Forskningsfrågorna i de enskilda analyskapitlen relaterar alla till någon eller några av följande övergripande frågeställningar: Vilka taktiker används av bloggskribenterna för att göra ätstörd identifikation? Vilka möjligheter och begränsningar för görandet kan urskiljas i bloggarna? Hur förhandlas normativitet och hierarki bland flickorna?

I kapitel sex, *Avslutande diskussion*, sammanfattas studien och de tre scenerna sammanförs genom begreppet mellanrum.

RAMVERK: MATERIAL, TEORI OCH METOD

Syftet med detta avsnitt är att redogöra för och problematisera mitt material, de teoretiska perspektiv och begrepp som fungerar som utgångspunkter i analysen, hur jag gått tillväga i mitt arbete, min kunskapssyn och etiska överväganden.

Material

I de två följande avsnitten presenteras materialet för undersökningen. Först introduceras nätgemenskapen *Ungdomar.se* där bloggskribenterna är medlemmar och publicerar sina bloggar, detta för att ge studien en kontext. Därefter redogör jag för urvalet av bloggar, val jag gjort vid citering och även vilket kompletterande material jag valt att inkludera i studien.

Nätgemenskapen *Ungdomar.se*

Bloggarna som ingår i studien finns alla på den svenska nätgemenskapen *Ungdomar.se*⁵. Även om jag främst studerar några enskilda bloggar, som presenteras i nästa avsnitt, väljer jag att här presentera nätgemenskapen på ett mera generellt plan, eftersom *Ungdomar.se* fungerar som en kontext och miljö för de bloggande flickorna. För att det ska vara möjligt att skapa en blogg på *Ungdomar.se* är bloggskribenten tvungen

---

5 Benämningen nätgemenskap diskuterar jag i en vidare utsträckning i ett senare avsnitt om nätet som plats och gemenskap. I april 2012 benämndes *Ungdomar.se*: ”Sveriges största informationssajt om hälsa och välmående”, medan benämningen inte fanns på *Ungdomar.se* i augusti 2012 och hade inte heller ersatts av någon annan benämning. Däremot förekom i augusti 2012 följande text på nätgemenskapen under rubriken ”Bakgrund”: ”I dag är *Ungdomar.se* en av Sveriges största informationssajter för ungdomar, och vi arbetar aktivt med att främja ungas hälsa samt bidra till ett sundare samhällsklimat”. Detta visar på den snabba föränderlighet som präglar nätet.

att registrera sig som medlem.

Under arbetets gång har nätgemenskapen *Ungdomar.se* förändrats. Den 21 december 2012 meddelades nätgemenskapens medlemmar att förändringar skulle göras:

Till våren kommer vi att lansera **Ungdomar.se 6.0!** Det här dammiga gamla sajtskrället ska ääääntligen bli **snabbt, snyggt och härligt**. Alla miljarder datafiler ska tjongas över till en modern och stabil plattform, som inte laggar och kraschar stup i kvarten, vi ska ta fram en ny design och bygga en **helt mobilanpassad sajt!** Stora grejer, alltså.

För att införa den nya designen meddelade administratörer att några av nätgemenskapens funktioner skulle tas bort. Bloggarna var en av dessa funktioner:

Vi har vänt in och ut på sajten, kollat vad som används mest och beslutat oss för att säga adjö till bloggen, fotoalbumet och gästboken. Det har inte varit ett kul beslut och jag förstår om några av er blir förbannade nu. Ni är ju trots allt en del som bloggar flitigt här. Men att bygga ett helt ny [sic!] bloggsystem är ett alldeles för stort projekt, och det skulle tyvärr innebära att resten av sajten inte hade blivit lika bra. Därför har vi i stället valt att lägga all vår kraft och kärlek på att fräscha upp forumet, fixa en ordentlig sökfunktion, snickra ihop ett smidigare PM-system och förbättra Frågor & Svar. Bland mycket, mycket annat.

Majoriteten av reaktionerna var negativa till nedläggningen av bloggarna. Den exakta tidpunkten när denna förändring skulle ske meddelades den 31 mars 2013, då det på nätgemenskapens startside framkom att lanserin-

gen skulle ske den 2 april 2013. Detta innebär att de som bloggade på nätgemenskapen kan logga in och spara sin blogg som en zip-fil, men läsare kan inte besöka bloggen längre.⁶ Förändringar hade även gjorts tidigare, vilket beskrevs under rubriken ”Om oss”⁷ där besökare kunde läsa att ”initiativet till att bygga en sajt på nätet där special-istutbildade experter som läkare, psykologer, barnmorskor, SYO-konsulenter etc kunde svara på anonyma ungdomars frågor rörande bl.a. kroppen, sexlivet, kompisar, föräldrar, utbildningar, jobb etc” togs hösten 1999. Denna sajt⁸ öppnades den 4 september 2000 under namnet *ungdomsmottagningen.com*⁹. I november 2003 startades *Ungdomar.se*, som då var en mötesplats för ungdomar som bland annat innehöll forum, nättidning, tävlingar, för att två år senare slås ihop med *ungdomsmottagningen.se*, och ett år senare få det gemensamma namnet *Ungdomar.se*.¹⁰ Tio år efter

---

6 Från och med den 2 april 2013 hade jag inte längre tillgång till blogginläggen.

7 http://ungdomar.se/about_us.php (Läst 5.4.2012)

8 Sajt är sidupprätthållarnas eget val av benämning. Svenska datatermgruppen accepterar sajt i ledigt språkbruk, men i normal sakprosa och i mer officiella sammanhang används webbplats. http://www.datatermgruppen.se/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=91&obj=a20&uttr=sajt (Läst 12.7.2012)

9 Senare hittas den på adressen www.ungdomsmottagningen.se och en fristående ungdomsmottagning finansierad av Socialstyrelsen på uppdrag av Integrations- och jämställdhetsdepartementet, på adressen www.umo.se. I juli 2012 står landsting och kommuner bakom driften av www.umo.se. (<http://www.umo.se/Om-Umo/> (Läst 12.7.2012)). I e-postkorrespondens (29.8.2012) med [umo.se](http://www.umo.se) framkom att det inte finns någon koppling mellan [umo.se](http://www.umo.se) och *ungdomar.se*, samt att [umo.se](http://www.umo.se) skapats på direkt uppdrag från regeringen.

10 *Ungdomar.se* är numera ett helt privat och fristående initiativ, ägt av företagskoncernen Stenhaga Invest AB och företaget Youmeet Technology AB.

starten beskrevs nätgemenskapen av sidupprätthållarna som Sveriges största informationssajt för hälsa och välmående, med 50 000 frågor ställda till experter och 100 000 unika besökare i veckan. Medlemmarna var mellan 15 och 24 år och av medlemmarna var 59 % kvinnor.¹¹

Under tiden då materialinsamlingen skedde (2007–2011) bestod *Ungdomar.se* av ett diskussionsforum, medlemmars fotoalbum, medlemmars och redaktionens bloggar, texter skrivna av redaktörer för *Ungdomar.se* och en sektion där medlemmar kunde ställa frågor till en expertpanel bestående av namngivna socionomer, ungdomsledare, sociologer, diakoner, hälsopedagoger, konsulter, ungdomscoacher och terapeuter inom kognitiv beteendeterapi, som växlat under de år nätgemenskapen existerat. Även om *Ungdomar.se* skrev att de fokuserade på hälsa och välmående var de redaktionella texterna skrivna för nätgemenskapen indelade i kategorierna dator/tv-spel, debatt, film och teve, filosofi och poesi, jobb och ekonomi, kultur, mat och dryck, musik, prylar, resor, skola samt sport och fritid. På nätgemenskapen fanns även en lista över samarbetsparter bestående av föreningar och organisationer som sidupprätthållarna benämner ”vänner”¹². Personer som arbetar för föreningarna och organisationerna fungerar dessutom som experter för *Ungdomar.se*.

Administratörerna för nätgemenskapen presenterade på nätgemenskapen tjugotvå regler¹³ varav särskilt en hade inflytande på de flickor vars bloggar jag studerar. Regel nummer tio lyder:

---

11 http://ungdomar.se/about_us.php (Läst 5.4.2012)

12 Hit räknas (i april 2012) Fryshuset, Unicef, Riksföreningen Anorexi/Bulimi-kontakt, Scouterna och Riksförbundet för Suicid Prevention och Efterlevandes Stöd.

13 Se samtliga regler som bilaga.

Så kallat "thinspiration"-material är inte tillåtet att publicera på sajten. Detta innefattar bilder, avatarer, kaloriräknare, tips och trix på hur man döljer sin sjukdom, länkar till pro-ana-sajter, dagliga matrutiner mm. Allt sådant material kommer konsekvent att raderas. Vi hänvisar istället de som lider av någon slags ätstörning till våra vänner på Anorexi- och bulimikontakt.

I samband med en e-postkorrespondens med nät-gemenskapens verksamhetschef Erik Nahlén (8.11.2010) fick jag veta att regel nummer tio infördes eftersom det tidigare funnits många matbloggar där bloggskribenterna skrev: "hur mycket (lite) de hade ätit och hur många kalorier det innehöll. [Bloggskribenterna] gav ut tips för hur man skulle göra för att inte bli hungrig, lade upp bilder på extremt smala kroppar och pratade om hur 'fina' de var." Nahlén tillägger att det mesta av sådan karaktär eliminerats tack vare dessa regler. I påföljande analyskapitel kommer denna regel och även de konsekvenser som regeln fick att diskuteras i större utsträckning.

Något som inte finns listat under de tjugotvå reglerna men som ändå påverkade bloggskribenterna är möjligheten att anmäla ett inlägg. Detta innebar att om en medlem tog anstöt av ett meddelande, text, länk eller uppladdad fil, eller upptäckte mobbning kunde personen rapportera det via funktionen "Anmäl" till en moderator eller administratör. Det förekommer ibland i bloggarna att bloggskribenten upprört skrivit att ett inlägg försvunnit, vilket tyder på att medlemmen som skrivit texten inte blivit kontaktad innan texten tagits bort.

Urval av bloggar och övrigt material

Mitt material består främst av tretton bloggar på nätgemenskapen *Ungdomar.se*. Därtill analyseras i begränsad omfattning en forumdi-

skussion, en kortfattad e-postkorrespondens med upprätthållare av nätgemenskapen och artiklar samt krönikor om bloggande i den svenska tryckta pressen under tiden 2001–2011. Därtill har jag också i mycket begränsat omfång bekantat mig med tv- och radioprogram om ätstörningar och internetresurser om ätstörningar som är administrerade av *Tjejjouren*, *Ätstörningskliniken* och *Kunskapscentrum för ätstörningar*. Jag har valt att inkludera detta material eftersom jag strävar efter att göra en kulturanalys. Min ingång till andra materialkategorier har i hög grad styrts av nyckelbegrepp som framkommit i blogginläggen och kan därför förstås som kompletterande material.

Det ursprungliga syftet med avhandlingen var att studera hur de bloggande flickorna skriver om kroppen, eftersom tidig forskning om internetkultur hävdade att kroppen inte hade betydelse på nätet (se exempelvis Danet 1998; Graddol och Swann 1989; Turkle 1995; Shields 1996). Jag valde då slumpmässigt ut bloggar skrivna på svenska av både män och kvinnor. I ett senare skede upptäckte jag nätgemenskapen *Ungdomar.se*. När jag i september 2008 sökte ordet ”kropp” i nätgemenskapens sökmotor, hittade jag 2968 träffar. Jag insåg till min förvåning att merparten av bloggarna som innehöll ordet kropp behandlade ätstörningar. Vid en noggrannare analys av de 25 första resultaten på listan kunde jag konstatera att samtliga var skrivna av flickor eller unga kvinnor samt att 23 blogginlägg behandlade missnöje med den egna kroppen och olika former av ätstörningar, medan de två övriga behandlade känslan av kroppslig belåtenhet och längtan efter pojkvännens kropp. När jag vid samma tidpunkt granskade de tjugofem mest besökta bloggarna på *Ungdomar.se*, var även de alla skrivna av flickor eller unga kvinnor.

På grund av den rikliga förekomsten av bloggar där kroppen behandlades på *Ungdomar.se* valde jag att koncentrera mig enbart på bloggarna som ingick i nätgemenskapen. Detta möjliggjorde att jag kunde studera bloggar i en särskild kon-

text och i en särskild gemenskap. Avgränsningar har också varit nödvändiga, eftersom antalet bloggar ökat explosionsartat under den tid jag arbetat med min doktorsavhandling, vilket har lett till att mitt tidigare slumpmässiga val av bloggar inte kunde längre var motiverat. Andra möjligheter kan ha varit att studera hur kroppen beskrivs i exempelvis graviditetsbloggar, modebloggar och träningsbloggar, för att nämna bara några övriga möjligheter.

Även om medlemmarna i den undersökta nätgemenskapen är både flickor och pojkar, är samtliga bloggar som jag hittade genom att söka ordet kropp skrivna av medlemmar som uppgav sig vara flickor. Efter sökningen valde jag att kontakta de 38 första som inkluderat ordet kropp i sin blogg, för att be om lov att citera och inkludera dem i min studie. Av dessa svarade 18 att de var villiga att bli citerade. Endast en tackade nej medan de andra meddelade att de ville ingå i studien.¹⁴ Vid en genomgång av de 18 bloggarna upptäckte jag att 15 av dessa behandlade ätstörningar eller missnöje med sin kropp. Två av dessa 15 bloggsribenter raderade, av okänd orsak, sina bloggar och avslutade sitt medlemskap innan jag kopierat deras blogginlägg eller fått andra kontaktuppgifter till dem. Detta betydde att bloggmaterialen slutligen kom att bestå av 13 bloggar från *Ungdomar.se*. Dessa 13 bloggare hade publicerat mellan 8 och 468 blogginlägg. Merparten hade publicerat ett stort antal blogginlägg. Vid analysen valde jag inledningsvis att främst avgränsa mig till blogginlägg där ordet kropp nämndes, för att senare även inkludera andra blogginlägg för att få en mer komplett bild av bloggen. Samtliga blogginlägg har styrts vilken tematik jag fokuserat på i studien. De teman och begrepp som jag inkluderar i studien har bestämts utgående från min feministiskt affektiva läsning¹⁵ av dem. En

---

14 Bloggsribenten som tackade nej uppgav att hon inte ville vara med eftersom hon inte ville att människor som läste avhandlingen skulle tro att det var normalt att ha ätstörningar.

15 I metodkapitlet diskuterar jag närmare vad denna läsning innebär.

annan möjlighet skulle ha varit att jag innan jag läste materialet hade haft färdigt uttänkta teman, begrepp och teorier som jag ville testa på materialet, vilket förmodligen skulle ha gett ett annat resultat beroende på vilka jag valt.

Vid urvalet av tidningsartiklar och krönikor om fenomenet bloggande, har jag utgått från *Mediearkivet*, Nordens största digitala nyhetsarkiv som innehåller tryckta dagstidningar, tidskrifter och affärspress. I arkivet har jag sökt texter som behandlat bloggar mellan tiden 2001 och 2011. Jag hittade inga artiklar publicerade år 2011, medan jag hittade fyra stycken från 2002, samtliga publicerade i tidningen *Computer Sweden*. Året därpå ingick sex artiklar, varav majoriteten fortfarande skrevs i tidningen *Computer Sweden*. År 2004 var antalet artiklar i svensk tryckt press 76 stycken, medan antalet året därpå ökat betydligt till 698 artiklar. Denna ökning fortsatte då antalet år 2006 var 1867¹⁶, året därpå 4587, följande år 7655, därpå följande år var 12075, nästa år var 14625, för att år 2011 röra sig om 16325 publicerade artiklar.¹⁷ Den stora ökningen tolkar jag att beror på att bloggandet blivit betydligt vanligare. En stor del av artiklarna under de senare åren ledde till artiklar där tidningens egna bloggar nämndes. Dessa bloggar var ledarbloggar, meteorologbloggar och schlagerbloggar, för att endast nämna några exempel.

Relativt sällan behandlas bloggande tjejer och ätstörningar i tidningstexterna. De gånger detta tema tas upp rör det om Sveriges mer välbesökta bloggar och bloggbråk som uppstått på grund av blogginlägg som uppmuntrar till vikthets. När den kända bloggaren Regina "Egoina" Katralen intervjuas i *Aftonbladet* den 7 augusti 2011¹⁸ får hon frågan hur man som ung tjej ska förhålla sig till vikthetsen på nätet, svarar hon att

---

16 Ordet *blogg* upptogs i den trettonde upplagan av *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket* som utgavs år 2006.

17 Enligt sökning 15.2.2012.

18 *Aftonbladet* (7.8.2011).

”det viktigaste är att ta det som skrivs med en nypa salt och tänka på bloggarna [de som bloggar] som om de var seriefigurer. Alla bloggare skapar en viss image för att sälja”. I de artiklar och krönikor som fungerar som kompletterande material i studien behandlas inte specifikt flickor som bloggar om ätstörningar, utan bloggande flickor generellt.

Nätforumdiskussionen som jag inkluderat i analysen har jag valt för att illustrera hur diskussionerna om bloggande flickor förts i den specifika kontext som bloggarna ingår i.

Teoretiska perspektiv

Att avhandlingen är en kulturanalys influerar inte endast metodologin utan också i hög grad studiens teoretiska förankring. Min teoretiska förförståelse har sin grund dels i poststrukturalistiskt inspirerade feministiska teorier om kön och kropp¹⁹, dels i Foucaults idéer om makt och disciplinering, dels i de Certaus taktikbegrepp. I analysen utgår jag från att uppfatta kön som en process. I denna process är handlande subjekt inblandade samtidigt som deras handlingar ingår i en social kontext som framförallt formas genom diskurser.

Genom hela avsnittet förankras studien i ett forskningssammanhang då jag fortlöpande hänvisar till tidigare forskning. Denna förankring åskådliggör hur teoretiska utgångspunkter sammanbinds med andra närliggande studier inom flickforskning, kulturvetenskaplig bloggforskning och feministisk forskning om kroppslighet och ätstörningar. Därtill skildrar jag i avsnittet utvecklingen från dagbok till blogg och presenterar nätet som plats och gemenskap.

---

19 Det poststrukturalistiska greppet innebär att diskursers, språkets och symbolers roll i konstruktionen av den sociala verkligheten tas i beaktande.

Performativt flickskap

Med utgångspunkt i feministisk poststrukturalism studerar jag hur de bloggande flickorna gör flickskap genom diskurser²⁰ om feminitet. Det kroppsliga och det textuella flickskapet görs simultant samt beroende av tid och rum. Därmed är startpunkten i avhandlingen att flickskap är performativt och genom hela avhandlingen löper frågan hur flickskapet och kroppen görs. I processen där flickskap och kroppslighet skapas är aspekter av *makt, normativitet, taktik, aktörskap, subjektposition, flicka* samt *(dis)identifikation* betydelsebärande. I detta avsnitt åskådliggör jag hur dessa begrepp är relaterade till varandra och till begreppet performativitet, hur jag operationaliserar begreppen, samt hur de tillämpats inom flickforskningsfältet.

Som forskningsfält är flickforskning ett relativt nytt och expanderande fält i ett nordiskt perspektiv, medan det i ett angloamerikanskt perspektiv uppkom något tidigare. Även om många innovativa studier om flickforskning publicerades i ett angloamerikanskt sammanhang under 1970- och 1980-talet, behandlade majoriteten av forskningen, enligt Kearney (2009), förståelsen av kvinnor snarare än förståelsen av flickor. Endast en handfull av forskarna uppvisade ett kontinuerligt engagemang i flickskap och flickkulturer som unika sociala formationer (se exempelvis McRobbie 1978; 1991). Under 1990-talet skedde ett teoretiserande kring det att vara flicka och hennes subjektpositioner i större utsträckning än tidigare (se exempelvis Walkerdine 1990; 1997; McRobbie

---

20 Diskurs definieras på ett flertal olika sätt. Bland annat hänvisar Danaher, Schirato och Webb (2000, x) till samtalsordning, samtidigt som Fairclough (1992) refererar till språkbruk och perspektiv. Lenz Taguchi (2006, 15) definierar diskurs som innebörden och betydelsen i det som sägs, medan Laclau och Mouffe (1985) hänvisar inte bara till språkpraktiker utan alla praktiker. Jag väljer i studien att referera till kursen som en sanningsregim, vilket är i enlighet med Foucault och Butler, som länkar kursen både till språk, kropp, handlingar och också praktiker.

1991; Johnson 1993). Denna teoretisering är även aktuell i senare forskning (Aapola, Gonik och Harris 2005; Driscoll 2002).²¹ I ett nordiskt perspektiv började nordiska ungdomsforskare publicera studier om flickskap och flickors kulturer under 1980- och 1990-talet (se exempelvis Bjerrum Nielsen 1982; Topo 1988; Bjerrum Nielsen och Rudberg 1989; Lähteenmaa 1989; Ganetz och Lövgren 1991; Kleven 1992; Näre och Lähteenmaa 1992; Drotner och Rudberg 1993; samt Göthlund). År 1986 publicerade *Kvinnovetenskaplig Tidskrift* temanumret ”Unga Kvinnor”.²²

Senare har diskussionerna utökats till att även beröra flickforskningen som fält.²³ Detta kan exemplifieras av den svenska antologin *En bok om flickor och flickforskning*²⁴ (2010) samt den finländska antologin *Entäs tyttöt. Johdatus tyttötutkimukseen*²⁵ (2011) som är en introduktion till flickforskning i Finland. Under 00- och 10-talet har ett stort antal svenska och finländska doktorsavhandlingar publicerats inom fältet flickforskning²⁶. I ett internationellt forskningsområde

---

21 För en noggrann redogörelse över flickforskningens framväxt i ett internationellt perspektiv hänvisas till Duits (2008).

22 Redigerad av Anita Göransson.

23 I Finland grundades det nationella flickforskningsnätverket *Tyttötutkimusverkosto* år 2006 och år 2008 grundades i Sverige *FlickForsk! Nordic Network for Girlhood Studies*. Sedan grundandet har de båda nätverken ordnat återkommande möten för flickforskare, varav mötet år 2013 var ett samarbete mellan dem. År 2011 grundades *International Girls Studies Association*.

24 Redigerad av Anna-Karin Frih och Eva Söderberg.

25 Redigerad av Karolina Ojanen, Heta Mulari och Sanna Aaltonen.

26 Några exempel på nordiska doktorsavhandlingar är den sociologiska studien av Oinas (2001), den socialantropologiska studien av Ambjörnsson (2003), de litteraturvetenskapliga studierna av Österlund (2005), Franck (2009) och Österholm (2012), de historiska studierna av Frih (2007) och Formark (2010), den konstvetenskapliga studien av Widegren (2010) och den folkloristiska studien av Ojanen (2011).

publicerades år 2008 det första numret av tidskriften *Girlhood Studies: An Interdisciplinary Journal* som uteslutande behandlade flickforskning. År 2012 publicerades den internationella och tvärvetenskapliga antologin *Invisible Girl*²⁷, som utgick från ett normkritiskt och konstruktivistiskt perspektiv. Syftet med antologin var att ifrågasätta världsomspännande antaganden om hur flickor är. Följande år publicerades antologin *Flicktion. Perspektiv på flickan i fiktionen*²⁸, som var ett resultat av ett tvärvetenskapligt samarbete mellan forskningsnätverken *FlickForsk! Nordic Network for Girlhood Studies* i Sverige och *Tyttötutkimusverkosto* i Finland. År 2013 publicerade tidskriften *Girlhood Studies* (nr 2/2013) det första temanumret där innehållet uteslutande behandlade flickor i en specifik geografisk region, de nordiska länderna. Samma år publicerade även *Tidskrift för genusvetenskap* (nr 2–3/2013)²⁹ och *Finsk Tidskrift* (nr 7–8/2013)³⁰ varsitt temanummer om flickor och flickforskning.

För denna studie är särskilt Laukkanens (2007) medievetenskapliga studie om flickskap, sexualitet och diskussioner på internetforum samt Johanssons (2010) etnologiska studie om självskada och kön relevanta, eftersom de associerar flickskap och kroppslighet till en specifik kulturell grupp i en nätmiljö. Förutom att studiemiljön är nätet har min, Laukkanens (2007) samt Johanssons (2010) studie den gemensamma utgångspunkten att flickskap uppfattas som performativt.³¹ När

---

27 Redigerad av Gun-Marie Frånberg, Camilla Hällgren och Elza Dunkels.

28 Redigerad av Eva Söderberg, Mia Österlund och Bodil Formark.

29 Redigerad av Anna Johansson och Maria Margareta Österholm. I detta nummer av tidskriften skriver Formark (2013, 7–17) att flickforskningen behöver situeras tydligare inom genusvetenskapen för att kunna bli den mest misstänksamma och kritiska rösten mot samtidens flickvurm.

30 Redigerad av Jutta Ahlbeck och Mia Franck.

31 Några andra flickforskare som använder sig av Butler i sina studier är Oinas (2001), Ambjörnsson (2003), Österlund (2005) och Franck (2009).

jag talar om performativitet syftar jag på hur Butler (2007, 78–89) använder begreppet för att visa hur kön formas genom handlingar och användningen av språk³² samt dessa handlingar, såsom exempelvis gestikuleringar och rörelse, enligt Butler (1993, 179) upprepas. Att kön görs ska inte förväxlas med att individer medvetet kan byta och göra kön eftersom kön alltid måste relateras till diskursivt reglerade förståelser av kön och deras inverkan på subjektivitet och aktörskap (Butler 1993, 7). Detta implicerar enligt Butler (1990, 24) att även om kön görs, görs det inte av ett subjekt som existerar innan görandet. I denna studie används begreppet performativitet för att betona processer och att flickskap kan förstås som socialt och kulturellt konstruerat. Flickskap som performativt betyder att flickskap inte bestäms utgående från psykologisk utveckling eller biologiska processer, utan konstrueras genom förhandlingar (jfr Aapola, Gonick och Harris 2005, 1). Flickskapet och kroppslighet i sig kan förstås som normer, snarare än något som en individ förfogar över eller äger (jfr Butler 1993, 2). I enlighet med Butler (1990, 8; 1993, 187) kan inte ett biologiskt flickskap ens existera som en grund för flickskapet eftersom även det biologiska konstrueras genom diskurser. Både kroppslighet och flickskap är performativt och ständiga upprepningar (Butler 1993, 94) behövs för görandet. Därtill fungerar en upprepande och citerande handling som också gör flickskapet och kroppsligheten. I avhandlingen exemplifieras detta när ätstörd och icke-ätstörd, tjock och smal samt normal och onormal diskuteras.

Förutom performativitet är makt ett annat övergripande begrepp i studien. När jag talar om makt syftar jag på

---

32 Kritiken mot Butler har varierat, bland annat kritiserar Nussbaum (1999), Salih (2002), Moi (1997) henne för en radikalkonstruktivistisk strategi, som innebär att människor är determinerade i en alltför starkt tvingande diskurs, medan Boucher (2006) har kritiserat Butler för att genom att vara osympatiserande med liberalpolitisk filosofi endast stänger inne sig i ett hörn av en radikal version av moralistisk och politisk individualism.

Foucaults maktbegrepp³³, som också Butler har som utgångspunkt när hon diskuterar hur kön görs. Foucault (2004, 35) hävdar att makten verkar på kroppen genom diskurser, som med andra ord är sanningsregimer. Dessa sanningsregimer förtydligar Foucault (1993, 7) genom att exemplifiera hur alla vet att man inte får säga allt, att man inte kan tala om vad som helst när som helst och att inte vem som helst får tala om vad som helst. I enlighet med Foucault (2008, 181) innebär det att diskursen inte endast ska uppfattas som det som sägs eller hur det sägs utan även som det som inte sägs. Foucault (2004, 36) förstår makt som relationell och därmed som ett växelspel. Makt är överallt närvarande och ordnande krafter som är inbäddade i språk, handlingar och sinnen hos en hel grupp, kultur eller ett samhälle (Foucault 2002, 103). Med andra ord är ett samhälle inte en enhetlig kropp där makt utövas utan i verkligheten rör det sig om flera makter som sidoordnas, förbinds, samordnas och rentav bildar en hierarki men ändå förblir specifika (Foucault 2008, 209). För denna studie innebär det att jag förstår flickskapet och bloggarna som en kollektiv kultur inom *Ungdomar.se*, som i sin tur är en del av internetkultur, som i sin tur är en del av olika kulturer. Därmed handlar det inte om individuella eller enskilda bloggsribenter utan om en bloggkultur eller flickkultur som maktfält. Dessa maktfält strävar jag efter att synliggöra.³⁴

I studien diskuterar jag huruvida det inom en kultur, ex-

---

33 Sawicki (1991), McNay (1992), Jönsson (1998), Ahlbeck-Rehn (2006) Franck (2009) och Höglund (2009) är exempel på några humanistiska och samhällsvetenskapliga forskare som använder sig av Foucaults maktbegrepp i sina studier, medan Hirdman (1989, 24) kritiserar Foucault för att vara strukturkonspiratorisk, vilket innebär att individer är maktlösa inför diskurser. Giddens (1992, 25) för att inte ta hänsyn till människan som aktiv i sitt handlande, Ramazanoglu (1993, 5) för det ensidigt manliga perspektivet och Bartkowski (1988, 47) kritiserar honom för att oftare ge plats för de dominerande rösterna än för de röster som gör motstånd.

34 Möjligen går jag inte så långt att jag även syftar att ”kortsluta, diskvalificera och krossa maktsystemen”, som Foucault (2002, 10) skriver.

empelvis inom ätstörningskultur, finns en hierarkisering som gör att det snarare rör sig om ätstörningskulturer. Drotner (1990, 146) hävdar att kulturen hierarkiseras, vilket betyder att masskultur, kommersiell kultur eller populärkultur uppfattas som lägre i rangordningen av olika kulturella uttryck. Huyssen (1986) hävdar att denna hierarkisering alltså kan förstås som en historisk företeelse som inte längre är giltig, medan jag vill påstå att detta inte kan förpassas till det förgångna. Denna hierarkisering kan idag exemplifieras av att det finns en tydlig hierarkisk syn på olika bloggekulturer. På samma sätt som Drotner (1990, 146) hävdar att heminredning, matlagning och mode bedöms som lägrestående, återupprepas fortfarande åsikter som gör gällande att de bloggar som behandlar heminredning, matlagning och mode är mindre värda och betydande i jämförelse med de som behandlar politik och samhälle. Intresseområden som traditionellt tillskrivs flickor och kvinnor uppfattas därmed som lågkultur. Fornäs (1990, 41) hävdar att könsidentiteter formas utifrån polariserade positioner i en kulturell eller diskursiv struktur och i samspel med andra, liknande dikotomier längs dimensioner som klass, etnicitet och ålder. Att det i mitt material dessutom rör sig om ungdomar och inte vuxna gör att en dimension i maktsymmetrin är ålder. Flickorna definieras därmed genom dubbel negation. De är inte vuxna och de är inte pojkar. Diskussionerna om hierarki, kön, ålder och kultur startades inom det tidiga flickforsknings- och ungdomsforskningsfältet men är fortfarande aktuella. Flickforskning växte fram som ett forskningsområde som bland annat studerade flickrummet konkret och metaforiskt för att senare även studera flickor i digitala miljöer, men de centrala begreppen är i hög grad de samma.³⁵

---

35 Mitchell och Reid-Walsh (2007, xxvii f) menar att flickkultur kan kombineras med och koncentreras kring materiell kultur, media, rummet, övergångsriter, kroppen, personer, sociala relationer och teoretiska begrepp.

Ett av de begrepp som operationaliserats och problematiserats inom flickforskningen är normativitet, både vad gäller normalisering och normbrott. Normalisering innebär att genom små korrigeringar infoga en individ i ett på samma gång homogeniserande och individualiserande beteende (Nilsson 1999, 29). Därmed bedöms enskilda individer utifrån avvikelser från det normala beteendet. Normalitet och normalt beteende förstår jag som det mest eftersträvarvärda i en viss kontext. Med andra ord är normer snarare relaterade till värderingar än vad som uppfattas som vanligt, genomsnittligt eller allmänt. Detta innebär att normalitet förstås som gestaltningar av maktförhållanden eftersom normer skapar hierarki mellan olika grupper i samhället. Normaliseringsdomarna är överallt närvarande i form av exempelvis lärare, läkare, uppfostrare och socialarbetare (Foucault 2004, 306). De som inte passar in eller bryter mot normer betraktas därmed som avvikare eller förblir osynliga. Både följande av normer och brytandet mot normer i bloggen och flickskapet diskuteras i studien, eftersom normalisering och normbrott är några av de sätt som flickskap görs performativt och är anknutet till ett maktperspektiv. De normbrott som görs tydliggörs av att exempelvis blogggläsare reagerar i kommentarsfältet.

Både makt och normativitet kan förstås i relation till begreppet taktik. När jag talar om taktik utgår jag från de Certeaus (1984) teoretiska ramverk för hur vardagliga handlingar kan analyseras som taktik eller strategi. Strategin tillhör den som förfogar över en plats och därmed har en bas varifrån ett planerat handlande kan utgå ifrån (de Certeau 1984, 36), medan taktiken tillhör den som inte förfogar över platsen (de Certeau 1984, 39).³⁶ Därmed innebär en egen plats tre

---

36 Mitchel (2007) kritiserar de Certeau för att snarare anamma teologi än teori kring begrepp såsom aktörskap, motstånd och subjektivitet, medan Kinsler (1992) och Prendergast (2000) kritiserar de Certeau för att förenkla bilden av staden.

fördelar: möjlighet att stanna upp, möjlighet samla ihop erövrade resurser på en plats som är oberoende av yttre omständigheter samt möjlighet till överblick över omgivningen. Dessa fördelar hävdar de Certeau (1984, xix) att oftast kan hittas hos institutionsbaserade aktörer, som i denna studie kan liknas vid moderatorerna och personerna bakom nätgemenskap *Ungdomar.se*. Taktikern manipulerar däremot med givna ramar och skapar handlingsutrymme i något som egentligen var avsett för något annat. I denna studie associerar jag till de bloggande flickorna. När Foucault (2008, 181) skriver om diskurs, taktik och plats hävdar han att diskursen kan förstås som ett strategiskt fält där elementen, taktikerna och vapnen ständigt flyttar från det ena lägret till det andra och byter plats mellan motståndarna. Med andra ord är diskurserna vapen för makt, kontroll, underkuvande, kvalificering och diskvalificering (Foucault 2008, 181).

Att använda olika taktiker innebär en form av aktörskap. Begreppet aktörskap är även centralt i flickforskning³⁷ och även ett begrepp som ansluter till maktbegreppet. En utgångspunkt i aktörskapet är att individer och grupper kan förhandla, ifrågasätta och förändra samhälleliga praktiker i vardaglig växelverkan (Koski och Tedre 2009, 248). Aktörskap behöver inte alltid betyda förändring, intention eller motstånd utan kan också vara dolt, omedvetet och svagt. Frih och Söderberg (2010, 11) frågar sig om ordet flicka i sig ger associationer till svaghet och offerbeteende medan ordet tjej förknippas med styrka och aktörskap.³⁸ I mitt material har jag både hittat exempel där bloggskribenten benämnt sig med ordet flicka och också tjej, men jag har inte uppfattat en betydelseskillnad mellan dem då de används i materialet. Med

---

37 För en utförlig diskussion om utvecklingen av begreppet aktörskap i flickforskning se Ojanen (2011, 24ff).

38 När Magnusson (2013, 23–44) språkvetenskapligt studerar ordet flicka och ordet tjej i svenska tidningstexter från 1965 till 2011 upptäcker hon en förändring och en förskjutning i likhet med Frih och Söderberg (2010, 11).

andra ord ter det sig inte som om ordet flicka används vid svaghet eller offerskap, eller att tjej används med hänvisning till styrka och aktörskap. Det här tyder på att det i bloggarna finns möjlighet till olika flickskap både inom *flicka* och också *tjej*. Jag har valt att konsekvent använda *flicka* då det är fråga om bloggskribenter som är medlemmar i *Ungdomar.se*, eftersom medlemmarna registrerar sig som antingen *flicka* eller *pojke*. Benämningen syftar inte på att hierarkiskt underordna de bloggande flickorna, utan förstå kategorin flicka som en subjektposition.³⁹ En subjektposition innefattar därmed identitetskonstruktioner eller matriser för hur en person ska vara för att uppfattas som ett specifikt subjekt. Dessa konstruktioner kan individer välja att sträva efter eller att ta avstånd från. Skeggs menar (1999, 27) i foucaultsk anda att subjektpositioner är effekter av diskurser och strukturer. Mitt mål eller min avsikt är inte att se subjektposition som något enhetligt, essentiellt eller autentiskt, eftersom subjektet konstrueras relationellt och historiskt (jfr Lather 1991; Davies 2002). Subjektpositionerna innesluter förväntningar på vem som borde inta eller tillskrivas dem samt hur personen ifråga genom förväntningar borde uppträda eller tala.

För att studera flickskapet som en räcka subjektpositioner använder jag mig av Skeggs (1999, 119) begrepp identifikation och disidentifikation. Butler (1990; 1993) har bemött frågor gällande stabila identiteter genom att hävda att identitet är en dyrbar fiktion som bibehålls för att försvara tron på ett inre jag. Enligt Butler (2007, 223) behöver det inte finnas någon "handlande bakom handlandet", utan den som "handlar" på olika sätt konstrueras i och med handlingen (jfr Ambjörnsson 2008, 12). Genom att använda be-

---

39 Därmed vill jag inte placera flickan mellan två stolar, vilket beskrivs av Frih och Söderberg (2010, 13) som att man under 1980-talet hittade flickan mellan två stolar: den kvinnovetenskapliga som inte varit särskilt intresserad av kategorin barn och den ungdomsvetenskapliga som inte intresserade sig för kön.

greppet (dis)identifikation tar jag därmed avstånd från att uppfatta identitet som något essentiellt inom individen och anknyter identifikation till det performativa, till processer, handling, självreflexivitet och konstruktion (jfr Hall 1996; Melucci 1996; Weir 1996). Hall (1996, 13ff) menar att individen både blir identifierad med och identifierar sig själv genom de positioner som kontexten erbjuder. Flickan blir flicka både genom att benämna sig själv, benämnas av andra, och att göra specifika handlingar som uppfattas som flickiga⁴⁰ i ett specifikt samhälle eller en specifik kultur. Flicka refererar därmed, i enlighet med poststrukturalistiska perspektiv, inte till ett biologiskt kön utan till hur flicka görs genom handlingar. I likhet med detta studerar jag inte ätstörd biologiskt utan hur identifikationen ätstörd görs. Kategorin flicka fungerar här dialogiskt i det hänseendet att i varje område om sig själva mäter flickorna sig med andra. MacDonell (1986, 40) menar att disidentifiering uttryckligen rör sig om ett aktivt motstånd mot det ideologiska tvånget att identifiera sig eller bli identifierad. Disidentifiering innebär därmed att den bloggande flickan säger ”sådan är inte jag” eller ”till dem hör jag inte” vilket kan tolkas som en handling. Skeggs (1999, 121) hävdar att socialt och kulturellt bestämda positioner ger upphov till förnekande och disidentifikation snarare än anpassning, som också illustreras av Österlund (2005, 43), som visar hur flickskapet inte endast iscensätts statistiskt utan präglas av motsägelser i litterära flickskildringar, där till exempel flätflickan klipper av sin fläta eller låter den spretra rakt ut från huvudet.

Som analysredskap för diskussioner om bloggar i nätforum och tidningsartiklar används även teoretisering kring den heterosexuella matrisen. Enligt Butler (1990, 151) existerar inte kategorierna man och kvinna enbart i sig själv

---

40 Genom användandet av begreppet flickig strävar jag inte efter att dikotomisera, hierarkisera eller hävda att det endast finns ett sätt att vara flickig. Flickskapet är alltid kontextbundet.

utan blir begripliga inom en heterosexualiserad förståelse-ram, som framställer två separata och motsatta kön som knyts samman genom ett heterosexuellt begär. Detta mönster benämner Butler den heterosexuella matrisen. Ett flickskap konstrueras inte endast i förhållande till andra flickskap, utan även i förhållande till pojkskap. När flickskapet konstrueras i förhållande till andra flickskap kan begreppet homosocialitet användas. Lipman-Blumen (1976, 16) definierar homosocialitet som att söka och föredra att befinna sig i sällskap med det egna könet, medan jag med begreppet i denna studie definierar homosocialitet som samkönade vänskapsband, lojalitet, identifikation och gemensamma erfarenheter (jfr Hirdman 2002, 19).

På samma sätt som flickskap i denna studie främst förstås som performativt talar jag om kroppen som performativ. Genom att förstå kroppslighet som performativt kan normativitet synliggöras. Görandet av normalitet innebär ständiga upprepningar av normer eller brytandet mot normer. Butler (1993) betonar kroppen som skapad genom de handlingar som bygger upp kroppens reaktionsmönster och dessa handlingar är kulturellt givna. Kroppen i bloggar bestäms och hänvisas till att vara en viss sorts kropp genom att kulturella normer anammas. Kroppen produceras därmed kulturellt och socialt genom tecken, beteenden och gester som är både könade och könande. Bland annat konstrueras den ätstörda kroppen genom stigmatisering och medikalisering och även dessa begrepp är kopplade till ett maktperspektiv.

Ahlbeck-Rehn och Oinas (2007, 12) hävdar att frågor kring makt kan studeras genomatt granska sociala, kulturella och medicinska praktiker kring kroppar. Detta innebär att berättelser om kroppar synliggör stora och små maktkamper, men även att kroppen är både privat och politisk. *Det personliga är politiskt* är ett känt feministiskt slagord från 1970-talet (Sarrimo 2000). Med parollen ville kvinnorörelsen betona att problem som i samhället i allmänhet upplevs som individu-

ella egentligen är politiska samt handlar om maktfördelning i samhället. Exempelvis är en förtryckt kvinna inte förtryckt på grund av något den enskilda kvinnan gjort, utan förtrycket är i själva verket ett resultat av kulturen. Enligt parollen skulle revolutionen börja i hemmet, men den kunde även börja i kroppen, på kroppen och med kroppen. Eftersom jag förstår det personliga som politiskt avindividualiseras kroppen, eller i detta fall mera specifikt den ätstörda kroppen⁴¹. Analysen av blogginläggen handlar därmed både om enskilda ätstörda flickor och om en kultur.

Ätstörningar har bland annat studerats inom psykologi, medicin, hälsovetenskap, kulturvetenskaper och socialvetenskaper.⁴² Brumberg (1988, 8) hävdar att allmänheten i en amerikansk kontext kände till oerhört lite om ätstörningar innan populärpressen på 1970-talet började skriva om unga kvinnor som vägrade äta trots att de hade tillgång till mat (Brumberg 1988, 8). Mycket av forskningen som utförs på 1980-talet har psykologiska eller medicinska perspektiv. Bordos (1993) studie om ätstörningar har ofta framförts som innovativ och originell på grund av det tydligt feministiska⁴³ och kulturvetenskapliga perspektivet⁴⁴. Innan Bordos studie hade medicinska forskare tolkningsföreträde när det gäller problematiken kring ätstörningar. Under 1990-talet blev forskare medvetna om hur utbrett kvinnors problem med mat, ätande och kroppsbild var (Bordo 1993, 64). Forskare

---

41 För en redogörelse över begreppet anorexia nervosa uppkomst se Vandereycken, Walter och Deth van, Ron, (1994, 143–161).

42 En stor del av forskningen kring ätstörningar har behandlat orsaker (se exempelvis Thompson och Heinberg 1999; Shea och Pritchard 2006; Shorter, Quinton och Hinton, 2008).

43 Bordo är däremot kritisk till ett poststrukturalistiskt feministiskt perspektiv på kropp och kön.

44 Ett år senare, år 1994, publicerades antologin *Feminist Perspectives on Eating Disorders* som också behandlar ätstörningar ur ett feministiskt perspektiv på bland annat mode, makt, sexualitet och politik.

konstaterade att fenomenet som tidigare beskrivits som unga kvinnors ytliga engagemang i sin kropp och sitt utseende inte ska förstås som ett individuellt problem eller tecken på ytlighet, utan snarare som ett fenomen som avspeglar hela det sociala systemet (Solheim 2001, 112). Johannisson (1994, 8) menar att den sociala kontexten döljs och vetenskapliga argument som biologiserar kvinnans underordning presenteras eftersom den kvinnliga emancipationen hotar rucka de traditionella könsrollerna. Enligt Ambjörnsson (2004, 177) kan vi, från och med mitten av 1990-talet, tala om en offentlig diskurs om unga kvinnor, utseende och samhällets inflytande.⁴⁵

Min avsikt är inte att medicinskt eller psykologiskt studera ätstörningar, som exempelvis skulle innebära fokus på hormonsystem eller utgå från exempelvis psykoanalytisk teori-bildning.⁴⁶ Ett poststrukturalistiskt feministiskt perspektiv på ätstörningar uppfattar jag som ett komplement till medicinsk och psykologisk forskning. Även om syftet med min studie inte heller är att analysera orsaker till ätstörningar väljer jag att presentera ett urval argument kring hur bakomliggande orsaker till ätstörningar kan förstås som feministiska. Lester (1997, 481) menar att kvinnor med anorexi gör sig själv för smala och oattraktiva för att därmed vägra bli värderade utgående från sitt utseende. Malson och Ussher (1997, 56) hävdar i sin tur att kvinnan med anorexi försöker fly det vardagliga förtrycket riktat mot kvinnor genom att bli så smal som möjligt och ”överanpassad” till det smala ideal som råder, försöker kvinnan med anorexi fly. Shands (1997, 4–11) argumenterar för att ätstörningar grundar sig i kvinnors längtan

---

45 Den offentliga diskursen är märkbar i de skönlitterära och självbiografiska böcker om ätstörningar som publicerades under denna tid av svenska unga kvinnor. Hit kan bland annat Daher-Larsson (1990), Ehn (1995), Strandberg (2000), Dahlberg (2000) och Arkhem (2005) räknas. År 2011 publicerades antologin *Ätstört. En antologi om ätstörningar, fett, mat och makt*, där feministiska forskare och aktivister deltog.

46 Se bland annat Brooks m.fl. 2012a; 2012b; Swift och Letven 1984).

efter att själv få sätta gränser för sin kropp. Wolf (1996, 196) uttrycker det som att den anorektiska kroppen är sexuellt tryggare att bebo än den pornografiska. Bland annat Edwards (2007) hävdar att denna koppling är problematisk eftersom de som har ätstörningar sällan själv upplever denna koppling.

Den ätstörningsforskning som främst tangerar denna studie är forskning där det empiriska materialet består av material i anknytning till den nätbaserade rörelsen pro-anorexi.⁴⁷ Pro-anorexi, även kallad pro-ana, är en nätbaserad rörelse där ätstörningar ses som ett livsstilsval istället för en sjukdom (Gavin, Rodham och Poyer 2008; Udovitch, 2002). Medan pro-anorexi kritiserats skarpt av media⁴⁸ på grund av att farliga praktiker förespråkas för unga (Dolan 2004), hävdar Dias (2003) att sidor som innehåller pro-anorexi kan fungera som en tillflykt för kvinnor med ätstörningar och att kvinnor genom dessa sidor får möjlighet att kommunicera vad de känner i en säkrare miljö innan de berättar för sin familj, sina vänner eller behandlingspersonal. Därtill har pro-anorexi studerats som nätgemenskap, genom kommunikation och språk samt som narrativ och i förhållande till inverkan av och inflytande på andra.⁴⁹ Denna studie anknyter till forskning om pro-ana genom ett delat motståndsbegrepp, där motståndet är med-

---

47 Här kan nämnas till exempel Giles och Brotsky 2007; Dias 2003; Tierney 2006; Ward 2007; Gavin, Rodham och Poyer 2008; Haas m.fl. 2010.

48 I juli 2001 vädjade den amerikanska organisationen ANAD (National Association of Anorexia Nervosa and Associated Disorders) att nätservrar såsom Yahoo skulle stänga sidor som förespråkade anorexi. Fyra dagar senare stängdes 115 sådana nätsidor (Reaves 2001).

49 Se till exempel Allen 2008; Bardone-Cone och Cass 2007; Chesley m.fl. 2003; Csipke och Horne 2007; Custers och Van den Bulck 2009; Giles 2006; Harper, Sperry och Thompson 2008; Lyons, Mehl, och Pennebaker 2006; Mulveen och Hepworth 2006; Norris m.fl. 2006; Ferreday 2003; Wilson m.fl. 2006; Burke 2009. Största delen av studierna har publicerats i tidskrifter som *International Journal of Eating Disorders*, *Eating Disorders* och *European Eating Disorders Review* och har haft ett medicinskt eller psykologiskt perspektiv.

vetet. I denna studie är motståndet riktat mot nätgemenskapens regler. Jag vill inte påstå att det bloggmaterial jag utgår ifrån i denna studie uteslutande rör sig om ätstörningar eller förespråkar ätstörningar, men likheten består i att ätstörningen görs och kommuniceras på nätet samt att kommentarer av andra och växelverkan med andra inbegrips i görandet.

Nätet som plats och gemenskap

Markham (1998) beskriver nätet genom tre metaforer: som verktyg, som plats och som ett sätt att vara. Dessa tre exkluderar inte varandra utan snarare åberopar och befrämjar de olika sätt att förstå datormedierad kommunikation. För min studie är alla tre metaforer relevanta, men särskild vikt läggs i detta avsnitt på teoretiska perspektiv på nätet som plats och gemenskap.⁵⁰ Inledningsvis resonerar jag kring användandet av begreppet nätgemenskap i relation till nätet som plats, för att sedan övergå till att diskutera begrepp som kultur, subkultur, motkultur i anknytning till nätet och dess rumsliga praktik.

Jag har valt att benämna *Ungdomar.se* för nätgemenskap⁵¹, och hänvisar till det engelskspråkiga begreppet (*virtual/online*) *community*. I tidigare svenskspråkiga studier om internetkultur har både *community*⁵², nätmötesplats, virtuella

---

50 Andra möjligheter kunde vara att förstå nätet som ett nätverk, eller en plattform. För en mera utförlig diskussion om detta se Södergård (2007).

51 Begreppet nätgemenskap används bland annat av Berg (2008) och Skog (2010). För en vidare diskussion om begreppet se Skog (2010, 15–31).

52 Se Lindqvist och Söderlind (2009).

samhällen, socialt nätverk(stjänst/ssajt)⁵³, sociala medier⁵⁴, virtuella gemenskaper, webbcommunity och internetportal⁵⁵ använts. Ordet community har alltså även använts på svenska eftersom forskare har ansett att ordet gemenskap inte täcker alla de aspekter som det engelska uttrycket täcker.⁵⁶

Först och främst förstår jag nätgemenskapen som en del av vardagslivets sociala och politiska verklighet eftersom det är svårt att separera nätgemenskapen från vardagslivet och interaktionen i den ena ofta får konsekvenser och ger upphov till möten i den andra (jfr Robins och Webster 1999; Robins 2000). För att så grundligt som möjligt definiera begreppet nätgemenskap utgår jag särskilt från två forskares definitioner.⁵⁷ Rheingold (1993, 5) har definierat den tidigast kända och mest etablerade tanken om vad nätgemenskap/virtual community är, på följande sätt: en social ansamling på internet efter att tillräckligt många personer under en tillräckligt lång tid har fört en offentlig diskussion, med till-

---

53 Dessa begrepp refererar till sociala nätverk på nätet såsom exempelvis *Facebook*, *MySpace* och *LinkedIn*. Enligt Boyd och Ellison (2007) kännetecknas dessa sociala nätverk på nätet av en offentlig eller semioffentlig profil inom ett begränsat system, därtill finns en lista på andra användare med vilka medlemmar delar en koppling.

54 Carlsson (2009) har kritiserat termen *sociala medier* för att vara missvisande eftersom endast människor och inte medier kan vara sociala.

55 Exempelvis betonar Sveningsson, Lövheim och Bergquist (2003, 47–48) betonar att portal har en kommersiell inriktning medan begreppet webbcommunity i större utsträckning betonar aspekter av gemenskap och sammanhållning.

56 Sveningsson, Lövheim och Bergquist (2003, 18–21) menar att det engelska begreppet community är problematiskt eftersom det finns så många olika definitioner på begreppet, medan det är tydligare på svenska. Också Södergård (2007, 64–65) diskuterar på ett kritiskt sätt användandet av begreppet community på svenska och engelska, medan Cavanaghs (2007, 102–119) utförligt diskuterar det engelska begreppet community.

57 För en längre diskussion om ytterligare definitioner av nätgemenskap se Skog (2010)

räcklig mänsklig känsla för att forma en personlig relation på nätet. När Rheingold formulerade definitionen utgick han från sina egna erfarenheter av en mycket tidig och i dagens mått mätt liten Bulletin Board System, som är en form av elektronisk anslagstavla. Att idag använda denna definition är problematiskt, eftersom det numera är fråga om en så enormt mycket större grupp internetanvändare. Forskare är därför numera tvungna att öppna upp för möjligheten till flera nätgemenskaper inom en och samma nätgemenskap och med dessa reservationer ansluter jag mig därför snarare till Preece (2000) definition av nätgemenskaper som utgår från att gemenskaperna består av människor, att det finns ett gemensamt syfte att mötas för dessa människor, att det finns gemensamma regler för interaktion och att det finns ett datorsystem som stöder interaktionen. Dessa mera generella drag hos en nätgemenskap stämmer alla in på *Ungdomar.se*. Även om jag använder begreppet gemenskap för att beskriva *Ungdomar.se* är användandet inte oproblematiskt. I *Nationalencyklopedin*⁵⁸ definieras *gemenskap* som en ”känsla av positiv samhörighet”. Att skriva att alla medlemmar på *Ungdomar.se* (med runt 100 000 unika besökare under en vecka år 2011) skulle känna gemenskap är inte hållbart. För att argumentera för användningen av begreppet gemenskap inkluderar jag även begreppen kultur, subkultur och motkultur.

Tolkningarna av vad nätkulturer är och hur de ska betraktas är många och växlande, vilket gör att begreppet har likheter med begreppet feminism. Ehn och Löfgren (1982, 13) skriver att begreppet kultur har getts hundratals olika definitioner, som alla förenas av en tanke om kultur som något delat och kollektivt. I enlighet med Ehn (1993, 7) definierar jag kultur som en pågående skapelse och omvandling av kollektiva regler, tankeformer och värdemönster,

---

58 *Nationalencyklopedin*, tillgänglig på: www.ne.se. (Läst 12.11.2013)

vilket jag liknar vid den svenska bloggösfären⁵⁹. De övergripande kollektiva reglerna, tankeformerna och värdeöönstren är här gemensamma, men skiljer sig till exempel från en annan bloggösfär. Kultur kan ytterligare vara normer, föreställningar och värderingar som skapar gemenskap (jfr Ojanen 2010, 20). Att inkludera ordet *skapa* visar på att kultur är en process. Bell (2007, 36) hävdar att nätet kan förstås som en värld där det finns regler för socialitet och därmed kan inte normer i ett samhälle eller en kultur appliceras. Detta innebär att det finns flera olika svenska bloggösfärer, med egna regler och värdeöönster. Dessa olika kulturer kunde benämnas subkulturer inom den svenska bloggösfären. De bloggar som finns på *Ungdomar.se* kan liknas vid en subkultur. De utgör en ny generation bloggskribenter som samlas i en nätgemenskap med ordet ungdom i sitt namn. Kuure (2003, 45) hävdar att begreppet subkultur tidigare hänvisade till ungdomar med en gemensam klasskultur, medan subkultur senare refererar till en gemensam stilhelhet med egen dynamik och präglad av snabba förändringar.⁶⁰

Jag vill poängtera att avsikten med att använda begreppen

---

59 Med bloggösfär refererar jag här till alla svenska bloggar och att de är sammankopplade bland annat med länkar.

60 En stor del av studierna om ungdomskulturer och subkulturer har fokuserat på pojkar, vilket framkommer i McRobbie och Garber 1976, 209; Fornäs och Boëtius 1990, 17; Duits 2008, 15. Vidare har Lesko (2001) och Walkerdine (1997) åskådliggjort hur ungdomskulturforskning varit fokuserad på vithet, medelklass och västerländskhet. Bland ungdomsforskare som studerat arbetarklass och eller mörkhyade ungdomar kan Willis 1977; Hebdige 1979; Hall och Jefferson 1976; Cohen 1973 nämnas, samtidigt som de också studerat maskulina subkulturer. Ett tidigt undantag är McRobbie (1994). När det gäller senare forskning om ungdomskulturer och flickor har fokus varit på populärkultur (se exempelvis Walkerdine, Lucey och Melody 2001; Driscoll 2002; Burman 2005; McRobbie 2000; 2004; Gottschall 2011). För en grundligare genomgång och diskussion om hur kulturvvetenskaplig och samhällsvetenskaplig forskning om flickkulturer generellt kan delas in i tre olika skeden eller fokuseringar se Duits (2008).

flickkultur och subjektpositioner inte innebär att jag hänvisar eller avgränsar till möjligheten till enbart *en flickkultur* utan omfattar möjligheten till *flera flickkulturer*. Dessa flickkulturer kan existera parallellt och även överlappa varandra eftersom subjektet är inflett i flera konkurrerande och motstridiga diskurser där olika normer får spelrum. Detta innebär att en person har tillgång till olika positioner och genom dessa ett aktörskap, en rörlighet och möjligheter till förändring (jfr Hellman 2010, 41). För att studera flickkulturer använde jag mig av Scott Sørensens (1991) karaktärisering av flickkulturer som klungskulturer, nämligen identitetsgemensamma, informella hierarkier med en horisontell struktur, dolda eller tillfälliga organisationsmönster, exklusiva relationer med betoning på intimitetskvaliteter både hos relationer och också personer, samtalsinriktade med emotionell kommunikation samt centrala teman som att vara/inte vara älskad, att förfo- ga över en förvandlingsdröm och skönhets estetik. Kleven (1992) menar att flickgemenskaper uppfyller den inneboende konflikten mellan längtan efter närhet/intimitet och självständighet/autonomi. Flickkulturen blir därmed en form av fristad från traditionella könsrolls krav, samtidigt som jag vill hävda att det fortfarande finns normer för hur en flicka ska vara för att uppfattas som flicka på rätt sätt. Österlund (2008, 10) visar, i sin studie om generation och genus i Wirséns bilderböcker, hur det för flickan handlar om att göra sin röst hörd och att uttrycka sin egen form av flickkultur via estetiska aspekter som klädsel och gemenskap (jfr Scott Sørensen 1986).

Främst förstår jag flicknätkulturen som skapad genom gemensamma praktiker. Ett exempel på internetkulturforskare som intar liknande teoretiska positioner är Mitra (1993, 47) som argumenterar för kultur som en ideologisk konstruktion skapad genom praktiker som har etablerats som dominant, naturliga och normala genom hegemoni och hierarkiserande. Detta resonemang kan förknippas med hur det

talas om högkultur och lågkultur. Denna hierarkisering kan även tänkas förekomma bland bloggkulturer. Inbegripet i hierarkiseringen finns möjligheten att subkulturer och motkulturer uppstår. Att flickor och flickkulturer varit och delvis är osynliga i forskning och i samhället kan bero på att de klassificeras som mindre viktiga. Flickkulturer kan både förstås som inblandade i hegemonier och samtidigt som en möjlig källa för motstånd (jfr Smith 1999, 19). En motkultur har tidigare definierats som en medelklassbaserad kultur för den nya generationen som riktade sig mot den dominerande kulturen och högkulturen (Kuure 2003, 45). I min studie tolkar jag gruppen bloggskribenter som skriver om ätstörningar som en motkultur inom nätgemenskapen. Definitionerna av subkultur och motkultur som jag här använder skiljer sig alltså något från tidigare vedertagna definitioner eftersom platsen där kulturerna kommer till uttryck är nätet.

Att blogga är i sig inget direkt märkvärdigt i dagens samhälle. Bloggandet är så pass utbreddt att sysselsättningen kan benämnas som en vardaglig praktik för många. Även om jag kommer att argumentera för att gruppen bloggande flickor i *Ungdomar.se* kan förstås som en motkultur står gruppen i sig för en vardaglig praktik för de enskilda bloggskribenterna. De praktiker som görs förknippas starkt med rummet: nätet och bloggen. I avhandlingen studerar jag rumsliga praktiker, där jag inte kan använda ordet fysiskt rum men likväl är det som undersöks ett mycket specifikt rum eller en specifik miljö.⁶¹ I enlighet med Bryant och Livholts (2007, 29-30) definierar även jag rum i allmänhet som en mötesplats formad av kroppsliga sociala relationer medierade genom makt, vilket även

---

61 I ett internationellt perspektiv har flickors hemsidor studerats av bland annat Reid-Walsh och Mitchell (2004) flickors nätdiskussioner och chattandet av bland annat Clark 2005; Thiel 2005; Stern 2007 och flickor och nätgemenskaper av bland annat Grisso och Weiss 2005; Walsh 2005; Harewood och Valdivia 2005; Warburton 2010; Denner och Martinez 2010.

gör rummet öppet för tävlan, förhandling, restriktioner och motstånd. Genom att det i min studie rör sig om handlingar i en miljö som är kontrollerad existerar en maktaspekt. Jag argumenterar för hur dessa handlingar kan förstås som subversiva. De fysiska handlingarna i bloggen motsvaras av skriven text. Danet (1998, 129) har uttryckt det som att skriven text på nätet bildar en mask för personen bakom det skrivna. Denna argumentation kan förstås som att den fysiska kroppen inte är närvarande i bloggen utan representeras av text. Detta bifaller inte jag utan jag gör en tydligare koppling mellan kropp och text.

Från dagbok till nätdagbok till blogg

Medan jag i föregående avsnitt fokuserade mera generellt på nätet som plats, ligger fokus här mera specifikt på bloggen. Det här gör jag genom att presentera bloggans utveckling och bloggen i relation till annat självbiografiskt skrivande, samtidigt som en redogörelse över tidigare kvalitativ blogg-forskning görs fortgående.⁶² Inledningsvis redogör jag kort för utvecklingen från självbiografiskt skrivande till dagbok, från dagbok till nätdagbok och slutligen från nätdagbok till blogg. Jag relaterar bloggans utveckling även allmänt till svenskars och särskilt unga svenskars användande av internet. Avslutningsvis diskuterar jag bloggandet i relation till annat självbiografiskt skrivande.

Bloggar är ett relativt nytt fenomen och begrepp, som kan härledas från nätdagbok, dagbok och självbiografiskt skrivande. Självbiografiskt skrivande är ett sätt att (be)skrivna sig själv samtidigt som självbiografier reflekterar individualismens utveckling och sociokulturella förändringar. Enligt Roos (1988, 141) har självbiografier skrivits sedan antiken, men från och med 1700-talet kan självbiografierna benäm-

---

62 För en noggrann genomgång av utvecklingen från dagböcker till bloggar i ett angloamerikanskt perspektiv se O'Sullivan (2005, 53-73).

nas moderna. Under 1600-talet skulle det privata förbli hemligt och dolt eftersom det ansågs skamligt, medan det under 1700-talet blev vanligare att skriva memoarer, vars syfte var att förklara och rättfärdiga skribentens egen roll i samhället (Revel m.fl. 1989, 379 ff.)⁶³ Under början av 1800-talet blev det vanligare att skriva dagbok om sina känslor, som även var ett sätt att upprätthålla en inre disciplin samt att analysera sitt inre (Corbin 1990, 499). Idag karaktäriseras dagboken som något som skrivs under en särskild period, i en kronologisk ordning, privat, i första person samt ur skribentens eget perspektiv rörande händelser, tankar och känslor (se till exempel Martens 1985; Fothergill 1995). Sjöblad (2008) menar att dagboken utmärks genom fragmentarisering och upprepning samt av signalerande av omedelbarhet, intimitet och bekännelse.

När det gäller nätdagböcker som är publicerade i Sverige uppkom de i mitten 1990-talet. Under denna tid fanns det inte särskilda verktyg eller program på nätet som gjorde nätdagboksskrivande lättillgängligt. Det vanliga var att skribenterna själv kodade en personlig hemsida där de även skrev dagbok. Detta innebar att skribenten behövde känna till kodning av hemsidor. Ett annat alternativ var att använda sig av en färdigkodad gästdagbok, som ofta inkluderades på hemsidan. I denna gästdagbok publicerades dagboksinslägg som hälsningar i gästdagboken. Detta medförde att även andra som besökte (gäst)dagboken kunde skriva i den. För att skapa en gemenskap med andra svenskspråkiga nätdagboksskribenter var det vanligt att skribenterna inkluderade sina dagböcker i ringar. Under slutet av 1990-talet fanns ett flertal olika ringar. En ring innebar att en färdig kod lades in någonstans på hemsidan och på hemsidan syntes då en bild med

---

63 Inom litteraturvetenskap finns ansevärd forskning om självbiografiskt skrivande och en stor begreppsapparat. För en forskningsöversikt och redogörelse över några centrala begrepp inom denna forskning, se Gustafsson (2007, 16–67).

namn på ringen och knappar där besökaren slumpvis kunde bli vidarekickad till andra skribenter som var medlemmar i samma ring.

I en engelskspråkig kontext uppstod benämningen weblog, som myntades av Jorn Barger år 1997. Två år senare använde Peter Merholz uttrycket *we blog* på sin blogg Peterme.com (Herring m.fl. 2004). Under 1998 började Jesse James Garrett, redaktör för Infosift, sammanställa en lista över alla bloggar och följande år fanns det 23 bloggar på denna lista. Under denna tid kategoriserades bloggar främst som nätsidor länkade till andra nätsidor och var därmed en form av loggbok över intressanta nätsidor.⁶⁴ Om nätdagböcker utan länkar och nätdagböcker av dagbokskaraktär beaktas var antalet betydligt större än 23. År 1999 fanns det drygt 250 listade medlemmar på den svenska dagboksringen *Dagbok på nätet*, och många av dessa svenskspråkiga dagboksskrivare började skriva redan år 1996 och 1997. Dagboksringen *Dagbok på nätet* var bara en av flera svenska ringar för nätdagböcker. Andra exempel var *Dagbok Direkt*, *Geografidagboken*, *Postludium*, *Sapto*, *Reload*, *Succé*, *Dagbok.net*, *Refresh Total*, *Carpe Diem* och *Ringringen*.

När det gäller den svenska benämningen blogg beskriver Våge (2005, 16) år 2001 som ett märkesår för bloggarna eftersom de diskuterades i allt större utsträckning av traditionella medier. När jag letade efter omnämningen av ordet blogg i tryckt press hittade jag inga publicerade artiklar förrän år 2002.⁶⁵ I augusti 2005 startades bloggportalen.se, som skulle fungera som en katalog över de svenska bloggarna. Om bloggandet härleddes till nätdagböcker är fenomenet inte särskilt nytt, men det som är nytt är det stora antal bloggverktyg som gör att bloggsribenten inte själv behöver koda en hemsida

---

64 För en noggrann genomgång av bloggans historia se exempelvis Siles (2012).

65 Se kapitel *Urval av bloggar och övrigt material* för en redogörelse för åren 2001–2011

för att blogga.⁶⁶

I en undersökning av Findahl (2010, 32f)⁶⁷ konstaterades att var femte kvinnliga internetanvändare i åldern 16–25 har skrivit eller skriver blogg, samt att 60 % av alla internetanvändare i den här gruppen läser eller skriver bloggar. I undersökningen framkom att den mest populära formen av blogg är den personliga ”livsloggen”, vilket hela 64 % av alla svenska bloggar utgör. I undersökningen stod benämningen livslogg för en ”onlinedagbok där läsaren kan följa och kommentera blogg författarens vardag”. Ett år tidigare konstaterades att bloggandet inte är en aktivitet som är allmänt utbredd bland befolkningen även om bloggandet ökat med sex procent från år 2006 till 2009 bland samtliga internetanvändare (Findahl 2009, 19). I samma rapport framkommer att antalet bloggläsare är betydligt högre (37 procent av internetanvändarna). När Findahl (2009, 20) gör en könsåtskillnad mellan unga kvinnor och unga män som bloggade, uppmärksammas att var femte ung man har eller har haft en egen blogg, medan var fjärde ung kvinna har eller har haft en egen blogg. Angående medlemskap i nätgemenskaper finner Findahl (2009, 18) att 72 % av personer i åldern 16–25

---

66 Tidigare forskning om bloggar har främst behandlat narrativitet och olika språkliga aspekter på dagboksskrivandet. För att nämna några studerar Lejeune (2001) både nätdagböcker och traditionella dagböcker, McNeill 2003; Sorapure 2003; Serfaty 2004; Trammell och Keshelashvili 2005; Kennedy 2003 har undersökt personliga uttryck och nätdagböckernas inflytande på läsaren, medan forskare som Cohn, Mehn och Pennebaker (2004) studerar tusen bloggar några veckor innan och några veckor efter 9/11, samt Kawaura, Kawakami och Yamashita (1998) gör empiriska studier av nätdagböcker. Därtill gör Herring m.fl. (2004) en genanalytisk analys av bloggar medan Blood (2000) skriver om bloggar ur ett historiskt perspektiv. Av forskare som utgår från en skandinavisk bloggkontext kan Karlsson 2003; 2005; 2006; 2007, Walker och Mortensen 2002; Kitzmann 2004; Klastrup 2003; Sørensen 2008; Walker Rettberg 2008; Lövheim 2011a; 2011b; 2012 nämnas.

67 För flera heltäckande undersökningar om svenskar (i åldern 13–75) och deras användande av internet se även Findahl 2011; 2009; 2008; 2007; 2003; 2002; 2000.

år 2009 är medlemmar i en nätgemenskap, medan siffran för samma åldersgrupp år 2007 är 65 %.⁶⁸

Utvecklingen inom bloggforskningen har gått från definitionsdiskussion till diskussioner om bloggen i förhållande till det privata och offentliga, det vardagliga i bloggandet samt nischade bloggar.⁶⁹ Av dessa har min studie främst likheter med Lövheim (2011a) som studerar användandet av bloggen som en form av mediering av berättelser och identitetskonstruktion bland Sveriges mest besökta bloggar av unga kvinnor. Våra studier skiljer sig åt genom fokus på olika bloggar och bloggarna som inkluderas i Lövheims studie ingår inte i organiserade nätgemenskaper. Även om bloggar är relativt nya fenomen visar denna genomgång, som på inga sätt täcker all forskning som gjorts, att det finns mycket kvalitativ forskning om bloggar. Fältet är i likhet med flickforskning ett växande forskningsområde.

Dagboken utmärks av fragmentarisering, upprepning, signalering av det omedelbara, intimitet och bekännelse och det samma kan sägas gälla bloggar. När bloggskribenter frågar vad bloggläsaren önskar läsa mer om, uttrycks ofta en önskan om personliga texter, som kan tolkas som att bloggläsaren vill känna intimitet och omedelbarhet till bloggskribenten. Samtidigt finns det även skillnader mellan dag-

---

68 För en mera heltäckande undersökning om ungas användande av internet se även Findahl 2009; Findahl och Zimic 2008.

69 Exempelvis studier om politikerbloggar (Lehti 2011; Ekdale m.fl. 2010) och politiska samt nyhetsförmedlande bloggar (MacDougall 2005; Gil de Zúñiga, Puig-I-Abril och Rojas 2009), modebloggar (Chittendens 2010; Palmgren 2010), mammabloggar (Kido Lopez 2009) och kändisbloggar (Meyers 2011; 2013). De kvalitativa bloggstudier som ligger närmast denna studie är de som behandlar motstånd och frågor om makt i bloggar (Driscoll 2002; Palfrey och Gasser 2008), analyser av hur feminitet och maskulinitet konstrueras i bloggen (Van Doorn, van Zoonen och Wyatt 2007), språk och stilistik i bloggar (Herring och Paolillo 2006) och flickors bloggande (Stern 2008; Mitchell m.fl. 2010; Ryan Vickery 2010; Lövheim 2011a; 2011b; 2012 samt Černá, Blinka och Romana Seganti 2012).

böcker och bloggar men också inom dessa grupper. Allmänt taget är bloggen tänkt för en publik. Karlsson (2004) betonar att bloggläsaren benämner sig själv som läsare och inte som medverkande även om bloggskribenten bjuder in läsaren att diskutera i blogginläggets kommentarsfält. Bloggen är därmed inte en monolog som inte kan avbrytas eller som läsaren inte kan inflika i. Bloggen skiljer sig även på andra sätt från dagboken på grund av sin ökade koppling till gemenskap och social interaktion. Samtidigt som bloggandet blivit vanligare har det även uppstått ett betydligt större antal nätgemenskaper ämnade för bloggande eller där bloggandet är en viktig del av gemenskapen. Det ter sig som om de bloggande flickorna vill höra till en gemenskap oberoende av om gemenskapen är förankrad i geografiskt läge, gemensamma intressen eller någon annan faktor. Förutom att förknippa, eller välja att inte förknippa, bloggen med dagboken, har forskare också diskuterat bloggen i relation till annat självbiografiskt skrivande. Bland annat menar McNeill (2003, 26) att personen bakom en blogg och bakom en självbiografi vill berätta sitt liv, och att läsaren knyter an till skribenten oberoende av om denna är anonym eller inte. Angrosino (1989, 4) kategoriserar biografier, självbiografier, livsberättelser och personliga narrativ som dokument över interaktion, dit jag även vill räkna bloggen. Men till skillnad från biografier och självbiografier har bloggen inte förläggare som begränsar vem som får synlighet och plats, även om moderatorerna för nätgemenskapen *Ungdomar.se* i någon mån kan antas motsvara förläggare.

Metodologiska utgångspunkter

I detta avsnitt diskuterar jag inledningsvis metodologiska utgångspunkter i mitt sätt att läsa och analysera bloggarna för att sedan diskutera etiska överväganden i relation till det empiriska materialet.

Det feministisk poststrukturalistiska angreppssättet innebär att jag förstår blogginläggen som texter. Med detta menar jag att texten existerar som läst och läsningen betyder att diskursstrukturer anknutna till den tid som blogginläggen är skrivna. Blogginläggen i sig är inte endast kontextuella, utan även bundna till genre, vilket medför att jag i analysen först uppehåller mig vid bloggen som plats och genre.

I enlighet med Skeggs (1999, 33) vill jag hävda att en redogörelse över metodologin endast kan täcka vissa delar, eftersom det skulle vara omöjligt att reducera forskningsmötet till text och förmedla det på ett fullständigt sätt. Att som forskare möta och analysera en text innebär att forskaren alltid har någon form av förförståelse, eftersom forskaren bland annat har en kulturell bakgrund. Denna problematik kommer jag att åskådliggöra i diskussionen om läsningen.

Feministisk och affektiv läsning

Som tidigare nämnts har avhandlingens empiriska kapitel växt fram via läsningar av materialet. Läsningen har gjorts i enlighet med Hallgren (2008) och Bremer (2011) som en noggrann läsning där texter, samhälle och kroppslighet knyts samman. Den form av läsning som jag använt har, förutom att den förenar text, samhälle och kropp, ett hermeneutiskt förhållningssätt, som betyder att jag låter egna erfarenheter och kunskaper stödja arbetet och blotta mönster. Det hermeneutiska angreppssättet innebär ytterligare att jag genom analysen även vill erbjuda alternativa perspektiv till studieobjektet (jfr Dunkels 2007, 26). Detta avsnitt inleder jag genom att kort redovisa för hur jag gått tillväga för att närma mig bloggtexterna för att sedan diskutera affektiv läsning som metodologi och feministisk situering.

Jag har ett flertal gånger läst bloggtexterna som helheter men även valt att koncentrera mig på delar av texter där en specifik fokusering urskiljts. Dessa mera specifika textpar-

tier har bland annat berört känslor, mat, tillfrisknande. Jag har både läst blogginlägg i kombination med kommentarer och utan kommentarer samt även tidvis valt att noggrant läsa kommentarerna utan blogginlägget de refererar till. Vid genomläsningen av kommentarerna utan blogginläggen har syftet varit att synliggöra eventuella normer kring praktiken. Jag har strävat efter att få en så mångsidig som möjligt bild av bloggtexterna genom flertalet av läsningar på olika sätt. I enlighet med Esaiasson (2004, 233 f) har jag under läsningen ställt frågor. Jag har strävat efter att ha ett öppet förhållningssätt till svaren på frågorna jag ställt under min läsning, vilket medfört att innehållet i bloggtexterna i högre grad än analysverktygen studien i denna initiala läsning. Min läsning kan, som Widerberg (2002) förespråkar, både karaktäriseras av en strukturerad regelbundenhet och en lekfull kreativitet. Jag har växlat mellan att identifiera teman i bloggtexterna och göra en kroppsligt affektiv och feministisk läsning⁷⁰ av materialet.

Richardson och St. Pierre (2005) beskriver den vetenskapliga skrivprocessen som ett skapande av frågeställningar. Genom att skriva förverkligar vi inte enbart målet om en färdig text, utan genom att skriva genererar vi också frågor, visualiserar inhämtat material, tematiserar och tydliggör erfarenheter under processens gång (Adeniji 2008, 68). Både min läs- och min skrivprocess har gett upphov till frågeställningar men även känslor som jag inte var förberedd på. För att öka insynen i forskningsprocessen kommer jag här att diskutera dessa känslor ur ett metodologiskt perspektiv. Som Liljeström och Paasonen (2010, 2) betonar, behöver det inte finnas en motsättning mellan å ena sidan materialet, affekt och kroppsligande samt å andra sidan olika slags textanalyser.

Inom transdisciplinär feministisk forskning har en övergång från en ”textuell vändning” till en ”affektiv vändning”

---

70 För en utförlig genomgång av uppkomsten av feministisk affektiv läsning, se Valovirta (2010, 3 ff).

kunnat urskiljas under de senaste åren (Cvetkovich 2012, 133).⁷¹ I arbetet med studien uppfattar jag en liknande skiftning. Inledningsvis skulle studiens material uteslutande bestå av blogginlägg, men under tiden då jag som intensivast läste materialet upplevde jag ett stort obehag gentemot innehållet i blogginläggen. Jag upplevde att texterna i bloggarna kröp under min hud, specifika ord skavde i mig. Ahmed (2010, 216) hävdar att känslor kan vara ett sätt på vilket strukturer kommer under vår hud, som har likheter med Koutroulis (2011) som hävdar att skrivandet, diskuterandet och analyserandet av minnen är en process för att namnge sociala normer som begränsar kvinnor och möjliggör motstånd genom alternativa sätt att förstå dessa normer. Texter om ätstörningar engagerade inte endast bloggskribenter, utan även andra forskare, vänner och bekanta som hörde om min forskning, vilket kom att resultera i dagboksanteckningar i form av minnen och replikskiften. Genom att synliggöra hur jag stundvis känt inför mitt material, och vilka reaktioner jag fått av kollegor som läst materialet vill jag därtill visa hur perspektivet inte endast är individuellt, utan även kollektivt, och därmed kunde diskuteras i större utsträckning. Under ett forskarseminarium där min disposition skulle diskuteras kom jag att uteslutande tala om mitt obehag sprunget ur blogginläggen. Jag blev förberörd av bloggtexterna, de gjorde mig ledsen, orolig och bekymrad. Dessa känslor försvann eller försvagades i takt med att jag analyserade materialet. Jag blev avtrubbad. Dramatexterna som inleder studien och analyskapitlen är uppbyggda kring detta material och illustrerar ett tidvist skavande. Ett argument för att även inkludera egna anteckningar, minnen och replikskiften är att visa vilka reaktioner ätstörningar och bloggar kan väcka. Forskare såsom Kosofsky Sedgwick (2003), Probyn (2005) och Hemmings (2005) har

---

71 För en diskussion om övergången se Pedwell och Whitehead (2012, 115-129).

diskuterat hur affekter snarare kan förstås som sammanbunda med större kontexter än som privata individuella erfarenheter. Därmed undersöker de alla hur känslor och affekter förhandlas i den offentliga sfären genom kroppserfarenheter (Gorton 2007, 334).

Den kroppsligt affektiva läsningen gick från obehag och oro till en motståndskänsla och en önskan om ett eget avståndstagande både från texterna och från bloggarna. Jag övergick från att reagera på texter som handlade om svält med att själv äta mycket medan jag läste texterna med en likgiltig känsla. Jag hävdar inte att detta är något som är unikt för mig eller mitt material, men det är mer sällan som detta beskrivs. När en studie slutförs är känslan oftare likgiltighet eller inte lika stark affekt gentemot materialet. Samtidigt innebär slutförandet av en studie att citaten i avhandlingen eventuellt får nya läsare som kan uppleva det som starkt berörande, frånstötande eller uppmuntrande, för att nämna några exempel. Att skala av en ”färdig” text från sådant som forskaren själv kände i ett tidigare stadium av analysen kan betraktas som oansvarigt, speciellt när affektiv läsning använts som metod vid tolkningen i något skede av studien.

Kroppsligt affektiva läsningar kan alltså förstås som kroppsliga reaktioner på en text. På samma sätt som kroppen alltid är tolkad, skapad och konstruerad är den också skapande. Detta benämner Kroon och Lundgren (1996, 81) som en dynamisk kropp, den är både öppen och låst samt flexibel och mer stabil. Mitt mål har varit att vara öppen för de intryck, minnen och känslor som jag upplevt i relation till forskningsämnet och materialet. Samtidigt kan detta tolkas som att de minnen jag haft har varit låsta i min kropp. Under mina läsningar har jag nedtecknat mina starka reaktioner i dagboksformat. Senare uppfattade jag tydliga teman i mina egna anteckningar och även en koppling till teorier om känslor och kroppslighet. Dessa mönster kan, såsom Connell (2005) kallar dem, benämnas kroppsreflekterande praktiker.

Connell (2005, 61) hävdar att kroppen både är ett objekt och ett handlande organ, där handlandet i sig själv formar de strukturer där människor definierar sin kropp. Detta innebär att kroppars handlande i sociala processer behöver diskuteras genom aktörskap. Om detta relateras till kroppen och internet, illustrerar kroppsreflekterande praktiker hur kroppen och jaget inte kan separeras. Samtidigt är det ett argument för varför en kroppsligt affektiv läsning av ett material kan vara fruktbar för studien.

En och samma berättelse skrivs och repeteras i flera olika berättelser skrivna av olika personer, i detta fall blogginlägg om kroppslighet och ätstörningar skrivna av flickor. Vissa berättelser blir dominerande, normativa berättelser i en viss kulturell och social kontext. Att undersöka spänningar mellan individuella erfarenheter och allmänna mönster är, enligt Ehn och Löfgren (2001, 13), en av de viktigaste uppgifterna för en kulturanalys, vilket denna studie är. Det är svårt att berätta en berättelse på ett annorlunda sätt, eftersom kulturer väljer specifika versioner av en berättelse för att legitimera eller förneka, trycka ner, trivialisera, marginalisera eller konstigförklara till exempel vissa företeelser, grupper, fenomen och känslor (Weingarten 1998, 4). I min studie handlar det dels om berättelser om kroppen som blir social och kollektiv på grund av interaktionen som är möjlig i och med bloggen. Inte endast det personliga som de enskilda bloggarna skriver kan förstås som kollektivt, utan även mina egna erfarenheter är kollektiva. Genom att inte endast granska bloggarnas motstånd, utan även mitt eget motstånd i min läsning, strävar jag efter att kontextualisera och problematisera normer och maktförhållanden i ett vidare perspektiv. Dessutom inkluderas självreflexion genom hela avhandlingen på detta vis, främst i dramatiktexterna, i stället för att reflexionen endast skulle ingå i ett av de inledande kapitlen i avhandlingen.

Genom att använda scener jag skrivit, inspirerad av mitt material samt möten med kollegor och bekanta vill jag syn-

liggöra det som Turner (2000, 53) efterlyser, det vill säga en kroppsligt reflexiv etnograf som kritiskt rannsakar sig själv som en förkroppsligad kännande och socialt situerad deltagare i den akademiska kunskapsprocessen. Likheter finns mellan min avhandling och Adenijis (2008), eftersom även hon använder fiktiva karaktärer som bär spår av kvinnor hon intervjuat. Dessa fiktiva karaktärer utgör en ramberättelse eller ett kollage. Likheter finns även med Bremers (2011, 57f) avhandling, där hon understryker den upplevande kropp med vilken forskaren skriver fram, skapar och samlar in sitt material. Forskarens kropp utgör utgångspunkt för forskningsprocessen och inbegriper emotioner och meningsskapande tolkningar (Monaghan 2004, 475), som i min forskningsprocess kan exemplifieras av mina kroppsliga reaktioner på materialet i inledningen av arbetet.

Förutom att läsningen av bloggmaterialet präglas av kroppslig affektivitet, är den även feministiskt situerad, vilket innebär att jag delar en feministisk syn på kunskap. Grunddragen inom en feministisk kunskapssyn är att den är kollektiv, situerad och relationell. Gemzöe (2002, 118) skriver att det feministiska projektet både korrigerar och kompletterar konventionell kunskap och skapar helt nya kunskapstraditioner. Haraway (1996) urskiljer den feministiska objektiviteten som komplex, motsägelsefull, strukturerande och strukturerad, vilket jag förstår som att forskning aldrig kan vara objektiv. Mitt mål är inte att påstå att denna studie är objektiv, utan analysen påverkas av ett flertal faktorer varav metod kan nämnas på samma sätt som teori, begrepp eller angreppssätt. Den situerade kunskapen⁷² är beroende av tid och rum samt kontext och alltid präglad av personen som skapar den. Hemmings (2012, 150) menar att feministisk teori har illustrerat hur affekt och kunskap är

---

72 Braidotti (1994, 163f) har använt och utvecklat Richs (1986, 167–187) uttryck platsens politik (eng. *the politics of location*) för att diskutera situerad kunskap.

förenade eftersom vi för att veta något på ett annorlunda sätt, behöver känna något på ett annorlunda sätt. När läsaren stiger in i berättelsen befinner han eller hon sig mellan bloggtexten, personliga erfarenheter, den egna kunskapssynen och olika teoretiska perspektiv. Detta innebär att kunskapen aldrig är fullständig utan många berättelser, perspektiv och frågor behövs. Därtill behövs dialog mellan berättelserna. Det är nödvändigt för forskaren att erkänna och aktivt reflektera över vad som format kunskapen, vilket jag också strävar efter att synliggöra genom att använda dramatik.

Etiska överväganden

Jag har fortgående reflekterat kring etiska överväganden och de etiska frågor som jag mött under forskningsprocessens gång har varit många. Exempelvis har frågorna kretsat kring huruvida bloggar är privata eller offentliga? Är bloggar privata endast om de är lösenordsskyddade? Är forumdiskussionerna offentliga eller privata? Hur ska jag kontakta bloggskribenterna? Ska jag kontakta nätgemenskapens administratörer innan jag kontaktar bloggskribenterna? Ska nätgemenskapens administratörer överhuvudtaget kontaktas? Hur ska bloggskribenterna anonymiseras? Ska de anonymiseras? Kan jag i någon mån redigera språket i blogginläggen? Hur ska jag förhålla mig till annat material på bloggarna (exempelvis bilder och länkar till andra bloggar)?

Inom forskning om nätkulturer poängterar bland annat Jones (1999), Hine (2005), Markham och Baym (2009) att metoder som använts inom etnografi inte utan ändringar kan överföras på nätet, vilket innebär att även etiska frågor som ställts är annorlunda utanför nätet.⁷³ Som Markham (2008, 251) vidhåller är metodval alltid också en fråga om etik, eftersom metoden inte bara har konsekvenser för forskningsplanen utan även för forskningsresultat

---

73 För en ingående diskussion om etiska överväganden på nätet se Ess (2002).

och huruvida det är möjligt att identifiera deltagare. När en studie berör nätet hävdar Gajjala (2002, 184) att särskilt kategorier såsom offentlig/privat, åskådare/skribent, producent/konsument och text/människa är suddiga. Särskilt frågor som berör dessa kategorier och etik delar forskare. Å ena sidan hävdar exempelvis Eysenbach och Till (2001) samt Walther (2002) att arkiverat material på internet är öppet tillgängligt och därmed behövs inte deltagarnas tillåtelse för att studera deltagarna. King (1996) och Scharf (1999) hävdar å sin sida att även om texter publicerats öppet på internet, tänker sig författaren till texterna förmodligen att de är privata, och därmed borde de även behandlas som privata texter. Förutom dessa två syner på material på internet argumenterar Waskul och Douglass (1996, 131) för att internet är simultant offentligt privat och privat offentligt, vilket betyder att det inte finns direkta etiska vägar som kan följas, medan Mann och Stewart (2000, 169ff) använder uttryck som offentlig eller semi-privat kommunikation. Diskussionerna om privat, offentligt och etik kretsar fortfarande kring liknande frågor och konsensus har inte uppnåtts. När det specifikt rör sig om unga, svenska kvinnors bloggar har Lövheim (2011, 338–354) diskuterat dem som etiska rum. Lövheim hävdar att dessa etiska rum kan uppfattas, dels som offentliga eftersom de medverkar till att forma allmänna åsikter och framföra gemensamma angelägenheter, dels som rum för individualisering och intimisering av diskurser vilket utmanar gränsen mellan offentlig och privat (jfr Lykke Christensen och Jerslev 2009, 23 f).

Johansson (2010, 17) skriver att forskaren inte har rätt att obehindrat använda ett visst material bara för att det finns på internet, eftersom denna syn är förenklad och ur forskningsetiskt perspektiv ofta är en problematisk slutsats, eftersom skribenternas uppfattningar om privat och offentligt inte alltid överensstämmer med materialens faktiska tillgänglighet. Under arbetets gång har jag varit av samma åsikt, vilket innebär att jag bett bloggskribenterna om lov att in-

kludera deras bloggar⁷⁴ i studien och även citera dem⁷⁵, även om vem som helst, oberoende av om personen är medlem i nätgemenskapen eller inte, kan läsa bloggarna. Eftersom jag upplever att ämnet är så pass personligt och privat ger jag bloggskribenterna möjlighet att exkluderas ur studien. Därtill är det möjligt att de bloggande flickorna inte reflekterat över hur deras blogginlägg kan användas, även om de är fritt tillgängliga. Även om forumdiskussionerna och blogginläggen kan läsas utan registrerat medlemskap och därmed utan att logga in, är det inte möjligt att skicka privata meddelanden till medlemmar utan att registrera sig som medlem. Istället för att fråga lov att citera bloggskribenterna som en öppen kommentar i bloggen har jag skickat ett privat meddelande. Därmed har jag försäkrat mig om att bloggskribenten läser mitt meddelande även om hon inte läser alla bloggkommentarer. Ytterligare innebär det att jag också har en medlemsida på nätgemenskapen och jag har valt att ha ett foto på mig själv och en kort text där jag skriver om mig själv och att jag forskar.

I relation till diskussionen om eventuellt medlemskap i en nätgemenskap hävdar Salmons (2010) att material på internet som inte kräver medlemskap i en grupp för att läsas kan behandlas som mindre känsligt material. En möjlighet kunde ha varit att likt Bremer (2011) och Johansson (2010) komplettera materialet med intervjuer och då diskutera deras syn på offentligt och privat på nätet. Eftersom jag främst är intresserad av hur bloggskribenterna i text konstruerar flickskap och kro-

---

74 Annat material som i mindre utsträckning förekommer på bloggarna är länkadresser till bloggskribentens andra bloggar och fotografier. Jag har valt att i några enstaka fall beskriva fotografier men aldrig inkludera de direkta fotografierna i avhandlingen. När det gäller bloggar utanför *Ungdomar.se* har jag besökt dem men inte citerat dem.

75 När det gäller blogginläggen har jag för läsarvänlighetens skull valt att korrigera uppenbara skrivfel i bloggcitat. Detta har gjorts ytterst försiktigt eftersom jag tolkar en del av stavfelen som medvetna.

ppslighet väljer jag dock bort intervjuer.⁷⁶

En aspekt som skiljer traditionellt fältarbete från virtuellt fältarbete är att internetmaterial kan samlas in helt obemärkt.⁷⁷ Att forskaren inte är upptäckbar innebär att forskarens närvaro inte influerar eller styr konversationens gång (Svenningsson 2004, 47). Både forumdiskussionen och bloggkommentarerna uppfattar jag som offentligare än blogginläggen. Med andra ord uppfattar jag blogginläggen som privata, medan jag uppfattar bloggkommentarerna som offentligt privata. Detta innebär att jag inte valt att be om lov att citera bloggläsare, dels på grund av att platsen är offentlig och öppen på ett annat sätt än bloggen, dels på grund av att många bloggläsare är anonyma. Fler av bloggläsarna kommenterar utan namn och är därmed omöjliga att kontakta. Jag har kontaktat administratörerna för en kort e-postintervju där jag även berättade att jag forskar om bloggarna på nätgemenskapen, men jag kontaktade inte administratörerna för att be om lov att studera *Ungdomar.se*.

En annan etisk aspekt som jag reflekterar kring är användandet av namn, användarnamn eller fingerat namn. Bruckman (2002, 229) poängterar att en persons användarnamn på nätet kan likställas med personens namn utanför nätet, eftersom användarnamnet kan vara deras nätidentitet överlag. När jag kontaktade bloggskribenterna uppmärksammade jag dem på att de själv fick välja om deras (användar)namn anonymiserades eller skrivs ut i avhandlingen. De flesta valde att bli anonymiserade, medan några ville att deras namn användes i avhandlingen. Inledningsvis planerade jag att kontakta bloggskribenterna i slutskedet för att fråga om de fortfarande önskar anonymisering eller inte eftersom ar-

---

76 Under arbetets gång har jag även kommit att läsa och följa bloggar som inte ingår i min studie. Dessa citeras inte, men kan förstås som en kontext för min läsning av studiens specifika bloggar.

77 Detta gäller inte bara publicerade texter, utan även konversationer mellan personer i exempelvis chatrum, forumdiskussioner och e-postlistor.

betet pågick under en längre tid. Detta gjordes dock inte eftersom *Ungdomar.se* genomgick en stor förändring och de flesta av bloggskribenterna lämnade nätgemenskapen i samband med detta och inte längre kunde kontaktas. Därmed beslöt jag att anonymisera samtliga bloggskribenter med fingerade namn. Om bloggfunktionen och bloggarna inte försvunnit i samband med förändringen hade det eventuellt varit möjligt att hitta bloggarna genom att söka på bloggcitat i sökmotorer, vilket visar hur komplex frågan om etik och anonymitet är på nätet.

SCEN: BLOGGEN

FEMINISTISK FORSKARE

I detta första kapitel av empirisk karaktär står bloggen i fokus. Det är i bloggen som växelverkan sker.

FLICKAN

De skriver att det blir nog bra.

ALLA ANDRA

Det blir nog bra.

FLICKAN

De skriver att det inte är så farligt.

ALLA ANDRA

Det är inte så farligt.

FLICKAN

De skriver att jag ska äta meeeeeeeeer.

ALLA ANDRA

Ät meeeeeeeeer.

FEMINISTISK FORSKARE

Här analyserar jag hur flickorna använder bloggans möjligheter och begränsningar. Möjligheten att kommentera skilljer bloggen från den traditionella dagboken och frågor om autenticitet och bekräftelse diskuteras, i likhet med typografi och ortografi.

FLICKAN

Och de förstår inte varför jag gör så här.

ALLA ANDRA

Varför gör du så här?

FLICKAN

De skriver att jag inte ska bry mig.

ALLA ANDRA

Bry dig inte.

FLICKAN

De skriver att jag ska bry mig.

ALLA ANDRA

Bry dig. Håll hårt i allt bra som finns. Allt bra du tror på.

FLICKAN

De skriver att jag är **stark**.

ALLA ANDRA

Du är **stark**.

ALLA ANDRA vända mot forskaren

Ska du skriva om bloggandet i relation till flickors kommunikationsformer utanför nätet?

FEMINISTISK FORSKARE

Nej. Syftet är inte att fastställa hur flickor kommunicerar, utan hur flickskap konstrueras genom denna kommunikationsform.

FLICKAN

De skriver att det inte är lätt.

ALLA ANDRA

Det är inte lätt.

FLICKAN

De skriver att jag inte är ensam.

ALLA ANDRA

Kom ihåg att du inte är ensam.

FLICKAN

Jag är en flicka. Det kanske inte ser ut så. Men jag är en flicka.

ALLA ANDRA

Sluta aldrig skriva.

Sluta aldrig finnas.

Sluta aldrig känna.

Sluta aldrig beröra.

Sluta aldrig ta plats.

Sluta aldrig blogga.

FEMINISTISK FORSKARE

I min nätdagbok hittar jag ett inlägg jag skrev som nitton-
åring:

de här styckena är antagligen rätt så grumliga, dunkla.
vet egentligen inte om det står någonting av värde. men
låter de stå kvar. rädd att jag raderar mig själv genom att
radera dem.

FLICKAN

De skriver kram i min blogg.

De skriver att jag är fin.

De skriver att jag är bäst.

De skriver att jag ska ta hand om mig.

De skriver att jag är omtyckt.

De skriver att jag är snygg.

Paus

Det är nu jag ska berätta för er hurudan jag verkligen är.

Att blogga autentiskt och bekännande

I studier där det empiriska materialet består av bloggar har diskussioner om autenticitet och drivkrafter bakom bloggandet varit framträdande. Att jag valt att inte intervjua bloggskribenterna är en orsak till att teman som autenticitet och motivation inte har en framträdande ställning i min studie, även om jag i detta avsnitt kommer att beröra dem för att på så sätt placera min studie i relation till annan bloggforskning. Den drivkraft som jag valt att diskutera är bekännelse eftersom den i någon mån nämns i blogginläggen. Bland kommentarerna hos bloggarna, som ingår i studien, är det inte vanligt att uttrycka ett tvivel gällande huruvida bloggskribenten inte är den som den utger sig för att vara eller att skribenten skulle ljuga. Det tvivel som jag stött på har alltså inte funnits i bloggarna utan främst bland reaktionerna jag fått vid presentationer av min studie i samband med seminarier och konferenser. Upprepade gånger har jag frågats om jag verkligen vet om de flickor som skriver bloggarna är så smala som de uppger sig vara. Hur kan jag veta att det de skriver är sant? Hur kan jag överhuvudtaget veta att de är flickor och inte pojkar? Det kan jag inte veta. Det är i själva verket irrelevant för min studie. Jag studerar inte hur

en flicka eller flickor konstrueras utan hur flickskap konstrueras. Därtill studerar jag blogginlägg utgående från specifika frågor⁷⁸ jag vill besvara och på grund av frågornas art skulle inte jag få tillförlitligare eller ”bättre” material om jag träffade bloggskribenterna för intervjuer. I likhet med Sveningsson, Lövheim och Bergquist (2003, 115) hävdar jag att en fysisk närhet inte automatiskt ger rikligare information eller att studier på nätet automatiskt skulle ge otillräcklig information. Frågorna om bloggskribenterna ställs om och om igen, även om jag tyckt mig märka att de ställs allt mer sällan. Detta tolkar jag att beror på att en tillvaro på nätet är allt vanligare. Med detta sagt hävdar jag inte att det finns två olika sociala verkligheter – den i bloggen och den utanför bloggen.

Berättelser är beroende av form, innehåll och den sociala kontext de skrivs i. Med andra ord är berättelser inte skrivna i ett vakuum (jfr Valentine 2008). Även om bloggskribenterna blir påverkade av det som händer utanför bloggen och nätgemenskapen, är jag i denna studie främst intresserad av hur praktiker och taktiker tar sig uttryck i bloggen. Om miljön på nätet uppfattas som en social verklighet i sig själv och intresset riktas mot att enbart kartlägga den kultur som råder just där, blir det mindre viktigt att veta vilka personerna är utanför nätet (Sveningsson, Lövheim och Bergquist 2003, 113). Samtidigt påverkar existerande normer och värderingar utanför nätet personerna i nätmiljön.

Diskussionen om autenticitet har i tidigare bloggforskning främst varit tudelad. Exempelvis hävdar Lenemark (2007, 53) att bloggans autenticitet förstärks eftersom den närmast skrivs i realtid, medan bland annat McNeill (2003, 35) hävdar att autenticitet bör ifrågasättas eftersom skribenten är tvungen att skriva på ett visst sätt för att bli läst, som kan liknas vid att bloggen uppmuntrar till rollspel, fiktiva performans

---

78 Både andra frågor och andra begrepp hade självfallet inverkat på analysen och resultatet, i likhet med att andra metoder också skulle inverka på studien.

och lek med identiteter. Av dessa två diskussioner ansluter jag mig inte direkt till en, utan vill snarare problematisera diskussionen genom begreppet normativitet i bloggsammanhang.

Autenticitetens ramar

Autenticitet innebär i denna studie att något skrivs på ett trovärdigt sätt och inom vissa förutbestämda ramar. Med andra ord innebär autenticitet inte huruvida bloggskribentens text är mätbart ”sann”. Ramarna som här avses berör både ätstört flickskap och normer kring bloggandet. I diskussionen om autenticitetens ramar tar jag avstamp i maktbegreppet genom att ansluta till Butler (2006, 45) som hävdar att ha eller bära ”äkthet” och ”verklighet” är ett enormt genomslagskraftigt privilegium i den sociala världen, och ett sätt som döljer makt som ontologi. Vid genomläsningen av samtliga bloggar i mitt material hittade jag aldrig ett uttalat tvivel bland blogggläsarna. Trots detta intygar bloggskribenterna flera gånger att det de skriver är sant, vilket kan förstås som en taktik att erhålla eller vidmakthålla äkthetsprivilegiet.

I ett blogginlägg av Nilla skriver hon att hon förra veckan ätit ”ungefär fyra pizzor, tre portioner pommes och ungefär två hamburgare”, att hon samma dag ätit ”en massa mackor och godis”, men inte gått upp i vikt även om hon vill gå upp, avslutar hon med ”(jag är seriös asså, vissa tror inte på mig ibland men det ÄR seriöst, svär.)”. Vilka personer som Nilla refererar till i parenteserna framkommer inte och det framkommer inte heller vad hon inte anses vara seriös om. Ingen blogggläsare kommenterar heller blogginlägget. Blogginlägget och Nillas poängterande av seriositet relaterar jag till ett flertal avslöjanden i dagspressen om bloggar som visat sig vara bluffar eller fiktion. År 2001 avslöjades bloggaren Kaycee Nicole som utgett sig för att vara en tonåring insjuknad i leukemi, för att egentligen vara en 38-årig frisk kvinna som blog-

gat i ungefär två år⁷⁹. Hösten 2006 upptäcktes att en populär videobloggande flicka som kallade sig lonelygirl15, egentligen var en skådespelare och att en regissör låg bakom videobloggen⁸⁰. Även om bloggskribenten inte själv blir ifrågasatt påverkas personen av den återkommande frågan om äkthet eller bluff.⁸¹

Ett annat exempel som har likheter med det tidigare nämnda blogginlägget av Nilla är ett blogginlägg skrivet av Helen. Helen skriver: ”dessutom mår jag så sjuukt illa eftersom jag å.t så mycket igår! för det är helt sant. jag nästan h.e.t.s.a.d.e igår, men på en lugn nivå.” Uttrycket ”för det är helt sant” sticker ut eftersom Helen inte nämner att hon skulle ha mötts av tvivel om vad som är sant eller falskt. Detta återkommande intygande om autenticitet kunde analyseras som ett sätt att göra anspråk på aktörskap eller subjektpositionen ätstörd. Att ha förmågan och möjligheten att berätta en berättelse samt att ha språket som krävs för att prata om sig själv på ett trovärdigt sätt gör att bloggaren uppfattas som självsäker. Om bloggskribenten saknar ord och självsäkerhet som krävs för att berätta sin berättelse, är det möjligt att bloggskribenten inte är lika tydlig för läsaren, vilket kan orsaka tvivel hos läsaren (jfr Jones 2001, 48). En annan orsak till att tvivel inte uttrycks bland läsarna är att blogginläggen påminner väldigt mycket om varandra till både tematik, språk

---

79 Se bland annat *USA Today* (31.3.2001) och *The New York Times* (31.5.2001).

80 Se bland annat *Wired* (14.12.2006) och *The New York Times* (13.9.2006).

81 Andra liknande exempel är bloggaren ”Gay Girl in Damascus” som 2011 visade sig vara en amerikansk man (Nordgren 2011) eller Malmö Opera som i april 2009 visade sig stå bakom 18-åriga bloggaren Erika Ascot (<http://blackascot.blogspot.se>) som skrev både poetiskt och gripande om sin självdestruktiva livsstil, i dryga två månader innan avslöjandet (*Svenska Dagbladet* 9.4.2009).

och utformning. Trovärdighet kan knytas an till hur blogginläggen skrivs från dag till dag, vecka efter vecka, år efter år, för men även till vad som skrivs eller hur det skrivs. En fråga som kan ställas är: vems röst kan vi lita på? Frågan uppstår eftersom vem som helst kan göra sin röst hörd på nätet. På samma gång innebär det här att nätet har gjort det möjligt för marginaliserade röster att själv göra sig hörda (Shaw 1997; Mitra 1997; Dietrich 1997; Mitra 2002). Med tanke på det här kan rösten sägas vara viktig för trovärdigheten i de bloggar som ingår i min studie, samtidigt som vad som skrivs kan förstås som viktigt eftersom ett ätört flickskap tar plats, vilket diskuteras närmare i senare analyskapitel.

Valentine (2008) hävdar att iscensättandet av våra berättelser som är riktade till andra inte endast är viktiga för individen utan dessutom bidrar till den narrativa repertoar en grupp har och gruppens sociala och historiska medvetande. Så länge blogginlägget är representativt för de tillgängliga berättelserna är inlägget autentiskt för läsaren. Autenticitet kan handla om vad som är passande i just dessa bloggar. Att uppfattas som självständig, autentisk och unik inbegriper alltså, paradoxalt nog, att vara lik de andra (jfr Ambjörnsson 2004, 290).

Att hävda att bloggen är autentisk för att den är skriven i realtid är problematiskt eftersom både blogginlägg och bilder kan redigeras utan att läsaren är medveten om att detta sker (jfr Scott Sørensen 2008; Walker 2005; Lenhart 2005). I ett blogginlägg av Nilla tolkar jag det som att hon har gjort ett tillägg och ett erkännande några dagar efter att inlägget ursprungligen publicerats och kommenteras. I blogginlägget publicerar Nilla ett fotografi där blogg läsare kan se en person utomhus. Personen som visas från midjan och ner har åtsmitande byxor och ridstövlar. Nilla skriver: "Alltså jag fattar inte hur jag vågar lägga ut på bild på min lår så JÄÄÄVLA feta, ser ni allt fett? Jag måste fan banta alltså! HERREGUD." Blogginlägget har 453 visningar, vilket är mångdubbelt mer

än vanligt och ett mycket stort antal kommentarer. Jag väljer att citera samtliga:

Anonym kommentar 1: dom är långt ifrån feta :O <3

Anonym kommentar 2: är ju perfekt! Hur kan du tycka att du är fet? <3

Kommentar 3: Snälla vännen! De är perfekta! De ser vältränade och hälsosamma ut. Inte bara ett par klena stickor till ben. Ta hand om dig! *kramar*

Anonym kommentar 4: har ju jättesnygga, SMALA, långa, fina ben, blir ju avundsjuk

Anonym kommentar 5: men nej. helt perfekta ben. kolla närmare så ser du också det.

Anonym kommentar 6: herruguud, vad är de för skitsnack? jättefina smala ben (: <3

Anonym kommentar 7: inte ett dugg feta. Om något är de för smala. Bli inte smalare än så :/

Anonym kommentar 8: men har du kul eller? så dumt att driva med andra.

Kommentar 9: ge mig dina ben;) de är underbara!!:) ta hand om dig!!<3

Anonym kommentar 10: Din systers lår? :S

Kommentar 11: de e fan smalare än mina gumman

Kommentar 12: ohh shiet!! dom är assnygga, I want them! <3

Kommentar 13: De är jättesmala och snygga!

Kommentar 13: du ridbyxor på dig förresten? Jag rider med :D

Anonym kommentar 14: hallå där jag har dubbelt så tjocka ben, inget jag är stolt över. Dom ser för jävliga ut.

Jag rider också!!!!!! :P

Anonym kommentar 15: åh förstår ni inte? det är hennes 12åriga systers ben. idioter.

Anonym kommentar 16: Idiot kan du vara själv!

Kommentar 17: verkar som att det gick hem ;) det tror jag också. (det du skrev i min blogg)

Anonym kommentar 18: HAHAHA :D vadå idiot kan jag vara själv? :P bara för att du gick på det eller?

En tid efter att blogginlägget publicerats avslöjar Nilla eller en bloggläsare (vilket de anonyma kommentarerna 8 och 10 kan tolkas som) att bilden som hon hävdade att föreställer henne själv i själva verket föreställer hennes 12-åriga syster. När detta framkommer tolkar jag det som att Nilla gör ett tillägg till blogginlägget, vilket de sista bloggläsarna refererar till. Blogginlägget avslutas med:

(hehe oops, det är en bild på min syrras lår som är 12 (och alldeles för smal enligt mig!) jag vet inte riktigt vad jag vill ha sagt med inlägget egentligen men alltså.. men det e så jävla många som lägger ut bilder på sina smala kroppar och säger att dom är tjocka.. tänkte att kanske om dom såg nån annan göra samma sak insåg att det var helt vridet :/ men jag vet inte :S jag vill så gärna förstå men det går inte ..)

WHATEVER FÖRLÅT DÅ. Vill bara att alla ska inse att ni inte är så tjocka som ni tror !

Det syns varken att blogginlägget redigerats eller när tillägget gjorts. Även om Nilla erkänner att hon postat bilder på sin yngre syster och hävdade att det är hennes egna ben, förekommer det inte efter detta några uttalande misstankar mot Nillas trovärdighet i samband med andra blogginlägg eller bilder.

Thompson (2003) hävdar att vi behöver se autenticitet som en textuell funktion trots möjligheter till redigering. Med andra ord skapas basen för dialog mellan skribent och läsare av textuella stilar, som i sin tur skapar och upprätthåller autenticitet. Eftersom Nilla för en dialog med sina läsare och i övrigt håller samma stil ser läsarna henne som autentisk. I det här fallet skriver hon inte själv i kommentarerna, men redigerar sitt blogginlägg och lägger där in sin förklaring på det hon gjort, även om hennes resonemang och förklaring blir oklar. Att hon inte heller tar bort den inledande texten där hon hävdar att det är hennes egna ben på bilden gör att redigeringen syns och hennes protest mot publicering av bilder på kroppar förstås i hennes tidigare utrop om att hon borde banta för att hon har så feta ben. Att Nilla väljer att erkänna gör att hon inte förlorar läsare.

Bloggen som bekännelse

Vi lever i en tid då det finns flera olika arenor där människor kan bekänna intima berättelser (jfr Lundahl 2004; Furedi 2004; Johansson 2010). Nätet och bloggen är en av dessa arenor. Bekännelser är även centrala i en foucaultiansk förståelse av makt, eftersom Foucault (2002, 76) hävdar att västerländska samhällen etablerat bekännelsen som en av de centralaste ritualer personer förlitar sig på vid konstruktionen av sanning. Människor är enligt Foucault (2002, 79) subjekt i dubbel bemärkelse: påverkade av den makt som drar bekännelsen ur människorna och genom att bekännelsen får människorna att se sig själva som tänkande varelser, vilket jag i denna studie främst anknyter till självkontroll eller ett sätt att vidmakthålla en subjektposition där förväntan på bekännelse ingår. Bekännelser kan beskrivas som erkännanden av skuld. Dessa erkännanden uppfattas ofta som tabubelagda, genanta och gränsöverskridande handlingar.

Lundahl (2004, 145) hävdar att bekännelsens dramaturgi

är uppbyggd genom motsatspar såsom kaos och ordning, psyke och kropp, förnuft och känsla, dröm och verklighet samt ljus och mörker, eftersom dessa motsatspar driver och organiserar bekännelserna. Ett motsatspar som förekommer i de blogginlägg som ingår i denna studie är det sanna och det osanna. När bloggskribenter gör en bekännelse handlar den ofta om att berätta att bloggskribenten utanför bloggen ljuter eller låtsas. Genom att flickorna erkänner i bloggen att bloggskribenter låtsas och ljuter utanför bloggen blir blogginläggen det sanna och äkta.

Det händer att människor ljuter ibland när de berättar om sitt liv (DeVault 1997, 261). Därtill glömmes och överdrivs de samt blir förvirrade, men trots det avslöjar de sanningar. Enligt Puri (2007) ter det sig som att bloggare uppmanar till en ovanligt hög grad av ärlighet, eftersom bloggaren inte verkar ha någon orsak att låtsas. Med detta i åtanke är det inte konstigt att bloggläsaren inte uttrycker ett tvivel gentemot bloggskribenten och det autentiska i bloggen. Det finns inte en förväntan på ”objektiv sanning”, utan en förväntan på personliga berättelser. Trots detta åberopar bloggskribenterna ofta äkthet och sanning, vilket kan tolkas höra ihop med det ätstörda flickskapet. Den ätstörda förväntas ljuga om sitt ätande. Bland blogginläggen hittas exempel där bloggskribenten utanför bloggen låtsas vara glad, undvika överdriven motion och äta, vilket illustreras i följande blogginlägg:

“Agnes, vad har du ätit idag?” frågade mamma.

*Vi grillade på jobbet idag, fläskfile & potatisgratäng, sa jag. behöver jag säga, att de **inte är sanning?***

Här berättar Agnes att hon ljuter för sin mamma. Agnes avslutar blogginlägget med att vara förtrolig genom formuleringen visar hon dessutom att bloggläsaren från tidigare kän-

ner Agnes bättre än vad hennes mamma gör. Likheter finns med ett inlägg av Janet, där hon låtsas vara någon annan än hon är inför personer utanför bloggvärlden:

de väljer att se den jag låtsas vara
men sanningen är att jag bryter ihop
allting går åt helvete
och jag orkar snart inte mer.

Bekännande i bloggen gör att Agnes och Janet uppfattas som ärligare i bloggen än utanför. Genom att medvetet lyfta in bloggläsaren bakom fasaden, in i det sanningsenliga, skapas ett band mellan bloggskribenten och bloggläsaren. En intimitet uppstår och därmed behöver autenticitet inte ifrågasättas.

Att vara autentisk kan även liknas vid att vara ärlig. Janet nämner i ett av sina blogginlägg att hon överväger att sluta blogga:

Funderar lite på att sluta skriva,
får ändå inte fram något vettigt och så varvar **“jag-
mår-super”** och **“jag-orkar-inte-mer”** varandra. *det
känns falskt.*
hela jag är falsk antar jag
till och med när jag försöker vara ärlig

Blogginlägget får inga kommentarer. Ingen läsare reagerar genom att hålla med eller säga emot. Det som gör att Janet känner sig falsk är egentligen humörsvängningar som uttrycks i bloggen. Svängningarna och bristen på kontinuitet gör att hon känner sig falsk, även om texterna om svängningarna är försök att vara ärlig. Ett sätt att förstå autenticitet är som stabilitet och oföränderlighet. I Janets fall gör instabilitet och föränderlighet i blogginläggen att hon känner att humörsvängningarna inte är äkta. Efter detta bloggin-

lägg fortsätter Janet blogga och tankarna om att sluta blogga är varken unika för Janet eller för de andra bloggskribenterna som ingår i studien. Att någon gång uttrycka överväganden om att sluta blogga är inte ovanligt i bloggösfären överlag, vilket också är ett sätt att hållas inom de förväntade ramarna och uppfattas som trovärdig.

Studier om sociala medier har visat att ”vanliga människor” oftast uppfattas som mer autentiska i offentliga diskurser där även ansiktslösa institutioner eller politiska aktörer förekommer (Coleman och Moss 2008; Montgomery 2001). I nätgemenskapen *Ungdomar.se* kan detta tolkas som att bloggskribenterna är mer trovärdiga för bloggläsarna än nätgemenskapens uttalade experter som deltar för att skriva artiklar. Artiklarna behandlar teman som kan tänkas intressera ungdomar men de skrivs av vuxna. Frågor om ”sanning” och vad som upplevs som äkta av bloggläsarna har likheter med teoretiseringar kring situerad kunskap, eftersom det inte finns en förväntan på objektivitet bland bloggläsarna. Bland bloggarna tar detta sig särskilt uttryck i hur blogginlägg ofta inleds med en intim berättarstil. Agnes inleder sitt blogginlägg med: ”Jag ska berätta, hur min känsla är, hur den var”. Därefter erkänner Agnes hur hon kände när hon fick diagnosen bulimia nervosa och senare anorexia nervosa, hur hon hatar sig själv och sin kropp, hur hon mår bra när hon rasar i vikt och hur hon känner kontroll. Om jag läser blogginlägget genom Lundahls (2004, 145) motsatspar kan Agnes bekännelse illustrera ett förhandlande kring normer och hur hon försöker få kontroll och kaos, kropp och psyke samt förnuft och känsla att gå ihop inom normativitetens ramar.

En bekännelse innebär alltid i någon mån att bekännaren överlämnar sig själv till någon annan, att den som bekänner försätter sig i en underordnad position där personen görs beroende av mottagarens reaktion (jfr Lundgren 2008, 91 f; Johansson 2010, 142). Detta styrks av att bloggskribenten inte kan vara säker på hur läsaren upplever bekännelsen. Likhet

med inlägget av Agnes finns i ett blogginlägg av Alice, som inleds med: ”Okej, en hemlighet. Jag har börjat kräka igen”. Hon förbereder, på liknande sätt som Agnes, blogggläsaren på en hemlighet. I bekännandet är det viktigt att det finns minst två personer närvarande: den som bekänner och den som lyssnar, vilket är tydligt i bloggen. Foucault (2002, 79) gör gällande att någon som kräver, tvingar, värderar, straffar, förlåter eller försonar behövs, vilket också synliggör maktaspekten. Detta innebär att ”sanningen” inte är fri utan snarare en produkt av ett nät av maktförhållanden och bekännelsen hör till en sammanflätning av sanning, kunskap och makt.

Det ätstörda genom revolterande skrivsätt

I enlighet med Lanham (1993) läser jag inte digital text endast som något som förmedlar mening, utan även som ett objekt som i sig behöver studeras. I likhet med hur jag förstår nätgemenskapen och bloggen som ett rum uppfattar jag den digitala texten som ett rum med möjligheter och begränsningar. Medan bland annat kläder, gester, frisyrr och smink kan användas utanför nätet för att göra identifikationer kan typografiska och ortografiska praktiker användas i bloggen⁸². Typografi kan exemplifieras av kursivering, fet stil, versaler och färger⁸³, medan ortografi innefattar stavning, interpunktion, gemener, avstavning, akronymer och särskrivning.

I nätgemenskapen *Ungdomar.se* är det möjligt att använda fet stil, kursivering och understrykning, varav det sistnämnda förekommer mycket knappt i de blogginlägg som här studeras. Därtill förekommer det att flickorna infogar punkter mitt

---

82 Därtill kan exempelvis ordval, slang, dialekt och grammatik användas, vilka jag väljer att inte närmare diskutera i denna studie.

83 Även emotikoner är en form av typografi. Dessa diskuteras i ett senare avsnitt om känslor.

i ord, skriver text med vit färg på vit bakgrund och felskriver ord konsekvent. Felskrivningarna vill jag främst benämna kreativ stavning eftersom bloggskribenterna ofta medvetet stavar utanför gängse språkregler. Sebba (2003) benämner ortografi som medvetet avvisar normer för *rebellion spelling*, vilket kunde översättas till revolterande stavning. Att medvetet felstava och använda ett eget språk inom en specifik grupp förekommer också bland andra grupper på internet⁸⁴.

I detta avsnitt argumenterar jag för att typografiska och ortografiska praktiker fungerar som taktiker för att konstruera det åtströdda i nätgemenskapen. Både motstånd och gemenskap görs genom att kamouflera ord som kan förstås som förbjudna och oönskade av nätgemenskapen eller bloggskribenten själv. Typografi används även för att göra sig synlig och sticka ut, vilket jag även argumenterar för att uttrycker motstånd.

I kvantitativa studier där språk, stavning och kön studeras i digital text är fokus ofta på könsskillnader⁸⁵. Samtidigt använder bland annat Koutsogiannis och Adampa (2012) både kvantitativa och kvalitativa metoder i sin studie om flickors aktörskap i samband med digital text och Vaisman (2011) gör en kvalitativ studie om hur flickskap konstrueras genom typografi i hebreiska flickors bloggar. Av dessa studier ligger min studie närmast den sistnämnda men skiljer sig dels på grund av kontexten, dels på grund av motiven. I studien av Vaisman (2011, 189–190) använder bloggande flickor typografi dels för att bloggarna inte ska hittas om deras

---

84 Denna praktik förekommer även utanför internet, exempelvis inom hiphopkulturen där ord som *fat* stavas *phat*, *cool* som *kool* och *crew* som *kru* (se exempelvis Androutsopoulos 2007, 291).

85 I tidig sociolingvistisk forskning om nätet antog forskare att kön inte gjordes i digital text, vilket betydde att språket var könsneutralt (Baron 2004, 405), senare fokuserar forskare snarare på att studera hur språket skiljer sig mellan män och kvinnor (se till exempel Herring 2003; Baron 2004; Guiller och Durndell 2006; Herring 2011; Atai och Chahkandi 2012).

föräldrar söker på flickornas namn i sökmotorer, dels för att deras smeknamn på nätet redan tagits av någon annan, dels för att medvetet skapa en egen subkultur och gemenskap, dels som ornament. I min studie verkar motivet främst handla om motstånd och gemenskap. Motståndet är riktat mot nätgemenskapens moderatorer som försöker styra de bloggande flickorna genom regeln som förbjuder material som kan tolkas som ”thinspiration”. Även om regeln i någon mån kan tänkas reglera vad flickorna bloggar om inverkar den främst på det ortografiska, eftersom bloggskribenterna gör motstånd mot regeln genom sättet på vilket de utformar sin text. Analogier finns med Vaismans (2011, 182) studie som visar hur några populära manliga bloggare gör satir av de bloggande flickorna som benämns Fakatsa samt deras användning av typografi.⁸⁶ Denna satir, eller förlöjligande, är intressant eftersom manliga hackers användande av l337 sp34k [elite speak] snarare förstås som sofistikerad användning av språket (jfr Danet 2001).⁸⁷ Likheter hittas också med japanska flickors intresse av amerikansk kultur och hur de tolkats som subversiva gentemot ”autentisk” eller ”traditionell” japansk kultur (Hjort 2003).⁸⁸ Jag argumenterar därmed att användandet av typografi och ortografi är relaterat till makt.

Kamouflera det oönskade och farliga

Både typografi och ortografi möjliggör kamouflering av text och enskilda ord. Oftast används flera olika praktiker i ett och samma blogginlägg, varav ”dold text” är ett sätt.

---

86 Fakatsa refererar till marockansk-israeliska flickor som gör revolt mot sina familjers traditioner genom att identifiera sig med amerikansk/global kultur och mode, och därmed förstås som promiskuösa och ytliga (Vaisman 2011, 180).

87 I följande avsnitt diskuterar jag denna form av felstavning närmare.

88 Detta korrelerar med hur unga bloggande kvinnor porträtteras i media som jag diskuterar i ett senare skede.

Formateringen ”dold text” innebär att vit text skrivs på vit bakgrund varpå texten inte syns om läsaren inte markerar texten med kursorn. Det enda som syns innan markeringen är texten ”dold text” följt av ett vitt tomrum. Ett blogginlägg av Helen får exemplifiera detta:

[...] Finaste syster mår sämst i världen och jag kan inte göra någonting. vi bara sitter och mår skit tillsammans.

Dold text: jag s.väller som en ko och ser hemsk ut verkligen.

ser bilder på folk med samma vikt som jag och undrar varför inte jag kan få se ut som dom. varför kan inte jag få ha fina s.mala armar och snygga låår? jag måste ner mer, det här är inte okej. Jag är alldeles för stor fortfarande. varför är det bara jag som ser det?

Bästis blev arg igår och skällde. Sa att han kände sig t.jock när jag klagade på min kropp. jag orkar inte. [...]

Texten som är skriven i en ljusgrå ton är dold i blogginlägget. Det är Helens självuppfattning som döljs. Trots att något i bloggen kamoufleras genom ”dold text” förblir den sökbar genom nätgemenskapens sökmotor. Jag tolkar det som att kamouflerandet görs för att dölja något skamligt eller oönskat vid en första anblick. Det dolda kan vara något som även utanför bloggen oftast sägs i skymundan, något som exemplifieras av blogginlägget av Diana:

det kom tillbaka utan att jag ens märkte det, Dold text:
jag kom på mig själv i badrummet med fingrarna i halsen

jag vill inte tillbaka till det, men ändå vill jag det. en tanke som kom in i huvudet var att man kanske kunde gå ner, fast på ett bättre sätt än att svälta. men jag vill

att det ska gå fort med, och jag vet inget bättre sätt än så, klarar inte av att blicka på mig längre. [...]

Att medvetet kräkas är något som Diana gjort tidigare men som hon inte vill fortsätta med. Kräkandet har förmodligen skett i hemlighet, vilket hon på ett visst sätt fortsätter med genom att dölja det i blogginlägget. Att kräkas behöver således döljas även när det förekommer beskrivet i ett blogginlägg. Det dolda kan även förstås som en inre undanskymd röst eller personlighet. Också i ett blogginlägg av Alice nämns kräkande:

Okej, en hemlighet. Jag har börjat kräkas igen. Ofta. Eller, allt är ju relativt, men flera gånger i veckan, ibland varje dag, ibland flera gånger om dagen. Känns

hemskt, försöker verkligen att hålla regelbundna, ordentliga måltider som INTE ska få mig att känna tvånget att göra mig av med dem. Äta saker som känns bra för kroppen, osv. [...] Måste påpeka att detta inte är någon metod för att reducera kcal, vi vet nog alla att det tas upp ändå. Det brukade inte vara så här, håller jag på att bli bulimisk? Hur ska jag sluta med detta?

Här beskrivs kräkandet som en hemlighet men det döljs inte av "dold text". Däremot döljs ordet från nätgemenskapens sökmotor genom ortografiska praktiker. Mitt i ordet *kräkas* har Alice skrivit in apostrofer, vilket hon även gjort i orden äta, kcal och *bulimisk*. Detta uppfattar jag inte som ett misstag eftersom samma sker bland annat i ett blogginlägg av Alice:

Om det finns en oskriven regel a'n'o'r'e'k't'i'k'e'r emellan, så är det detta. [...] Som om inte jag också kräks och fuskar och rör mig för mycket när jag har det svårt[...]

Även i detta blogginlägg finns apostrofer mitt i ord som kan anknytas till ätstörningar. Orden kan förstås som farliga eller förbjudna på grund av regeln som förbjuder "thinspiration". I blogginläggen sker revolt mot nätgemenskapens moderering och censur. Censureringen görs för att avvisa blogginlägg där en normativ kroppslighet inte uppfylls. Men istället för att detta vinner gehör frammanar censureringen kreativ och revolverande stavning, som kan tolkas som ett motstånd.

Att medvetet stava felaktigt eller använda interpunktion på ett inkorrekt sätt används också i andra sammanhang på nätet. I skräppost används detta för att undvika filter samtidigt som de förbjudna orden felskrivs⁸⁹ så att de ändå är lätta att läsa.⁹⁰ En annan form av felstavningar och eget språk förekommer bland gamers och hackers, som använder så kallad leet speak, eller l337 sp34k (jfr Blashki och Nichols 2005). I detta språk förvandlas elite till leet för att senare stavas l337. Genom att använda sig av siffror och andra tecken istället för bokstäver kringgår personerna datorers sökande enligt särskilda algoritmer (Sherlbom-Woodward 2002). Det här tolkar Danet (2001) som en lekfull performans av en (för det mesta maskulin) hackeridentitet som demonstrerar genom sin kodning av språket personernas teknologiska virtuositet och expertis i kodning av mjukvara. Benämningen elite är en självpåtagen kategorisering hos gruppmedlemmarna. När det gäller hackerspråket och hackerkulturen består den främst av män. Hackers fånglas och får fängelsedomar samtidigt som det också förekommer att de får pris för sina bedrifter, anses vara mycket intelligenta samt är eftertraktade på arbetsmark-

---

89 Ett exempel är stavningen Vviågrå istället för Viagra i skräppost.

90 Ett annat exempel är när även felstavade versioner av ett ord inkluderas i en nätsidas metatag, alltså en klassificeringsmetod som innebär att man märker något med ett kategoriserande begrepp för att hittas i sökmotorer. På så vis hittas sidan vid en sökning även om den som söker stavar inkorrekt.

naden. Vad gäller *Ungdomar.se* tolkar jag det som att moderatorerna anser att de bloggande flickorna behöver hjälp eller upplevs som ett hot mot andra flickor, eftersom moderatorerna anser att regeln behövs. Min studie visar däremot att moderatorerna misslyckas, vilket har likheter med en studie om pro-självskada på nätet av Boyd, Leavitt och Ryan (2011, 26) som visar hur amerikanska bloggare undviker att använda ordet anorexi för att istället använda ordet Ana och på så vis undvika censurering genom algoritmer. Likheter återfinns även med Trondmans studie (1993) om motkultur och svenska arbetarklasspojkar i skolan där Trondman fann en kamp om den egna stoltheten, mot diskvalificering och mot omformning. I min studie är nätgemenskapens regel ett försök till diskvalificering. Flickornas kamp för sin rätt att skriva om sin kropp som de upplever att motarbetas och diskvalificeras av moderatorer för nätgemenskapen, som försöker omforma flickorna genom att radera inlägg och hänvisa till riksföreningen Anorexi/Bulimi-kontakt. Att förbjuda är problematiskt eftersom förbudandet i sig inte är en form av behandling (jfr Boyd, Ryan och Leavitt 2011, 25).

Förutom apostrofer används även mellanslag för att kamouflera ord:

Jag väger 60 k i l o till mina 170 cm. Jag är inte t j o c k för det, jag är nöjd med min kropp trots att jag har lite överflödigt f e t t. Men min självkänsla är inte SÅ bra att jag kan se massa supers m a l a tjejer säga att dom är t j o c k a för om dom är t j o c k a då är ju jag typ jävligt ö v e r v i k t i g? Det får mig inte att vilja b a n t a eller något. Jag vill vara hälsosam, men jag blir fan lite förolämpad :(

I blogginlägget skrivet av Nilla kamoufleras orden *kilo*, *tjock*, *fett*, *superssmala*, *tjocka* och *överviktig*. Också här är samtli-

ga ord anknutna till kroppen. Intressant i detta exempel är att dessa ord blir större, tar mera plats. Kilo blir ett större kilo, tjock blir tjockare, fett blir mera fett. Samtidigt blir supersmal bredare och banta också större vilket tyder på att det här snarare handlar om att dölja orden än att förstärka deras betydelse eller att framhäva dem genom typografi. I nätgemenskapen är det inte möjligt att ändra fontstorlek eller font vilket kunde vara en estetisering som gör ordet smal ännu smalare eller ord som tjock tjockare.

En tredje, liknande praktik är att skriva en punkt mellan bokstäverna vilket exemplifieras i blogginlägget skrivet av Helen:

[...] vill bara k.räkas på mig själv när jag tänker på igårkväll. h.e.t.s.a.d.e. som jag Aldrig har gjort förut.

[...] ångestångestångest.

jag har inte vågat se mig i spegeln än. vet inte ens om jag kommer våga.

jävla äckelh.e.t.s.

[...] ska försöka duscha nu, med släckt lampa eftersom jag inte vågar möta h.e.t.s.e.n.s spår på min kropp. [...]

Eftersom ordet delas upp med punkter hittas det inte om det skrivs in i sökmotorn på *Ungdomar.se*. Att skriva på ett särskilt sätt är mycket påtagligt i bloggarna och sätten är många. Punkterna som används i blogginläggen kan liknas vid säkerhetsnålar som använts bland punkare, nitar som används av hårdrockare eller tecknet X som används av personer som hör till straight edge⁹¹ (jfr Williams 2003). Punkterna, nitarerna, X:en och säkerhetsnålarna kan förstås som synliga pro-

---

91 Straight edge beskrivs oftast som en motkultur eller subkultur associerad med punk och hardcoremusik och där avhållsamhet från tobak, alkohol och droger är en del av livsstilen.

tester. Bland punkare, straight edgare och hårdrockare har hävdats att ett motstånd finns mot samhällets sociala normer (Lalander och Johansson 2007). Angående bloggarna är det inte direkt samhället som motståndet riktas mot utan moderatorerna för nätgemenskapen. Bloggskribenterna skriver om en kropp och använder ord som inte passar in eller accepteras.

En avvikande klädsel, ett avvikande utseende eller annat avvikande tecken ger också en känsla av tillhörighet och gemenskap inom gruppen på samma sätt som jag kan anta att sker bland bloggarna. Alla bloggskribenter har inte från början använt sig av revolterande stavning. Exempelvis skriver Janet inledningsvis i sin blogg mycket utlämnande om sig själv och sina ätstörningar utan att använda typografiska eller ortografiska möjligheter, för att senare anamma dem i takt med att hon haft bloggen och kommit i kontakt med andra bloggskribenter.

Att söka ett ord via sökmotorn kräver att ordet har minst tre tecken. Ett ord som är vanligt bland bloggskribenterna är ”äs” som är en förkortning av ätstörningar, vilket därmed inte är sökbart. Ett exempel hittas i inlägget skrivet av Helen:

[...]jag är så arg på min vän, hon anstränger sig för att få äs, jag blir så arg. Hur kan man vilja fastna i det här helvetet? jag vill bara slå henne och få henne att fatta att det inte är kul alls.
fan vad arg jag blir.[...]

Om den vanliga förekomsten av uttrycket ”äs” beror på att det är en behändig förkortning eller reglerna hos *Ungdomar.se* är oklart. Däremot förekommer förkortningen också i bloggar som inte hör till *Ungdomar.se*, vilket tyder på att förkortningen inte beror på regeln. Även uttrycket ”äs-bloggar” förekommer för att markera bloggar som ofta skriver om

ätstörningar i den svenska bloggofären och nätgemenskapen *Ungdomar.se*⁹².

Skriva högljutt

En annan typografisk praktik som förekommer i bloggarna är att uteslutande skriva med versaler. I internetsammanhang brukar versaler tolkas som att personen som skriver ropar eller skriker, vilket uppfattas som aggressivt beteende. Att skriva med versaler kan även förstås som att skribenten upplever att budskapet är särskilt viktigt, vilket kan uppfattas motstridigt eftersom text i versaler framstår som svåräst. Medan jag i föregående avsnitt diskuterade revolterande stavning som motstånd, gemenskap och reaktion på censurering utförd av nätgemenskapens moderatorer, diskuterar jag i detta avsnitt användandet av versaler genom begreppet röst och motstånd.

I ett blogginlägg av Nilla växlar hon inledningsvis med att skriva meningar i versaler och gemener:

ÅH. JAG VILL VARA TJOCK OCH LYCKLIG! Visa
alla att man faan inte måste vara så smal för att bli
accepterad och lycklig. BLIR SÅ JÄVLA LEDSEN NÄR
ALLA BARA VILL BANTA NER SIG, till vilken nytta?

jag ska bli tjock, tjock tjock och VACKER! sådetså.
Bones are ugly :(Jag vill mata alla smala så dom blir
tjocka. jag kan på fullaste allvar inte tro att en sån där
jättesmal tjej inte vet innerst inne att hon ÄR smal. När
jag blir övernaturlig ska jag göra så alla underviktiga
blir mulliga :)

---

92 När moderatorerna för *Ungdomar.se* meddelar att bloggfunktionen upphör skriver en medlem: "Alla äsbloggare kommer bli arga nu. Och ledsna. De behöver sina bloggar.", vilket exemplifierar hur uttrycket används.

Effekten är att en del av inlägget upplevs som högljutt. Medan Nilla i andra blogginlägg där hon skrivit om kroppen främst använt mellanrum mellan bokstäverna för att göra orden osökbara använder hon sig inte av praktiken här. Ahlbeck-Rehn (2010, 27) hävdar, i sin studie av kvinnliga mentalpatienters brev, medicinska dokument och röst, att en viktig aspekt att ta i beaktande i analysen är den plats på vilken breven och dokumenten är författade. För denna studie är nätgemenskapen som helhet viktig för analysen och inte endast bloggarna eller enskilda blogginlägg. Tolkningen av blogginlägget ovan kan skilja sig avsevärt beroende på sammanhanget som inlägget förstås i. Eftersom även andra blogginlägg av Nilla studerats och dessa tyder på att Nilla är medveten om regeln som förbjuder ”thinspiration”, tolkar jag att avsaknaden av mellanrum mellan bokstäverna i ordet tjock är beroende av budskapet. Nilla hävdar att åtstörningar är fel, vilket gör att budskapet inte behöver döljas.

Ett annat exempel där versaler används för att skrika är skrivet av Sandra:

JAG FIXAR INTE DET HÄR MER.
JAG KOMMER GÅ UNDER SÅ JÄVLA HÅRT.
JAG VILL INTE VARA SÅHÄR STOR OCH ÄCKLIG
MER.
JAG VILL INTE VARA F.ET SOM ETT JÄVLA HUS.
allt jag kämpat för har blivit förstört pga den här jävla
magkatarren.
jag tänker fan inte bli ett jävla tjockismongo bara för att
min mage inte kan uppföra sig.
jag blir verkligen tokig.
Jag vill bara slippa vara stor.

Medan Sandra i början av inlägget höjer rösten blir de följande raderna som inte är skrivna med versaler mycket lågmälda. De utgör ett mumlande. Samtidigt skrivs samma sak,

men med andra ord, i både avsnittet med versaler och avsnittet utan versaler. Det som skrivs med versaler uppfattas inte nödvändigtvis som viktigare utan som att Sandra har en kraft och vilja som sakta tynar bort medan hon skriver blogginlägget. En annan tolkning är att Sandra genom versaler pockar på läsarens uppmärksamhet för att senare återgå till sin ”normala” ton.

På samma gång som en text i versaler kan uppfattas som att skribenten höjer rösten kan läsaren även uppleva att bloggskribenten tar plats. Att ta plats, göra sig hörd och höja rösten har i feministisk forskning ansetts innebära aktörskap (se till exempel Gilligan 1982; Olsen 1978). Att skriva högljutt med versaler i en nätgemenskap med regler och moderatorer kan förstås som att göra sin röst hörd och aktörskap, samtidigt som praktiken att blogga i sig kan förstås som att föra fram sin röst. Regeln i nätgemenskapen handlar nödvändigtvis inte uteslutande om att ”hjälpa” personer med ätstörningar, utan kan även handla om att censurera det oönskade, obehagliga och marginaliserade, samtidigt som bloggskribenterna trotsar detta och inte bara skriver ut det förbjudna, utan skriver det med versaler. Enligt Foucaults maktbegrepp utövas makt inte endast genom censur och förbud, utan även av förtryck, där förtryck bygger på tystnad, det vill säga icke-existens (Foucault 2004, 35). Bloggskribenten straffas genom att blogginlägg som hittas raderas, vilket leder till tystnad och undangömmande. När bloggskribenten inte syns, finns de inte, vilket är något de motarbetar med att ibland även göra sig ännu synligare genom val av typografi. Likväl vill jag inte utesluta att tystnad inte kunde användas för aktörskap (jfr Mahoney 1996; Stone 2002, 19). Detta kan även relateras till avsnittet innan där även döljandet och därmed tystnaden kan analyseras som motstånd och aktörskap.

Mångdimensionerat kommentarsfält

Det ätstörda och flickskapet görs inte endast genom stavning och typografi, utan även i blogginläggens kommentarer. Kommentarfunktionen som finns i bloggarna kan förstås som ett motiv till att blogga, eftersom funktionen möjliggör feedback. Identifikationen ätstörd och flicka förhandlas och konstrueras genom interaktion, utbyte och kommunikation. I en studie av Gilbert, Bergstrom och Karahalios (2009) där de 33 mest välbesökta bloggarna i världen studerats finner forskarna att 49,4 procent av alla kommentarer⁹³ inte uttrycker en särskild position, medan 39,2 procent uttrycker samtycke med bloggskribenten och 11,1 procent uttrycker avvikande åsikt med bloggskribenten. Även om jag i denna studie inte använder mig av en kvantitativ metod, bedömer jag att en klar majoritet av de som kommenterar blogginläggen uttrycker samtycke eller kommenterar uppmuntrande.

I detta avsnitt uppehåller jag mig vid kommentarsfunktionen och identifikation eller disidentifikation. Detta diskuterar jag främst genom begreppet normativitet. Vid kommenterandet är tre parter närvarande: deltagare, mediet och mötesplatsens kulturella referensramar. Deltagare utgör både bloggskribenten och bloggläsaren, medan bloggen är mediet och mötesplatsens kulturella referensramar utgörs av normer i nätgemenskapen. Det jag i detta sammanhang menar med normer är att bloggläsare i övervägande del har en liknande ton när de kommenterar, om undantag finns. Jag argumenterar för att det finns ett normativt och ett icke-normativt kommenterande bland bloggarna i nätgemenskapen. Genom ett normativt kommenterande konstrueras en samhörighet och identifikation, medan det icke-normativa handlar om bland annat nätmobbning och trollning. Därtill diskuterar jag hur bloggen kan tolkas som en frågespalt, eftersom det förekom-

---

93 I studien ingår över tusen kommentarer, men de preciseras inte närmare.

mer att bloggskribenten ställer frågor till läsaren eller ber läsaren kommentera. Genom att ställa frågor söks både interaktion och normalitetsbekräftelse.

Även om bloggans möjlighet till feedback kan tolkas som ett motiv bakom bloggandet förekommer det inte i en större utsträckning att en diskussion mellan två eller flera personer uppstår i bloggarna som ingår i studien. Att kommentera en bloggskribents text behöver inte nödvändigtvis tolkas som en önskan om diskussion utan kan även förstås som ett sätt för läsaren att ge sig till känna (jfr Lenhart 2005, 74). Enligt Boyd (2006) skiljer sig kommunikationen som sker i bloggen från mönster i prat och annan skrift, samtidigt som bloggkommunikationen influerats av båda. Bloggandet är både synkront och asynkront, både performativt och voyeuristiskt. Bloggläsaren kan nöja sig med att läsa och aldrig ge sig till känna genom att kommentera. Att analysera denna aspekt genom maktbegreppet innebär att bloggläsaren uppfattas vara i en maktposition. Samtidigt innebär bloggskribentens möjlighet att bestämma över bloggämne att bloggskribenten försätts i en maktposition. Genom att utgå från att kommentarsfunktionen är ett medium där förhandling och interaktion gör åtstört flickskap, istället för att utgå från att kommentarerna i sig utgör en särskild kommunikationsgenre, möjliggörs en diskussion kring normalisering och normbrott.

Normaliserat kommenterande

Lalander och Johansson (2007) menar att det inte finns några gemensamma ritualer, symboler, normer, värderingar eller attityder när individer träffas för första gången, utan de uppkommer när individerna fortsätter att umgås med varandra. Detta märks särskilt i hur blogginläggen är skrivna, men även hur bloggkommentarerna är formulerade. De bloggläsare och bloggskribenter som ingår i studien har redan under en längre tid umgåtts i nätgemenskapen,

vilket jag tolkar det normaliserade kommenterandet som ett uttryck för. Majoriteten av kommentarerna påminner om varandra, eftersom liknande uttryck, emotikoner och ton av identifikation eller uppmuntran förekommer. Enligt Kraut och Resnick (2011, 141) lär sig personer i en nätgemenskap normer på tre olika sätt: genom att observera andra och konsekvenserna av deras handlingar, genom uttalade handlingsregler, eller genom att få feedback på sitt handlande. I bloggsammanhang finns det inte endast normer för hur personer förväntas blogga utan även hur personen förväntas kommentera. Dessa två förväntningar interagerar med varandra eftersom bloggskribenten kan finna att en viss form av blogginlägg genererar kommentarer, på samma sätt som bloggläsare kan finna att en viss form av kommentar förväntas.

När Sandra skriver det korta blogginlägget: ”nu har jag fått nog. jag klarar inte mer. jag vill bara ner. ingenting annat, är det för mycket begärt? jävla skitliv.”, följer uteslutande uppmuntrande kommentarer:

Kommentar 1: men fining, du är redan alldeles för smal!
du får verkligen inte gå ner mer, då försvinner du helt.
och det får inte hända!

<3<3<3<3<3<3<3

Kommentar 2: Ja, du försvinner. Det finns ingen lycka i svälten. Du behöver näring för att orka le. försök kämpa istället <3

Kommentar 3: nej, nej, nej, nej! du är finast och får inte försvinna <3<3<3<3<3<3

Kommentar 4: smsa mig och prata <3<3

Kommentar 5: Försök att hitta något annat att sträva efter. Det finns så mycket mer i livet, och du är värd att må bättre än så här. <3

Kommentar 6: sluta sluta sluta sluta

Bland bloggkommentarerna finns det många uppmuntrande ord och emotikonen <3, som symboliserar ett hjärta. Därtill uppmuntrar den fjärde kommentaren bloggskribenten att skicka ett sms och prata vilket tyder på att läsaren även känner Sandra utanför bloggen. Den sista kommentaren är aningen tvetydig eftersom den kan tolkas både som negativ och positiv. De få gånger då en läsare skriver något negativt till bloggskribenten reagerar oftast andra blogggläsare genom att försvara bloggskribenten, vilket inte förekommer här. Att vara uppmuntrande i kommentaren kan förstås som att läsaren vill uppfattas som vän och/eller vill undvika att bli ofördelaktigt stämplad och eliminerad från gruppen. I uppmuntran finns också en form av identifikation eller bekräftelse av Sandras identifikation eftersom hennes identifikation eller känslor inte ifrågasätts.

Den uppmuntrande tonen bland kommentarerna framhålls även i ett blogginlägg skrivet av Alice där hon inleder med: ”Vi är många som bloggar om ÄS [Ätstörningar] på den här sidan [*Ungdomar.se*], och inläggen gör mig ömsom peppad, ömsom sorgsen”. Därefter beskriver Alice hur hon genom nätgemenskapen lärt känna ”några av de underbaraste, mest godhjärtade flickor som går att hitta”, för att avsluta blogginlägget med: ”Oavsett hur ni själva mår har ni alltid tid att skicka iväg en fin och hjälpande rad när jag eller någon annan mår dåligt”. Ett flertal tolkningar kan göras utgående från blogginlägget. Dels framkommer det att det är vanligt att blogga om ätstörningar, dels att läsare och andra bloggskribenter ofta kommenterar och dels att kommentarerna är av stödjande karaktär.

Förutom att det förekommer uppmuntran bland bloggkommentarerna figurerar det även en uttryckt identifikation. Wrethander Bliding (2007) menar i sin studie om barns relationsarbete i skolan att barn söker likheter för att bli en del i gemenskapen, vilket jag tolkar de ytterst homogena bloggkommentarerna som ett uttryck för. I ett långt blogginlägg

skriver Janet om sin kamp att stå emot maten, självmordsförsök och hur hon numera vill ha mera fett på kroppen men inte vill väga mer. Blogginlägget får åtta kommentarer varav fem är korta stödande uppmaningar till att kämpa eller att Janet är fin. I en sjätte kommentar uppmanas Janet till att kämpa med tillägget: ”känner precis som du, vill inte vara så här smal men vill ändå inte väga mer :(”, medan de sjunde och åttonde kommentarerna är liknande men utförligare:

Kommentar 7: Jag ser inte mig själv som en fet person heller, inte när jag är bland folk och har kläder på. Det är när jag väger mig, när jag äter och när jag är ensam som jag känner mig fet. Och de två sista kan man ju inte direkt undvika i längden :/ Så länge du ljuger om hur du känner så blir du inte frisk. Egentligen är det ju så att det är det sjuka i dig som fortfarande vill ner, och det som gör sjukdomen så stark är att den är så hemlig hela tiden. Om du släpper ut sanningen i öppna luften och berättar om hur du tänker så kommer det bli mycket lättare att bli frisk och glad! <3

Kommentar 8: för bara några veckor sen kände jag precis som du. Att man är så kass och värdelös så att man inte ens klarar av att svälta sig längre. Man vill tillbaka och fortfarande neråt. Hoppas att du fortsätter att kämpa på och inte låter anorexian ta över. Jag mår verkligen mkt bättre nu och har väldigt lite ångest. Jag vet att du också kommer att kunna komma dit tjejen! Ta hand om dig <3

Bloggläsarna uttrycker inte endast uppmuntran utan i många fall behandlar de även samhörighet. Att känna gemenskap och att skriva att bloggskribenten inte är ensam i sina känslor förmedlas genom en uttryckt identifikation. I den senaste kommentaren är det även intressant hur den inleds med att handla om ett ”jag” för att övergå till ett kollektivt ”man”,

och slutligen ett ”du”. I detta exempel kommunicerar Janet en känsla, varpå blogggläsarna svarar med att beskriva liknande känslor. Detta upprepanande kan både förstås som performativt och autentiserande.

Det ätstörda flickskapet normaliseras inte och förmedlas inte endast i inlägget utan även i kommentarerna, vilket tydliggör det säregna i bloggen som media i motsats till traditionella dagboken eller självbiografiska litteraturen. Likheter med skol- och fritidsmiljöer utanför nätet finns också om några distinkta skillnader kan urskiljas. I Ambjörnssons studie (2004, 181) bland gymnasietjejer framgår det att det förväntas att en tjej säger att hon är ful eller har en misslyckad kropp, varpå missnöjet byts ut mot en komplimang av kompisar för att sedan återgäldas med ett avfärdande. Samma företeelse förekommer i bloggen där det är vanligt att de bloggande flickorna skriver att de är fula eller tjocka varpå blogggläsarna avfärdar det i kommentarsfältet. Detta förekommer oberoende om det finns fotografier i samband med blogginlägget eller inte. Skolmiljön skiljer sig från bloggen på så sätt att det i Ambjörnssons studie (2004, 180) finns ett exempel där en flicka sällan eller aldrig klagar över sin kropp, vilket uppfattas av andra som högfärdigt. Bland bloggarna har jag påträffat ett fåtal exempel där bloggskribenten skriver att den är snygg. Helen skriver det tre gånger och Sofia en gång, och reaktionerna påminner inte om reaktionerna i Ambjörnssons studie. När Sofia skriver: **”JAG ÄR SÅ JÄVLA SNYGG ! &, jag ÄLSKAR min kropp!”** får hon följande kommentarer:

Kommentar 1: ååh fyfan vad bra du är :D <3

Kommentar 2: DU ÄR SÅ JÄVLA BRAAA! AAH DET DÄR GJORDE MIN KVÄLL :D bra kämpat <3

Kommentar 3: wieee ;D härligt!

Kommentar 4: UNDERBART

När Helen skriver: ”idag har jag varit glad och snygg. [...] OCH ÅH, vad glad jag blev av att läsa några av era peppinlägg. vi ska verkligen kämpa detta år! inget mer neråt. nu ska vi bara upp. vi ska vara lyckliga och leva livet!”, följer kommentarerna:

Kommentar 1: Så himla bäst du är! Önskar man kunde vara pepp som du nu <3

Kommentar 2: alltid kul med pepp inlägg! bra.

Kommentar 3: finastefinaste du gör mig hoppfull

Kommentar 4: Jag skickar en puss med vinden åt dig, bara för att du är så glad. Det gör mig glad.

Kommentar 5: åh vad du är bäst. du är så himla jätte fin <3<3<3<3

Helen riktar sig tydligt till bloggläsarna och inkluderar dem, vilket kan vara en orsak till att hon inte uppfattas som högfärdig. Förutom att kommentarerna är uppmuntrande antyder flera av bloggläsarna att de behöver denna typ av peppande inlägg eftersom de identifierar sig med Helen, samtidigt som de inte själva är glada eller känner sig snygga. Inklusion och identifiering är en ständig process som även alltid innebär ett avståndstagande till någonting annat. Det andra kan i dessa bloggsammanhang handla om de personer som inte hör till gruppen och de som inte skriver om ätstörningar. För att bloggläsarna inte ska riskera att förknippas med de andra är de tvungna att kommentera på ett normaliserat sätt.

Icke-normativt kommenterande

Att vissa kommentarer är normaliserade inom gruppen märks särskilt tydligt när någon utanför gruppen kommenterar eller när någon kommenterar kritiskt eller negativt. Dessa typer av

kommentarer är i klar minoritet och de få gånger en dialog eller diskussion uppstår bland bloggkommentarerna beror det på att någon kommenterat icke-normativt. Normalitet upprätthålls alltså inte endast genom att normer internaliserats hos de individer som inkluderas i normaliteten, utan även genom dem som exkluderas (jfr Hellman 2010, 51).

I ett blogginlägg skrivet av Nilla följer fyra kommentarer om att Nilla är härlig och en kommentar som utmynnar i ett replikskifte mellan Nilla och den anonyma blogggläsaren. Nilla skriver i inlägget:

JAG VILL VARA TJOCK OCH LYCKLIG! Visa alla att man faan inte måste vara så smal för att bli accepterad och lycklig. BLIR SÅ JÄVLA LEDSEN NÄR ALLA BARA VILL BANTA NER SIG, till vilken nytta? jag ska bli tjock, tjock tjock och VACKER! sådetså. Bones are ugly :(Jag vill mata alla smala så dom blir tjocka. jag kan på fullaste allvar inte tro att en sån där jättesmal tjej inte vet innerst inne att hon ÄR smal. När jag blir övernaturlig ska jag göra så alla underviktiga blir mulliga :) det är finare . :D

Varpå replikskiftet i kommentarfältet börjar:

Anonym kommentar: varför tjock? räcker det inte med mittemellan? tjock är ju fan inte healthier than skinny vettu. ./

Nilla: MEN JAG MENAR MULLIG! vafan, sluta klaga. Om jag vill vara tjock får jag väl vara det eller hur?!?!?!?

Anonym kommentar: jo sure, och det är ju det mottot alla anorektiker också lever efter... jag får om jag vill.

Nilla: Va? :P.

De anonyma kommentarerna är tvetydiga eftersom den första indikerar att det är fråga om en person som är inkluderad i gruppen, medan den andra indikerar att det är en person som är utanför gruppen. Å ena sidan använder läsaren uttrycket "healthier than skinny" på ett liknande sätt som bloggskribenterna ofta gör, vilket tyder på att det är fråga om någon som ingår i denna gemenskap. Å andra sidan antyder uttrycket "alla anorektiker" att personen har ett utanförperspektiv. Replikskiftet som inlägget utmynnar i är sällsynt. Kommentaren kan uppfattas som stödjande eftersom den vill att Nilla inte ska ha ätstörningar, medan den samtidigt placerar Nilla i ett fack bestående av "de andra". I detta exempel väljer Nilla att möta kommentaren, vilket är ovanligt. Snarare brukar andra bloggläsare reagera på kritiska eller negativa kommentarer, vilket sker i ett annat blogginlägg av Nilla. I inlägget skriver Nilla att hon väger 60 kilo och är 170 centimeter lång, att hon inte är tjock och att hon är nöjd med sin kropp trots att hon har lite överflödigt fett. Blogginlägget avslutar hon med: "Men min självkänsla är inte SÅ bra att jag kan se massa supers m a l a tjejer säga att dom är t j o c k a för om dom är t j o c k a då är ju jag typ jävligt ö v e r v i k t i g?", varpå hon får följande kommentarer:

Kommentar 1a⁹⁴: ehm va? du kan inte säga till supersmala tjejer att dem är tjocka? varför skulle du behöva göra det om dem är supersmala?

Kommentar 2: Men Herregud, läste du överhuvudtaget vad det var hon skrev? Läs en gång till får vi se om det går bättre... smartass....

Kommentar 3a: ingen anledning att vara spydig här! bara att lägga ner med en gång. min kommentar var inte ens riktad till dig "[kommenterare 2's namn]". men om

---

94 Bokstaven a refererar till samma bloggläsare som återkommer med en andra kommentar.

vi ska fortsätta så så, Vilket fint och moget namn du har [namnet anknyter att personen skadar sig själv genom att skära sig]. och jo

[bloggläsaren citerar hela Nillas blogginlägget]

Först säger du att JAG ÄR INTE TJOCK, JAG ÄR NÖJD MED MIN KROPP. Sen säger du att du inte kan säga att supersmala tjejer är tjocka. Varför skulle du behöva säga att supersmala tjejer är tjocka? Om du skulle säga att supersmala tjejer är tjocka, och det bara resulterar i att du känner dig överviktig, varför ska du ens försöka sitta och intala dig det då? Att supersmala (som du själv säger) är tjocka? Menar du däremot att du tycker att det är jobbigt när DEM säger att dem är tjocka, TROTS att de är supersmala är det en annan sak. Men i inlägget skriver du att DU inte har så bra självkänsla att DU kan säga att supersmala tjejer är tjocka. Och det är väl inget du behöver gå och göra heller? Du skriver att du är nöjd med din kropp att supersmala tjejer är supersmala låt det vara så då

Kommentar 4: gumman. VI klarar det tillsammans [en bild på ett hjärta] & btw du? du är verkligen skitsöt & helt perfekt för vemsomhelst [bild på emotikon som gör v-tecken]

I detta exempel svarar inte Nilla på kommentarerna utan en annan bloggläsare reagerar och svarar. Att den första läsaren i sin andra kommentar flera gånger använder ordet ”du” och skriver det dessutom ibland i versaler tolkar jag som en understrykning att det är Nilla personen riktar sig till. När sedan en tredje läsare går in i diskussionen riktar sig denna till Nilla och inleder med att använda ordet ”vi” med versaler. Den första bloggläsaren identifierar sig inte med åtstörda självskadare, eftersom ”supersmala tjejerna” refereras till som ett ”de” och läsaren förlöjligar den andra bloggläsarens användarnamn. Denna typ av kommentarer kan tolkas som

trollning eller flame. Med flame menas enstaka elaka kommentarer med avsikten att orsaka ilska eller respons från skribenten (jfr Lenhart 2005, 37). I det här exemplet får avsikten inte önskad effekt, eftersom Nilla inte svarar. Med trollning menas i internetsammanhang att en anonym person medvetet skriver provokativa, irrelevanta eller oseriösa kommentarer i bloggar, chattrum eller diskussionsinlägg i nätforum. Syftet är att provocera fram en känslofylld debatt som skapar ilska, vanmakt och skadar sinnesstämningen hos övriga diskussionsdeltagare eller läsare (Donath 1999). Uttrycket ”mata inte trollet” är en vanlig uppmaning som Nilla följer genom att inte svara på kommentaren. Tanken bakom uttrycket är att trollet får den reaktion personen önskar genom att bloggskribenten som argumenterar mot trollet får trollet. Ett gemensamt drag som Herring m.fl. (2002) sett bland olika troll på nätet är att det ter sig som om de alla tycker om den uppmärksamhet de får, vilket även är en orsak till att bloggskribenter ofta försöker undvika att ge uppmärksamhet genom att notera dem på något vis.

I detta exempel förblir det oklart om bloggläsaren missförstår eller väljer att missförstå. I exempel där det är fråga om trollning mot stigmatiserade grupper kan ett möjligt motiv vara ett hat gentemot gruppen som av trollet upplevs som annorlunda eller hotande (jfr Herring m.fl. 2002). Det här innebär att bloggskribenten inte upplevs som normativ av läsaren, vilket i sin tur visar hur läsaren inte är inkluderad i bloggemenskapen eftersom dessa typer av blogginlägg snarare är normativa än icke-normativa i detta bloggsammanhang.

Både nätmobbning och trollning är något som oftast görs anonymt, så även i Nillas blogg. Anonymitet bidrar å ena sidan till att personer känner sig trygga och lättare få stöd när det rör sig om känsliga tankar eller fenomen, men å andra sidan innebär anonymitet på nätet en ny arena för befastande av maktojämlighet såsom sexism, rasism och heterosexism (Herring m.fl. 2002). Den relativa anonymiteten på internet

resulterar även i trakasserier och hets mot folkgrupper på nätet (Ess 1996). Vid en genomgång av bloggkommentarer skrivna år 2007 hittades anonyma kommentarer medan anonyma exempel inte hittades år 2009 och 2010.⁹⁵

Blogg som frågespalt och bekräftelseplank

I Ambjörnssons studie (2004, 159) finns ett exempel där en flicka som inte brukar eller kan sminka sig, sminkar sig en dag och även frågar klasskamraterna vad de tycker upplevs det här av klasskompisarna som fel. Bland bloggarna är reaktionerna annorlunda. Många gånger då ett blogginlägg får ett stort antal kommentarer vänder sig bloggsribenten sig till läsarna i inlägget.

I ett blogginlägg publicerar Janet sex foton av sig själv. Fotografierna är tagna inom ramen av ett år och en stor kroppsviktsvariation kan uppfattas i fotografierna. I blogginlägget skriver Janet:

Har suttit och kollat lite på gamla bilder idag. Sen kolla jag på lite nyare ^^ Visst ser man väl skillnad, men man ser ingen större skillnad mellan typ mars och augusti i år ändå? Så jag ser ju ändå lika ut nu som i mars i år. Jag kanske inte borda vilja gå ner mer nu egentligen. Men fan, det här målet nu, sen inge mer.

Responser på Janets fråga är stor.⁹⁶ De flesta läsarna skriver att de noterar en stor skillnad och att hon är sötast på de

---

95 När jag sommaren 2011 försökte testa om det är möjligt att kommentera anonymt i *Ungdomar.se* framgick det att det inte gick. För att kommentera ett blogginlägg var läsaren tvungen att logga in på *Ungdomar.se* och när kommentaren skrevs gjordes automatiskt en länkning till kommenterarens sida. När det blev omöjligt att kommentera anonymt är okänt.

96 Sommaren 2011 hade blogginlägget 869 visningar, som är rekordstort. Blogginlägget har sexton kommentarer, varav två är skrivna av Janet.

två nyaste fotografierna. Janet tackar i kommentarsfältet med: ”Ahh, tack <3 även om jag inte ser det själv så bra så är det kul att höra :)”. Blogginlägget kan tolkas som önskan om bekräftelse som Janet också får. Nilsson (2005) formulerar det som att människor har ett behov av att via andras ögon vara värda något och få bekräftelse. Kommentarer kan i sig förstås som bekräftelse att någon läser bloggen. Men i blogginlägget av Janet tolkar jag det snarare som att hon söker bekräftelse på att hon som smalare uppfyller ett normativt utseendeideal (jfr Oinas 2001, 92–97). I bekräftelsebehovet och önskan om (rätt form av) respons upprätthålls normalitet och därmed även hierarkisk ordning. Genom att bloggläsare kommenterar på vilken bild Janet är snyggast eller sötast ordnas bilderna i en hierarki på en normalitetsskala. Detta kan problematiseras genom att betrakta den sista kommentaren Janet får på sitt blogginlägg och som hon dessutom svarar på. Denna bloggläsare noterar en stor skillnad på bilderna men med tillägget: ”hjälp mej bli som dej” och en uppmaning att skicka ett privat meddelande via nätgemenskapen, varpå Janet svarar: ”Skulle aldrig hjälpa någon så att den hamna i samma situation som jag är i nu, ät bra och träna lagom istället ;)”. Detta tyder på att Janet inte anser att hon ändrat sitt utseende genom metoder som kan anses vara inom normalitetens gränser.

Att svara på tilltal kan anses vedertaget i andra sammanhang medan det inte nödvändigtvis är så i bloggar även om bloggar generellt tolkas som interaktiva. Att bloggskribenten svarar på kommentarerna är relativt ovanligt. Samtidigt är det mer sannolikt att bloggskribenten svarar då hon ursprungligen själv sökte kontakt med bloggläsarna. Att bli sedd, bekräftad och vidtalad är viktigt för att sociala relationer ska kunna upprättas (Hellman 2010, 109), vilket sker i de fall då bloggskribenten själv söker kontakt. Vilken som helst form av bekräftelse från andra kan tänkas vara viktigare än att den är positiv. Om ingen läser, får bloggskribenten inte heller bekräftelse. I de blogginlägg där en diskussion uppstår sker

den oftast mellan två personer istället för flera bloggläsare. Ett exempel finns i samband med Nillas blogginlägg:

Jag tror jag har för mkt känslor XD smkafnsjkgbn. iaf, hur mår alla idag? (ja, jag frågar DIG! ^^) ehem, ja.. har bara tråkigt, har egentligen ingenting att berätta. IDAG HAR JAG ÄTTIT KEBAB! (alltså inte för att det var svårt eller nåt sånt, jag tycker bara det är så gott att jag var tvungen att säga det :P)

I blogginlägget uppmuntrar Nilla till kommentarer genom att rikta sig till bloggläsarna och fråga hur de mår. Nilla understryker dessutom detta genom att tillägga att hon frågar ”DIG”. Kommentarererna som följer är:

Kommentar 1: jag mår ganska bra (tror jag?) Hur mår du själv? :)

Kommentar 2: ja mår helt okej, lite för mätt bara. själv då ? <3

Kommentar 3a: Hejsan! Här är det relativt fint eller ja jag mår lika knas som vanligt. Men det har blivit så vanligt med illamåendet i min vardag nu så jag tänker inte alltid på det längre.. Hoppas allt är fint med dig och tro mig det är inte fel att unna sig god mat. Ta extra hand om dig!

Kommentar 4: en stor jävla isbit i magen för min polare dissas mig, annars bra.. sj då?

Nilla: [riktat till kommentar 1] och 2] kul å höra :) Jag mår bra. typ ^^ [Kommenterare 3:s namn]: nej, jag sa inte att det var fel heller (A) så länge man inte är överviktig kan man ju äta hur mkt god mat man vill XD (och jag är inte överviktig så det var ju tur för mig ^^)

Nilla: [riktat till kommentar 4] (alltså jag hade inte läst

det där med isbit i magen när jag skrev, vill bara lägga till att det INTE så kul att höra :(

Kommentar 3a: Hejsan! Misstänkte att du inte menade att det var fel att unna sig god mat. Mest jag som är en sådan knäpp kaloriräknande sak just nu. =(

Kommentar 3a: Jag glömde tillägga att jag är fet.. SÅ även om jag hade ätit kött hade kebab inte varit det bästa =(

Nilla: DU. ÄR. INTE. FET.

Inledningsvis får Nilla den reaktion hon önskar då, bloggläsare svarar på hennes fråga. Att Nilla också skriver i kommentarsfältet har sitt ursprung i att flera av läsarna även frågar hur hon mår. En artig interaktion startar, för att övergå till diskussion om ätande och kroppen. Blogginlägget kan läsas som en antydning till att kebab inte är okej mat att äta. Här skapas normativitet kring ätande och kropp i kommentarsfältet, på samma sätt som ett normativt utseende framförhandlas i Janets blogg. I samband med Nillas blogginlägg är det hon som betyder att en av bloggläsarna inte är fet.

Att ställa frågor och be om bekräftelse i bloggen kan förstås som en taktik att upprätthålla normalitet. Genom en upprepande och enhetlig interaktion med läsaren befästs normer. Eftersom detta upprepande normaliserar och naturaliserar normerna blir de svårupptäckbara (jfr Butler 2006, 58 ff). Den ätstörda identifikationen skapas och upprätthålls både av bloggskribenten och också bloggläsaren i kommentarsfältet som fungerar som en frågespalt och ett bekräftelseplank.

SCEN: FLICKSKAP

FLICKAN

Ångest.

Ångest.

Ångest.

Ångest.

Ångestångestångestångestångest. Stånga. Huvudet in i väggen
väggen väggen.

ALLA ANDRA

Var inte löjlig.

FEMINISTISK FORSKARE

Ångesten verkar stor. Den flyter ut. Den tar över. Sträcker sig
över flera rader. Rinner ner över sidan.

Kan känslan av tomhet bero på att du inte känner glädje?

ALLA ANDRA

Jag bloggar också, jag hatar också mig själv.

FLICKAN

Jag är lite glad också.

ALLA ANDRA

Jag är ganska glad.

FLICKAN

Jag är relativt glad.

ALLA ANDRA

Jag är nästan helt glad.

FLICKAN

Jag är på sätt och vis glad.

ALLA ANDRA

Herregud. Alla dessa tonårsflickor.

FEMINISTISK FORSKARE

Finns det frågor?

ALLA ANDRA

Men är inte det här ett ganska hemskt material?

Men är inte ditt syfte egentligen att rädda flickorna från ätstörningar?

Men hur vet du att de är så smala som de skriver?

Men jag då? Jag har en dotter som bloggar och hon skriver minsann inte så här.

Men är det här inte egentligen ett väldigt marginellt material?

ALLA ANDRA

Men jag då?

Jag skriver också blogg på *Ungdomar.se* men ville inte bli citerad.

Jag vill inte att folk ska tro att det här är typiskt flickor.

Jag vill inte att andra tror att ätstörningar är normalt.

FEMINISTISK FORSKARE

I detta andra kapitel av empirisk karaktär står flickskapet i centrum. Jag diskuterar hur bloggen och bloggandet är könat och könande.

Porträtteringen av bloggande flickor i tryckt press

Att det vanligen är flickor som bloggar är något som upprepas i media⁹⁷ i samband med statistiska och årliga rapporter⁹⁸, även om rapporterna berör all form av internetanvändning bland män och kvinnor i åldern 16 till 70. I detta avsnitt analyserar jag några av de krönikor och artiklar som berör bloggande flickor. Jag argumenterar för att de hegemoniska diskurser om bloggande flickor bidrar till att skapa och upprätthålla ett normativt flickskap.⁹⁹ Flickskapet konstrueras genom synen på bloggfenomenet som könat och könandet inbegriper både teman för bloggen, bloggskribentens intressen och tekniska färdigheter. Därtill visar jag hur subversiva och dominerande bloggande flickor nedvärderas eller upplevs som hotfulla och problematiska, samt hur detta även bidrar till att upprätthålla ett normativt flickskap. Jag illustrerar och diskuterar genom en forumdiskussion inom nätgemenskapen där en medlem undrar varför de flesta som bloggar är ”tjejer och inte så många killar” hur könade hierarkier upprätthålls.

Likheter mellan min studie och två andra studier finns. Zettermark (2012) visar hur fokusgrupper bestående av jämnåriga flickor upprepar mediernas nedvärderande diskurs om bloggande flickor, samtidigt som även nyanseringar görs av fokusgruppen som även tidvis var kritisk till mediernas framställning. I en norsk kontext åskådliggör Dmitrow-

---

97 För en undersökning om hur unga generellt skildras i medierna i samhällsfrågor se rapporten *Unga i media* (2002), utförd och publicerad av Ungdomsstyrelsen.

98 I de två avsnitten där avhandlingens material och utvecklingen från dagbok till blogg presenterades, redogjorde jag även för förekomsten av artiklar och krönikor om bloggandet i tryckt press samt årliga undersökningar om svenskars och unga svenskars användning av internet.

99 Jfr Zettermark (2012) som studerar delvis samma artiklar och diskuterar dessa med fokusgrupper samt Johansson (2010) som delvis undersöker hur självskada tolkas, beskrivs och skapas i medier.

Devold (2013, 65–82) hur *rosabloggare*¹⁰⁰ (på norska används uttrycket *rosablogger*) i norsk press¹⁰¹ framställs som synliga men obetydliga, oansvariga men förebilder samt duktiga som kommersiella agenter men offer för beräknande företag.

Förutom könade hierarkier upprätthålls även generations- och åldershierarkier eftersom vuxna krönikörer och journalister får tolkningsföreträde. Thurlow (2006) hävdar att personer inom mainstreammedier tolkar nya teknologier och ungdomspraktiker genom normativa och moraliska termer, som gör ungdomarna till ”de andra”, medan Herring (2008, 74) hävdar att vuxna inom medier ser unga medieanvändare som sårbara och i behov av samhällets skydd och vägvisning.¹⁰² I en stor del av forskningen om ungdomar och våld i tv, film och datorspel har utgångspunkten mer eller mindre varit att endast studera de negativa effekterna av medieanvändningen.¹⁰³ Som Rydin (2010, 22) skriver får den bredare allmänheten främst ta del av forskning och undersökningar genom medierna som gärna skärper motsättningar och förstorar upp problem och risker, vilket medför att det lätt uppstår moralpaniker kring företeelser som kan uppfattas som hotande. Detta är en anledning till att jag även bekantat mig med och diskuterar framställningen av bloggande flickor i tryckt press. Också Ohlsson (1997, 42) beskriver medierna som en viktig aktör i att skapa bilden av

---

100 Uttrycket används av medierna och refererar till tonårsflickors bloggar där bloggskribenterna kombinerar blogginlägg om vardagslivet, mode och skönhet.

101 I studien ingår 22 nyhetsartiklar publicerade från 2009 till 2011 i tre dagstidningar, varav två kan kategoriseras som sensationstidningar.

102 För undersökningar om hur unga upplever medier och medierapportering se bland annat *Ungar & Medier* 2005; *Ungar & Medier* 2006; *Ungar & Medier* 2008; *Ungar & Medier* 2010, samtliga utförda och publicerade av Statens Medieråd.

103 Bland annat presenterar von Feilitzen (2001) och Carlsson (2001) sammanställningar av denna forskning.

ungdomen men även ungdomsproblemen. Ungdomsproblem uppkommer delvis då normer bland ungdomar avviker från normer bland vuxna, men även genom en normaliseringsprocess i de fall där förväntade ungdomsproblem inte uppstår. Denna normaliseringsprocess exemplifierar Ohlsson (1997, 43) med ett exempel där medierna skriver att ett vapen inte setts i samband med ett överfall mot en butiksägare, men att polisen inte utesluter att vapnet fanns. Genom att upprepa detta uppstår slutligen bilden att ungdomar överfaller med vapen. Paralleller till min studie kan dras på så sätt att även om långt ifrån alla bloggande flickor är intresserade av eller bloggar om mode, normaliseras detta i medierna till den grad att det upprätthålls som normativt bloggande av flickor. Dessa upprepade föreställningar diskuterar jag i det följande.

Könade bloggar

I detta avsnitt diskuterar jag hur könsnormer befästs och förenas med bloggandet med utgångspunkt i exempel från tidningsartiklar, krönikor och en forumdiskussion. Jag diskuterar hur bloggar upplevs som könade samtidigt som bloggandet könas av både vuxna och ungdomar.

Ett av de sätt som bloggandet som praktik könas framkommer i en kort notis rubricerad ”Var tredje ung tjej har en egen blogg”¹⁰⁴, där tidningen *Metros* nätexpert Nanok Bie¹⁰⁵ uttalar sig på följande sätt:

Det är bra att internet inte är något ”geekigt” och tekniskt längre. Bloggar är mycket kommunikation och sociala nätverk och det är tjejer bättre på än killar.

---

104 *Metro* (22.10.2008)

105 Bie började blogga 1994/1995 och startar världens första blogggemenskap benämnd *Reload.org*.

I det korta uttalandet framkommer att det tekniska och ”geekiga” inte är förenligt med ett normativt flickskap. Det här är förenligt med att teknik historiskt försetts med manliga attribut, vilket bidragit till hur vi förstår manlighet och teknik (Croon och Palmquist 1999, 1)¹⁰⁶, men samtidigt även kvinnlighet och teknik. Ytterligare hävdar Croon och Palmquist (1999, 1 f) att eftersom kvinnor idag deltar i forskning kring och utveckling av informationsteknik har kopplingen mellan manlighet och teknik börjat uppmärksammas och ifrågasättas, vilket emellertid inte är något som jag i större utsträckning uppfattat förekomma i den tryckta pressen.

Förutom att det framkommer i notisen ovan att teknik inte uppfattas som feminint framkommer även att kommunikation och det sociala uppfattas som feminint. Detta har likheter med hur datorundervisning för flickor anpassats genom att dels betona säkerhet mer än faror, dels diskutera teknologins betydelse för samhället, dels göra estetiskt tilltalande utställningar, dels poängtera skrivandet och utnyttjandet av fantasi, dels att flickor får träffa eller läsa om kvinnliga tekniker för att få kvinnliga förebilder (Staberg, 1992). I denna anpassning är marginaliseringen av flickor inom teknik inbyggd. Även avvikande åsikter hittas bland tidningsartiklarna. I en intervju¹⁰⁷ med Louise Bratt, chefredaktör för tidningen *Veckorevyn*, får hon frågan varför tjejer ligger i topp, varpå hon svarar:

De är först med att anamma den nya tekniken och hänger på internet, umgås socialt. De följer varandras bloggar och är duktiga på att lyfta fram varandra i bloggvärlden.

---

106 Jfr Erson 1992; Sundin och Berner 1996; Wajcman 1991, som skriver om manlighet och teknik.

107 *Svenska Dagbladet* (18.6.2010)

Även i detta uttalande poängteras att flickor gärna är sociala och det sociala tillskrivs det feminina.

I flera av de artiklar som behandlar bloggandet hänvisas till att bloggverktyg gjort bloggandet lättare, vilket ofta tolkas som en förklaring till varför så många flickor bloggar. Detta har analogier med kampanjer under 1980-talet där flickor och kvinnor lockades till teknik men där budskapet präglades dels av att flickor inte vet sitt eget bästa, dels är rädda för teknik, dels har brister i förhållande till elevnormen, det vill säga pojkar (Kallin, Nordström och Palmquist 1997, 56 f). Men även om användarvänliga bloggverktyg har möjliggjort att bloggskribenten inte behöver känna till programmering och kodning har flickor och kvinnor också innan bloggverktygens förekomst bloggat.

Ett exempel där bloggverktygen nämns, är i en intervju med Hans Kullin, som gjort undersökningen *BloggSverige*¹⁰⁸ i privat regi.

– Det som mest sticker ut är att det är så många yngre tjejer som bloggar. [...]

Det här tror Kullin hänger samman med modebloggandets genombrott.

– Mode är så konkret och passar att blogga om, det är lätt att illustrera och det lätt att länka till det man skriver om. Och det är något som intresserar många unga tjejer. Det är mer krävande att blogga om något så abstrakt som till exempel politik. Bloggverktygen har dessutom blivit så enkla att tröskeln till att börja blivit lägre.

Förutom de användarvänliga bloggverktygen, framkommer även att intressen könas som feminina eller maskulina. I uttalandet som Kullin gör konstrueras en traditionell och norma-

---

108 I undersökningen svarade 1000 personer, varav 806 hade minst en egen blogg.

tiv femininet där stor vikt läggs på utseende. Denna femininitet rymmer även ett intresse för mode och skönhetsprodukter samtidigt som politik indirekt könas som maskulint. Därtill görs en hierarkisering mellan feminina och maskulina intressen, där det maskulina får högre värde i och med att det uppfattas som svårare att skriva om. De politiska bloggarna som skrivs av flickor och kvinnor nämns sällan i media, även om de existerar, är populära och välbesökta. I en kolumn rubricerad "Moderaterna väljer de minst arbetande när de ska röstfiska"¹⁰⁹ av Alex Schulman nämns politiska blogginlägg av bloggande flickor, men även här förlöjligas de:

Det är bloggar som hyllar den unga storstadsmänniskans rätt att göra absolut ingenting med sitt liv, bloggar som bara avbryter diskurser om yta och utseende med några olyckliga rader om olycklig förälskelse i expojkvän eller semi-existentialism av typen: "Vad härligt det ändå kan vara att bara sitta ensam hemma en kväll och strunta i att gå ut".

Mitt i detta gegg av superbanaliteter dyker det alltså plötsligt upp inlägg om Moderaterna. Det är verkligen blixtnära från stålblå himmel. Över en natt har dessa modebloggare inte bara blivit politiskt medvetna – de brinner intensivt för moderaternas politik.

I kolumnen isärhålls intresseområden som utseende och politik, till den grad att det ter sig som otänkbart att samma bloggskribent kunde vara intresserad av båda. I likhet med uttalandet av Kullin finns det en uttalad hierarkisering av intresseområden där utseende i denna kolumn benämns som en superbanalitet. Inte endast färdigheter så som (o)kunskap om teknik könas, utan även intresseområden.

Inte endast tryckt press könar bloggandet utan även ung-

---

109 *Aftonbladet* (18.9.2010).

domar själv könar, vilket exemplifieras av en forumdiskussion i *Ungdomar.se*. När en medlem skriver: ”Varför är de flesta som bloggar tjejer och inte så många killar?” med tillägget: ”Och jag förstår att det kan vara intressant att blogga om ett specifikt ämne men varför bloggar folk om vad dem gör under dagarna?”, uppstår en diskussion mellan tretton medlemmar.¹¹⁰ Bland förklaringarna hittas bland annat:

Medlem 2 (Pojke, 19 år): Kvinnoyssla. Lite som att städa och att laga mat.

Medlem 3 (Pojke, uppger inte ålder): För att tjejer är mer bekräftelsökande och uppmärksamhetskrävande.

Medlem 4 (Flicka, uppger inte ålder): Kanske för att det uppfattas som mer feminint att uttrycka sina känslor på det sättet. I viss mån kan kanske även bekräftelse spela in; killar är norm och får därför sitt självförtroende ”gratis”, medan tjejer av samma skäl har mer behov av bekräftelse, och bloggande uppfattas som ett feminint sätt att söka det på.

Även om diskussionsinläggen erbjuder förklaringar på varför flickor bloggar, framgår även vad som anses feminint och maskulint där bloggandet tillskrivs det feminina på samma sätt som städning, matlagning, bekräftelsebehov och uttryckandet av känslor. Medlem 3 ger sitt svar med glimten i ögat, vilket kan tolkas som ett ironiserande eller generaliserande svar på frågan. Även om medlem 4 utvecklar sitt svar och gör en analys som bygger på strukturella könsskillnader, görs även här ett isärhållande mellan feminint och maskulint och svaret byggs utgående från en tvåkönsmodell. I dessa dis-

---

¹¹⁰ När en person registrerar sig som medlem i *ungdomar.se* kruxar personen för kön och födelseår. Det här innebär att det efter namnet finns (P, ålder) eller (F, ålder).

kussionsinlägg är isärhållandet tydligare än en hierarkisering, vilket framkommer i andra förklaringar i diskussionen:

Medlem 1 (Flicka, 21 år): Killar vet bättre ❤️

Medlem 6 (Pojke, 19 år): är väl uppenbart eller. män har ju alltid varit det smartare könet

Medlem 13 (uppger varken kön eller ålder): Naturligtvis därför att killar inte finner det lika attraktivt att blogga om triviala vardagshändelser a'la Blondinbella. killar sysslar med nyttogöra. politiska diskussioner, flashback och world of warcraft 😊

I dessa diskussionsinlägg upprätthålls mannen som norm och även som klokare och bättre, men även intresseområden tillskrivs som feminina och maskulina, samt hierarkiskt ordnade.

Endast en medlem ifrågasätter att det oftare är flickor som bloggar än pojkar:

Medlem 8 (Pojke, uppger inte ålder): Räkna man bort bloggar som inte handlar om bloggaren själv är nog killar överlägset mest aktiva. Filmbloggar, politiska bloggar och dylikt alltså.

Tjejer bloggar om sig själva för att de vill ha uppmärksamhet och inte förstår sig på vettiga saker. 😊

Att påstående ifrågasätts av medlemmen betyder däremot inte att en hierarkisering mellan feminint och maskulint inte görs. Inlägget kan tolkas som att bloggar värderas olika beroende på ämne och bloggar om filmer och politik värderas högre.

Att det bland diskussionsinläggen förekommer att både

pojkar och flickor skriver att killar är smartare och därför inte bloggar, visar hur föreställningar om kön upprätthålls och återskapas. Denna diskussion kan förstås som ett exempel på internalisering, det vill säga införlivning av andras tankar, värderingar och reaktionssätt i den egna personen. Genom att upprepade gånger köna bloggandet som feminint upplevs det som ”naturligt”.

Konstruerandet av femininitet och maskulinitet inbegriper också konstruktioner av sexualitet. Personer förväntas vara heterosexuella för att passera som ”normala” och det förekommer ett exempel där homosexualitet bland män nämns som en förklaring till varför pojkar bloggar:

Medlem 7 (Uppger varken kön eller ålder): jag tror att ha en blogg är lite som att ha en pojkvän, därför är det mest tjejer och bögar som bloggar.

Genom att benämna en manlig bloggare eller bloggandet i allmänhet som feminint eller böigt utesluts manliga bloggskribenter från heteronormativa köns kategorier och marginaliseras. Därmed medför denna marginalisering att pojkar och män som bloggar inte hotar synen på två kön. Det samma sker i följande diskussionsinlägg:

Medlem 10 (uppger inte kön, 18 år): För att det är helt enkelt knapsu.

I diskussionsinlägget av medlem 10 förekommer ordet knapsu som kommer från Tornedalsfinskan och kan översättas till kärringaktigt eller fjolligt.¹¹¹ Uttrycket knapsu visar även hur

---

111 Uttrycket kan även tolkas som en intertextuell referens till Mikael Niemis skönlitterära verk *Populärmusik från Vittula*, som också filmatiserats. I boken förklaras att ordet knapsu ”betyder kärringaktigt, alltså något som bara kvinnor håller på med. Man kan säga att mansrollen

maskuliniteter är hierarkiserade. Denna hierarkisering upprätthålls enligt Connell (1999, 216) i förhållande till homofobi och till vad som anses feminint, det vill säga förakt mot kvinnor och homosexuella män. Att framstå som maskulin på rätt sätt utgår från rädslan att bli betraktad som homosexuell eller feminin, vilket medför att den underordnade maskuliniteten fördöms (jfr Kimmel och Mahler 2003). Bland förklaringarna varför flickor oftare bloggar skriver medlem 1 att ”killar vet bättre”. Detta reagerar en medlem på och ett replikskifte följer:

Medlem 5 (Pojke, uppger inte ålder): Jag vet sämre för att jag bloggar? :(

Medlem 1 (Flicka, 21 år): Du är inte kille så det blir automatiskt; ja

Medlem 5 (Pojke, uppger inte ålder): Sant, jag är en man 😊

Medlem 1 (Flicka, 21 år): 😊❤️

I replikskiftet framkommer att medlem 5 bloggar även om han inte är flicka. Det förblir oklart om medlem 1 inte noterar detta eller om hon avser något annat, men den bloggande ”pojken”¹¹² återupptar och upprätthåller sin maskulinitet genom att säga att han inte är en bloggande kille utan en bloggande man. Här kan därmed paralleller dras till åldershierarkier. Eftersom medlem 5 uppfattar sig själv snarare som man än kille, uppstår en hierarkisering även inom könet. Att som vuxen man blogga medför att ålder och kön faller inom kategorier som riskerar uppfattas som underordnade på samma sätt som kategorierna ung och flicka.

---

i Tornedalen går ut på en enda sak. Att inte vara knapsu”.

112 Vid registreringen har han angett kön men inte ålder och därmed står ”pojke” efter hans användarnamn.

Ett liknande missförstånd, eller förtydligande om könstillhörighet förekommer även mellan två andra medlemmar i samma diskussion. När medlem 6 (pojke, 19 år) skriver att män är det smartare könet, svarar medlem 11 (pojke, 23 år) med ”det har du rätt i”, varpå följande replikskifte uppstår:

Medlem 6 (Pojke, 19 år): jag behöver ingen som berättar för mig att jag har rätt

Medlem 11 (Pojke, 23 år): trodde ej du va man så tänkte att du kanske gjorde det, sorry!

Medlem 6 (Pojke, 19 år): ok

Detta missförstånd och denna ordväxling visar att medlemmarna anser att bekräftelse hade behövts om medlemmen var flicka. I diskussionen blir det viktigt för medlem 6 att framhäva sin manlighet och sin könstillhörighet. Inte endast bloggandet blir könat utan de diskuterande medlemmarnas kön visar sig även uppfattas som centralt i diskussionen.

När bloggandet könas, isärhålls femininitet och maskulinitet. Detta framkommer både i den tryckta pressen och i den forumdiskussion som jag valt att exemplifiera med. Detta könande medför att könade och könande dikotomier framställs som normer som fortgår på grund av kulturella överenskomelser och föreställningar om vad som anses manligt respektive kvinnligt. Dylika normer exemplifieras av hur teknik och politik uppfattas som maskulint samt mode och utseende som feminint. Detta är en motsättning till hur nätet som plats och teknologi uppfattades som könslöst i tidig forskning om nätet. Bland annat uppfattar Turkle (1997, 262) nätet som en plats där en person kan uppleva hur det känns att ha motsatt kön eller inget kön alls. Rheingold (1993, 3) hävdar att personer som kommunicerar via datorer varken kan se eller höra varandra, vilket medför att fördomar utgående från kön, etnicitet, ålder och utseende inte kan existera. Tidningsartiklarna

om bloggandet och forumdiskussionen illustrerar dock motsatsen, eftersom bland annat femininitet och maskulinitet på nätet görs i artiklarna och krönikorna till dikotomier för att framträda. Denna dikotomisering ger liten möjlighet till förändring och gör föreställningarna av femininitet och maskulinitet sneva samtidigt som dikotomierna privat och offentligt suddas ut genom att bloggande flickor skriver om det privata på en offentlig plats, en plats som traditionellt förstås som manlig.

Hotfulla bloggtjejer

Detta avsnitt är en direkt fortsättning på föregående avsnitt, eftersom jag återknyter till bloggen som konad offentlig plats. I detta avsnitt är fokus dock på tidningsartiklar, notiser och krönikor i samband med att de så gott som årliga rapporterna *Svenskarna och internet*, *Unga svenskar och internet*, samt *BloggSverige* offentliggjorts. Rubriceringar på dessa artiklar och notiser har bland annat varit ”Tre av tio unga tjejer bloggar”¹¹³, ”Galet många tjejer bloggar”¹¹⁴, ”Var tredje ung tjej har en egen blogg”¹¹⁵, ”Unga tjejer dominerar bloggandet”¹¹⁶ och ”Tjejerna dominerar bloggofären”¹¹⁷. Dessa rubriker kan förstås genom rum, makt och kön.

Einarsson och Hultman (2001, 34) hävdar att kvinnor uppskattas bland annat för känslighet och saktmodighet, medan män uppskattas för framåtanda, auktoritet och ansvar för den offentliga sfären¹¹⁸. I rubrikerna för artiklarna och no-

---

113 *Dagens media* (21.10.2010).

114 *Realtid.se* (26.10.2010).

115 *Metro* (22.10.2008).

116 *IDG.se* (31.1.2008).

117 *Alingsås Tidning* (19.1.2011).

118 Jfr Liljeström (1962) som hävdade att flickors uppmärksamhet styrs mot hemmet, känslorelationer och den intima gruppen, medan pojkar

tiserna framkommer att de bloggande flickorna och kvinnorna framstår som ett hot i och med att de tar över den offentliga sfären som är maskulint kodad.¹¹⁹ Bergman (1991, 80) definierar offentliga miljöer som platser där alla människor har rätt att fritt välja hur de vill framställa sig själva, vilka kontakter de vill ha eller inte ha och hur de vill bli uppfattade av andra. Denna definition är emellertid inte applicerbar när kategorier som exempelvis kön, ålder, sexualitet och klass beaktas eller när ett maktperspektiv omfattas. Exempelvis uppfattas vanligen inte unga tjejer förfoga över den offentliga miljön och om de gör det värderas eller uppfattas de som malplacerade eller hotfulla.

Det hotfulla som impliceras i att flickor bloggar tydliggörs även i en krönika¹²⁰ av Schulman, som har ett flertal gånger skrivit provocerande om samma ämne i egna blogginlägg och krönikor. Den 4 juli 2009 skriver Schulman en längre krönika på *Dagens Nyheter* rubricerad ”Den onödiga bloggen”¹²¹. Krönikan får enorm respons med 216 nätkommentarer, blogginlägg som diskuterar krönikan och personer som skriver svarskrönikor. Schulman inleder tidningskrönikan med orden: ”Svenska medier visar en respekt för bloggar och bloggare som många gånger är väldigt svår att förstå”, för att senare i krönikan skriva:

---

uppmärksamhet styrs mot äventyret och den offentliga sfären när de läser pekböcker.

119 Historiskt sett är det inte första gången kvinnor i den offentliga sfären upplevs som ett hot. Bland annat visar Landes (1988) hur ett kort experiment för kvinnors emancipation under franska revolutionen, slutade med att kvinnor återigen exkluderades från den offentliga sfären.

120 *Dagens Nyheter* (4.7.2009).

121 *Dagens Nyheter* (4.7.2009).

Vilka är då detta bloggande fåtal? Rör det sig om landets intellektuella spets? Bloggportalen har en lista över de mest lästa bloggarna i Sverige. Åtta av tio av dessa bloggar utgörs av tjejer i tonåren, som skriver om mode. Det rör sig alltså om ”dagens outfit” i olika former. Det är inte bloggar som bryter ner någon medial hierarki eller sätter någon agenda för något annat än möjligen den yngre delen av modevärlden.

Att Schulman hävdar att bloggskribenterna inte bryter ner någon medial hierarki är intressant, eftersom det kan tolkas vara exakt detta de bloggande tonårsflickorna de facto gör. Schulman läser flickorna traditionellt som ofarliga och inte något att räkna med, det vill säga genom en stereotyp uppfattning som också är nedvärderande. Genom att dagstidningarna i större utsträckning skriver om bloggskribenter kan man tänka sig att skribenterna kommer högre upp i hierarkin och samtidigt synliggörs att det är fråga om unga kvinnor, en marginaliserad grupp som inte vanligtvis får ett särskilt stort talutrymme i media, vilket även utgör ett hierarkibrott. Samtidigt är sättet som bloggskribenterna ofta framställs i media tydligt nedvärderande.

Några dagar efter Schulmans krönika publicerar *Aftonbladet* en svarskrönika rubricerad ”Därför är bloggarna en maktfaktor”¹²² skriven av Lisa Magnusson. Magnusson skriver att ”oavsett om Schulman försöker underkänna sin samtalspartner så kan han inte få dem att hålla tyst. Därför är bloggarna en maktfaktor att räkna med”. Magnussons uttalande kan tolkas som ett motstånd mot internaliseringen av normer. Roman (1999) har benämnt internaliseringen av normer som en osynlig maktmekanism och en förutsättning för att den manliga auktoriteten inte ifrågasätts av kvinnan. Även Elza Dunkels svarar med en krönika rubricerad ”Tjejobloggarna är

---

122 *Aftonbladet* (7.7.2009).

visst viktiga¹²³ i *Dagens Nyheter*. Förutom att Dunkels efterlyser en maktanalys av Schulman poängterar hon att en jämförelse mellan gamla och nya medier inte är hållbar eftersom nätet för med sig nya möjligheter långt bortom att endast ersätta traditionella medier.

Den omöjliga tystnaden, vilket blogginlägg av flickor i den offentliga sfären kan förstås som, kan vara en förklaring till varför de flesta tidningsartiklar om bloggar har tagit den riktning och perspektiv de gjort. De försöker upprätthålla ordningen i den offentliga sfären när marginaliserade kvinnor och flickor tar plats och bryter sig in på manligt revir. Emellertid gör den omöjliga tystnaden att den tryckta pressen på något sätt måste förhålla sig till och skriva om bloggande flickor. I ett debattinlägg¹²⁴ av Gustav Sandström ifrågasätts bloggofären som en medieanka och inlägget inleds med:

Det har sagts att bloggofären utmanar det politiska och massmediala etablissemang. Att den erbjuder en underjordisk genväg till maktens korridorer. Att den sätter samhällsagendan. Och visst låter allt det där kittlande bra. Problemet är bara att det inte är sant.

Fortsättningen i debattinlägget har likheter med krönikan av Schulman, som även hänvisade till samma undersökning från 2009 av SOM-institutet¹²⁵. Både Schulman och Sandström tar fasta på att undersökningen visar att endast fem procent av den svenska befolkningen läser bloggar på daglig basis, men nämner inte att samma undersökning visar att fyra procent läser flera gånger i veckan, åtta procent några gånger i veck-

---

123 *Dagens Nyheter* (8.7.2009).

124 *Göteborgsposten* (9.3.2009).

125 En opartisk undersökningsorganisation vid Göteborg universitet, med fokus på samhälle, opinion och medier.

an, elva procent någon gång i månaden och femton procent mer sällan, vilket betyder att 44 % uppger att de läser bloggar överhuvudtaget.¹²⁶ Efter att Sandström redogjort för den fem procent som läser dagligen bloggar, fortsätter han:

Bloggportalens lista över de 50 största bloggarna i landet består nästan uteslutande av modebloggar. Den överväldigande majoriteten av bloggläsarna i Sverige läser alltså inte bloggar för att pejla av samhällsdebatten. De gör det för att hitta en klänning för kvällens røj på stan.

I ljuset av Som-institutets siffror är det svårt att förstå uppståndelsen kring bloggen som demokratisk undergörare. Och kanske finns det inte så mycket att förstå. Snarare än hårda statistiska fakta handlar det om mediedramaturgi. Skildringen av bloggen som ett förlösande verktyg i demokratins tjänst är en underdog-saga av närmast episka mått.

Samtidigt som modebloggar och personer som skriver modebloggar kritiserar, kritiserar Sandström även pressen för att ge tidningsutrymme till dessa bloggskribenter. Det demokratiska förliknas vid att bli läst snarare än att få ett offentligt utrymme att göra sig hörd, vilket marginaliserar bloggskribenterna ytterligare. Paralleller kan göras till en habermasiansk förståelse av den offentliga och politiska sfären som ett utrymme för att medföra att den regerande upplevs som legitim och den regerande ges kredibilitet (Habermas 1991). Eftersom de bloggande flickorna inte upplevs som regerande, upplevs de som inkräktare.

I ett panelsamtal¹²⁷ med rubriken ”Bloggen – unga tjejers

---

126 I undersökningen valdes 6000 personer slumpmässigt ut och svarsprocenten var knappt 60 procent.

127 I panelen deltog bloggskribenten Rebecka Ståhl, journalisten/

väg till makten?” arrangerat i april 2010 av den riksomfattande *Tjejjouren.se*¹²⁸ problematiseras frågan om makt i relation till bloggandet. Samtalet utgår från frågorna: ”Är bloggen ett verktyg för unga tjejer att ta över en större del av det offentliga utrymmet? Finns en demokratisk och feministisk potential i det ökande bloggandet eller är bloggarna ännu ett forum där unga tjejer mallar sig själva och andra efter en snäv bild av Den perfekta tjejen? Vad säger tjejernas dominans av bloggvärlden om vårt samhälle – och hur ser reaktionerna ut?”. Efter samtalet publicerade *Surfa lugnt*¹²⁹ en nätartikel¹³⁰ rubricerad ”Feministisk potential ställs mot osunda ideal: Unga tjejer dominerar på bloggen” där det framkommer att det under panelsamtalet framförts att det ”nästan uteslutande är de unga, vita, smala, medelklass tjejernas bloggar som blir framgångrika” och:

Samma vikt och konsumtionshets som unga tjejer matas med i medierna förekommer i allra högsta grad i många av de populäraste bloggarna. Men i bloggen finns även ett verktyg för unga tjejer att synas och höras i större utsträckning än tidigare, och diskutera frågor med andra bloggare och på så vis påverka sina läsare, varandra och i förlängningen samhället i stort. De tränar sig också i att uttrycka sig, något som är

---

bloggskribenten Hanna Fridén, skådespelaren/regissören Carl Johan Karlson och medieforskaren Kajsa Klein.

128 Bakom *Tjejjouren.se* står *Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige* (Roks) och *Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund* (SKR). Projektet finansieras med medel från *Allmänna arvsfonden* och *Ungdomsstyrelsen*.

129 *Surfa Lugnt* är en nätverksorganisation som funnits sedan 2005 och som arbetar för ökad trygghet och säkerhet på nätet. Bakom *Surfa Lugnt* står flera svenska myndigheter, företag och ideella organisationer i samverkan.

130 http://surfalugnt.se/wp-content/uploads/Unga_tjejer_dominerar.pdf (Läst 18.12.2013).

nog så viktigt i dagens kommunikationssamhälle och i kommande arbetsliv. Och för alla som vill driva frågor som inte faller inom ramen för samhällets strukturella normer och ideal finns fortfarande stora möjligheter i bloggvärlden. Det finns just inga begränsningar i en bloggs ämnesområde, du väljer själv vad du vill skriva om. Och det är demokrati.

Även i citatet ovan betonas bloggandet som demokratisk praktik, samtidigt som panelsamtalet även delvis kretsar kring frågor om bloggar som könade och definitioner av det feminina och det maskulina. Förutom att utseende och mode framställs som feminina intresseområden tillskrivs också kroppsvikt och konsumtion som särskilt feminina. Bloggande flickor och unga kvinnor framställs som mycket traditionella när det gäller kvinnlighet även om de, eller kanske särskilt eftersom de, återskapar femininitet på ett område som annars kan uppfattas som traditionellt maskulint. Under samtalet hävdar panelisterna att också om traditionella kvinnliga ämnen behandlas i många av de populära bloggarna behöver de flickor som bloggar inte begränsa sig till dessa, vilket är ett uttalande som kan ifrågasättas. Då bloggande flickor skriver om politik uppmärksammas de oftast inte av medierna och om de uppmärksammas förlöjligas de som i kolumnen¹³¹ av Schulman, som diskuterades i föregående avsnitt.

Förutom att porträttera bloggande flickor som inkräktare på den maskulint kodade offentliga sfären diskuteras även de bloggande flickorna som förebilder. När *Veckorevyns* chefredaktör Louise Bratt får frågan om ”bloggtjejer är bra förebilder” svarar Bratt:

---

131 *Aftonbladet* (18.9.2010).

– Ja, de är driftiga, unga kvinnor som i flera fall driver egna företag och slår sig fram på egna villkor.¹³²

Varpå tidningsartikeln fortsätter:

Det är inte bara mode och dagens outfit som unga tjejer bloggar om. Vulgobloggarna med Kissie och Dessie i spetsen är just nu störst. Personangreppen haglar och inläggen handlar om festande, vip-tillställningar, prylar, resor, snackisar och shopping. Oftast väldigt frispråkigt och kaxigt.

I artikeln förblir det oklart om dessa ”vulgobloggar” även är bra förebilder och om det är Bratt som gjort uttalandet om dessa bloggar. Dessa bloggar kan i en bloggkontext förstås som subversiva om de jämförs med modebloggar. Att som flicka blogga inbegriper ett förhållande till ett normativt eller icke-normativt flickskap. När *Borås Tidning*¹³³ intervjuar 17-åriga Flora, som bloggat i fem år, är en av intervjufrågorna vad hon anser om en del av de andra bloggarna:

När man hör ordet ”blogg” och ”bloggare” tänker man ofta på unga tjejer med utmanande kläder, stora bröst och som ofta skriver mycket provocerande och elaka texter.

Vi frågade Flora vad hon tycker om denna typ av bloggar och hon säger att hon tycker det är ett vinnande koncept för framgång eftersom folk tycker om att bli provocerade men att hon tycker synd om de tjejerna.

- Jag tycker inte det är okej att uppmuntra unga tjejer att gå ned i vikt genom att äta barnmat eller att man bara

---

132 *Svenska Dagbladet* (18.6.2010).

133 *Borås Tidning* (4.1.2012) .

är snygg om man sprutar läpparna fulla med kemiska substanser. I slutändan förlorar de bara på det, säger Flora.

Flickorna kan både förstås som ett problem och som ett hot eftersom de uppmuntrar till överdriven bantning och plastikingrepp samtidigt som de kan uppfattas som förebilder. Att flickorna är provocerande och skriver elaka texter kan också tolkas som att de driver med traditionella syner på kvinnlighet som återproduceras i artiklar om bloggtjejer. Dessutom utgör de ett hot eftersom de överhuvudtaget syns och synlighet förknippas inte traditionellt med femininitet. De bloggande flickorna driver med hur de förväntas vara genom att överdriva den förväntade kvinnligheten eller är helt tvärtom, vilket gör att de uppfattas som provocerande.

När artiklarna rör sig om flickorna som bloggar är fokus ofta på det farliga, det tramsiga eller det obetydliga. Detta nämns även av Stefan Nilsson, trendanalytiker på Trendgruppen i Stockholm, som en förklaring till att bloggande flickor blivit framgångsrika.

– Bloggtjejerna är frispråkiga, högljudda och vågar provocera. [...] Bloggarna är interaktiva och det går att kommentera Kissies nya läppstift. Tjejerna törs också säga att de gillar eller ogillar saker på ett tydligare sätt. De mest besökta bloggarna är de som är riktigt elaka.

Både i diskussionerna om de bloggande flickorna som förebilder och i diskussionen om de mest besökta bloggarna kan flickmatrisen och normativitetsbegreppet appliceras. Österlunds (2005, 66) flickmatris glider från duktig flicka till dålig flicka och från begreppspar så som aktiv till passiv, makt till vanmakt och subversiv till affirmativ. I uttalanden som hittas i tidningarna framförs den bloggande flickan som en

dålig flicka¹³⁴, dels för att hon hotfullt tar plats där hon inte hör hemma i den maskulina sfären, dels för att hon inte är flicka på rätt sätt.

På samma sätt som tvåkönsmodellen upprätthålls både av de underordnade och också de överordnade, upprätthålls oftast föreställningar om den bloggande flickan som duktig eller dålig även av de bloggande flickorna själv de gånger de uttalar sig i tryckt press, vilket tidigare exemplifierades av bloggskribenten Flora. Gina Dirawi¹³⁵ säger i en intervju med *Göteborgs-Posten*¹³⁶ att hon inte vill definieras som bloggare eftersom det då känns som om hon inte egentligen gör något, att hon inte vill fastna i bloggvärlden och att det ”känns lite töntigt med bloggandet”. Medan hon i en annan intervju i *Aftonbladet*¹³⁷ säger:

Man blir automatiskt en ’blåst bloggbrud’ så fort man ser orden blogg och tjej, folk förstår inte att det är ett jättebra forum att ta upp viktiga frågor och ifrågasätta och diskutera de. Alla bloggtjejer är inte ointelligenta. Hade jag varit en snubbe hade fler tyckt att jag bara var skön.

I det första citatet går Dirawi in i samma jargong som den tryckta pressen där bloggandet uppfattas som töntigt och

---

134 Jfr Pleić Tomić (2012) som diskuterar kategorierna duktig flicka och dålig flicka i relation till vänskansskilldringar i filmer.

135 Dirawi blev först känd som bloggskribent för att senare även få en egen talkshow på Sveriges Television och senare även programledare för Melodifestivalen. I en artikel i *Svenska Dagbladet* (1.10.2010) presenteras hon som ”en muslimsk komiker som gör sketcher hemma i sovrummet. [...] [och] en ovanlig bloggstjärna. Hon drömmer om att bli politiker. Och just det, hon hatar bloggar.”

136 *Göteborgs-Posten* (16.1.2011).

137 *Aftonbladet* (10.2.2012).

därmed nedvärderas bloggandet. I det andra citatet går hon däremot emot hur det skrivits om bloggande flickor som något problematiskt. Hon vänder det genom att säga att det skulle ha uppfattats helt annorlunda om hon var man. Dirawi visar hur mannen är norm och därmed blir de saker han gör eller det som könas som maskulint överlägset det kvinnliga. Även om bloggande flickor ifrågasätter att de uppfattas som ett hot och därmed nedvärderas, visar uttalandet att de är mycket medvetna om den tryckta pressens porträttering av dem.

Flickans egna rum

Medan jag i föregående avsnitt diskuterade den offentliga porträtteringen av bloggande flickor övergår jag här till att diskutera hur bloggen kan upplevas som ett eget rum. Detta gör jag genom att använda metaforerna *det virtuella flickrummet*, *garderoben* och *laboratoriet*. Samtliga är förankrade i feministisk flickforskning. Genom att inte endast avgränsa mig till en metafor visar jag hur bloggen som utrymme kan förstås på olika sätt.

Att använda uttrycket *ett eget rum*, med avstamp i Woolfs essä *Ett eget rum/A Room of one's own* (1929), är på inget sätt nytt i flickforskningssammanhang. Under 1970-talet refererade forskare till ett konkret flickrum i hemmet genom att använda uttrycket¹³⁸ medan uttrycket senare abstraherats till att även inbegripa dimensionen *eget utrymme* i bemärkelsen mångdimensionell social och kulturell plats konstruerad ge-

---

138 McRobbie och Garber (1976) använde uttrycket sovrumskultur (på engelska bedroom culture), för att beskriva hur flickor tillsammans med vänner vistades i rummet. Hodkinson och Lincoln (2008) inspireras av detta och använder uttrycket individuella sovrum för att förklara hur bloggen symboliserar ett eget och kontrollerat rum, vilket även betyder att de förstår bloggen som ett personligt utrymme snarare än ett delat, vilket skiljer sig från min förståelse av bloggar där jag utgår från kollektiva flickskap.

nom tal, åsikter och föreställningar (Anttila m.fl. 2011, 135). I föregående avsnitt om framställningen av flickor som bloggskribenter i tryckt press visade jag hur flickors bloggar kontrolleras, definieras, kommenteras och imploderas med manlig hegemoni. En orsak till detta är att bloggen uppfattas som offentlig, vilket historiskt sett betraktas som ett manligt utrymme, samtidigt som bloggen även kan uppfattas som privat. Ambivalensen i rumsmetaforen hävdar Widegren (2010, 178) att omfattar en feministisk tradition av att ringa in o beslutsamheten mellan rätten till å ena sidan avskildhet, skillnad och identitet och å andra sidan risken att stängas in, avskiljas och osynliggöras. Likheter finns även med Österholms (2012, 108) förståelse av flickrummet, vilket inbegriper både normativitet och omförhandling. Österholm (2012, 109) går dessutom ett steg vidare när hon liknar flickskapet vid en frizon, som fungerar som en undanskymd plats i tillvaron och därför även innebär möjligheter.

Ursprungligen refererar uttrycket *ett eget rum* till Woolfs beskrivning av ett hypotetiskt fall där William Shakespeare hade en syster som skrev lika bra texter som William, men som trots detta förmodligen inte hade haft samma framgång. Woolf (1929) hävdade att en kvinna behöver egna pengar och därmed ett eget rum för att skriva. Att dels stänga om sig och vara ifred, dels rå över sin egen tid och egna ekonomiska tillgångar utan någon annans bedömande och definierande blick, gör flickrumsmetaforen feministiskt förankrad (Widegren 2010, 24), och är även applicerbart på bloggrummet.

Alla tre metaforer jag använder, det virtuella flickrummet, garderoben och laboratoriet, är spatiala utrymmen, platser. *Att ta plats*, implicerar att aktörskap tillskrivs personen som tar plats, medan uttrycket bereda plats skulle tillskriva aktörskapet till någon annan. I dessa avsnitt argumenterar jag för att ett eget rum kan hänvisa till en plats som inte är färgad av manlig hegemoni och därmed ett utrymme för att få vara

i fred och vid behov känna gemenskap och få stöd. Därtill argumenterar jag för att platsen även kan användas för att omforma flickpositioner och leka med ord. Ytterligare argumenterar jag för att bloggen kan tolkas som en garderob för flickskap där bloggskribenten både kan vara i fred och känna sig instängd. Dessutom kan garderoben symbolisera ett rum där hemliga och oönskade identiteter göms undan. I samband med att jag diskuterar bloggen som en garderob utgår jag från Kosofsky Sedgwicks (1990) garderobepistemologi, men visar hur det både rör sig om att komma ut ur garderoben och gå in i garderoben när det gäller dessa flickor som bloggskribenter.

Rummet som gemenskap och flicklaboratorium

När Janet startar sin blogg skriver hon i sitt första blogginlägg att hon inte vet varför hon börjar blogga men att hon tror att ”det är bra att få ner tankar i ord” särskilt eftersom hon inte har någon kompis som hon kan prata med eller som vet vad hon går igenom. Om flickrummet är ett rum där flickan kan stänga in sig med sina vänner för att dela hemligheter kan bloggarna i mitt material tolkas som ett motsvarande rum. När det gäller strukturer för det egna kulturskapandet har unga män enligt Drotner (1990, 150) tillgång till ett offentligt rum, medan de flesta unga kvinnor förankras i privatkulturer som utvecklas i nära relationerna inom familjen och bland väninnor. I tidig flickforskning var fokus bland annat på att studera flickrumskulturen. Det var bland annat där flickorna hittades. Att flickrummet i denna studie är virtuellt skiljer sig inte nödvändigtvis nämnvärt från ett traditionellt flickrum. Rummet kan visserligen förstås som ett offentligt rum och som ett rum där nya former av flickrumskultur skapas, men eftersom nätet idag är en del av flickors vardag och livet på nätet och utanför nätet inte nödvändigtvis skiljer sig nämnvärt åt utgår jag med begreppet *det virtuella flickrum-*

met inte per automatik från en ny form av gemenskap.¹³⁹ Att bloggskribenten hittar vänner i rummet är inte självklart men i och med att bloggskribenten väljer att starta en blogg i en redan etablerad nätgemenskap blir möjligheten till vänskap större.

Ett blogginlägg skrivet av Sandra inleds med ”älskade små flickor, hur mår ni? jag saknar er så himla mycket! jag hoppas att allt är bra”. I inledningen blir det tydligt att Sandra föreställer sig att det är flickor som läser hennes blogg. Vilka dessa flickor är i denna blogggemenskap förblir dock odefinierat. Jag tolkar det som att det inte är fråga om enskilda flickor, utan om en gemenskap som också beskrivs i några kommentarer på Sandras blogginlägg:

Kommentar 1: exakt sådär känner jag med! det är inte klokt hur fina människor det finns, och det är inte klokt att jag har fått kontakt med så många av dem! jag älskar [nätgemenskapen] för det. vi är nog de grymmaste tjejerna i världen <3

kommentar 2: precis så känner jag med! ni är så fina, och utan alla ord hade man nog gått sönder så mycket mer. du är så fin! <3 <3 <3

kommentar 3: Åh, sammanhållningen här är så himla fin. Och det är du med! <3

Att skriva blogginlägg som dessutom läses av andra skapar inte per automatik en uttryckt känsla av samhörighet. Det är i samband med att läsare kommenterar blogginläggen som en möjlig gemenskap blir tydlig när det gäller mitt material. I ett inlägg skriver Monica:

---

139 Likheter finns mellan uttrycket det virtuella flickrummet och det digitala sovrummet (min översättning från det engelska begreppet digital bedroom) som Sefton-Green och Buckingham (1996) myntade för att beskriva den fysiska miljö många barn och ungdomar vistas i.

Det är rörigt i mig nu. Jag vet inte vad det är, omorganisering kanske. Jag är helt obegriplig. Jag i kvar i någon inbillningsvärld, i säkerhet. Men jag tror att det är någonting som måste förändras. Jag är livrädd. (...) Vad man gör definierar vad man är, eller är det vem man är som avgör vad man gör, nej, det är hur man gör det som är viktigt. jag är förvirrad. (...)

Att bloggen finns och att Monica kan skriva på det sätt som hon gör i den kan tolkas som att bloggen är hennes egna rum där hon inte döms och där hennes ord får ta plats. När blogginlägget läses i relation till bloggkommentarerna hon får är bloggen inte längre endast ett eget rum utan även ett delat rum, ett rum för samhörighet. En bloggläsare kommenterar:

jag verkligen älskar hur du skriver, även om själva innehållet inte alltid är så positivt.
Men jag känner igen mig så mycket.
du är bra.

Att bloggläsare skriver att de känner igen sig i det som bloggskribenten skrivit är vanligt. Österlund (2011, 221) skriver, i samband med en översikt av skönlitteratur om flickor, att en traditionell flickidentitet inte nödvändigtvis innebär bojor och anpassning, utan att den enligt dagens uppfattning kan erbjuda för den anpassade flickan ett eget utrymme där flickan i skydd av anpassningen kan protestera på tankenivå. Blogginläggen kan tolkas som protester på tankenivå men i och med att de skrivs ner och även läses av andra blir de även delade och sociala. Handlingen blir dessutom en protest mot det könade utrymmet, eftersom det offentliga utrymmet traditionellt ansetts vara manligt. Den gemensamma protesten för bloggskribenterna och bloggläsarna närmare varandra. Förutom att bloggen som gemenskap kan förstås som ett

delande av erfarenheter kan gemenskapen även bestå i att ge stöd till varandra, vilket kan exemplifieras i kommentarerna som Helen får efter ett blogginlägg om sitt förhållande till sin pojkvän och sin kropp skrivet:

igår var ganska jättesämst och idag vill jag dö.

aldrigaldrig mer ska jag vistas i närheten av min pojkvän när han är full.

Alla drömmar, mål och förhoppningar krossades i ett jävla samtal och nu är jag helt tom. Jag fattar inte hur man kan förstöra så mycket genom att bara öppna munnen. och det blir alltid såhär. [...]

Funderar på att duscha, men jag vill inte se min äckliga kropp. Hela kvällen igår tog pojkvän tag i mitt f.e.t.t och kallade det för mullet och sedan tyckte han att jag skulle köpa en träningsmaskin till oss.

Dold text: Ja gärna för mig, kanske man äntligen kunde få ordning på sin äckliga t.j.o.c.k.i.skropp [...]

Blogginlägget är långt och är egentligen riktat till pojkvännen även om jag tolkar det som att han inte läser bloggen. I blogginlägget skriver Helen sådant som hon vill säga till sin pojkvän men inte känner att hon kan eller har kraft att säga. I de flesta bloggar som ingår i studien framkommer att bloggskribenten har en pojkvän som inte har tillgång till bloggen. Annas blogg utgör ett undantag eftersom hon till och med riktar sig till sin pojkvän och också antyder att han tidigare raderat hennes blogg, vilket också innebär att han har tillgång till hennes lösenord. Bloggen är därmed inte hennes egna och privata vilket är fallet med Helen och de andra bloggskribenterna. I kommentarerna skrivna i anknytning till Helens blogginlägg uttrycks inte direkt en samhörighet, som i Monicas fall, i Helens fall uttrycks snarare ett stöd:

möjligt att förändra utseende och färger. Den lek som sker är i form av typografi som jag tidigare diskuterat. Överflödet och pyntet kan tolkas bestå av hjärtan i kommentarerna, men denna tolkning är problematisk, eftersom hjärtat inte endast är en utsmyckning av det virtuella flickrummet, utan kan även representera omtanke och stöd.

Den femte bloggkommentaren skriver ut bloggarens förnamn, vilket kan tolkas både som att personen känner bloggskribenten också utanför bloggen och/eller att läsaren genom användandet av namnet vill komma skribenten närmare med sin kommentar. Det som samtliga kommentarer har gemensamt är en ton av önskan om bättring. De vill inte att Helen ska banta bort sig själv. De vill inte att hon ska behöva höra sådana kommentarer som hon hör av sin pojkvän. Detta kunde betecknas som att de önskar emancipation och det som Larsson (2003, 13) kallar *ett obligatoriskt lyckligt slut*. Larsson hävdar att genom att skriva in det lyckliga slutet blir feministiska analyser av självbiografier trots sin självannonserade icke-normativitet och beslutsamma frigörelseambition i praktiken normativa och totaliserande, självgående, slutna och förtryckande. Bloggarna skiljer sig från till exempel dokumentärer på så sätt att de senare ofta görs efter att någon tillfrisknat från ätstörningar och man därmed kan visa ett lyckligt och emancipatoriskt slut.¹⁴⁰

Även om bloggen kan tolkas som ett privat och delat flickrum kan den även förstås som ett laboratorium. I detta laboratorium kan bloggskribenten ensam eller tillsammans med andra omforma flickskap, leka med ord och identiteter och tänja på normer tillhörande ett traditionellt flickskap. Men också om bloggen skulle förstås som ett laboratorium finns det flera begränsningar. Att begränsningar finns i detta laboratorium kan exemplifieras av hur heteronormativitet och uppdelningen i två dikotoma kön görs. I ett blogginlägg av

---

140 I avsnittet (*Aldrig bli frisk*) presenteras några av dessa dokumentärer kort.

Maria skriver hon att ”killar gillar inte tjejer utan något att ta i”, men med tillägget: ”Acceptera er själva som ni är, så lär alla andra göra det också”. I citatet framkommer att det motsatta könet har makten att bedöma och ett heterosexuellt begär förväntas. Den dikotoma könsuppdelningen i flickor och pojkar begränsar även flicklaboratoriet, även om den förenklade kategorin flicka sällan omnämns och framhävs. De förenklade kategorierna flicka och pojke exemplifieras främst i listor som cirkulerar i det virtuella rummet. Teman för listorna är oftast kroppen, kvinnlig och manligt och favoriter av olika slag. Ett exempel på en lista är den som Nilla bloggar:

Min kvinnliga sida:

- Köpt en hårfön?
  - Sminkat mig i annat avseende än att se rolig ut?
  - Följt med som smakråd vid en shoppingrunda?
  - Pratad känslor?
  - Tänkt på att matcha mina kläder på en vardag?
  - Berömt en person av manligt kön för sitt utseende?
  - Ringt upp en person utan konkret syfte?
  - Funderat på namn åt mina barn?
  - Insett storheten hos Barbra Streisand?
  - Druckit Cosmopolitan?
  - Sett ett avsnitt av ”Sex and the city”?
  - Sett två avsnitt av ”Sex and the city”?
  - Känt mig sugen på en kopp te?
  - Känt glädje över att få blommor i present ?
  - Gjort någonting romantiskt på eget initiativ?
  - Blivit arg utan anledning?
  - Brytt mig om H&M:s val av modell?
  - Pratad skvaller?
  - Varit arg/sur utan att tala om det?
  - Kramat en kille?
  - Dansat?
  - Bakat åt endast dig själv?
- / 13 poäng

Min manliga sida:

Ljugit om hur mycket jag har druckit?

Ätit en blodig stek?

Läst en biltidning?

Framgångsrikt använt en borr, hammare och diverse andra redskap?

Lovat att ringa dagen efteråt och sedan struntat i det?

Skött grillen under en grillfest?

Läst en bok av Jan Guillou?

Läst ett nummer av Slitz?

Dunkat någon i ryggen i syfte att få denna att känna sig uppskattad?

Känt mig hungrig efter att ha ätit en hel pizza?

Gått på en Ulf Lundell-konsert ?

Använt händerna till att slå någon i syfte att skada denna person?

Sett alla Die Hard och Rockyfilmerna?

Diskuterat bröst?

Gjort lumpen?

Läst Nick Hornby?

Känt mig nödgad att bräcka någon i armbrytning?

Känt mig häftig över att åka jättefort i en bil?

Enbart stirrat snettuppåt vid besök på en pissoar?

Lagat någonting på egen hand?

Skrikit "kom igen nu gubbar" på en fotbollsplan?

Tävlats i att dricka öl?

Totalt: 14 poäng

Tanken med listan är att kryssa för varje företeelse som stämmer in på den som fyller i listan. De olika företeelserna är indelade i kvinnliga och manliga och är ytterst normativa. I listan förekommer både föremål, erfarenheter, drycker, personer, tv-program och känslor som är könade och könande. Listan kan förstås på flera olika sätt. Å ena sidan kan den uppfattas som upprätthålla en binär syn på

kön och förespråka tvåkönsmodellen. Kvinnligheten/flickskap eller manligheten/pojkskap görs i listorna i relation till det andra könet (jfr Österlund 2005, 14 och Franck 2008). Å andra sidan kan den även uppfattas som problematiserande av kvinnlig och manligt som binärt, samt problematiserande av könsidentifikationerna som trånga rum. Även om listan dikotomiserar kvinnliga och manliga sidor, kruxar bloggskribenten, oberoende av könsidentifikation, i exempel från båda sidorna. Därmed ”biologiseras” inte kön i listan.

Blogginlägget av Nilla innehåller inte annat än texten ”har tråkigt :P” som rubrik för blogginlägget och ”HAHA :P” i slutet av blogginlägget. När Nilla gör listan får hennes manliga sida ett poäng mer, vilket förmodligen är det hon avslutningsvis kommenterar med att skratta. Davies (2003, 12) hävdar att för att bli en igenkännbar och accepterad medlem av det samhälle som individer fötts in i, måste personer lära sig att tänka och handla med hjälp av det etablerade språket.”HAHA” kan tolkas som att Nilla markerar att det var lustigt att hon fick ett poäng mer i den manliga kolumnen. Hon återerövrar sin könsidentifikation som kvinnlig genom skrattet. En annan tolkning är att skrattet är riktat mot listan i sig och hur den tillskriver olika företeelser som antingen eller. Därmed kan ifyllandet av listan förstås som en subversiv handling som utmanar könsdiskursen (Butler 1999, 173 ff). Med andra ord görs kön på annat sätt än det förväntas genom den subversiva handlingen. Skrattet indikerar därmed att Nilla är medveten om sin handling och synliggör handlingen genom skrattet för att handlingen inte ska förlora styrka.

Anknutet till den sistnämnda förståelsen av skrattet finns en tredje tolkning där listorna kan förstås som exempel på att kategorier eller positioner inte alltid är självklara. Därför krävs ett ständigt kategoriupprättande arbete för att naturalisera dominerande normer (jfr Hellman 2010). Jämförelser kan göras med barns lekar, där äldre barn lär yngre leka de dikotoma kategorier som för tillfället är relevanta (Thorne

1993, Hellman 2010). Ytterligare hävdar Hellman (2010, 47) att detta blir synligt i barns och vuxnas sätt att kategorisera prövande handlingar som faller utanför dominerande normer såsom ”fel”. Listfrågorna kan betraktas som ett rum för synliggörande och ett rum som möjliggör en normerande blick som konstituerar vissa sätt att vara kvinnlig och manlig som normala och andra avvikande (jfr Hellman 2010, 49). Denna normerande blick finns inom ett system av kunskap och maktrelationer där vissa personer blir betraktade och värderade av andra som betraktar och värderar, vilket medför att de som värderas och betraktas strävar efter att passa in i det virtuella flickrummet eller flicklaboratoriet (jfr Whitehead 2002; Paechter 1998; Paechter 2007).

Garderob för flickskap

Även om det förekommer att jag i samband med presentationer av min forskning under arbetets gång fått kommentarer att omnämnande av åtstörningar i bloggarna är ”typiskt tjej-tjat” har en samhällelig kutym varit att flickor inte ska skylda med åtstörningar på det vis de gör i dessa bloggar. Gränsen mellan det privata och det offentliga rummet blir otydlig i bloggen, medan det traditionella flickrummet finns i hemmet, den privata sfären. Att garderoben i detta avsnitt används som en metafor för bloggen, inbegriper att bloggen kan diskuteras som ett ställe där bloggskribenten kan vara i fred, inte bli bedömd av andra, men även ett ställe där bloggskribenten kan känna sig instängd, gömma det fula, det hemliga och de oönskade identifikationerna.

Kosofsky Sedgwick (1990, 71) använder metaforen garderob för att visa hur garderoben kan förstås som en definierande struktur för förtrycket av homosexuella under 1900-talet. Detta vidareutvecklar Rosenberg (2007, 84) genom att skriva att garderoben är det begrepp som betecknar förnekelsen, förtigandet och ignorandet av det queera.

Detta betyder att uttrycket både fungerar metaforiskt och konkret rumsligt som en beskrivning för den plats, i skymundan, dit icke-heterosexuella och icke-könsnormativa personer varit hänvisade i ett heteronormativt samhälle. Genom denna hänvisning utpekas heterosexualiteten som det enda "naturliga" och normativa sättet att leva. Paralleller kan dras till det sätt åtstörda flickor hänvisas som "icke-naturliga" och förpassas till det undanskymda genom regel nummer tio. Jag hävdar att bloggarna i mitt material är heteronormativa, men samtidigt är flickskapet de presenterar icke-normativt. Normen i nätgemenskapen kunde benämnas som ett obligatoriskt oätstört flickskap. I nätgemenskapen externaliseras en fara som här är de åtstörda och därmed de som inte passar in i det normativa. Att dessa bloggskribenter skriver om åtstörningar på *Ungdomar.se* är paradoxalt, eftersom detta flickskap i praktiken kan tolkas som motstånd och protest. Nätgemenskapen är en av de få platser i svensk kontext som har en uttrycklig regel som förbjuder att skriva om åtstörningar. Som Widegren (2010, 24) skriver kan flickrum, vilket är jämförbart med bloggmaterialet i denna studie, vara woölfiska arenor som tillåter flickor att utforska praktiker som ligger utanför normativa uppfattningar om "det oskuldsfulla barnet" och därmed omforma själva flickpositionen.¹⁴¹ Flickskapet omformas i skymundan i bloggen. Att flickorna skriver i bloggarna kan samtidigt tolkas som att de kommer ut ur garderoben, eftersom bloggen är en offentlig miljö. Denna offentliga miljö försöker nätgemenskapens moderatörer kontrollera, men som jag visat misslyckas de. Bloggskrivandet kan förstås som en aktivistisk och feministisk taktik. Flickornas bloggandet blir

---

141 Jfr Holland (2004) som studerar de massproducerade barndomsföreställningar som finns i reklamannonser, vykort och politiska kampanjer, samt Higonnet (1998) som undersöker framställningen av barn i brittiskt porträttmåleri. Higonnet (1998) hävdar att barndomen sedan den avbildats som en egen sfär utgör vuxendomens förlorade paradys som kan blickas tillbaka till, längta efter och återskapa i litteratur, filmer och bilder.

därmed subversiva rumsliga praktiker.

Samtidigt kan de bloggskribenter som avviker från nätgemenskapens norm, nämligen de som skriver om ätstörningar tolkas som osynliga för resten av nätgemenskapskollektivet eftersom ortografiska medel används för att dölja blogginlägg. Bloggen kan därmed både förstås som en garderob för oönskade identiteter och som ett steg ut ur garderoben, vilket kan exemplifieras av Nillas blogginlägg där hon skriver om orsaker till att hon skär sig:

Oftast gör jag det antingen pga ångest eller för att jag vill straffa mig själv, det händer ju även att jag vill straffa mig själv eftersom jag har ångest, kan sitta och grina och samtidigt s'kära mig, slutar inte s'kära förrän jag slutat gråta vilket kan bli lite dumt. Svårt att förklara det där. Eller så har jag sårat någon t.ex. mamma, jag kanske har lovat att inte s'kära mig och så kommer hon på mig med att ha gjort det och blir jäävligt besviken, skulle hellre vilja att hon blev arg. Men då får jag iaf väldigt dåligt samvete och måste straffas. Jag vet att det där senaste är lite ologiskt, jag borde ju inte s'kära mig igen om jag har dåligt samvete för att jag s'kurit mig. Men så är det. [...] Kan lika gärna erkänna att jag ibland skär mig när jag bara har tråkigt. Jag kan bli extremt rastlös och då händer det att jag tar fram rak'blad... väääldigt lågt, usch vad jag skäms över det! Eller jag skäms ju egentligen över allt jag gör, över mig själv helt enkelt... men ja, whatever.

Nilla skriver i blogginlägget om något som är tabu och kan tolkas som en oönskad identifikation både av henne själv men även av personer i hennes omgivning. Genom att skriva om självskada i bloggen offentliggörs praktiken även om det i inlägget framkommer att hennes mamma känner till hennes självskadebeteende. Garderobsmetaforen kan därmed förstås

som performativ eftersom den materialiseras genom subjektets talhandling, som här exemplifieras av att Nilla skriver i bloggen.¹⁴²

Med tanke på försöken att kontrollera bloggskribenterna kan paralleller även göras till Gilbert och Gubars (1978) begrepp *den galna kvinnan på vinden* och *husets ängel* som hänvisar till skönlitterära romaner. Gilbert och Gubar (1978) hävdar att en kvinnas text i ett patriarkat måste dölja sitt kvinnliga raseri, galenskap och skriva över det med en änglalik version. När det gäller blogginläggen som ingår i min studie kan jag inte påstå att det galna eller raseriet är något som döljs. Snarare är bloggen ett rum där detta är tillåtet och också önskvärt av flickan och bloggläsaren. Monica skriver:

Använder det här, bloggen som ett bara, skriva av mig, grej, anonymt, jag bara måste bli av med allt i huvudet, vad fan ska de vara så jävla svårt för. Jag borde bli immun och dum och omedveten och osmart på riktigt, leva i fejkvärlden. Det är vad jag borde, men nu är jag här i träsket, trampar runt i skiten, tar mig inte upp bara sjunker djupare. Sanningen är att jag är så, ofattbart patetisk. [...]

Bloggen som finns på *Ungdomar.se* är uttryckligen ett ställe där bloggskribenten kan vara hur galen och självutlämnande som helst. Också Helen inleder sitt blogginlägg med att hon inte kan låta bli att skriva i sin blogg, eftersom hon skulle explodera om hon inte skrev och att hon inte kan hålla sig inom sig själv. Även om bloggen inte är ett rum med väggar, golv och tak är den ändå ett utrymme som erbjuder skydd mot oönskad insyn genom anonymitet. Däremot, när jag i mån av möjlighet besökte samma bloggskribenters bloggar på andra

---

142 Det här utesluter inte att garderoben även kan materialiseras genom tystnader, vilket också kan relateras till garderoben som performativ.

ställen kunde dessa bloggar uppfattas som skrivna av husets ängel. Det är dessa bloggar som har öppna fönster mot klasskompisar, vänner, familjemedlemmar och bekanta, där bloggskribenten ofta skriver under eget namn och också publicerar fotografier där bloggskribenten är igenkännbar, där en riktig och korrekt flicka konstrueras, samtidigt som den andra riktiga och galna flickan blir instängd i bloggen på nätgemenskapen (jfr Österholm 2012, 280).¹⁴³

På en strukturell nivå är bloggandet en fråga om makt och normer, medan bloggen på en symbolnivå både kan tolkas som ett eget rum och en garderob och ytterligare på en individnivå kan ha ett oändligt antal olika betydelser som beror på bloggmotiv. I analogi med tankegången att flickrummet kan ses som en plats där flickan undkommer vuxnas övervakning och disciplinering men samtidigt en plats som möjliggör vuxnas övergrepp mot flickor (Widegren 2010, 178) kännetecknas bloggen även av detta. Övergreppet består i att moderatorerna när som helst, utan förvarning, kan radera ett blogginlägg. På samma sätt som garderoben inte existerar på grund av homosexualitet utan på grund av den obligatoriska heterosexualiteten, existerar inte dessa bloggar i denna nätgemenskap på grund av ätstörningar utan på grund av ett obligatoriskt icke-ätstörningskrav. Ett exempel där raderandet omnämns av en bloggskribent hittas i ett inlägg av Helen: "jag blir så trött på att um måste radera inlägg. men peppen sitter kvar ändå, och ingen kan hindra mig från det här.". I inlägget antyder Helen att hon tänker fortsätta blogga och leva på samma sätt även om moderatorerna raderar blogginlägg.

För att dra paralleller både till sexualitet och också bloggande på ett mera generellt plan kan bloggarna om ätstörningar även tolkas i anknytning till tid och genera-

---

143 En möjlighet hade varit att göra en noggrannare jämförelse mellan två bloggar av samma bloggskribent men på grund av studiens syfte och tillåtelsen att citera endast gällde bloggen på *Ungdomar.se* har jag gjort en avgränsning.

tionsskillnader. Som tidigare nämnt har bloggandet ökat explosionsartat och i Lundahls (1998, 86–87) studie om lesbisk identitet konstaterar hon att de yngre informanterna ger uttryck för öppenhet både som en ambition och ett tvång, och därmed både av stor politisk och också social betydelse. Det samma kan tänkas gälla praktiken att blogga, där yngre generationer visat framfötterna och flickor använder bloggen för att komma ut med åtstörningar. Åtstörningar får därmed både en politisk, men också en social betydelse där motstånd och normer samverkar med gemenskap och identifikation.

Könade och könande känslor

Ett återkommande tema i bloggarna är känslor. Känslor som nämns är bland annat ångest, skam, rädsla, vrede och glädje. Generellt benämns känslor som positiva eller negativa beroende på om de uppmuntrar till att fortsätta som tidigare eller pockar på förändring. Detta problematiseras i avsnittet. De fyra förstnämnda av känslorna ovan uppfattas generellt som negativa, medan glädje uppfattas som en positiv känsla. I detta avsnitt diskuterar jag dels hur positiva och negativa känslor upprepas och omförhandlas i bloggarna, dels hur bloggskribenterna skriver om känslor, dels hur känslor är könade och könande.

Frykman och Löfgren (2004, 5) skriver att känslor är kroppsliga, mellanmänskliga, icke entydiga, ger närvaro och har olika intensitet. I allmänhet brukar forskare skilja på begreppen känsla och affekt, varav jag i denna studie främst använder begreppet känsla. Affekt refererar oftast till det biologiska medan känsla anknyter till en medvetenhet om känslotillstånd och är enligt Ahmed (2004, 8) relationellt konstruerade i nuet och frammanas i riktning mot eller från ett objekt.

Inom feministisk forskning har forskare ägnat sig åt att dekonstruera uppdelningen mellan förnuft och känsla. När det

gäller frågan om kön och förhållande till känslor har diskussionerna ofta kretsat kring manifesterandet av och ifrågasättandet av könsskillnader. I Bäckmans (2003) studie om kön och känslor bland gymnasieelever, framkommer att gymnasieelever tillskriver känslolosa flickor medan pojkar uppfattas som känslolika. Det samma framkommer i Löfbergs (2008) studie som behandlar barn och ungas samtal om känslor på en virtuell arena. Diskurserna ser alltså inte olika ut beroende på om de sker på nätet eller utanför. I detta avsnitt är avsikten inte att reflektera dualistiskt kring känsla och förstånd, utan problematisera den dualistiska uppdelningen mellan positiva och negativa känslor genom exempel i bloggmaterial.

Att kontrollera och omförhandla känslor

Ett återkommande tema i bloggmaterial är kontroll. Önskan att kontrollera sin kropp men även önskan att kontrollera sina egna känslor och obehag för att inte vara förmögen att kontrollera dem. Elias (1978) hävdar att emotionell kontroll är en central dimension i själva civilisationsprocessen. Berg (2011, 105) anknyter detta till modernitetens framväxt och den ökade vikten av individualitet och självkontroll. Ekenstam (2008, 20) visar att den känslomässiga regleringen främst präglade män samt över- och medelklassen, medan Andræ (2001, 48) hävdar att målet för romangestalter i flickböcker om uppväxt och fostran till goda människor under 1800-talet präglades av utövandet av självkontroll. I detta avsnitt diskuterar jag hur ätstört flickskap konstrueras genom att skriva om kontroll, men även genom att omförhandla känslor som generellt uppfattas som negativa till positiva känslor.

Hur kontrollbehov och vanmakt över kontrollöshet är sammankopplade illustreras i Sofias blogginlägg där hon skriver: ”jag mår inte bra nu. Gick loss på den enorma skålen med påskgodis och jag har fått i mig too much nu, blää.. Vart

tog kontrollen vägen?” Eftersom Sofia inte förmått kontrollera sina handlingar och sin kropp leder det till att hon inte mår bra. Känslorna och måendet är förknippat med den störda identifikationen, men även flickskapet. Detta ansluter till Marander-Eklund och Meurling (2010, 1) som hävdar att känslor är könade, det vill säga att kvinnlighet och manlighet skapas i relation till känslor. Det här innebär att kvinnor uppmanas lära sig tygla och förstå sina känslor medan män uppmanas lära sig att uttrycka och kommunicera dem.

Ambjörnsson (2004, 63) skriver att den normativa feminiteten framför allt definieras och bestäms utifrån sin möjlighet att presentera vissa typer av känslouttryckningar och undvika andra. En känslouttryckning som kan omnämnas är måttfullhet, vilket också uttrycks i bloggmaterialen. Nilla skriver:

ÅNGEST! bajs skit fan. För mkt känslor och tankar och ALLT! Allting e bara för mkt, jag orkar inte med detta längre. Jag vill bara vara normal, varför är jag inte det? Vad är det för jävla fel på mig? Känns som att jag är helt fullproppad med.. nåt. Typ stenhård luft som växer sig större å starkare och om jag inte skär mig kommer den spränga mig i tusen bitar. *Hjälp mig..*

Nilla upplever att hon har för mycket känslor och att hon har så pass mycket känslor att hon inte kan känna sig normal. Med andra ord förknippar Nilla måttfullhet med det normala. Några månader senare den 9 augusti skriver Nilla ett liknande blogginlägg: ” Jag tror jag har för mkt känslor XD smkafnsjkgbn.” och i ett blogginlägg ett år senare nämner Nilla även flera känslor:

alltså jag hatar mig själv. varför ska jag alltid vara så jävla äckligt asocial hela fucking jävla tiden? Jag vill ha sällskap, någon som kan muntra upp mig, men alla

jag känner ser bra ut så de är ute på fest eller med sina pojkvänner. Jag kan inte gå på fest för jag är så jävla ful, jag skäms för att visa mig, jag kan inte (vill inte heller) ha någon pojkvän för jag är fortfarande för ful, tråkig och störd.

JAG ORKAR INTE MER! vill bara lägga mig och gråta. Dock tänker jag fortsätta att vara lugn på utsidan för det första om jag börjar släppa ut känslor kommer de sluta i att jag tappar kontrollen får panikångest och börjar skära mig. Plus att mamma är hemma.. jag mår illa, jag vill döööö. Jag vill prata med L, men hon är säkert på sjukan nu., hursomhelst kan hon iaf inte snacka. fan asså ja orkar inte på riktigt, jag kommer bryta ihop snart, fittmig! åh jag hatar verkligen mig själv, HATAR! jag pallar inte med ångesten, mitt huvud spränger! döda mig, snälla?

De känslor som uttrycks i blogginlägget av Nilla är skam, hat och ångest. Därtill präglas blogginlägget av ett behov att kontrollera och reglera känslor. Även om Nilla känner skam och ångest är hennes mål att fortsättningsvis visa sig lugn på utsidan och inte släppa ut känslor. Det här kan relateras till hur Ambjörnsson (2004, 65) skriver att de problem tjejer ofta upplever med att uttrycka känslor som ilska och ”hårdhet” ofta förklaras som en strävan efter att bli omtyckt och att passa in i gruppen. Det samma kan tolkas ske i blogginlägget. Huden blir ett skal för Nilla, en behållare för känslor som inte borde synas utåt. Om Nilla visar sin ilska leder det till att hon får panikångest, vilket leder till att hon skär sig själv, vilket i sin tur leder till att hennes mamma reagerar. En annan tolkning är att bloggen fungerar som en ventil för att släppa ut oönskade känslor, vilket innebär att bloggen upplevs som ett rum där uttryck för ilska, skam och ångest medför att bloggskribenten passar in i gruppen bestående av ätstörda flickor. Eftersom det rör sig om en identifikation som är föränderlig och kontextbunden kan en person känna att vissa känslor be-

höver omnämnas medan andra behöver döljas för att passa in i en specifik grupp. Detta illustreras i Janets blogginlägg:

säger till alla att jag mår bättre nu,
det stämmer.. så länge jag är runt folk..
så fort jag är ensam så omringas jag av allting som drar
ner mig 323453mil rakt ner mot helvetet. Orkar inte
med alla dessa berg- och dalbanor, ner på botten och
upp till toppen.

noll kontroll.

I blogginlägget menar Janet att hon behöver säga till personer att hon mår bra samtidigt som hon i bloggsammanhang erkänner att så inte alltid är fallet. Här rör det sig inte om en direkt grupp eftersom hon skriver att hon mår sämre av att vara ensam, men genom att skriva det i sin blogg riktar hon sig till en grupp, som består av andra bloggskribenter och läsare.

Känslor som hat, skam och ångest nämns genomgående i bloggarna. I Helens blogginlägg skriver hon:

idag är jag tom. det finns inga känslor i mig alls,
förutom skam. Jag skäms så galet mycket för vad jag
gjorde igår.
vill bara k.råkas på mig själv när jag tänker på igårkväll.
h.e.t.s.a.d.e. som jag Aldrig har gjort förut. det var helt
sjukt och så jävla läskigt. jag hade ingen botten, bara
tryckte i mig hela natten medan pojkvän sov.
Skämdes sönder när han vaknade sen och jag trodde att
han skulle upptäcka hur mycket som var borta. och nej
det var verkligen inte lite, gud. jag fattar inte. [...]
ångestångestångest.
jag har inte vågat se mig i spegeln än. vet inte ens om
jag kommer våga. jävla äckelh.e.t.s. [...]
Jag hatar mig själv!

varför kan jag inte ha bättre kontroll?
jag orkar inte känna såhär mer.
TA BORT MIN JÄVLA ÅNGEST.

Blogginlägget inleds med att Helen känner sig tom på känslor, vilket å andra sidan åtföljs av att hon nämner att hon känner skam, ångest och hat. Samma känslor som Nilla nämner i sitt blogginlägg. Dessa känslor ter sig vara normativa och därmed även osynliga. Det är inte heller fråga om att Helen skulle endast i en bisats nämna dessa känslor utan hela blogginlägget bygger på hennes känslor, som dessutom ges stort utrymme genom att Helen upprepade gånger nämner dem och även skriva dem på enskilda rader. En annan möjlig tolkning är att Helen utåt sett är tom på känslor men att hon för blogg-läsaren avslöjar sina känslor och därmed skapar en intimitet mellan Helen och bloggläsaren som inte finns mellan Helen och andra.

Samtliga känslor som Helen benämner i sitt blogginlägg uppfattas oftast som negativa. Att hata, skämmas och känna ångest innebär att tappa kontrollen enligt Helen. Mot slutet av blogginlägget skriver Helen att hon önskar att hon hade bättre kontroll, vilket hon skulle ha om hon inte hade de känslor hon har. Som tidigare nämnt tolkar jag dessa känslor som normativa i identifikationen som åtstörd, eftersom bloggskribenterna passar in i gruppen då de uttrycker dessa känslor. Det är också oftast dessa känslor som bloggläsare reagerar på och kommenterar för att trösta eller uttrycka gemenskap med bloggskribenten. Det är alltså inte glädje som förstärker relationerna. Bland bloggkommentarerna nämns även kontrollbehov:

Kommentar 2: du får ingen kontroll, eftersom du säkert äter för lite annars, så får ju kroppen panik efter mat, bara måste ha allt!! ät regelbundet och drick mycket vatten

Anonym kommentar 3: du måste kämpa mot ångesten på egen hand. det är DIN kropp, DITT liv och ingen annans <3 du måste våga släppa kontrollen

I kommentarerna framkommer att kontrollen är något som kroppen, det biologiska, bestämmer över. Den första bloggkommentaren kan tolkas som att om Helen tog bättre hand om sin kropp skulle hon också ha bättre kontroll. Att hon inte känner kontroll beror därmed på att hennes kropp protesterar, vilket innebär att kroppen och jaget förstås som avskilda och endast genom harmoni mellan kroppen och jaget kan de samarbeta. I den andra kommentaren är kontrollen något som bloggskribenten uppmanas våga släppa. Disciplin och självbehärskning är inte något eftersträvansvärt (jfr Glucklich 2001; Johannisson 1997, 81 ff). Också i denna kommentar uppfattas kroppen närvarande men underställd jaget.

Johansson (2010, 89) skriver att känslor uppfattas som kaotiska och okontrollerbara, medan självskadebeteende bland unga kvinnor står för kontroll och självbestämmande. I mitt bloggmaterial tar självsvält och kräkande ofta självskadandets plats, eftersom de är uttryck för kontroll. Två av bloggskribenterna, Nilla och Anna, nämner i sina bloggar att de även sysslar med självskada. Anna skriver i ett blogginlägg:

[...] Men till ångest, jag vet att jag kan bli av med ångesten på annat sätt än att skära mig. Men om det känns som att hela bröstet fylls med ”stenhård luft” och som att man ska sprängas närsomhelst samtidigt som att de känns som någon håller stenhårt runt för att inte släppa ut luften, då orkar ja inte tänka så långt som, vad kan jag göra nu för att bli av med detta? Då blir det bara så att jag s’kär några sår och så är det som att den ”stenhårda luften” rinner ut med blodet. Och det är en väldigt befriande känsla. Plus att jag får kontroll, jag vet aldrig när ångesten går över, om det kommer bli värre

eller inte osv. När jag skär mig har jag kontroll över smärtan. Jag vet att jag kan sluta när jag vill. [...]

Vilka andra sätt, förutom självskada, som gör att Anna blir av med ångesten framkommer inte i blogginlägget. En kopp-ling som kan göras till Helens blogginlägg är hur det känns att ha känslan ångest i kroppen. Medan Helen skriver att hon känner sig tom, skriver Anna att hon känner stenhård luft. Medan Helen skriver att hon vill att någon annan ska ta bort hennes ångest, tar Anna själv bort ångesten genom att skära sig.

I Ambjörnssons studie (2004, 63) ringas en normativ fe-mininitet in i ett historiskt perspektiv, där måttfullhet, kon-troll, försiktighet, omhändertagande, empati och inlevelseför-måga poängteras. Också i blogginlägget upplevs känslan av kontroll som positiv och eftersträvansvärd. Men även känslor som generellt uppfattas som negativa omförhandlas till posi-tiva i bloggarna eftersom de gör att bloggskribenterna passar in i gruppen. Även om de känslor som beskrivs i bloggarna kan förstås som normativa existerar vitt skilda normer sida vid sida. Bloggen är ett rum där bloggskribenterna kan skriva om icke-normativt feminina känslor som blir normativa i den ätstörda kontexten. Också i sitt val att uttrycka specifika känslor gör bloggskribenterna motstånd.

Samtidigt förknippas skam och ångest ofta med ätstörn-ingar och tonårsflickor när det gäller deras förhållande till sina kroppar. På Tjejjourens nätsida hittas underrubriken Ätstörningar¹⁴⁴ under rubriken *Hur mår du?* och inte under rubriken *Kropp och hälsa*, vilket illustrerar hur ätstörningar sammanlänkas med känslor snarare än kroppen. Johansson (2010, 131) skriver att pratandet om hur man känner och att uttrycka sitt mående genom att sätta ord på det ofta betrak-

---

144 <http://www.tjejjouren.se/tjejjguiden/hur-mar-du/atstorningar-193> (Läst 18.12.2013).

tas som det riktiga, rentav nödvändiga, tillvägagångssättet för att må bra (jfr McLeod och Wright 2009; Richards och Brown 2002, Boniel-Nissim och Barak 2011).¹⁴⁵ Otaliga gånger nämner bloggskribenterna att de är tvungna att skriva. Agnes skriver att ”det är rörigt men jag var tvungen att skriva av mig lite. Jag är bara så himla frustrerad.” Medan Janet skriver att hon inte är ”bra på att visa känslor eller prata om känslor, därför känns det skönt att man kan skriva här”, för att ett och ett halvt år senare skriva: ”jag vill skriva av mig alla tankar och känslor, men det går inte för jag vet inte vad jag känner”. På *Tjejourens* sida framkommer hur ätstörningar främst förknippas med känslor:

Ätstörningar har inget att göra med hur många kilo du väger.

Det handlar om känslor alltihop. Tjejer som har ätstörningar kan vara magra, överviktiga eller mitt emellan. Själva ”störningen” sitter i ångesten, kontrollbehovet och fixeringen vid mat. [...]

Många tjejer som har ätstörningar känner sig ensamma, misslyckade och bär på en enorm skam. Det är en svår och farlig sjukdom som de flesta behöver hjälp att ta sig ur. För många är ätstörningen ett sätt att försöka ta kontroll över livet och känslorna. [...]

Många av dem som drabbas är starka, känsliga och bra på att känna andras ”vibbar”. [...] Tjejer med ätstörningar är dessutom ofta ovana att själva känna efter och berätta

för andra vad de behöver.

När kraven och pressen känns för stor försöker de ta kontroll över något som de tror att de kan kontrollera helt; kroppen.

---

145 Att se pratandet om hur man mår som en nödvändig eller välgörande praktik benämns en terapeutisk kultur (Johansson 2010, 133; Becker 2005; Furedi 2004; McLeod och Wright 2009).

Att blogga om känslor som ilska, ångest och skam gör att bloggskribenterna passerar som normativt ätstörda, men uppfattas även som icke-normativt feminina.

Bara vara lite glad, låtsas eller behaga

Medan jag i föregående avsnitt fokuserade på känslor som generellt uppfattas som negativa är fokus i detta avsnitt på en känsla som generellt förstås som positiv, nämligen glädje. Avsikten är att problematisera glädje i kontexten ätstört flickskap. I tidigare exempel har det framkommit flera gånger att traditionellt sett negativa känslor inte ska uttryckas utanför blogggemenskapen, eftersom det uppfattas som att förlora kontrollen. Ambjörnsson (2004, 65) framhåller att det ofta upplevs som svårt och problematiskt att vara arg, sätta gränser och säga ifrån. Om så är fallet framkommer inte i blogginläggen som ingår i min studie, men inte heller glädje framkommer särskilt ofta i bloggarna.

I nära relationer finns ofta en förväntan på att man kan berätta vad man känner och tänker (Johansson 2010, 139), vilket också ofta är den aktivitet som skapar intimitet (jfr Lupton 1998, 96; McLeod och Wright 2009). Att skriva som flickorna gör på nätgemenskapen är ett medel de medvetet eller omedvetet använder för att skapa och upprätthålla intimitet. Eftersom det i andra sammanhang inte är vanligt att uttrycka ångest uppstår en särskild intimitet i bloggen där det mer sällan förekommer.

Som tidigare nämnt har flera av bloggskribenterna även mindre anonyma bloggar utanför nätgemenskapen *Ungdomar.se*. I de fall där jag i någon mån bekantat mig med den andra bloggen har jag kunnat konstatera att ångest, hat och skam inte uttrycks i denna. Det är i den bloggen som glädje och tillfredsställelse visas, medan glädje och tillfredsställelse, med några undantag, sällan uttrycks i bloggarna som publiceras på nätgemenskapen *Ungdomar.se*. En sökning av

ordet *glad* bland blogginläggen visade att ordet ofta inte stod ensamt. Helen skriver att hon är ”nästan lite glad”, medan hon vid två andra tillfällen skriver att hon är ”ganska glad”. Nilla skriver att hon ”är glad nu! Typ iaf :)”, medan hon vid två senare tillfällen skriver att hon är ”lite glad”. Glad är en känsla som sällan uttrycks bland bloggskribenterna. Också Anna nämner att hon känner sig lite glad i ett blogginlägg:

Måste bara skriva, har inte skärt mig på hela kvällen!
anw. Idag har jag faktiskt varit hemma hela dagen.
Kollade t.o.m. på melodifestivalen fast jag hatar
schlager! Men jag hejade på den där okända kvinnan
från gbg iaf. Hon hade ju fin röst å låten var oxå fin. Sen
hejja man väl såklart på the ark också, bara för att jag
vill ha Olas här (a)

Det här inlägget blev ju värsta gladigt. Jag känner mig
lite glad :) Hoppas det håller i sig tills emorn, fast jag
har väl aldrig mått bra på en söndag så jag ska väl inte
hoppas för mkt :/ [...]

I blogginlägget skriver Anna till och med att blogginlägget är ovanligt glatt, samtidigt som Anna avrundar blogginlägget med att tvivla på att hon kommer att vara lika glad även följande dag, snarare tvärtom. Detta tyder på att glädje är en ovanlig känsla för Anna. I en kommentar som Helen får på ett blogginlägg tyder även på att det är generellt ovanligt att flickorna skriver om glädje eller glada händelser. Den förvänade kommentaren lyder: [Anonym kommentar 9:] ”Vad härligt med ett glatt inlägg! <3”, och är en reaktion på Helens blogginlägg skrivet den 17 februari 2009:

idag har varit en riktigt bra dag.
lekt med bästis och 9 månader med pojkvän.
ingenting ska få slå bort allt det glada nu.

därför tänker jag låta bli um [*Ungdomar.se*] ikväll.
det blir bäst så.
Ni är underbara.
<3

I detta blogginlägg utläser jag att tiden på *Ungdomar.se* gör att Helen känner sig mindre glad. Detta kan delvis bero på att blogginlägg oftare tenderar berör negativa känslor än positiva känslor samt att medlemmarna i nätgemenskapen *Ungdomar.se* blir påverkade av varandra. Reaktionen på blogginlägg, förutom kommentaren som redan nämndes, blir relativt stort:

Kommentar 1: ja låt bli! Du ska njuta! Du ska vara glad - de är trots allt de livet går ut på :) & du kan fixa det! Kommer sakna dej & vara massa orolig! men visa mig nu att de går att få leva livet & njut! kommer hålla alla tummarna i världen för dig! <3

Kommentar 2: Oj vad fint det låter! Har själv 1 år med min pojke nästa måndag. Såna dagar ger så mycket glädje och hopp åt själen. Och glöm inte, även du är underbar!<3

Anonym kommentar 3: grattis till dig och pojken! :*
<3<3<3<3<3<3<3<3<3<3

Anonym kommentar 4: åh grattis på dagen.
bäst är när du är glad sötis . ta hand om dig
<3<3<3<3<3<3<3<3<3

Kommentar 5: hoppas de håller i sig, och grattis på dagen <3

Kommentar 6: grattis till er snutte! :*

Kommentar 7: ja du är så megabäst! !!! <3<3<33

Kommentar 8: wihoo, congrats fina du <3

De flesta kommentarer är knutna till att Helen har varit tillsammans med sin pojkvän i nio månader, medan den första kommenteraren tolkar blogginlägget som att Helen kommer att vara borta från bloggen en längre tid även om Helen skriver att det endast är fråga om en kväll. I blogginlägget framkommer att glädjen beror på att Helen umgåtts med sin bästa vän och även firar nio månader tillsammans med sin pojkvän. Detta betyder att hon i nio månader varit flickvän. Ahmed (2010, 21) hävdar att glädje gör oss till objekt, glada objekt, vilket beror på att glädjen startar från något eller någon annan än subjektet som använder ett ord för att beskriva glädje. Känslor är inget vi innehar, utan bör förstås som det som formar såväl individuella och kollektiva kroppar (Ahmed 2004, 8). Känslor är sociala samtidigt som de uppstår som reaktioner mot eller ifrån något. Eftersom Helen kommer att ha kontakt med andra bloggskribenter och hon är en del av nätgemenskapen är det möjligt att hon blir påverkad av dessa möten och hennes känsla kommer att påverkas, hon kommer inte längre att vara glad.

Också andra är glada som reaktioner på olika ting. Sofia skriver att hon är glad för att vågen visar ännu en gång ner, Sandra skriver att hon är glad för att hon har så fina vänner, medan Sandra är glad för att hennes pojkvän gör henne glad. Andra exempel är när Helen skriver att hon är glad för att hennes bästa vän är hemma och solen skiner och vid ett tidigare tillfälle för att hon är smalare än någonsin.

Andra gånger då bloggskribenter nämner glädje handlar det om att glädja andra, behaga andra eller låtsas vara glad. Janet skriver:

Rent praktiskt så går det suveränt nu, får i mig relativt mycket mat. men när det gäller psyket så känns det som att jag bangar snart.

Ringde efter pojkvännen för snart en halvtimme sen, behöver han så mycket nu, troligen mer än någonsin.

Kommer han inte snart vet jag inte vad jag ska ta mig till.

Och ändå vet jag att innan han kommer så torkar jag tårarna och sätter på ett falskt leende, *precis som vanligt*.

Även om Janet inte vet vad hon ska ta sig till och känner att hon snart inte klarar det psykiskt gissar hon att hon kommer att sätta på ett falskt leende när hennes pojkvän kommer till henne. Att hon mår dåligt är något hon kan visa i bloggen, men inte inför sin pojkvän som hon skriver att hon behöver för att orka. Det kan dels handla om att han inte förväntar sig att hon ska vara ledsen eller må dåligt och skulle lämna henne om hon gjorde det, dels handla om att hon inte vill visa sig svag i hans omgivning. I ett blogginlägg skrivet av Janet skriver hon om förväntan på att hon ska vara glad, positiv och hjälpsam:

jag är alltid den där glada, positiva, hjälpsamma tjejen.
och gör gärna allt för att andra ska trivas.
folk är vana med att det är jag som är pigg och står och fixar på morgonen,
och sen ska jag till skolan, där jag *såklart* ska göra bra ifrån mig varenda lektion, samtidigt ska jag hålla koll så att ingen av tjejerna i klassen sitter själv.
Och när jag väl kommer hem ska jag med ett leende på läpparna ställa mig och laga mat [...]

För vad händer om jag för en dag bara inte orkar skratta mig genom min vardag?

Ja då är någonting plötsligt fel.
kanske måste jag gå till en psykolog?
eller tänker jag ta livet av mig?
soc måste absolut få veta, helst bup också.
självklart ska det hamna på papper att jag en dag inte levde upp till det som tydligen är *standard* för mig.

Janet börjar med att säga att hon alltid är den glada, positiva och hjälpsamma tjejen och ställer upp för andra så att de ska ha det bra. I raden skriven i fetsstil kan en vändning anas, något händer och efter händelsen kontaktas olika instanser för att reda ut vad som är fel med Janet. Det är inte ovanligt att Janet skriver att hon låtsas vara glad. I ett något tidigare blogg-inlägg skriver hon att hon inte orkar träffa de andra på hennes klass eftersom hon inte orkar vara glad. Medan Janet en månad tidigare skriver att hon är så trött och svag att hon "inte ens orkar försöka verka glad". Att låtsas vara glad handlar i dessa fall om att behaga andra. Att behaga andra innebär att le och vara en förväntad flicka, vilket gör att behagandet eller låtsandet är könat.¹⁴⁶ Enligt de Beauvoir (1989, 280) blir flickan ett objekt om flickan behagar andra. Objektifieringen kan tolkas som att flickan blir ofarlig, vilket för denna studie innebär att flickan blir farlig och ett subjekt i bloggen, eftersom hon oftast inte behagar andra genom att hon är glad. Flickan gör sig till ett subjekt genom att skriva om känslor på det sätt hon gör.

I ett blogg-inlägg av Hanna framkommer att behagandet upplevs som tungt:

har kommit in i en period av extremt självhat. mår illa när jag tittar på mig själv, får ångest på bussen och får panik när folk tittar på mig.
vet inte vad jag ska göra. går sönder, orkar ingenting längre. all energi går åt att göra alla andra glada. vill bara dödödö.

Det tunga i behagandet framhävs ytterligare av blogg-läsare som uttrycker medhåll och medkänsla. Bland annat skriver

---

146 Jfr Ambjörnssons studie (2004, 65) där en av tjejerna säger att "Glädje är nog det som är lättast att visa. Det tror jag, helt klart. Lättast är det att skratta, även om man inte är så glad. Det är väl det mest naturliga, eller vanliga, eller vad man ska säga."

en läsare i anknytning till Hannas blogginlägg: ”vet hur det är. försök vara snäll mot dig själv <3”.

Medan ordet kontroll ofta förekommer i föregående avsnitt då bloggskribenterna skriver om ilska, ångest och skam, förekommer ordet betydligt mer sällan när det handlar om att vara glad. Då kontroll nämns sammankopplat med glädje rör det sig om att bloggskribenten lyckats upprätthålla kontroll. I ett blogginlägg skriver Sandra:

[...] jag är så jävla glad. Jag kommer lyckas så galet hårt nu.

För jag har kontroll.

Stod två f.eta tjejer bakom mig i kön och pratade om hur den ena tjejen hade slutat äta för att hon var sjuk. Och att hon lika bra kunde gå ner i vikt då. Sen stod hon och rabblade upp allt hon hade ätit. Jag ville mest bara vända mig om och säga “hahaha, du kommer bara bli fetare om du fortsätter äta sånt där”. Jag log i alla fall inuti över att JAG faktiskt lyckas. att jag faktiskt kommer klara det, medan hon bara kommer bli f.etare och f.etare. [...]

Här är både glädje och kontroll en slutstation, ett mål som uppnåtts (jfr Ahmed 2010, 199ff). Eftersom glädje kan tolkas som en slutstation kan detta också inverka på den anspråkslösa förekomsten av uttryckt glädje i bloggarna som ingår i studien. De flesta av flickorna uttrycker inte att de kommit till en slutdestination eller upplever total kontroll.

Janet skriver:

bara för att allting har hänt
så tar alla för givet att jag inte är glad på riktigt.
det är så jävla surt faktiskt!
jag får inte ha en bra dag och vara positiv utan att de
tror att det är någon sorts försvarsmekanism.

Jag är ju egentligen en positiv person och klart som fan
att jag kan ha bra dagar!
[...]

Om glädjen även här tolkas som ett mål innebär det att andra personers tvivel av uppstår eftersom de inte tror att Janet kan nå målet, vilket här är ett tillfrisknande. När Janet låtsas att hon tillfrisknat får hon vara ifred med sitt illamående. Janet's blogginlägg illustrerar också hur det inte alltid är enkelt att säga hur känslor och försvarsmekanismer fungerar, samt att känslor är föränderliga och relationellt konstruerade i nuet. Känslor innebär olika saker för olika personer och i olika situationer. En positiv känsla som glädje kan ibland uppfattas som negativ, medan den allmänt tagna negativa känslan ilska kan upplevas som befriande och positiv. En annan möjlig tolkning är att det finns ett större behov av att skriva när flickorna känner ilska, hat, ångest och skam och att blogginläggen därför oftast behandlar dessa. Janet skriver: "Är inte bra på att visa känslor eller prata om känslor, därför känns det skönt att man kan skriva här" och skriver Janet:

är så hemskt jävla glad stundvis,
själva livet känns bättre än great.

vännerna, skolan, familjen, fosterfamiljen, framtiden
osv. det är bara ett problem, mig själv. jag lär mig
liksom aldrig att acceptera mig själv.

känner att jag inte kommer skriva här så mycket mer,
fast så har jag sagt förr också.

Janet återvänder till bloggen efter blogginlägget och det är inte ovanligt att bloggskribenterna skriver att de ska sluta för att snart ångra sig och återvända. Men inlägget av Janet är

speciellt eftersom hon tydligt skriver att hennes glädje är en orsak till att hon inte längre tänker blogga.

Emotikoner som förstärkning av känslor

Emotikonen¹⁴⁷ är ett tecken, ett ideogram, en glyf eller en kombination av flera tecken som illustrerar en sinnestämning. En allt större del av kommunikationen på nätet är social (Sproull och Kiesler 1991), men likväl hävdades i tidig forskning om kommunikation på nätet att den sociala interaktionen var betydligt mer begränsad än den som skedde ansikte mot ansikte (se exempelvis Kiesler, Siegel och McGuire 1984). Senare har forskare funnit att nätgemenskaper och kommunikation som sker via nätet använder emotikoner eller andra textuella representationer för att kompensera för att personerna inte ser varandra (jfr Laukkanen 2007; Katsuno och Yano 2002; 2007; Du Bartell 1995; Hård af Segerstad 2002; Collin 2005; Rezabek och Cochenour 199; Godin 1993). Sarbaugh-Thompson och Feldman (1998) poängterar att det inte finns ett globalt och allmänt använt system eller tecken för detta, vilket medför att användande av emotikoner förblir begränsande och kan missförstås. Derks, Bos och von Grubkow (2007) hävdar att emotikoner används mer medvetet än ickeverbal kommunikation såsom gester eller kroppsspråk, vilket indikerar att det samtidigt är lättare att kontrollera och begränsa användandet av emotikoner.

Att använda någon form av emotikoner är globalt utbrett i datormedierat text (Crystal 2004) och uppstod på 1980-ta-

---

147 Ordet emotikon är en försvenskning av det engelska ordet emoticon, vilket är en sammandragning av orden emotional och icon (känslomässig ikon). Synonymt med ordet emotikon används både på svenska och engelska ordet smiley. Jag väljer att inte använda begreppet smiley, eftersom det då begränsas till ikoner eller tecken som förknippas med leende. Se även Wolfs (2000, 832) diskussion om hur tecknet borde kallas emotikon eftersom inte endast känslor kan förknippas med det, utan även exempelvis ironi och sarkasm.

let då nätkommunikation gick från ett arbetsmedium till att även bli ett medium för lek (Danet, Ruedenberg-Wright och Rosenbaum-Tamari 1997; Bolter 1991). Att använda emotikoner används både som en förstärkning, en markering av ton och som uttryck för en känsla (jfr Dresner och Herring 2010, 250), därtill kan emotikoner användas som en strävan efter att undvika missförstånd. Avsikten i detta avsnitt är främst att redogöra för tidigare forskning kring emotikoner och relatera förekomsten av emotikoner i mitt bloggmaterial till tidigare forskning, samt diskutera emotikoner i relation till känslor.

Emotikoner används både i blogginlägg och i bloggkommentarer, men till en mycket mindre omfattning i det förstnämnda. Att emotikoner framför allt förekommer i kommentarer tyder på att det i kommentarer främst handlar om växelverkan, medan tanken bakom blogginlägg inte nödvändigtvis är strävan efter växelverkan. Collin (2005) hävdar att emotikoner används för att göra kommunikationen mer social och personlig och att kroppen och ansiktsuttryck därmed tas in i ett i övrigt helt "kroppslöst" medium (jfr Moran och Hawisher 1998, 90).

Den oftast förekommande emotikonen i bloggmaterial är <3, som står för ett hjärta i sidoläge. Medan den andra oftast förekommande emotikonerna är :) och (: vilka båda står för ett leende¹⁴⁸, därpå följer den ledsna emotikonen :(i förekomst.¹⁴⁹ Att skriva ut ett leende, förstärker den vänligt menade kommentaren, och försöker undvika att den uppfattas som ironisk eller sarkastisk. Också emotikonen :D som tidvis förekommer bland bloggkommentarerna kan förstås som en förstärkning och som ett sätt att undvika missförstånd eftersom det föreställer ett skrattande ansikte, men även illustrerar skratt. Andra varianter som förekommer bland emo-

---

148 Parentesen står för munnen och kolonen för ögonen.

149 Jfr Crystal (2001, 36) som kom till samma resultat i en studie om emotikoner i chatsammanhang.

tikonerna är skepticism och ogillande, men även lekfullhet, flirtande eller att säga något med glimten i ögat. Ogillandet kan illustreras av :/ medan :P symboliserar en tunga som lekfullt sticker ut ur munnen och emotikonen ;) symboliserar att bloggkommenteraren blinkar med ena ögat samtidigt som personen ler. Också emotikonen :O som symboliserar chock eller förvåning förekommer bland kommentarerna.

Bland kommentarerna finns också ordet *kramar*, vilket inte direkt är en emotikon men är en variant på samma fenomen som förekom i mycket hög grad i slutet av 1990-talet och början av 00-talet. Då användes mera sällan emotikoner i de nordiska länderna och istället skrevs *ler*, *kram*, *gråter*, *dricker kaffe* och dylikt för att få fram en sinnestämning eller en handling (jfr Collin 2005 Lundström 1997, 149), som i mitt material endast förekommer ett fåtal gånger. Medan Collins studie (2005, 180) av svenskspråkiga diskussionsforum på nätet visar en större förekomst av markörer med asterisker, är förekomsten av emotikoner av typen :) betydligt större i Hård af Segerstads studie (2002) av svenskspråkiga chattspråk. I mitt material, bestående av blogginlägg från 2007-2011, förekommer det mångdubbelt fler :) än *ler*.

Enligt Kasvi (2001, 62) används i euroamerikanska sammanhang oftast tecken som kan avläsas som ett ansikte i sidläge¹⁵⁰, medan det i asiatiska sammanhang oftare används av tecken som kan avläsas som uppräta ansiktet¹⁵¹. De asiatiska emotikonerna benämns kaomoji (Nishimura 2007, 164) och uppstod i en japansk subkultur bestående av unga manliga darentusiaster på 1980-talet, för att senare flitigt användas av tonårsflickor på nätet under 1990-talet (Katsuno och Yano 2007, 281). Av de bloggskribenter som ingår min studie använder väldigt få asiatiska kaomoji. De gånger dessa förekommer hittas de i Nillas blogg och då blandat med emo-

---

150 Exempelvis :) eller :-) som föreställer ett glatt ansikte.

151 Exempelvis ^.^ som föreställer ett glatt ansikte.

tikoner som inte är japanska. Nilla skriver:

alltså.

Jag tror jag har för mkt känslor XD smkafnsjkgbn.

iaf, hur mår alla idag? (ja, jag frågar DIG! ^^)

ehem, ja.. har bara tråkigt, har egentligen ingenting att berätta.

IDAG HAR JAG ÄTIT KEBAB! (alltså inte för att det var svårt eller nåt sånt, jag tycker bara det är så gott att jag var tvungen att säga det :P)

När Nilla använder ^^ verkar det snarare stå för ett glatt fnitter än endast ett leende eller höjda ögonbryn. Den första emotikonen XD utgör symbol för både frustration och ett läge då Nilla inte kan göra annat än att skratta extremt mycket. I detta exempel hör både texten, emotikonen och det som kommer efter emotikonen ihop och visar öppnar inte direkta möjligheter till missförstånd. Emotikoner är likväl inte entydiga. Emotikonen :P används för att markera sarkasm men även för att markera ett skämt eller en lekfull ton. När det gäller sarkasm uttrycks det oftast genom positiva ord men en negativ ton eller tvärtom (Planalp och Knie 2002), vilket gör att :P är ett användbart hjälpmedel för att ange tonen. Som Mattsson (2011, 172) skriver visar berättaren sin kännedom om normen genom användandet av ironi, men ironi kan även användas för att markera ett avståndstagande. Att jag inte upptäckt användandet av ironi i en större utsträckning kan tolkas som att läsarna och bloggskribenten rör sig inom samma norm, eller strävar efter att passa in i samma norm. Avståndstaganden behövs inte, vilket också de överväldigt positiva kommentarerna från bloggläsare tyder på.

SCEN: FLICKKROPPEN (BE)SKRIVEN

FEMINISTISK FORSKARE

Synen på kroppen, hur den levs, behandlas, förstås, disciplineras och upplevs, belyser normer i ett samhälle.

FLICKAN

Jävla fett.

ALLA ANDRA

Men jag är värre.

FEMINISTISK FORSKARE

När jag nyss fyllt aderton år skrev jag i min dagbok på nätet:

choklad blir man fet av. men försöker alltid tänka att jag är en sån som inte blir fet. ni skulle se vilken mängd choklad och chips jag öser i mig. ni skulle se hur mycket coca cola jag dricker i veckan. men är inte tjock för det. snarare på den andra sidan. mamma och pappa gnäller att jag måste äta mera. måste bli rundare. men det är svårt. kan ju inte proppa i mig hur mycket som helst.

FLICKAN

Äcklig mage och feta lår.

ALLA ANDRA

Men du gör det på fel sätt.

FEMINISTISK FORSKARE

För några år sedan gick jag till affären. Jag kommer ihåg det

tydligt. Jag handlade hungrig. Eller jag vet inte. Jag handlade kanske mätt, det minns jag inte.

Jag handlade rulltårta, marängar, kex, choklad, chips och ugnskorv. När det var dags att packa ner uppköpen i min väska, upptäckte jag att en kollega stått framför mig i kön. Hon packade sina bananer, damtidning och näsdukar i sin väska. Mina släktingar ska komma på kalas, sa jag till henne. Jag skämdes.

FLICKAN

Idag har jag hetsätit och spytt.

ALLA ANDRA (tittar ner i golvet)

FEMINISTISK FORSKARE

Jag vill äta. Äta chips. Och chips. Och chips med paprikakrydda. Ostbågar. Nacho Cheese Balls. Chips med dipp. Och lakrits. Och glass. Och jag är hungrig. Men jag känner ingenting. Inget äckel. Inte det minsta spyfärdig. Jag känner inte att jag är tjock. Jag drar inte in magen. Och choklad. Choklad. Choklad. Det kan inte fortsätta så här. Kan inte. Jag kan inte sitta och läsa de här texterna medan jag blir så här sugen. Är det konstigt om jag sitter och äter en chokladplatta medan jag läser de här texterna? Är det fel? Jag vill bara äta. Äta. Äta. Helst chips.

FLICKAN

Idag har jag inte ätit annat än en halv banan.

ALLA ANDRA (gör vågen)

FLICKAN

Idag har jag spytt.

ALLA ANDRA (tittar ner i golvet)

FLICKAN

Jag måste berätta en hemlighet.

Idag har jag spytt.

ALLA ANDRA (gör vågen)

FEMINISTISK FORSKARE

Jag minns att jag som barn satt sist vid köksbordet och var tvungen att äta tre bitar potatis innan jag fick stiga upp. När jag gick i grundskolan hände det att klassen fick stiga upp från bordet först efter att alla ätit upp all sin mat, vilket resulterade i att jag gömde korvbitar i byxfickorna som jag sedan kastade i toaletten. Under min tonårstid när jag var ensam hemma tog jag mat på tallriken men spolade ner det i toaletten för att låtsas att jag ätit lunch.

FLICKAN

Kan man någonsin bli frisk?

ALLA ANDRA

Du måste kämpa!

FLICKAN

Kan man någonsin bli frisk?

ALLA ANDRA

Du måste kämpa!

FLICKAN

Kan man någonsin bli frisk?

ALLA ANDRA

Du måste kämpa!

FEMINISTISK FORSKARE

”Flicka, så kan du inte bete dig” skrev jag i min nätdagbok som adertonåring.

Att benämna sig utgående från sin kropp

Upprepade gånger har begreppet ätstörd hittills figurerat i studien. När studien inleddes var syftet att studera representationer av kroppar i bloggar men i samband med materialinsamlingen gjordes en avgränsning till ätstörda kroppar. Enligt Lundgren (2001, 202) utgör alla former av texter om andra oundvikligen representationer, vilket innebär att texter upprätthåller kunskapsdiskurser och därmed får samhällsliga konsekvenser (Hall 1997, 15 ff). Min studie är inget undantag från detta, vilket medför att jag även avser diskutera mitt val av benämningen ätstörd. Dels beror min användning av begreppet ätstörd på att bloggskribenterna själva använder uttrycket, dels har jag gjort ett medvetet val när jag undvikit att använda uttryck som *lida av ätstörning* och istället använt begreppet ätstörd¹⁵².

Genom att använda begreppet ätstörd vill jag dessutom betona att det inte i första hand är individer, utan ätstörda som social kategori som studien kretsar kring. Även om studien baserar sig på ett avgränsat antal bloggskribenter strävar jag inte efter att studera flickskap eller kroppslighet på en individnivå, utan benämmandet av sig själv som ätstörd kan tol-

---

152 Jfr Ekman (2012) som använder begreppet *feta* istället för *lida av fetma*.

kas som ett politiskt ställningstagande. Att benämna sig själv som ätstörd kan tolkas som en strävan hos individen att positionera sig själv som ett subjekt istället för att bli objektifierad. Därtill är benämningens politiskt i avseendet att det rör sig om artikulationsprocesser som görs i förhållande till rörliga och föränderliga maktordningar (Corrin 1999, 10). Med andra ord innebär benämningens av någon annan som ätstörd att benämningen och den benämnda ställs i ett maktförhållande. För att undvika maktförhållande föreslår Butler (1993, 222) att exempelvis forskare som benämner en identitet, ska arbeta i en dubbel rörelse, vilket innebär att forskaren kan använda etablerade benämningar men bör hålla dem öppna för betydelseförskjutningar och betydelsemotsättningar. När jag använder begreppet ätstörd strävar jag inte till att definiera eller låsa begreppet.

I avsnittet rubricerat *Vi ätstörda* argumenterar jag för att benämningens praktiken är kontextbunden, att det handlar om identifikation och gemenskap samt kan förstås som ett motstånd. Även i avsnittet *Att (inte) vara som alla andra* knyter jag an till begreppen (dis)identifikation och kontext, men använder även begreppet annorlunda görande i analysen. Genom denna diskussion visar jag hur det avvikande inte kan existera utan det normala och tvärtom. Jag argumenterar för att annorlunda görande i denna kontext är ambivalent eftersom det både kan uppfattas som negativt och positivt. Bloggskribenterna uttrycker tidvis att de upplever sig som feta, vilket jag menar att gör att de använder annorlunda görandet för att komma bort från en stigmatisering kring det feta för att istället blir stigmatiserade som för smala. Med andra ord blir bloggskribenterna stigmatiserade hur de än gör eftersom kroppen är i fokus. Detta diskuterar jag ytterligare i *Att passera som ätstörd*, där begreppet och verbet passera relaterar till stigmatisering, medikalisering och diagnostisering, vilket gör att medicinen i detta sammanhang får tolkningsföreträde att skilja mellan typisk och atypisk ätstörning.

Jag hävdar även att passerandet är performativt och sammankopplat med normalitet. En möjlig tolkning är att ett normativt flickskap skapas i denna kontext genom att flickan passerar som ätstörd, medan en annan möjlig tolkning är att det endast är en anorektisk identifikation som passerar som ätstörd. Ytterligare en tolkning är att en viss grad av ätstörd identifikation hör till det normativa flickskapet. De olika tolkningarna beror på var normen i den specifika kontexten ligger.

Vi ätstörda

Det individuella benämmandet är kontextbundet för bloggskribenten, vilket innebär att valet att benämna sig utgående från kategorierna kön, ålder, kropp, etnicitet, religion, samhällsklass, nationalitet eller sexualitet kan variera beroende på sammanhang. Detta kan exemplifieras av att det bland flickorna som bloggar på nätgemenskapen förekommer att bloggskribenterna benämner sig som ätstörda men inte som unga. Valet kan bero på att nätgemenskapen i sig är riktad till ungdomar men inte till ätstörda. Om nätgemenskapen uttryckligen vände sig till ätstörda är det möjligt att medlemmarna skulle välja att benämna sig utgående från om de var anorektiker eller bulimiker eller någon annan kategorisering. I den nätgemenskap och i de bloggar som här studeras identifierar sig bloggskribenterna huvudsakligen utgående från kroppen. De ätstörda kan därmed utmärka sig inom den stora gruppen ungdomar i nätgemenskapen. Förutom att jag argumenterar för att benämmandet är kontextbundet diskuterar jag även benämmandet mera specifikt som gemenskap, identifikation och motstånd. Att jag väljer att använda begreppet motstånd betyder inte att jag implicerar en medveten handling från bloggskribenternas sida. Det här innebär att jag ansluter mig till Ambjörnsson (2008, 97) som hävdar att synen på motstånd som medveten handling gör att forskningen även sorterar

handlingar som medvetna eller omedvetna. I denna studie förstår jag motstånd däremot som normbrott oberoende om de är medvetna eller omedvetna.

I samband med ett blogginlägg av Janet där hon berättar hur hon påverkats positivt och negativt av gemenskapen på *Ungdomar.se*, samt hur hon hittade till nätgemenskapen kommenterar två läsare:

Kommentar 1: och jag måste säga.. jag blev medlem här på exakt samma sätt som dig! så fort man söker på typ "kalorier" eller nåt så dyker den här sidan upp, helt sjukt. och visst har den medfört mkt negativt, men jag tycker precis som du att dom positiva sakerna faktiskt väger upp. jag är så jäkla glad över att jag har er här nu!

Kommentar 2: Jag hittade också hit då jag googlade på kaloriinnehåll.. Vi är nog inte de enda på den här sidan, sorgligt nog :/

Både inlägget och kommentarerna illustrerar hur flickorna förmodligen identifierat och benämnt sig själva som ätstörda redan innan de blivit medlemmar på nätgemenskapen.

Identifieringen som ätstörd innebär inte uteslutande att det är bloggskribenten själv som benämner sig som ätstörd. När Janet detaljrikt skriver om sitt ätande och icke-ätande avslutar hon med:

Hade börjat funderat på att prata med någon, om att jag har så svårt att äta. Men nej, kan jag trycka i mig så mycket på under två timmar så kan jag ju knappast ha nå problem med att äta.

På detta svarar en anonym bloggläsare med: "Från en ätstörd till en annan; Om du äter frukost så blir du inte sådär jobbigt sugen på allt sedan". Genom kommentaren definieras blogglä-

saren som ätstörd samtidigt som läsaren också identifierar sig själv som ätstörd. Tonen i kommentaren är dessutom förtrolig och knyter samman bloggläsaren med Janet.

Genom att operera med begreppet makt kan benämnan- det i kommentaren ovan tolkas som att läsaren tar sig frihe- ten att använda sig själv som måttstock som denna mäter an- dra utgående från. Bloggläsaren upprättar sig därmed som norm, vilket visar att inte endast benämnan- det är kontext- bundet och relationellt utan även normen. Ytterligare definie- rar bloggläsare begreppet ätstörning genom att associera ute- bliven frukost och ett uppskjutet sötsug till en ätstörning där suget också kan referera till att Janet skriver att hon under två timmar ätit en hel del. Likväl definierar inte bloggläsaren vilken ätstörning det är fråga om utan ätstörningen blir den samma som bloggläsaren upplever att hon själv har. Genom att bloggläsaren i kommentaren ger råd till Janet uppstår en hierarki i och med att läsaren framstår som mer erfaren.

Också i ett blogginlägg skrivet av Alice kan både ett försök att skapa gemenskap och hierarkiserande urskiljas. Jag väljer att citera hela blogginlägget, rubricerat ”Vakna tjejer! <3”, för att visa till vilken omfattning ”vi” och ”ni” förekommer:

Vi är många som bloggar om ÄS [ätstörningar] på den här sidan, och inläggen gör mig ömsom peppad, ömsom sorgsen. Jag blir så glad och motiverad när jag läser om de framsteg ni tjejer gör, och så rörd och sorgsen när jag tänker på all ångest man kan tvingas utstå i livet.

På den här sidan har jag lärt känna några av de underbaraste, mest godhjärtade flickor som går att hitta. Det hjälper att kunna diskutera och dela med sig av sina tankar med människor som går igenom samma saker som en själv, speciellt när man alltid får så kloka kommentarer som de ni skickar. Oavsett hur ni själva mår har ni alltid tid att skicka iväg en fin och hjälpan- de rad när jag eller någon annan mår dåligt. Men

hur hjälper vi egentligen varandra i de texter vi själva lägger ut? Ingen här vill trigga nån annan, ingen skulle någonsin göra det medvetet. Men ibland är det svårt att tänka klart och man publicerar saker som kanske gör mer skada än nytta. Det här borde vi alla försöka tänka på (även jag, ska inte låtsas om något annat):

- Skriv inte ut din v'i'k't - oavsett vad du själv anser om den kan det vara triggande för andra att läsa.
- Publicera inte matdagböcker, exakta k'al'orier på det du ätit eller liknande.
- Lägg inte upp bilder på din kropp. Det finns ingenting som säger att man ska censurera sin blogg in absurdum, men vi kan väl berätta om våra känslor och tankar för varandra utan att det riskerar att trigga. Kan vi inte bli försiktigare med såna detaljer allihopa, vad tycker ni?

Genom att använda ordet ”vi” och ”ni” flera gånger konstrueras en gemenskap och en uppfattning om kollektiv ätstörning. I användningen av ”vi” konstrueras en gemenskap där det antas att alla som ingår i kollektivet är likadana och gör samma saker, medan det i användningen av ”ni” finns ett inbyggt privilegium som marginaliserar ”ni” samtidigt som ”vi” och våra erfarenheter universaliseras och normaliseras (jfr Edwards 2009, 52 f). Därtill riktar Alice sig uttryckligen till flickor/tjejer. I likhet med det tidigare exemplet synliggörs även här normer och normalitet. En social gemenskap innebär alltid även en social gränsdragning. I Bäckströms (2005, 7) studie om gemenskap i snowboard- och skateboardkultur hävdar Bäckström att identitet både på en kollektiv och också en individuell nivå konstrueras genom de praktiker som berättandet om sig själv och kulturen innebär. Indirekt skriver Alice hur hon upplever att en flicka/tjej ska vara för att vara flicka/tjej på ett korrekt sätt då hon bloggar om ätstörningar och interagerar med andra bloggskribenter. Med andra ord konstruerar hon en flickkultur. Flickan ska skriva kloka kommentarer

tarer, vara godhjärtad, hjälpande men samtidigt försiktig, vilket kan förknippas med en traditionell femininitet. Samtidigt som det även här är fråga om att ge råd till andra, vilket tyder på att Alice befinner sig högre upp i en hierarki när det gäller erfarenhet, inkluderar hon också sig själv bland dem som behöver bli noggrannare med att följa råden och skriver att hon inte ska låtsas om något annat.

Ett annat pronomen som också används några gånger i Alices blogginlägg är "man". De gånger hon använder "man" sker en form av opersonlig generalisering av att vara flicka och ätstörd. En jämförelse kan göras med Mattssons (2011, 164) studie om det finlandssvenska i livshistorier, där Mattsson hävdar att man-formen ger utsagan en större tyngd än om en person endast pratar utgående från sig själv. Därtill skriver Edwards (2009, 52) att "man" inbegriper en röst som antas vara auktoritär, pseudo-vetenskaplig, universell och empiriskt neutral. I Alices blogginlägg framkommer det att "man" kan behöva utstå ångest, "man" får kloka kommentarer, "man" publicerar saker som kanske gör mer skada än nytta och att "man" inte ska censurera sin blogg i absurdum. Enligt Mattsson (2010, 166) gör ord som *man* och *vi* att individen inte ensam ansvarar för utsagan. Förutom att påståenden blir generella för gruppen bloggskribenter genom användandet av ordet "man", utgör skribenten samtidigt normen som här tydliggörs genom generaliseringen. Samtidigt uppstår inte en klar hierarki mellan Alice och andra bloggskribenter, som är fallet när moderatorerna tillämpar regel nummer tio som förbjuder medlemmarna i nätgemenskapen att skriva om ätstörningar, vikt och kalorier.

Att benämna sig själv, men även andra, i blogginlägg kan tolkas som att göra motstånd. Motståndet består i Alices fall av att benämningen är självvald. Samtidigt innebär benämning även en möjlighet till att omdefiniera benämningen. Den benämning som här kan omdefinieras som avvikande från en norm är både benämningen ätstörd och benämning-

en flicka. Genom att benämningen ätstörd huvudsakligen är självvald i materialet kan den tolkas som en vägran att acceptera sin placering i en social hierarki. Medan ätstörningen traditionellt kan förstås som avvikande i relation till normen, blir ätstörningen här normen eftersom ett tillfrisknande från ätstörningar oftast inte är målet.

Blogginlägget påminner om regel nummer tio som fastställts av nätgemenskapens moderatorer eftersom blogginlägget uppmanar till försiktighet vid skrivandet om ätstörningar och uppmanar till att undvika ämnet. Men medan regeln inte fått ett positivt gensvar bland bloggskribenterna får blogginlägget skrivet av Alice många positiva kommentarer. Det här kan bero på att det inte finns en tydlig hierarki mellan Alice och andra bloggskribenter, medan en sådan hierarki upplevs mellan nätgemenskapens moderatorer och bloggskribenter som skriver om ätstörningar. Den oftast förekommande kommentaren till blogginlägget handlar om att läsaren är på samma sida som Alice:

Kommentar 1: håller med dig till 100

Anonym kommentar 4: [...] Bra skrivet förresten!
kramar.

Kommentar 3: Läs min blogg med, håller med dig! Mer sånt här på Um så ska snart majoriteten vara ur skiten snart, jag lovar, för UM är BÄST på att peppa. Än om det inte alltid blir på rätt sätt.. <3

Kommentar 4: Klart att man borde tänka på vad man skriver, men ingen behöver ju egentligen läsa. det går en fin gräns mellan vad som är triggande och peppande. Och man måste verkligen tänka efter ibland..

Anonym kommentar 5: nej, ingen behöver läsa men för er egen skull liksom.

Kommentar 6: Håller med till 100%! Det är så lätt att råka skriva något som triggas. Så att man tänker inte ens

själv på det. <3

Kommentar 7 (riktad till kommentar 4): jag förstår hur du tänker, men innan man klickar upp ett inlägg vet man ju inte vad som kommer stå där, eller hur? Och just eftersom det kan vara en hårfins gräns mellan att dela med sig och att trigga kan det vara bra med dessa tumregler: inga siffror, inga bilder.

Kommentar 8: håller HELT med. <33

Kommentar 9: Håller med dig! Du är en underbar tjej <33

Anonym kommentar 10: inga siffror, inga bilder. håller med till hundra !

Kommentar 11 [Sofia]: håller också med. Förlåt :(

I kommentarerna uppstår en kort diskussion som går ut på att ingen tvingar någon annan att läsa ett blogginlägg, men i övrigt är kommentarerna övervägande positiva. Även Sofia, en av de andra bloggskribenterna som ingår i studien, kommenterar, håller med och säger förlåt.

I ett blogginlägg skrivet av Alice ett år senare är hennes budskap det samma, att inte trigga. Det som är speciellt med blogginlägget är att hon skriver: ”**Om det finns en oskriven regel a'n'o'r'e'k't'i'k'e'r emellan, så är det detta. Att inte trigga.**”. Också här skapas en gemenskap men dessutom påtalas att det finns oskrivna regler bland ätstörda som dessa förväntas följa. Också om normer är kontextbundna blir det här tydligt att normer som finns bland anorektiker utanför bloggen också gäller på bloggen.

Vid en närmare granskning av gemenskapen som förekommer i Alices två blogginlägg kan den både tolkas som föreställning om gemensam identifikation men även som intressegemenskap. En föreställd gemensam identifikation har ofta kritiserats ur ett feministiskt perspektiv eftersom ett in-

tersektionellt perspektiv uteblir. Smith (1993, 186) hävdar i samband med en studie om kvinnors självbiografier att en idealiserad gemenskap raderar skillnader och motsatta erfarenheter. Det samma kan tänkas ske vid benämningen ”vi ätstörda”. Den kategori som tydliggörs är kroppen, medan samhällsklass, religion, sexualitet, men även i någon mån kön och ålder är osynliga. Denna osynlighet kan bero på ett antagande om att den ätstörda figurerar inom normens ramar när det gäller de andra kategorierna, vilket innebär att bloggaren som skriver om ätstörningar förväntas vara flicka, ung, heterosexuell och medelklass. Egentligen är det fråga om normalitet på olika nivåer, både normalitet som ätstörd, men även normalitet som ung kvinna.

Eftersom benämningen ätstörd oftast är självdefinierad i bloggsammanhanget är det ingen annan som etiketterar eller stämplar bloggskribenten som ätstörd, och därmed handlar det inte direkt om en stigmatisering. Även här finns likheter med processen ”att bli tjej” som Ambjörnsson (2008, 21) beskriver som en sammanstrålning av olika former av makt, självdisciplinering, möten i vardagen som kretsar kring tankar om normalitet. Men samtidigt, och eftersom bloggskribenten själv benämner sig, har denna även möjlighet att omdefiniera begreppet ätstörd och gå emot normer. Motståndet sker genom små förskjutningar. Alices blogginlägg kan vid en första anblick uppfattas som normativt och inte som ett motstånd, men samtidigt är det inte helt fråga om anpassning till en norm eftersom Alice inte förblir tyst om ätstörningar utan gör väsen av sig genom att inte vara anorektiker i smyg. Samtidigt som Alice bryter mot rådande normer för hur en flicka eller ätstörd förväntas vara, anpassar hon sig efter normer för hur en flicka eller ätstörd förväntas vara. Det här kan bero på att det även kan uppfattas som problematiskt om en person helt undviker att fixera sin identifikation enligt några som helst normer, i detta fall ätstörd eller flicka. Därmed kan en uppfattning uppstå om att personen i fråga inte har någon

identifikation överhuvudtaget, samt ständigt ändrar sig utgående från vem hon umgås med, vilket förhindrar personen från att ingå i en gemenskap (jfr Smith 1993, 187). Istället för att uppfattas som subversivt ätstörd, finns risken att bloggaren inte uppfattas som ätstörd överhuvudtaget.

Bloggmaterialet kan lätt uppfattas som uttryck för normalt prat av tonårstjejer. Samtidigt vill jag poängtera att det inte är vanligt att tonårsflickors bloggar behandlar dessa teman. Egentligen är denna typ av bloggkultur inte enskutym i *Ungdomar.se*, utan det finns ett stort antal bloggar som inte behandlar ätstörningar och inte använder sig av typografiska och ortografiska medel. De mest besökta bloggarna i nätgemenskapen skriver vardagsbloggar om vänner, fritidsintressen och skola eller mera temainriktade vardagsbloggar om ångest, ensamhet, drogmissbruk eller psykisk ohälsa. ”Vi ätstörda” blir en särskild grupp som skapar en specifik gemenskap genom benämningen och identifikationen. Samtidigt, och i likhet med Johanssons studie (2010, 161), sker här en form av reartikulering av den potentiellt stigmatiserade identifikationen i och med att psykisk ohälsa normaliseras. Utanför nätet fungerar bekännelsen som ett sätt att identifiera sig som hjälplös och behövande men då den artikuleras tillsammans med andra liknande utsagor transformeras den till ett krav på erkännande (jfr Rose 1999, 268 ff; Johansson 2010, 162). Erkännandet får bloggskribenterna då de inte osynliggör sig själv eller osynliggörs av andra.¹⁵³

Att (inte) vara som alla andra

Medan användningen av pronomina *vi* och *ni* diskuterades i föregående avsnitt som ett konstruerande av gemenskap, kan användandet även förstås som en form av annorlundagöran-

---

153 I avsnittet (*Aldrig bli frisk*) diskuterar jag paradoxen att å ena sidan vilja bli ”frisk” och å andra sidan tvånget att identifiera sig med det ätstörda för att bli erkänd.

de. Ahmed (2000, 144–145) betonar att annorlundagörandet närmast ska studeras som en specifik händelse och frågor bör beröra var och varför något benämns som annorlunda eller avvikande. Mitt mål är inte att peka ut det avvikande, och därmed även gå med i en stigmatiserande diskussion, utan att granska specifika händelser som illustrerar annorlundagörandet i bloggar. Medan benämningen i tidigare avsnitt diskuterades bland annat genom begrepp som identifikation, återkommer begreppet även här, men med ett utökande till även disidentifikation.

Begreppet annorlundagörande, har i tidigare forskning använts för att belysa hur andra individer används i skapande av den som talar (jfr Mattsson 2011, 19). Då handlar annorlundagörandet mera specifikt om den process som skapar en distans mellan oss och dem och om görandet av motsatser vid definierandet av sig själv. I ett blogginlägg skrivet av Nilla med rubriken ”jävla fett”, återkommer orden *jag*, *ni* och *alla andra*:

Känns som att var jag än går så glör alla på min äckliga mage och feta lår. Jag hatar att vara så jävla fet och osmidig hela tiden. Jag vill så jävla gärna vara smal! Ni som kan äta hur mkt socker å fett ni vill, utan att bli tjocka. NI VET INTE HUR AVUNDSJUK JAG ÄR! Jag är avundsjuk på typ alla nu för tiden, jag vet att jag måste lära mig att vissa (dom flesta) har det jag inte har. Men jag vill så gärna vara som er. Smal, söt och bara kunna leva normalt. Jag är trött på min slappa, äckliga mage. Skäms såå mkt när jag går i bikini. Kanske borde bada med linne i sommar så jag inte äcklar alla andra när mitt fett dallrar. :(

Förutom att Nilla upplever sin kropp som fet och önskar förändring kan blogginlägget även tolkas som motarbetande av stigmatisering. Feta personer stigmatiseras genom negativa

antaganden om deras personlighet utgående från deras kropp (Ekman 2012, 18). Det här kan exemplifieras av att stigmatiseringar kan inbegripa att feta personer anses vara ohälsosamma, lata, orena, sexuellt oattraktiva, ointelligenta och ovilliga att förändra sig (Gard och Wright 2005, 183). Nilla betraktar inte sig själv enbart utgående från hur andra ser på henne utan även utgående från hur hon ser på andra och hur hon upplever att andra är, ser ut och gör.

Enligt Jokinen, Huttunen och Kulmala (2004, 16) är det centralt i annorlundagörandet att en skillnad görs mellan jaget och andra, vilket även är tydligt i Nillas blogginlägg. Men som Löyttö (2005, 9) poängterar är annorlundagörandet alltid kopplat till hierarki. I blogginlägget blir Nilla den hon är när hon säger hur andra är och hur hon skiljer sig från andra (jfr Löyttö 2005, 90–93). Också det som uppfattas som normalt blir normalt genom att det finns något som är avvikande. Det normala likställs av Nilla med det smala och söta. Det normala som konstrueras av Nilla blir även hennes måttstock som hon mäter sig mot. Istället för att identifiera sig själv med andra disidentifierar Nilla sig med andra. När det gäller att passa in bland de bloggskribenter som ingår i studien är tonen i blogginlägget normaliserad, eftersom det är normaliserat att som bloggskribent uttrycka känslan av att ha fel kropp, vilket visar hur det som uppfattas som ”normalt” skiftar. Denna normalisering visar att annorlundagörandet och normer är kontextuellt förankrade eftersom bloggskribenten blir rätt genom att skriva hur fel denna känner sig. Gemenskapen som här konstrueras görs i relation till en föreställd motkultur (jfr Willis 1977, Ambjörnsson 2004). Att beskriva sig själv eller definiera sig själv är endast möjligt genom att jämföra sig med någon som är annorlunda. I denna kontext uppstår rätt form av flickskap och gemenskap endast genom att spegla sig i en annan form av flickskap. Samtidigt som Nilla vill vara som ”de andra” blir hon som hon är genom att se sig själv som annorlunda än de. Eftersom hon här

nämner ord som normal är det snarare hon själv som annorlunda görs än alla de andra. Att avvikelse och norm skiftar inbegriper att det även kan existera flera olika hierarkiska förhållanden. Därmed kunde begrepp såsom normativt ideal eller hegemoniskt flickskap användas i specifika kontexter.

Therborn (1995) menar att det första steget i den identitetsutformande processen består av differentiering av en gräns. Det handlar alltså inte bara om vi och de eller jag och de Andra utan även om normalitet och överträdande av normer. Genom överträdande av en gräns upplever Nilla sig själv som fel och annorlunda. Här är en fet kropp det som är avvikande och fel. Att inte känna sig nöjd och önska sig ett normalt liv, en normal kropp och normala vanor kommer tydligt fram i ett blogginlägg av Janet som i likhet med Nilla skriver om att känna sig fet:

Det är hemskt hur länge jag har låtit m'aten hindrat mig från ett riktigt liv.

Vafan var jag inte nöjd när jag såg ut sådär för?

Trots att jag vet att jag är s'malare nu, så känner jag mig 10ggr f'etare.

Men allt dedär är det slut med nu! Jag ska ha ett normalt liv, en normal kropp och normala vanor.

Det var allt.

Att känna sig fet, oberoende hur kroppen ser ut, är vanligt bland bloggskribenterna. Här är det Janets kropp som annorlunda görs. Den kropp som var normal. Janet behöver inte identifiera eller disidentifiera sig med andra eftersom hon kan jämföra två olika upplevelser av sin egen kropp. En anonym bloggläsare skriver följande kommentar till Janet:

Du är som alla andra tjejer... men bakom din gestalt så står något i spillror. Jag är rädd att det finns för många sådana som du...

Har du testat se livet ur en annan synvinkel?

Medan Janet inte känner att hon är normal och därmed som alla andra, skriver blogg läsaren uttryckligen att Janet är som alla andra tjejer. När blogg läsaren skriver att han/hon är rädd för att det finns för många som Janet, inbegriper det att det kan uppfattas som vanligt att som flicka känna sig sönder inombords. Enligt Crais och Scully (2009, 2–3) är annorlundagörandet en process där någon ur sitt eget perspektiv görs till den Andra, vilket sker exempelvis genom exotisering, estetisering, stereotypisering och förbarnsligande. Genom kommentaren annorlundagör blogg läsaren inte endast Janet utan även alla andra tjejer, som därmed blir nervärderade, stereotypiserade och förbarnsligade. Att det är fråga om en grupp flickor implicerar att blogg läsaren nedvärderar en viss flickskap, vilket visar hur flickskap och normer är hierarkiserade.

Att bloggs kribenterna disidentifierar sig och gör motstånd betyder inte alltid att de gör motstånd mot att identifiera sig som flickor, utan att de gör motstånd mot normer för hur en flicka ska vara. De positionerar sig därmed som annorlunda, vilket i dessa bloggar görs genom att skriva om kroppen. Disidentifiering från ett flickskap kan även göras för att därmed identifiera sig med ett annat flickskap. I Nillas blogg skriver hon:

Såg på outsiders idag om en tjej som hade anorexi. Jag vet att jag inte önskar egentligen att jag hade det.. jag önskar bara att jag kunde ha den kraften och viljestyrkan att låta bli att äta så länge! Men eftersom jag inte kan det har skärandet tagit över igen nu. Jag har verkligen lust att skära sönder mina armar helt sjukt

mkt så dom blir lika trasiga som min själ. Och t.o.m. *ännu* mer sår än på insidan så jag bara ser och känner smärtan på utsidan.. Jag vet fan inte vad som håller på att hända med mig. jag tappar kontrollen totalt. så som i våras, men då hade jag **dig**.. du kunde ta emot mig om jag föll. Nu har jag ingen och om jag faller så lågt som i våras vet jag inte om jag kommer kunna ta mig upp igen. *Ensam och svag*.

Nilla skriver ofta både om ätstörningar och om hur hon skär sig. Utgående från det sätt på vilket Nilla formulerar sig verkar det som om hon betraktar den ätstörda flickan som ett ideal, mera accepterad och normal än den självskadande flickan. När anorexi diskuteras nämns ofta kontroll som något som hör till och i blogginlägget nämner Nilla avsaknaden av kontroll i samband med självskada. Helne (2000, 186) hävdar att de som avviker oftast upplevs av samhället som misslyckade, sårade, svaga och passiva i motsats till normala och önskvärda samhällsmedborgare. Samtidigt finns bland de avvikande eller annorlundagjorda också en hierarki, vilket tydliggörs i blogginlägget.

När moderatorerna för nätgemenskapen fastställer regler blir hierarkin i samband med annorlundagörande och normer som tydligast. Reglerna kan tolkas som ett sätt att benämna och befästa det normala, eftersom de beskriver vad som är acceptabelt eller avvikande beteende. Likheter finns även med en studie om ungdomar och klass, där Blackman (1997, 128–129) visar hur ungdomar från lägre samhällsklasser uppfattas som ett samhälleligt Andra och från vilka andra medborgare behöver skyddas. Även om regeln som förbjuder bloggskribenter att skriva om ätstörningar kan tolkas som att nätgemenskapens moderatorer vill skydda anorektiker, kan regeln även tolkas som att övriga medlemmar på nätgemenskapen behöver skyddas från dessa texter, eftersom texterna raderas om de upptäcks. Samtidigt gör bloggskribenterna

motstånd mot detta annorlundagörande genom att trotsa regeln och därmed inte gå med på att tystas eller marginaliseras. Ett flickskap, som skiljer sig från ett normativt flickskap, konstrueras i motståndet.

Att passera som ätstörd

Att upprepade gånger benämna sig själv som ätstörd gör att bloggskribenten uppfattas av läsare som ätstörd. Identifikationen ätstörd görs därmed textuellt och performativt och bloggskribenten passerar som ätstörd. I detta avsnitt kommer jag att diskutera passerandet. Genom att analysera blogginlägg visar jag hur passerandet är förknippat med medicalisering och diagnostisering. Ytterligare visar jag att passerandet kan diskuteras genom begreppen stigmatisering och performativitet, samtidigt som passerandet ständigt men på olika sätt anknyter till normer och normalitet. Genomgående hävdar jag att passerandet kan förstås som en taktik, eftersom bloggen inte på grund av moderatorerna, men även av bloggläsare som bedömer och accepterar eller inte accepterar passerandet är en plats oberoende av yttre omständigheter.

Goffman (1971, 80) hävdar att passerandet sker när stigmatiserade egenskaper inte direkt syns och individen passerar som om personen inte hade de stigmatiserande egenskaperna. Ginsberg (1996, 3) går ett steg vidare genom att hävda att passerandet refererar till att en individ antar en ny identifikation för att undvika underordnande eller förtryck på grund av en identifikation för att istället få tillgång till privilegier och status som förknippas till en annan identifikation.

Att passera har tidigare diskuterats i forskning om ras (Warren och Twine 1997; Hughey 2010), könskorrigering (Cromwell 1999; Engdahl 2010; Bremer 2012), intersex (Bergström 2001) och transsexualitet (Lundgren och Kroon 1996) då kroppen, i likhet med min studie, varit i fokus. Bergström (2001, 46) hävdar i sin studie om intersex

att det är kroppen i helhet som ska passera som normal och därmed fungera socialt. Paralleller till min studie kan dras då det inte endast räcker med att särskild kroppsvikt och särskilda mått på särskilda kroppsdelar uppnås för att den ätstörda ska passera som ätstörd bland bloggskribenter. Om passerande inte endast diskuteras som beroende av andra och därmed socialt, utan även genom diagnostisering läggs fokus på vikt och mått. Diagnostisering handlar både om benämning och också passerande. Genom diagnostiseringen blir personen benämnd men personen kan även uppleva att en diagnostisering fungerar som en önskad stämpel som innebär att personen passerar som, i detta fall, ätstörd. Praktiken att benämna sig som ätstörd är ambivalent eftersom benämningen simultant innebär både ett inkluderande och ett exkluderande, samt ett normerande av både flickskap och identifikationen ätstörd. Genom benämningen och diagnostiseringen finns samtidigt en förväntan på att alla ätstörda ska ha samma eller liknande erfarenheter. Den ätstörda bör uppfylla samtliga kriterier som ställs för att passera vilket även ger läkarkåren tolkningsföreträde framom, i detta fall, bloggskribenten. Detta tydliggörs i Janets blogginlägg med rubriken ”Misslyckad anorektiker”:

Mår illa när jag ser alla tomma kolapapper

Det skulle inte bli någon,

sen blev det en, sen två,

och nu vill jag inte ens räkna.

En misslyckad anorektiker är precis vad jag är.

Det står till och med på ett papper som kom idag.

Diagnos: atypisk anorexia nervosa.

Ska göra EKG test, och på den fula remissen så stod det.

Svart på vitt.

– *Misslyckad anorektiker.*

Det som också stod var; Janet [namnet ändrat] har under kort tid gått ner från 65kg till 42kg.

Fingrar och tår är ofta blå och blodcirkulationen är i

värsta laget.

Jag vet fan inte om man ska skratta eller gråta längre.

Vet varken vad jag vill eller tänker göra. Framtiden känns inge vidare, fast egentligen har jag väl kanske inte så lång tid kvar. Det är upp till mig antar jag.

I diagnosen, som den återges i blogginlägget, står det atypisk det vill säga oregelbunden eller avvikande från det typiska. En tolkning är att Janet uppfattar sig själv som ett misslyckande. Hon har inte lyckats hålla fast vid sin identifikation och sitt beteende som typisk anorektiker.

Diagnostiseringen likställer jag med det som Butler (2006, 71) benämner reglering, det vill säga disciplinerande och övervakande. Regleringen kan även förklaras som en ordning som konstruerar normer, vilket Butler (2006, 72) exemplifierar med att beskriva hur ordningar som reglerar homosexuellt tal i det militära skapar och vidmakthåller normer för vad en man eller kvinna är, vad tal skall vara, var sexualitet kan finnas och inte finnas. Diagnostiseringen av ätstörningar bestämmer inte endast hur specifika ätstörningar ska behandlas, utan skapar också normer för vilka ord som ska användas vid tal om ätstörningar och hur en ätstörd bör bete sig. När Janet inte passerar som en typisk anorektiker betyder det att hon inte upplever att hon smälter in bland andra som diagnostiserats som anorektiker. Här kan likheter göras med Green (2004, 182) som skriver om en positiv och efterlängtd osynlighetskänsla, som uppstår när könskorrigering gjorts. Janet uppfattar att anorexia nervosa skulle vara den normala eller oftast förekommande formen av ätstörning och hon har normaliserat denna form. I själva verket omfattar atypiska ätstörningar den största gruppen av patienter med ätstörningar och diagnosen för atypisk anorexia nervosa liknar anorexia nervosa men saknar ett av diagnoskriterierna.¹⁵⁴

---

154 http://www.atstorningskliniken.fi/sv/atstorningar_atypiska.html (Läst

Ätstörningar är medikaliserade, vilket innebär att läkarkåren godkännt en problemsituation som ett medicinskt problem och därmed ställer en diagnos. Denna diagnos blir i Janet's fall en norm, ett rättesnöre eller det ultimata målet. Janet vill identifiera sig som anorektiker men misslyckas på grund av diagnosen, vilket betyder att hon inte får det erkännande hon önskar. Medikalisering kan förstås som disciplinering (Murray 2008, 50), vilket jag anser att sker i Janet's fall, då medikaliseringen ger Janet verktyg för att disciplinera sin kropp så att den kan bli diagnostiserad.

Att passera innebär ett performativt återupprepande. Den medicinska termen ätstörning kan förstås som performativ eftersom diagnostiseringen kräver ett återupprepande beteende. Samtidigt kan en handling inte upprepas på samma sätt i det oändliga innebär att en förändring sker med tiden. Enligt Ätstörningskliniken utvecklar ungefär hälften av de som har en atypisk ätstörning i ett senare skede en typisk ätstörning och uppfyller därmed alla diagnoskategorier. Genom att återupprepa ätstörningen på rätt sätt faller beteendet efterhand in i ramarna för normalitet, inom ätstörningar.

I likhet med Janet skriver Alice om att passera som anorektiker:

Jag är för frisk för att vara irrationellt a n o r e k t i s k och ge mig hän åt alla självskadedrifter som skälver i mig. Jag är för sjuk för att kunna hantera oljudet, för att kunna handskas med den där ångesten som lamslår mig dagar i sträck. Jag vill inte ha ett liv som ser ut såhär. Som står stilla i perioder då jag inte kan ta mig ur soffan, då jag inte klarar av att prata med människor men håller på att gå sönder i tystnaden, i ensamheten. Jag vill må bra, jag vill slippa bergochdalbanan (snälla, säg inte att det är normalt. Det går upp och ner, men inte såhär. Inte ner i jorden, inte utan anledning) och

---

12.1.2014)

mardrömmarna som lämnar mig i gråtläge när jag vaknar.

Jag vill kunna vara arg för egentligen är jag så jävla förbannad. Jag har inte valt att ha det såhär inte valt att bli sjuk inte valt att vara offer ett jävla paket som inte kan ta ansvar för sig själv jag har inte valt att hata mig själv en gång tyckte jag om mig själv jag var okej jag var kloka människor tyckte om mig och jag förstod varför jag vill ha en framtid jag vill inte vara kronisk jag vill inte vara jag spola tillbaka spola tillbaka

Utan sjukhus vem vore jag noll identitet
Jag är inget utan det
kan aldrig vara kvar heller.

På flera plan har blogginlägget skrivet av Alice likheter med Janets blogginlägg. Inledningsvis rör det sig om att inte vara ätstörd på rätt sätt, att inte stämma överens med alla kriterier för att på samma gång framgå att Alice egentligen inte önskar vara ätstörd. Hon vill inte passera som ätstörd även om hon gör det. Schlossberg (2001) menar att passerande som norm kan ge upphov till njutbara känslor. Medan det i Janets fall rör sig om att passera som ätstörd, vill Alice passera som icke-ätstörd. Eftersom Alice upplever att hon inte passerar uttrycker hon snarare frustration än en njutbar känsla. Passerandet kan användas för att påminna om hur känslöstrukturer inte endast existerar för att inkludera utan även för att exkludera (Camaiti Hostert 2007, 16). Återupprepningen och passerandet gör att individen förväntas passa in strukturellt men även uppleva särskilda känslor vid passerandet eller i samband med att individen inte passerar, där lättnad kan nämnas som en förväntad känsla vid passerandet och skam förväntas av personer som inte passerar. Genom att uttrycka rätt känsla visar personen förtrogenhet med normer. Genom strukturer och normalisering blir känslor även hierarkiserade.

Passerandet i Janets och Alices fall behöver relateras till den specifika nätgemenskapen. Ahmed (2007, 159) visar i sin studie om vithet hur vita rum också bebos av icke-vita kroppar, men när rummet förstås som vitt osynliggörs de icke-vita kropparna samtidigt som de icke-vita kropparna blir oerhört synliga när de inte passerar som vita. I min studie tolkar jag att moderatorerna försöker upprätthålla nätgemenskapen, som ett rum för den ”normala” kroppen. Samtidigt finns också icke-normala kroppar i nätgemenskapen, som strävas efter att osynliggöras av moderatorerna genom reglering. I Alices fall handlar det om att hon vill passera i nätgemenskapen som helhet och därmed vill ha en ”normal” kropp som passar in, medan det i Janets fall rör det sig om att hon upplever sin kropp specifikt i förhållande till andra som bloggar om ätstörningar på nätgemenskapen, vilket betyder att den normala kroppen då är den ätstörda kroppen. Att Alice nämner sjukhusets inbegriper för hennes identitet kan tolkas som att hon förlitar sig på en diagnostisering. Utan diagnos är hon ingen. Diagnosen bestämmer och benämner medan Alice upplever att sjukdomen gör henne till offer. Samtidigt kan sjukhuset förstås som en institution där hennes kropp passar in och hör hemma i högre grad än på nätgemenskapen som helhet. I nätgemenskapen är den ätstörda kroppen stigmatiserad samtidigt som jag även visat att motstånd görs.

Goffman (1963, 16) beskriver hur en person kan passera som normal eller frisk genom att vara bättre än andra i den stigmatiserade gruppen. Detta kan tolkas å ena sidan ske i Janets fall, å andra sidan kan en tolkning vara att en form av stigmalockelse sker¹⁵⁵ (jfr Hughey 2012) Stigmalockelse innebär, enligt Hughey (2012, 220), att en individ eller grupp inte endast accepterar en ”förstörd” identitet utan omfamnar den för att visa moraliskt åtagande och politisk autenticitet genom

---

155 Det engelska begreppet stigma allure, som jag valt att översätta till stigmalockelse, har myntats av Hughey (2012) i en studie om vithet och stigmatisering.

social solidaritet. Detta sker med hjälp av gemensam kamp mot gruppidentiteten eller internalisering av gruppidentiteten och blir identiteten normativ för gruppdynamiken. Genom att passera som ”normal-kropp” eller åtstörd betyder därmed inte att passerandet sker när stigmatiseringarna blir osynliga (jfr Goffman 1971) eller att bloggskribenten antar en ny identifikation (jfr Ginsberg 1996). Paralleller kan dras till det som Johansson (2010, 161) benämner den kollektiva mobiliseringen kring offerskap, vilket innebär att möjlighet ges att vända utsatthet till styrka och inkluderar viss romantisering eller mytologisering av det delade utanförskapet. Detta anser jag att sker i ett blogginlägg rubricerat ”stöd sökes” av Nilla:

Finns det nån man kan pm:a och skriva av sig till och kanske få råd tillbaka? Självklart läser Jag gärna era tankar och känslor osv. Men jag kanske tar mitt liv och jag ... Jag kan inte skriva saker på bloggen och inte heller prata med vänner eller familj. Det är allvar å ja behöver prata med nån som har liknande känslor (fobi, rädsla, ångest, självmordstankar) osv...

Nilla får tre svar på blogginlägget som alla uppmanar henne att höra av sig. Till positionen som illamående knyts olika former av offerskap: skribenterna identifierar sig omväxlande som offer för ett samhälle i upplösning, för vuxnas ignorans eller för psykiatrins brister (Johansson 2010, 161). Blogginlägget kan tolkas som allvarligt menat rop på hjälp men ytterligare vill Nilla ha hjälp, råd och stöd av sådana som hon kan identifiera sig med och som då samtidigt identifierar sig med henne. Att här passa in på Nillas beskrivning, som någon som känner fobi, ångest, rädsla och har självmordstankar betyder att man kan känna sig utvald och speciell, man har passerat.

Även om bloggskribenterna sällan eller aldrig uttrycker att de identifierar sig med de andra, de som är smala och söta,

identifierar sig bloggskribenternas öppet med varandra och de uttrycker en stigmatiserad gruppidentitet. Det är vanligt att bloggskribenter och även andra medlemmar i *Ungdomar.se* kommenterar blogginlägg och samtidigt relaterar och hänvisar till egna liknande erfarenheter och upplevelser. När Nilla skriver att hon hatar sig själv och att hon vill ha sällskap av någon som kan muntra upp henne men att alla hon känner ser bra ut, tröstar en bloggläsare Nilla med att skriva att hon också hatar sig själv och inte fattar att någon skulle kunna tycka att hon är fin, medan en annan bloggläsare tröstar med att skriva att hon förstår hur Nilla känner. De råd som förmedlas baseras till stor del på sådant som personen själv har upplevt som fungerande (jfr Johansson 2010, 159), ett tröstande i likheter och gemenskap.

Paralleller kan dras till benämningen ätstörd som både görs av forskare, läkarkåren, bloggskribenterna och bloggläsarna. Benämningen bär på en rad traditionella konnotationer, vilket kan exemplifieras av Janet's blogginlägg:

känner att jag inte borde vara inne här,
jag är för t.jock för att leka ätstörd.
precis så känns det.
jag vill inte erkänna att jag mår dåligt av varenda liten
tugga
för det känns bara som "yeah right, so how did you get
fat?"
[...]

I blogginlägget nämner Janet att hon upplever att hon är för tjock för att benämnas ätstörd eller som hon uttrycker det "leka ätstörd". Ätstörd är något som görs, som är performativt. Samtidigt är ätstörningsidentifikationen en taktik på nätgemenskapen *Ungdomar.se*, en identifikation och en subjekt-position anknuten till normalitet. Verbet leka kan hänvisa till ett försök att passera som något Janet egentligen inte upple-

ver att hon är. Det finns normer kring hur ätstörningen ska göras och vilka uttryck den ska ta för att räknas och passera som en normal ätstörning, vilket illustrerar hur även normer är hierarkiserade. Vissa positioner har större makt att benämna och definiera. Janet's blogginlägg kan tolkas som att hon inte känner att hon har en position varifrån hon kan definiera eller benämna, vilket kan återknytas till det första citatet i detta avsnitt skrivet av Janet där hon förlitar sig på en diagnos. Eftersom det inte handlar om direkt kontroll och styrande från läkarkårens håll utan istället rör det sig om bekräftelse (eller utebliven bekräftelse) upplever bloggskribenterna inte diagnostiseringen som maktuttryck och gör motstånd, medan moderatorerna i nätgemenskapen kontrollerar och styr inläggen och bloggskribenterna. Därför gör bloggskribenten på grund av stigmalockelsen motstånd och passerar hellre som ätstörda.

Medan passerandet som ätstörd i stor utsträckning diskuterats finns även exempel där bloggskribenten upplever sig passera som normal. Sofia skriver:

[...] Depp på sistone, inte många man kan vända sig till, ingen vet om mitt "förflutna" och jag tänker inte säga något heller. Jag är bara en normal tjej nu. [...]

I blogginlägget har ordet *bara* strukits under och därmed betonas. Blogginlägget är skrivet i samband med att Sofia flyttat hemifrån, till en annan stad och börjat i en ny skola där hon inte känner någon från tidigare. Eftersom andra inte kan se på Sofias yttre att hon haft ätstörningar och hon inte heller berättat det har hon blivit "en normal tjej". I detta sammanhang innebär det att hon inte upplevs ha eller haft ätstörningar. Medan jag i tidigare avsnitt visat hur normalitet och normer är kontextbundna, visar detta blogginlägg att även passerandet är beroende av kontext.

Ätandet och mat som identifikationsmarkör

Ätandet är en del av det vardagliga livet och en daglig nödvändighet. Även om ätandet i sig inte är spektakulärt är det ändå mytomspunnet, omdiskuterat och kontroversfyllt. Ordspråk kring ätandet finns det flera av. Två som kan nämnas är: ”Äta bör man annars dö man” och ”Du är vad du äter”. Genom ordspråk och tal om ätandet blir ätandet normaliserat. Därtill uttrycker ätandet något om den sociala ordningen i samhället och kan förstås som ett aktivt meningsskapande. Att förstå ätandet som aktivt meningsskapande samt anknutet till social ordning innebär att sättet på vilken en grupp människor väljer att äta uttrycker exempelvis hierarkiska relationer och indelning i ett ”vi” och ett ”de” (jfr Stjerna 2007, 12; Dovey 2010, 79).

I detta avsnitt diskuteras ätande och mat som identifikationsmarkörer. Jag argumenterar för att både mat och ätande är normativt och medikaliserat eftersom viss typ av mat upplevs som farlig och måste därmed begränsas eller kontrolleras av de bloggande flickorna. Genom att blogga om ett kontrollerat ätande skapar och upprätthåller bloggskribenterna en specifik flickskap. Normen är en civiliserad och kontrollerad kropp jag diskuterar genom att visa hur också smygätande blir synligt genom bloggande, vilket kan förstås som en form av självövervakning i detta sammanhang. Även duktighet diskuteras i relation till ätande och flickskap. Ett könat beteende som uppfattas som lämpligt förmedlas av föräldrar, skolpersonal och vårdpersonal, där duktigt ätande är en komponent.

Ätandet är tydligt inkorporerat i ordet ätstörning. I själva verket blir ätande utgångspunkt i identifieringen med eller benämningen som ätstörd. Med andra ord antyder ordet att det är ätandet som inte fungerar på ett korrekt sätt. På webbsidan UMO, en svensk ungdomsmottagning på nätet¹⁵⁶, beskrivs ätstörningar på följande sätt:

---

156 <http://www.umo.se> (Läst 18.12.2013)

Ätstörningar kan se ut på olika sätt. Man kan vara livrädd för att äta ”fel” eller för att gå upp i vikt och knappt äta något alls. Eller äta jättemycket när man är själv, men inget alls när man är med andra. Kanske försöker man göra sig av med mat som man har ätit genom att till exempel kråkas eller träna hårt, eller så gömmer man mat.

I citatet framkommer att det finns ett flertal olika sätt att äta eller låt bli att äta. Det här kan tolkas som att det finns rätt sätt att (inte) äta och fel sätt att (inte) äta. Citatet exemplifierar även hur det finns normer kring mat eller födoämnen eftersom normer kring ätandet även inkluderar vad som äts och vad som borde undvikas.

Bland annat visar Douglas (1997) hur gränsdragningar mellan rent och smutsigt, när det bland annat handlar om mat, är socialt konstruerat och varierar därmed mellan samhällen och tidsperioder. Lupton (2000, 205) visar däremot hur mat och ätande inte endast är normativt utan även medikaliserat eftersom samband mellan hälsa, sjukdom och mat ständigt framhävs i dagspressen, marknadsföring och rapporter. Som Stjerna (2007, 32) hävdar uppmärksammas sambandet mellan mat och hälsa och sjukdom ständigt inom medierna, förebyggande hälsovård och kommersiella arenor så som reklam och marknadsföring.

Därtill hävdar Lupton (1995) att ett aktivt strävande efter att uppnå hälsa har blivit en allmän uppmaning i vår tid och därmed vill jag påstå att det inte är så konstigt att de bloggande flickorna skriver mycket om mat och ätandet. Förutom att det förväntas av en ätstörd identifikation att diskutera och fokusera på mat och ätandet, finns det samma förväntan på alla individer i samhället. Det här kan exemplifieras av den stora mängd tv-program och det stora antal tidningsartiklar om ätandet som figurerar i medierna.

Ätstört flickskap definierat genom (o)kontrollerat ätande

Enligt Lien (2004, 1) förenar mat individers kroppar med abstrakta gemenskaper, teknovetenskapliga innovationer och frågor om moral. I detta avsnitt anknyter mat främst till konstruktioner av flickkroppen och flickgemenskaper. Dessa gemenskaper skapar flickkropparna genom att skriva om mat och ätande på ett specifikt sätt, vilket skapar ett ”vi” och ett ”de”.

Bland blogginläggen som behandlar ätandet förknip-
pas mat för det mesta med kontrollbehov. Bloggskribenten uttrycker att hon behöver kontrollera vad och hur mycket som äts, vilket medför att blogginlägg om mat ofta är detaljerade. Ett blogginlägg som exemplifierar detta är rubricerat ”Matmatmat. allt handlar om mat” och är skrivet av Janet:

Igår var perfekt, käkade varken frukost eller lunch, och middagen kom jag undan med c.a 300 kcal.

Idag började rätt så bra också, ingen frukost och halvbra lunch, sen till middag såg jag till så jag fick sån här köttsoffa på burk (nyss upptäckt att utspätt är det bara är 15kcal/100g i det), sen gick det några timmar, och sen PANG så vart det nonstop äta. Först ett äpple, sen flingor och mjölk, sen en macka och PANG igen så vart det typ 4-5 muffins! [...]

I blogginlägget beskriver Janet vad och hur ofta hon ätit samt hur många kalorier det är fråga om. Medan Janet beskriver hur hon dagen innan kontrollerat sitt matintag erkänner hon också att hon tappar kontrollen följande dag. Hon ”lyckas inte” som anorektiker. Stjerna (2007, 13) hävdar att en grund för identitetsskapande sker när maten passerar från det yttre till det inre. Janet blir någon, som inte är anorektiker, på grund av den mat hon äter. Detta tydliggörs när Janet fortsätter blogginlägget med att skriva att hon funderat på att prata med någon om att hon har svårt att äta men att hon ef-

ter att hon ätit så mycket under två timmar knappast kan ha problem med ätandet. Fischler (1988, xx) hävdar att ätandet utgör en grund för en kollektiv identitet och en kategorisering av den Andra eftersom människan äter inom ramen för en kultur. Enligt denna tolkning önskar Janet vara en del av anorektikerkulturen genom att äta på ett specifikt sätt. Likväl blir hon på grund av misslyckandet den andra, vilket i denna kontext betyder bulimiker. Detta tydliggör hur ätstörningar är hierarkiskt ordnade. Sofia beskriver i sin tur hur hon blir ett monster genom ätande:

Jag vet att jag lovade både mig själv och mamma att äta mer, men lunchen skrämmer mig fortfarande alltför mycket.

Dold text: Jag gillar inte känslan av mat i magen, som förpestar min kropp och förvandlar mig till världens största monster. [...]

I blogginlägget framkommer att Sofia upplever obehag och rädsla när hon äter och har ätit. Även om ätandet är en nödvändighet för att leva associerar Sofia ätandet med förpestande. Ätandet och mat är riskabelt eftersom något bryter igenom kroppens gränser (jfr Stjerna 2007, 13; Fischler 1988, 281; Lupton, 2000). Den riskfyllda maten är med andra ord smutsig. Douglas (1997) definierar smuts som materia på fel plats, vilket innebär att det som anses smutsigt eller fel kan vara rent eller rätt om det finns på rätt plats. I ett blogginlägg skrivet av Sofia exemplifieras förhållandet mellan mat, kropp och gränser på följande sätt:

[...] Försöka tänka positivt och äta. Jag ska sluta med godis, igen, iallafall för den här helgen. Jag hatar vätskan som lägger sig som ett fettlager över hela kroppen och

jag känner mig alldeles för s-tor..

Tankarna har jagat mig hela förra veckan och denna. Jag ignorerar dem såklart, men det är inte så jävla lätt när man ständigt ser den äckli-ga putmagen i spegeln. [...]

I blogginlägget förekommer kroppens gränser på flera sätt, dels beskrivet som en putmage, dels som ett upplevt fettlager över kroppen och med andra ord som vätska eller diffus och odefinierad gräns. Fettlagret, det formlösa i likhet med putmagen som sticker ut mer än önskvärt, symboliserar oordning (jfr Douglas 1997, 225). När gränserna blir otydliga och ätandet blir okontrollerat överensstämmer inte kroppen längre med den civiliserade eller kontrollerade kroppen, vilket följer de dominerande normerna för hur vi borde äta och se ut (Elias 1978). Till detta hör även att viss mat kan upplevas som farlig eller smutsig i en viss kultur. Inom näringslära blir konsumenter allt oftare upplysta om vad som är bra att äta och vad som ska undvikas, samtidigt som dessa direktiv ständigt ändras och även kan vara motsägelsefulla (Higman 2011, 192). Bland bloggskribenterna är det tydligt att de är medvetna om näringslära och kulturella normer. Nilla skriver:

Jag måste sluta äta så jävla onyttigt. Jag tycker inte att jag är sådär överdrivet fet men iaf! Om jag fortsätter såhär kommer jag bli ett fläskberg, helt seriöst! Jag ska verkligen försöka att äta nyttigare, typ frukt istället för godis osv. Idag har jag ätit typ massor pannkakor med sylt och grädde och innan det åt jag godis. Och så äter jag varje dag :P Det e fan sjukt. Nej, jag ska skärpa till mig.

Ett halvt år tidigare skrev Nilla att hon ätit müsli med filmjolk och lite banan till frukost. Detta verkar hon vara nöjd med. Hon tillägger därtill att hon även ätit entrecote ”som drööp

av fett” och att hon snart ska gå med vänner till en snabbmatskedja innan bio, vilket gör att Nilla funderar över om hon ska äta en hamburgare, sallad eller ingenting alls. Hon hävdar att hon riskerar att äta popcorn under bion om hon inte äter något innan hon går dit. Detta tydliggör hur mat är hierarkiskt ordnat. Blogginlägget avslutas med att Nilla skriver att hon ätit ”sammanlagt idag: 620 kcal (än så länge!)”. Av båda blogginläggen framkommer att frukt och sallad anses vara särskilt bra och ofarlig mat.

Lupton (2000, 210) menar att det inte endast handlar om att ”farlig” mat uppfattas som ”ohälsosam” eller ”onaturlig”, utan att dessa matvaror också är de som utmanar vår identitet och självständighet. Enligt denna teori upplever Nilla att entrecote är farlig eftersom den gör henne till någon hon inte vill vara (jfr Lupton 1996, 16). Samtidigt rör det sig inte endast om en persons självbild utan även om andra personers bild av den som äter. I Sofias blogginlägg exemplifieras detta på följande sätt:

Jag vet att jag inte är 100 % frisk, men det tror jag inte att jag kan bli heller. [...] visst kan det krypa i benen om jag känner för en pizza, eller godis, eller chips.. Sånt där har jag inte ätit på ett halvår nu. En del förstår inte “hur jag kan stå emot” Och dem har fått det bilden av mig nu, att jag är “fucking” nyttig.

Häromdagen sa jag till mamma: “men gud vad sugen jag blev på godis nu!” Vad jag fick för svar? “Haha, ja jag skulle vilja se dig äta något onyttigt, ha ha ha..”[...]

I blogginlägget är det Sofias mamma som reagerar på Sofias godissug. Skrattet kan tolkas som en reaktion på att mamman inte har en sådan bild av Sofia. För Sofias mamma ter det sig som om Sofia inte borde vara förmögen att tänka på godis på detta sätt. Sofia uppfattas ha en kontrollerad och civiliserad

kropp.

Den civiliserade kroppen i relation till ätandet kan även anknytas till Foucaults (2004) analys av hur människor internaliserar samhällsnormer, vilket betyder att människor övervakar sig själv och självdisciplinerandet upprätthålls via skampraktiker. Eftersom normen är en kontrollerad flickkropp bland de bloggande flickorna inbegriper det att de behöver rapportera eventuella misslyckanden. Att äta eller kräkas i smyg hålls inte hemligt i bloggen. Sofia erkänner i ett blogginlägg att hon gömt mat som hon borde äta i byrålådan för att hennes föräldrar ska tro att hon äter. Nilla beskriver i ett blogginlägg hur hon tog ett muffins för att hennes mamma skulle tro att hon åt upp den, men slängde den istället för att äta den. Också Janet berättar i ett blogginlägg att hon under skollunchen slängt två köttbullar och makaroner på golvet för att hon inte ville äta dem men att hon blev upptäckt. I ett annat exempel skriver Alice:

Okej, en hemlighet. Jag har börjat kräkas igen. Ofta. Eller, allt är ju relativt, men flera gånger i veckan, ibland varje dag, ibland flera gånger om dagen. Känns hemskt, försöker verkligen att hålla regelbundna, ordentliga måltider som INTE ska få mig att känna tvånget att göra mig av med dem. Äta saker som känns bra för kroppen, osvosv. men så händer det, igen och igen, att jag tror mig klara av "normala saker", vilket jag inte gör just nu. Popcorn till mellis, blev inte mätt.

Smörgåsar.

Toaletten.

Middag alldeles nyss. Köttfärslimpa. Och jag anar vad som kommer hända.

Förlåt om jag påverkar någon negativt, vill verkligen inte göra detta. Måste påpeka att detta inte är någon metod för att reducera käl, vi vet nog alla att det tas upp ändå. [...]

I blogginlägget framkommer att Alice kräks efter att hon ätit, att det är en hemlighet och att hon skäms. Bartky (1998, 38) hävdar att upplevelser av skam mäter i vilken grad kvinnor internaliserat patriarkala normer i samband med kroppscaptans. Om Alice inte uttrycker eller upplever skamkänslor skulle hon inte visa att hon är med-veten om normer kring kroppen och kroppspraktiker, vilket här exemplifieras av att kräka. Skamtaktik och självövervakningstaktik blir sätt för Alice att upprätthålla det kontrollerade flickskapet även om hon inte lyckats kontrollera sin kropp normenligt.

Äta duktigt

Medan jag i tidigare avsnitt diskuterat kontrollerat ätande vidgas diskussionen här ytterligare genom problematisering av duktigt ätande. Hur kan duktighet och uttrycket *duktig flicka* relateras till flickskap, ätande och ätstörningar? Uttrycket *duktig flicka* relateras ofta till ätstörningar.

Att vara en duktig flicka har i media¹⁵⁷ och populärvetenskaplig litteratur¹⁵⁸ beskrivits som ett syndrom som innebär att duktighet är något en flicka lider av.¹⁵⁹ Detta skiljer sig från litteraturvetenskaplig flickforskning där bland annat Österlunds (2005, 66) flickmatris¹⁶⁰ inbegriper grundtypen *duktig flicka* som står för anpassning, medan *pojkflicka* står för könsbyte och grundtypen *dålig flicka* som står för pro-

---

157 Se bland annat *Metro* (22.2.2008) och *Svenska Dagbladet* (5.12.2008).

158 *Duktighetsfällan – En överlevnadsbok för prestationsprinsessor* som är skriven av Joanna Rose och Alexander Perski (2008) och *Diagnos: Duktig – Handbok för överambitiösa tjejer och alla andra som borde bry sig* av Jennie Sjögren och Tinni Ernsjö Rappe (2004)

159 Detta innebär att den duktiga därtill görs till ett offer, någon utan aktörskap. Både Rose och Perski (2008) och Sjögren och Ernsjö Rappe (2004) beskriver den duktiga flickan som avvikande, onormal, sjuk och därmed även problematisk.

160 Österlund utarbetar flickmatrisen i samband med en studie om den litterära flickan i ungdomsromaner från 1980-talet.

test.¹⁶¹ Franck (2009, 157) hävdar att anpassningen till förväntat flickbeteende utgår från vad omgivningens krav är och i denna studie består omgivningen främst av gemenskapen bland bloggskribenter och bloggläsare men även i någon mån av föräldrar, läkarkår och vänner som nämns i bloggarna.

Enligt Stephens (1995, 18 f) och Andræ (2001, 97) anpassar sig den duktiga flickan i fiktionen till samhället och stöder könsmaktordningen genom att vara snäll, vanlig, praktisk, dygdig, rådig, måttlig, käck, glad, vänlig och omhändertagande. I bloggarna som ingår i studien förekommer det att duktighet förknippas med ätandet. Genom att äta måttligt blir de duktiga och anpassade enligt hur flickor förväntas äta men duktighet beskrivs också på andra sätt. I ett blogginlägg skriver Diana:

har varit "duktig". ätit så mycket som jag bestämt att jag skulle. Det är väl inte så bra egentligen, men jag klarar inte av att se ut så här längre.

Måste dit igen.

Min kompis har blivit inlagd för att hon är så smal. Men jag ser det inte som att hon gick för långt, mer som att hon lyckades på nåt sätt. Hon lyckades men inte jag. [...]

I blogginlägget är det Diana som bestämmer vad duktigt ätandet innebär. Duktighet indikerar här aktörskap och handlande. Detta kan förknippas med att en duktig flicka inte entydigt är maktlös eller att en dålig flicka skulle ha makt (Österlund 2005, 71). Diana kan sägas använda en frigörelsetaktik som härstammar från ett traditionellt duktigt flickskap. Franck (2009, 157 f) menar att det finns förväntningar

---

161 Därtill betonar Österlund (2005, 67) att flickmatrisen kan kompletteras med begreppspar som exempelvis aktiv – passiv, idyllisk – avidyllisk, makt – vanmakt, subversiv – affirmativ för en mer nyanserad diskussion och att glidningar mellan grundtyperna sker.

på flickans självkontroll och att kontrollerandet bygger på att flickan känner till hur hennes beteende värderas. Att duktighet är kontextbunden innebär att flickskap värderas på olika sätt och normer skiljer sig beroende på kontexten¹⁶², som i denna studie består av bloggar som huvudsakligen behandlar ätstörningar. Flickans självbild konstrueras enligt Franck (2009, 158) i ungdomslitteraturen oftast genom spegling och skrivande. För Diana fungerar hennes kompis som en önskad spegelbild och ett mått för en duktig ätstörd flicka. Detta är i enlighet med Oinas och Collander (2007, 275-299) som hävdar att flickor oftare behöver kollektiv än individuell bemärktigande.

Det duktiga kan i citatet av Diana även associeras till det tidigare avsnittet där jag diskuterade kontrollerat och okontrollerat ätande. Inom forskning om ätstörningar uppfattas bulimi och hetsätning ofta representera brist på kontroll (Bruch 1973) medan anorexi uppfattas representera överdimensionerad kontroll (Jarman, Smith och Walsh 1997). Uttryck för skam över hetsätning eller kräkning och avsaknad av skam över svält visar att det även inom ätstörningar finns normer och hierarkier. Detta stämmer väl överens med Burns studie (2004, 277) som finner representationer av bulimi som "hjälplösa" och "exhibitionistiska" samt konstituerar funktionen att idealisera den disciplinerade kroppen av personer som hävdar att de var "äkta anorektiker". Ett ytterst kontrollerat ätande och det anorektiska representerar ett duktigt och lyckat beteende medan ett "normalt" ätande eller hetsätande representerar ett dåligt eller misslyckat beteende. Därmed konstrueras bulimi genom anorexi och tvärtom.

Bloggen är intressant som plats eftersom även det skamliga och kontrollösa ätandet synliggörs, vilket kan tolkas som att flickan gör ett motstånd mot hierarkiseringen av ätstörningar. Gränserna mellan bulimi och anorexi är inte alltid fix-

---

162 Bland annat studerar Lähteenmaa (2002) kontextbundenhet och normer.

erade i blogginläggen, vilket gör att diagnostisering av ätstörningar och duktighet problematiseras.

Även om den duktighet flickorna uttrycker i bloggen inte alltid är ett tecken på anpassning till en samhällsnorm kring ätande förekommer det även undantag. I Helens blogginlägg avslutar hon, efter en beskrivning hur hon själv hetsätit och bestämt sig för att aldrig mer äta, med uppmaningen ”ha en fin dag sötnosar och ÄT duktigt”. Att äta duktigt är här ett ideal och inkluderar inte brist på aktörskap eftersom blogggläsarna kan bestämma sig för att äta duktigt. Därmed handlar *att äta duktigt* inte om offerskap även om det relateras till anpassning till normer i detta sammanhang.¹⁶³ I ett blogginlägg ett halv år senare beskriver Helen hur hon ätit i skolan:

Idag åt jag lunch i skolan, på riktigt. Inte nåt jävla tjafs med lite sallad, utan riktig mat! Jag känner mig så jäkla stolt över mig själv, dock kände jag mig f etast i världen efteråt, men jag behövde det. Dels för att få energi och ork. Dels för att mitt hjärta inte orkar pumpa annars, jag känner det.

Sju blogggläsare kommenterar blogginlägget, samtliga i positiv anda. De två sista kommentarerna lyder ”du är jättestark och duktig <3 kraam” och ”åt också lunch idag.. duktig du är :)”. Genom att beskriva normenligt ätande identifieras Helen av blogggläsare som duktig. Österholm (2012, 149) definierar i sin studie, om skeva flickor i svenskspråkig prosa från 1980 till 2005, den snälla och duktiga flickan som hon som sitter kvar även om hon inte vill, som en Riktig Flicka. Även kommentarerna som Helen får antyder ett korrekt ätande och gör henne till en korrekt eller riktig flicka. Målet eller normen i detta inlägg är inte ätstörningar, tvärtom uttrycker Helen stolthet över att äta riktig mat. Därmed blir också anpassning

---

¹⁶³ Jfr Ojanen (2011, 147) som beskriver hur flickor i en del av den tidigare flickforskningen uppfattats som offer och därmed behöver forskas om för att räddas.

till normer något idealiserat och något som Helen i alla fall delvis uppnått. Således blir hon bekräftad som duktig flicka genom att beskriva ett duktigt ätande.

(Aldrig) bli frisk

Medan jag avslutade föregående avsnitt med att argumentera för att duktigt ätande både kan och inte kan förstås som anpassning till en samhällsnorm vidgar jag diskussionen här genom att diskutera tillfrisknandet som en samhällsnorm, samt i förhållande till bloggarna. Jag diskuteras hur bloggskrivnerna förhåller sig till ett eventuellt tillfrisknande.

Det är inte ovanligt att radio- och TV-dokumentärer om ätstörningar främst behandlar tillfrisknandet. Detta görs endera utgående från ett efteråtsperspektiv där personen tillfrisknat eller utgående från ett perspektiv där tillfrisknandet är målet. Beskrivningen av den svenska radiodokumentären *Felix 13 år har ätstörning*, från år 2011, avslutas med ”Nu får han inte gå i skolan, inte träna och följer ett matschema för att få tillbaka ett normalt förhållande till mat och till sin kropp. Vi följer honom på vägen mot att bli frisk.”¹⁶⁴ I beskrivningen av den svenska TV-dokumentären *Ylva och draken*, från 2005, framkommer att Ylva idag är 19 år ”och på väg att vinna över anorexin. Men det har varit en kamp på liv och död.”, medan den finlandssvenska tv-dokumentären *Hunger* handlar om Cessi som ”numera mår mycket bättre men som fortfarande tvingas förhandla med ätstörningen” därtill säger dokumentärens regissör i en artikel rubricerad ”Cessi ville bli jättesjuk”:

Cessi har alla förutsättningar för att bli helt frisk. Hon verkar stark och är helt klart modig som berättar om sin ätstörning och ger sjukdomen ett ansikte i TV. Hon har

---

164 Dokumentären är ovanlig så till vida att den följer med en pojke med ätstörningar men tillfriskningsdiskursen är den samma som i dokumentärer om flickor eller kvinnor.

en stökig varm familj, goda vänner och framtidsplaner. Ändå så är vägen mot tillfrisknandet ingalunda rak och slät.

Förutom att dessa dokumentärer har en gemensam fokus på tillfrisknandet som redan uppnåtts eller i framtiden är möjligt att uppnå beskrivs tillfrisknandet inte sällan som en resa eller en väg, vilket exemplifierats i beskrivningarna ovan. Därmed hittas likheter med broschyrer och hemsidor om ätstörningar. På hemsidan för *Kunskapscentrum för ätstörningar*¹⁶⁵ vid Karolinska universitetssjukhuset beskrivs tillfrisknandet som en vandring, under rubriken *Hur blir jag frisk?*:

Det finns många sätt att övervinna en ätstörning. För somliga går resan fort, men för andra blir det en lång och mödosam vandring. Ett väsentligt första steg är att inse att man behöver hjälp. Detta kan te sig vara självklart, men är inte alls så för många med en ätstörning. Det kan ta lång tid att inse vidden av problemen, och att man inte mäktar med dem själv.

Både i citatet ovan och i citatet av dokumentärens regissör är utgångspunkten att det går att bli frisk från ätstörningar men att det är en kamp.

Bloggarna i studien kan tolkas som att flickorna delvis anammat sättet att tala om tillfrisknande. Ett sätt att tolka blogginläggen är att förstå dem som flickornas första steg till att inse att de behöver hjälp. De använder således bloggen för att få hjälp med tillfrisknandet. Jag argumenterar i detta avsnitt för att tillfriskningstaktik innebär att normativ femininitet konstrueras. Därtill argumenterar jag för att en icke-tillfriskningstaktik skapar trygghet i ätstörningen på grund av normalisering. Ett sätt att läsa tillfrisknandet är i relation

---

165 <http://www.atstorning.se/> (Läst 18.12.2013).

till ett nyliberalt perspektiv på kroppen, vilket jag diskuterar samt exemplifierar med bloggkommentarer och blogginlägg där ord som kamp och kämpa används. Slutligen diskuterar jag hur bloggsribenterna skriver om menstruation. Jag argumenterar för att utebliven menstruation kan uppfattas som ett sigill för att benämnas "Riktig Ätstörd" men att utebliven menstruation även upplevs hota en normativ femininitet.

(Inte) vilja bli frisk

I bloggarna som studeras ter det sig önskvärt att i blogginläggen skriva utelämnande, medan det bland bloggkommentarerna förväntas önskas tillfrisknande. Även i samband med seminarier och konferensföredrag har jag fått frågan "Är flickorna friska idag?", vilket dels kan bero på att bloggcitaten är från några år tillbaka, dels på en önskan om ett lyckligt slut, vilket jag även diskuterar i avsnitt som berör bloggen som eget rum. I detta avsnitt diskuterar jag hur tillfriskningstaktik innebär att normativ femininitet görs, samt hur en icke-tillfriskningstaktik förekommer eftersom ätstörningen är normaliserad och upplevs som trygg. Därmed anknyter kampen att tillfriskna till ett nyliberalt perspektiv på kroppen.

Inledningsvis problematiserar jag dock kategorierna frisk och sjuk genom begreppet normativitet. Inom ätstörningsforskning finns det inte en enighet kring definitionen av tillfrisknandet (Woodside 2005; Noordenbos och Seubring 2006; Halse, Honey och Boughtwood 2007, 27).¹⁶⁶ Kategorierna

---

166 Inom utvecklingspsykologisk forskning definierar forskare ofta tillfrisknande kliniskt. I en utvecklingspsykologisk studie finner Isomaa (2011, 39) att samtliga av de som diagnostiserats som femtonåringar har kliniskt tillfrisknat vid artonårsåldern men att det förekommer bland en tredje del av dessa subkliniska ätstörningar. Också Keski-Rahkonen m.fl. (2007) och Keski-Rahkonen m.fl. (2009) finner att anorektiker och bulimiker även efter ett kliniskt tillfrisknande kan ha psykologiska problem flera år senare. Samtidigt som kliniska studier av ätstörningar är nödvändiga och viktiga kan en klinisk definition av tillfrisknande även förstås som delvis problematisk eftersom definitionen utgår från en norm

frisk och sjuk kan i sig kritiseras eftersom de är skapade utifrån vad som uppfattas som normen för hur en person förväntas vara och må (jfr Gäredal 2011, 193). Begreppen sjuk och frisk behöver således omdefinieras samt bli mindre låsta kring kroppen, kroppsfunktioner och diagnos, eftersom en låsning av begreppen innebär att en upplevelse av att vara frisk blir ouppnåbar. Att kategorierna frisk och sjuk oftast uppfattas som dikotoma innebär för de bloggande flickorna att de bekänner sig som sjuka och avvikande från normen om de skriver att de vill bli friska. Vilken denna norm är varierar och därmed är kategorierna frisk och sjuk inte statiska.

Bland blogginlägg framkommer en mystik kring tillfrisknandet, som också gör att de två kategorierna inte är oproblematiska. Mystiken kan illustreras som en gråzon kring normalitet, vilket förtydligas då flickorna undrar om de verkligen kan bli friska. Majoriteten av bloggskribenterna nämner någon gång att de tvekar om ett tillfrisknande är möjligt eller om ett tillfrisknande är ett mål. Exempelvis skriver Anna:

Normalvikt goes away.

Jag orkar inte med att höra hur frisk jag ser ut

Jag orkar inte med att se siffrorna tyda på hur frisk jag är

Jag orkar inte.

så jag rasar.

jag ger upp.

Ser ni nu? jag är lika frisk nu som när ni sa meningarna

---

som kan uppfattas som statisk. I en sociologisk studie av Garret (1997) om personer som tillfrisknat från anorexi, poängteras att tillfrisknandet är individuellt även om tillfrisknandet också inbegriper fundamentala beståndsdelar. Dessa beståndsdelar består i att dels överge fixering vid mat och vikt, dels vara kritisk till sociala påtryckningar att vara smal, dels tänka att de inte kommer att återvända till det anorektiska livet, dels känna att deras liv är meningsfullt och att de är betydelsefulla, dels inte känna sig socialt isolerad.

för en månad sen
skillnaden är att jag ger efter
skillnaden är att
jag rasar.
jag ger upp.

I blogginlägget framkommer att Anna dels inte orkar sträva efter ett tillfrisknande, dels ifrågasätter vad frisk innebär.

Halse, Honey och Boughtwood (2007, 156) hävdar att ätstörningar kan erbjuda olika funktioner för olika personer, bland annat kan de ge en upplevelse av kompetens, självkontroll och moralistisk renhet men även göra så att livet känns enklare och förutsägbart eller skydda personen från att tänka på mer smärftfulla upplevelser. Relaterat till detta resonemang kan Annas blogginlägg analyseras som ett exempel där hon känner en lätthet och trygghet i att inte sträva efter normalvikt. Ätstörningen har därmed blivit normaliserad. I ett större perspektiv kan ätstörningen även förstås som en möjlighet till motstånd mot flickans tilldelade plats i samhället eftersom den ätstörda kroppen inte är normativ (jfr Lock och Scheper-Hughes 1987; McKinley 1999).

Endast några enstaka gånger förekommer det att flickorna skriver att de blivit friska. För de flesta av bloggskribenterna är tillfrisknandet (ett) ännu ouppnått (mål). Då bloggskribenten skriver att hon tillfrisknat består bloggen vanligen endast av några få blogginlägg där det framgår att hon inte längre önskar eller har ett behov av att blogga på nätgemenskapen. Ett exempel är Laura som endast skrivit sju blogginlägg varav det andra lyder:

Har suttit och kollat igenom lite bloggar här på [um \[Ungdomar.se\]](http://ungdomar.se) och nästan alla handlar om ångest och ätstörningar. Jag blir påverkad av att läsa, men vägrar gå tillbaka till mitt förra liv. Och herrejösses, det är möjligt

att bli frisk. Man måste bara hitta viljan. Slösa inte bort ert liv på något så onödigt som kroppsfixering, lär er älska mat och träna så får ni en helt underbar kropp!

Laura är en av få bloggskribenter som kan illustrera ett lyckligt slut på bloggen, vilket önskats av föredragsåhörare. Lauras inlägg är särskilt intressant eftersom hon påtalar normer bland bloggskribenter. Hon beskriver hur det för henne är tydligt att de flesta som bloggar på nätgemenskapen skriver om ångest och ätstörningar, vilket också bloggläsare bekräftar:

Kommentar 1: jag har också tänkt på det, och det är egentligen ganska tråkigt. för dem själva men också att inse att det är just det som många människors liv kretsar kring.

Kommentar 2: så rätt! :)

Kommentar 3: Egentligen är det bara så onödigt, totalt waist of time. <3

Kommentar 4: Word!

Kommentar 5: Det jobbigaste är ju ändå när man till slut inser hur okarismatiskt och tråkigt det ser ut med platta, bleka och utmärglade kvinnokroppar. Och då inser man nog hur tankarna lurat en att slösa sitt liv åt att uppnå idealet, som egentligen inte är ett delat ideal utan bara en produkt vi är dumma nog att ta till oss. "Titta på mig, låren nuddar inte varandra!"

– Nänä, men du är likblek, missfärgad i hyn, stinker i munnen och har en osäker hållning och är kall o ta i. Allt du snackar om är kalorier hit och kompensera dit. Jag är less på att umgås med dig.

Kommentar 6: JA JA jajaja. Vad härligt att läsa en sån här blogg jämfört med..det mesta

I blogginlägget och kommentarerna synliggörs även hierarkisering bland flickkroppar och bland flickskap. Den ätstörda kroppen underordnas den icke-ätstörda. Därtill kritiseras en normaliserad mystik kring tillfrisknandet och inlägget samt kommentarerna kan diskuteras i relation till ett nyliberalt perspektiv på kroppen. Innan jag återkommer till en analys där jag argumenterar för hur tillfrisknandet berör mystik och det nyliberala exemplifierar jag detta ytterligare med Sofias blogginlägg som har ett flertal likheter med Lauras blogg-inlägg.

Jag vet inte ens varför jag gråter. Jobbiga tankar och känslor idag, jag orkar inte. [...] Kommer sjukdomen någonsin försvinna helt?

Läste för ett tag sedan på en tjejs blogg, att frisk blir man aldrig, man har alltid kvar lite av sjukdomen i sig, oavsett. Det gör mig förvirrad. För visst kan man bli helt frisk?

Jag måste tro på det, annars kan jag inte kämpa.

I blogginlägget förekommer inte endast en tvekan om det är möjligt att tillfriskna från ätstörningar utan även ett rykte som cirkulerar bland bloggskribenterna. Mystiken och ryktet illustrerar även hur normalvikt inte alltid kan tolkas såsom helt friskt. Således blir ”det normala” aldrig helt uppnåbart, utan kräver en ständig pågående strävan. Lauras och Sofias blogginlägg har likheten att de förutsätter en kamp för ett möjligt tillfrisknande. Tillfrisknandet beror endast på bloggskribenten själv och hennes vilja, vilket samtidigt kan tolkas som att insjuknandet endast är individens fel eftersom tillfrisknandet beror på individens kämparanda. Också bloggkommentarerna till Sofias blogginlägg illustrerar den ständiga kampen:

Kommentar 1: jag vill också hoppas, men har precis som du hört det där med att lite av sjukdomen alltid kommer finnas med en.. och jag vet inte vad jag ska tro.. jag har liksom varit normalviktig ganska länge nu men tankarna sitter fortfarande som berget och vägrar försvinna. vissa dagar tror jag inte det blir bättre än såhär. :/

men vi måste hoppas, för utan hoppet har vi inget.

<3<3<3

Kommentar 2: Man kan bli helt frisk men det tar tid. Så oändligt lång tid. Man tror man är frisk efter några månader. När mina behandlare för snart två år sedan sa att det tar minst 2 år att bli frisk blev jag full i skratt, jag var ju redan nästan helt frisk, jag gick bara dit en gång i veckan nu. Nu inser jag hur fel jag hade och rätt de hade. För varje dag som går blir jag friskare och friskare och om man tänker tillbaka ett år skulle nog de flesta kalla mig frisk, men man är frisk först när man själv är frisk, inte när andra tycker man borde vara det.

Man vet när man är frisk, men det är lång väg att gå och ibland ger man upp och vissa når aldrig fram, men bara man kämpar så lyckas man. Med allt man ger sig in på.

Kommentar 3: Ni är så vackra flickor :) så bra skrivet av [kommentar 2].. vi måste kämpa! varje sekund av varje dag kämpar vi! men samtidigt inte det med direkt för höga krav..åter igen hah.. vi kommer bli så otroligt starka utav denna hemska "erfarenhet" <3<3

Den ständiga strävan medför att ingen kan vara helt normenlig i alla kontexter. Därtill illustreras hur begränsande och kontextbunden normalitet är, men även kategorierna sjuk och frisk. Strävan, liksom självkontroll, normalisering, individuellt ansvar, resultatriktning och hälsoism, kan förstås som beståndsdelar i det som Foucault (1984) benämner nyliberal governmentalitet¹⁶⁷, som med andra ord kunde benämnas

167 Begreppet governmentalitet (från engelskans governmentality,

nyliberal kontroll. Ett nyliberalt perspektiv på kroppen eller kroppen i en nyliberal tid¹⁶⁸, innebär att kontroll, mätning och utvärdering är viktigt men även individuellt ansvar (jfr Larner 2000, 12). Detta illustreras särskilt i blogginsläggen och kommentarerna genom att tillfrisknandet är något som ska kämpas om, tillfrisknandet är målet och det är flickans eget ansvar att kämpa tillräckligt för att bli frisk.

Menstruation som normativt (oätstört) flickskap

Även om tillfrisknande diskuteras i bloggarna definieras inte entydigt vad tillfrisknande innebär. Förknippat med tillfrisknande nämns likväl menstruation, vilket jag här diskuterar. Både i studier av kroppslighet och också flickforskning har fokus ofta varit på menstruation.¹⁶⁹ Ett sätt att förklara denna fokusering är att femininitet och normalitet ofta associeras till biologisering. Denna biologisering innebär att flickors hälsa eller ohälsa diskuteras i termer av reproduktion eller befruktning som menstruation är en del av (jfr Tuomaala 2011, 68). Därtill existerar normer och föreställningar kring menstruation. Bland annat beskriver Oinas (2011, 315) hur flickans första menstruation både är en privat och social händelse (jfr Beauvoir 1989, 309 f). Flickan är oftast ensam när hon upptäcker att hon fått menstruation men tänker samtidigt på ”alla andra” och vad de ska tänka.

---

också översatt till regerandekomplex på svenska) har utvecklats av Foucault (1984) för att beskriva en post-välfärdstats politik där staten lägger ut ansvaret för populationens välmående på entreprenad. För en vidareutveckling av begreppet se Dean (1999). Bland annat Bacchi (2008) och Rönnblom (2011) har ur ett feministiskt perspektiv analyserat och problematiserat nyliberala tendenser, som inbegriper effekter när samhällets olika verksamheter baseras i marknadsekonomiskt tänkande.

168 Jfr Guthman och DuPuis (2005, 429), vilka argumenterar för att nyliberalismen både producerar fetma och fetma som ett problem.

169 Se exempelvis Oinas 2001; Driscoll 2002, 73–93; Fingerson 2006; Polak 2006; 2008.

Ytterligare möter flickor en paradox i och med att de ofta välkomnas till kvinnligheten när de får sin menstruation samtidigt som de ofta får rådet att dölja menstruationen (Bobel 2010, 31; Young 2005, 101; Charlesworth 2001; Stubbs och Costos 2004). Detta leder till frågan om huruvida de bloggande flickorna döljer menstruation när de skriver. Svaret är inte entydigt ja. Till skillnad från Polok (2006, 191) som även studerar flickors berättelser om menstruation i nätgemenskaper fann jag inte ett översvallande ärligt och detaljerat material om menstruation bland bloggarna som ingår i min studie.

Tre av de bloggande flickorna skriver om menstruationen. I blogginläggen behandlas tillfrisknandet från ätstörningar som medicinskt mycket tydligt förknippat med menstruation eller utebliven menstruation. Vid diagnostiseringen av atypisk anorexia nervosa saknas ett av diagnoskriterierna som finns vid diagnostiseringen av anorexia nervosa. Detta kriterium kan vara att menstruationen inte slutat eller att viktnedgången inte ännu är märkbar. Likväl som utebliven menstruation kan innebära ett insjuknande kan menstruation innebära ett tillfrisknande. Enligt Crowther och Sherwood (1997, 38) anses det ultimata tecknet på ett tillfrisknande att menstruationen kommit tillbaka.

Sofia är den av bloggskribenterna som i ett flertal blogginlägg oroar sig över utebliven menstruation. Sofia skriver att hon är på väg till barnkliniken följande dag och att hon är orolig över att hon inte fått tillbaka sin mens, medan hon dagen efter skriver att hon nu förmodligen varit med om sitt sista besök på sjukhuset och att hon ska få en tid till en gynekologisk undersökning om sex veckor om hon inte då fått tillbaka sin mens. Nästan sex veckor senare skriver Sofia: ”Jävla skitväder, jävla depression, jävla oexisterande mens, jävla skitliv.” Sofia antyder därtill att menstruationen uteblivit på grund av viktnedgång och ett halv år senare skriver hon:

Har fått mens. Okej, inte på naturlig väg, men ändå. Jag har fått min mens.
Känner mig rätt normal. hähä

I blogginlägget framkommer att Sofia inte fått mens på naturlig väg, vilket kan betyda att den satts igång med hjälp av hormoner. Det som är särskilt intressant för denna studie är att Sofia skriver att hon känner sig rätt normal på grund av att hon fått tillbaka menstruationen. Därmed kan detta tolkas som att normalitet och flickskap konstrueras genom biologi. Likheter finns med Oinas studie (2001, 142) där det framkommer att den vanligaste frågan i ungdomstidningars läkarspalter berör menstruationen och om kropparna fungerar normalt, vilket enligt Oinas reflekterar ett normativt ideal som associeras till att vara kvinna. I citatet ovan kan Sofia mycket riktigt återvända till en normativ femininitet genom menstruation.

Vidare upplevs menstruationen av Sofia som positiv, vilket skiljer sig från forskning som likställer menstruation med förbannelse eller något farligt (se exempelvis Houppert 1999). Menstruationen i sig annorlunda gör inte kvinnan, utan menstruationen blir en förbannelse på grund av annorlunda görandet. Enligt Brumberg (1997, xx) tenderar annorlunda görande av 1800-talets medicin och populärkultur reducera beteende och egenskaper hos kvinnor till deras sexuella och reproduktiva funktioner, vilket legitimerade underordnande och exkluderande av kvinnor från flera offentliga aktiviteter och möjligheter. Likheter finns likaså med Ahlbeck-Rehns studie (2007, 57) av kvinnliga kriminalpatienters menstruation där menstruationen visas utgöra en central aspekt av den psykiatriska diagnostiseringen, eftersom patienternas blödningar förknippas med mental och kroppslig störning, vilket pekar på avsaknad av (själv)kontroll. Ytterligare menar Ahlbeck-Rehn (2007, 47) att menstruationsblod betrak-

tas som avvikande eftersom det överskrider den normativa (manliga) kroppens gränser, det vill säga en kropp blöder endast om den skadats. Bland de bloggande flickorna är den normativa kroppen först och främst ätstörd eller icke-ätstörd. Jag hävdar att detta inverkar på synen på menstruation som något positivt, negativt eller ambivalent. I Sofias fall blir menstruation positiv eftersom den icke-ätstörda kroppen uppfattas som den normativa kroppen.

Enligt Young (2005, 106), kan menstruationen inte förväntas diskuteras med andra än flickans mamma, läkare, bästa vän och eventuellt med en långvarig pojkvän om han är okej med det. Denna norm bryter de tre bloggande flickorna mot. Likväl kan en tolkning vara att ett normbrott inte sker eftersom bloggen kan uppfattas som den bästa vännen, även om bloggläsarna kan vara flera och okända för bloggskribenten. Inte heller bloggkommentarerna tyder på att flickan som skriver om sin menstruation upplevs göra något fel eller bryta mot normer.

Som tidigare nämnts förekommer inte endast blogginlägg där menstruationen upplevs som positiv, även icke-menstruation upplevs som positiv bland flickorna. I ett långt blogginlägg av Agnes beskriver hon sin (pågående) upplevelse av att vara ätstörd och nämner att hon inte längre har mens. Den uteblivna menstruationen, i likhet med självsvält, räknande av kalorier och kräkning, fungerar som ett sigill för att hon verkligen är ätstörd, även om hon också nämner att hon bor på ett behandlingshem för ätstörningar efter att hon tidigare blivit intagen på barn- och ungdomspolikliniken. Paralleller kan dras till hur det i medicinsk litteratur förekommer att anorexi förklaras som en rädsla för sexuell mognad och önskan att återvända till barndomen, vilket därmed inbegriper att utebliven menstruation uppfattas som ett symptom för återvändandet och som ett avfärdande av vuxen femininitet (Malson och Ussher 1996, 506). Enligt Warin (2009, 147) innebär ett sådant perspektiv att anorexi kan lokaliseras till

individen och därmed avskild från kulturella, historiska och sociala kontexter.

Även Janet, den tredje flickan som skriver om utebliven menstruation, nämner barn- och ungdomspolikliniken:

har vart hos bup [barn- och ungdomspolikliniken].
självklart hade jag gått upp,
men inte lika mycket som jag hade trott.
De trodde att jag kanske skulle behöva
gå upp lite till, eftersom mensen inte har
kommit tillbaka trots att jag varit normalviktig ett tag
nu.

Jag vet faktiskt inte riktigt hur allt känns just nu, ska
försöka ta **måltid för måltid**.

I blogginlägget nämns ordet normal i likhet med blogginlägget av Sofia men i det här fallet anknyter ordet till vikt och inte direkt till femininitet eller flickskap. Samtidigt är menstruationen också här något som Janet eftersträvar även om hon uttrycker ett ambivalent förhållande till viktökning, vilket en återvändande menstruation möjligen innebär. I Oinas (2001, 144) studie framkommer att de flesta av läkarspaltens frågor angående oregelbunden eller obefintlig menstruation anknyter till undervikt eller häftig bantning. Flickorna som ställer dessa frågor ser ett samband. Men även om de flesta flickorna i Oinas studie ogärna slutar banta, anser de att menstruationen är viktigt. Detta framgår även i Janets blogginlägg ovan.

Menstruationen normaliseras genom att flickorna beskriver utebliven mens som det avvikande i en kontext där tillfrisknande är målet. I en annan kontext där målet är att vara ätstörd är utebliven mens däremot det normala och eftersträvasvärda för att erhålla en diagnos. Young (2005, 107) hävdar att för att bli uppfattad som normal ska den menstruerande flickan inte diskutera blödandet, vilket implicerar att

den menstruerande kroppen är avvikande och att den menstruerade kvinnan är icke-normativ. Priset för acceptans som normal är att stanna i en garderob som menstruerande. Att det förekommer att de bloggande flickorna skriver om menstruation kan därmed tolkas som att dessa tre flickor upplever bloggen som en garderob.

Menstruation är något som en ”normal” ung kvinnas kropp har och innebär samtidigt att kroppen är normativt feminin eftersom den kan reproducera (jfr Bell 2006). Att menstruation visar sig i vissa fall vara viktigare än utebliven menstruation, åskådliggör en hierarkisering av flickkroppen. Likväl illustrerar även uppfattningen om den uteblivna menstruationen som viktigare i vissa fall att hierarkiseringar även finns av den ätstörda flickkroppen.

AVSLUTANDE DISKUSSION

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN

Det här är epilogen, det sista kapitlet, slutet på berättelsen.

FLICKAN

Det här är början. Det här är mitten.

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN

Det är här bloggsribenternas öde avslöjas.

FEMINISTISK FORSKARE

Man blir avtrubbad. Jag blev avtrubbad. Jag låg inte längre sömnlös.

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN

Det är här en fortsättning kan anas.

ALLA ANDRA

Vad gjorde att dessa flickor fick ätstörningar?

FEMINISTISK FORSKARE

Det är inte mitt syfte med studien.

ALLA ANDRA

Men skönhetsidealen då? Hur blev det just dessa flickor?

FEMINISTISK FORSKARE

Det är problematiskt att förenkla förståelser av ätstörningar till skönhetsideal eller individuell sjukdom.

ALLA ANDRA

Men hur mår flickorna idag?

FEMINISTISK FORSKARE

Det är en av de vanligaste frågorna jag fått under arbetets gång. Frågan kan tolkas återproducera önskan om det obligatoriskt lyckliga slutet.

ALLA ANDRA

Vad säger flickan?

DEN ALLVETANDE BERÄTTAREN

Det är här de lösa trådarna knyts samman.

FEMINISTISK FORSKARE

Jag vet inte hur de mår idag.

Ett subversivt flickskap tar plats

I denna studie har syftet varit att undersöka hur ätstörningar och flickskap görs i svenskspråkiga flickors bloggar i nätgemenskapen *Ungdomar.se*. Bloggen är fylld av maktförhandlingar där normalitet och sociala regler för samvaro upprättas och utmanas. För att studera hur ätstörningar och flickskap görs har jag låtit mig inspireras av Judith Butlers performativitetsbegrepp, Michel Foucaults maktbegrepp och Michel de Certeaus taktikbegrepp. Performativitetsbegreppet används för att visa hur identifikationerna ätstörd och flicka formas genom handlingar och användningen av språk i en viss kontext. Det foucaultianska maktbegreppet innebär att jag förstår ätstört flickskap och bloggarna som ett rum där makt är relationellt, men även motstånd förekommer. För att analysera maktdynamik inom nätgemenskapen används begreppet taktik, som tillskrivs de bloggande flickorna som inte

förfogar över plats inom nätgemenskapen på så sätt att bloggskribenterna inte kan blogga om vad de vill och oavhängigt från moderatörer och regler. Eftersom makt finns i alla relationer och situationer är olika taktiker medel eller handlingar som kan förändra maktdynamiken.

Titeln på avhandlingen, *Göra ätstörd*, anspelar på den performativa (dis)identifiering som görs genom taktiker och praktiker i en virtuell arena där kulturmöten sker. Det performativa illustreras även av de akter som varje kapitel inleds med. I akterna presenteras talakter och aktörer, på samma gång som strukturer kring görandet blottas. Med andra ord görs inte identifikationen ätstörd individuellt eller oberoende av samhälleliga strukturer och kulturella normer. I avhandlingen studerar jag hur strukturerna och normerna kring ätstörningar och flickskap upprätthålls men också omförhandlas av bloggskribenter, blogggläsare, moderatörer för nätgemenskapen och i förhållande till forskare, läkarkår, skola, vänner och familj.

Analysen fokuserar på olika taktiker som används av bloggskribenter för att göra ett ätstört flickskap. Under arbets gång har materialet avgränsats till tretton bloggar (skrivna 2007-2011) som alla i någon mån behandlar ätstörningar. Därtill består materialet av tidningsartiklar och krönikor (skrivna 2001-2011) om bloggande flickor samt en forumdiskussion i nätgemenskapen *Ungdomar.se*. På grund av studiens fokus på kroppen, flickskapet och bloggen och att studien placeras inom fältet flickforskning, som är av tvärvetenskaplig art, har jag valt att relatera studien både till antropologiska, etnologiska, litteraturvetenskapliga, mediavetenskapliga och sociologiska studier. Gemensamt för dessa studier och denna avhandling är att det teoretiska perspektivet hittas i feministisk forskning och/eller att de är kulturstudier med maktperspektiv. Detta innebär för denna studie att de tillämpade analysbegreppen såsom normativitet, makt, performativitet, taktik och identifikation används i ett genusvetenskapligt per-

spektiv. Begreppen har använts för att diskutera ätstörningar främst i ett kulturellt perspektiv, samtidigt som jag inte utelämnar att ätstörningar även kan förstås som en individuell sjukdom eller förstås genom biologiska perspektiv.

*

Syftet med detta avslutande kapitel är, förutom att sammanfatta avhandlingens resultat, att samla ihop trådarna blogg, flickskap och kroppslighet. För att göra detta använder jag mig av begreppen normativitet och taktik som fungerat som en röd tråd genom avhandlingen för att i detta avslutande kapitel knytas samman med begreppet mellanrum, vilket jag inte tidigare använt i studien. Jag diskuterar inledningsvis hur mellanrummet kan förstås, för att senare övergå till att diskutera hur ett subversivt flickskap görs i mellanrummet genom olika taktiker. Mellanrummet är platsen där blogg, nätgemenskap, ungdomstid, flickskapet, kropp och ätstörning korsas och normer förhandlas genom normalisering och normbrott. Även avhandlingen i sig kan förstås som ett mellanrum där olika röster och vetenskapsdiscipliner möts, samverkar och sys ihop.

I detta avslutande kapitel diskuterar jag med andra ord hur gränser, sprickor och sömmar där rätt flickskap och rätt kropp sys ihop samt iscensätts för att passa in och organiseras hierarkiskt. Dessa utrymmen och dessa sprickor och sömmar beskriver jag som mellanrum. I begreppet mellanrum utgår jag, med modifiering, från begreppet liminalitet. Begreppet liminalitet introducerades av socialantropologen van Gennep (1908/1960) i studier om övergångsriter, för att senare utvecklas av antropologen Turner (1977). Liminalitet är den andra av tre faser i övergångsriten, men eftersom jag inte argumenterar för flickskapet, bloggandet eller ätstörningar som övergångsriter använder jag mig i stället av det något modifie-

rade begreppet mellanrum. Mellanrummet kännetecknas av obestämlighet, ambivalens och hybriditet och som ett utrymme där förändring och subversivitet möjliggörs. Hur normalitet och normbrott samt taktiker och hierarkier görs beror på konstellationen flickskap, kroppslighet och blogg.

*

Genomgående visar jag i studien hur normaliseringar alltid är kontextbundna. I vissa sammanhang är den ätstörda flickkroppen den normaliserade och ibland är den icke-ätstörda flickkroppen den normaliserade. Eftersom flickorna uppfattar sig själva som feta annorlundagör de sig för att undgå stigmatiseringar som feta. Det ätstörda normaliseras som det ideala. Vid ett lyckat annorlundagörande passerar flickorna som ätstörda, men passerandet kan även associeras med medikalisering och diagnostisering av ätstörningar eftersom det i bloggarna framkommer att särskilt läkarvetenskapen har tolkningsföreträde i benämningarna. Att passera handlar oftast om att uppfattas som ätstörd på rätt sätt, vilket för det mesta innebär att uppfattas som anorektiker. Den ätstörda kroppen är hierarkiserad då de bulimiska eller atypiskt ätstörda kropparna är underordnade den anorektiska kroppen. Att smygätandet och/eller smygspyendet blir synliga, i och med att bloggen utgör en plats för rapporter om misslyckanden och hemligheter, illustrerar hur de bloggande flickorna internaliserat en civiliserad och kontrollerad kropp. Tidvis görs ett motstånd mot den ätstörda kroppen, alternativt den icke-ätstörda kroppen. Jag argumenterar för att denna föränderlighet är möjlig dels eftersom bloggen kan förstås som ett mellanrum, dels eftersom det ätstörda och flickskap är performativt konstruerat.

Bloggen som medium är en hybrid mellan traditionell dagbok och publik krönika, men kan även rumsligt förstås

som en hybrid mellan en garderob och en scen. Både i bloggen och i nätgemenskapen görs ständiga förhandlingar mellan det privata och det offentliga. Det är denna hybriditet och ambivalens som gör bloggen och nätgemenskapen till ett utrymme där förändringar och subversivitet möjliggörs, samtidigt som det finns en potentiell spänning mellan livet på nätet och livet utanför nätet. Särskilt i inledningen av mitt avhandlingsarbete var vanliga frågor jag fick hur jag kunde veta att det verkligen var flickor som skrev blogginläggen och om dessa flickor verkligen hade ätstörningar. I samband med att tiden gick och det blev allt vanligare att människor ständigt var uppkopplade på nätet har jag inte längre stött på frågorna om autenticitet. Numera används dessutom uttrycket *i verkliga livet* (från engelskans in real life förkortat irl) allt mer sällan och har snarare bytts ut mot *borta från tangentbordet* (från engelskans away from keyboard förkortat afk), för att beskriva tiden som ouppkopplad på nätet. Bland blogginläggen förekommer så gott som aldrig att bloggskribenten blir ifrågasatt av bloggläsare för att inte vara den person hon utger sig för att vara. Detta tolkar jag bero på att bloggskribenten håller sig inom ramarna för förväntningarna på denna. Även bekännelsekulturen gör att intimitetskontraktet som finns i bloggen inte bryts och bloggskribenten inte behöver ifrågasättas.

Även det ätstörda kan förstås som ett mellanrum som görs där flickskap, blogg och kroppen möts. Ambivalens finns mellan den smala och den feta kroppen, det normala och det onormala, anorexi och bulimi, sjuk och frisk, kontroll och kontrollöshet samt det sociala och det biologiska. Ambivalensen mellan det normala och onormala visar sig vara särskilt intressant i blogginläggen eftersom normaliserings- och motståndets möjligheter tydligt synliggörs i detta mellanrum. Gemenskapen bland flickorna som skriver om ätstörningar på nätgemenskapen gör att det i de flesta fall blir tydligt att det ätstörda blir det normala i denna kontext. Av

blogginläggen framgår det även att det inte är möjligt att reducera förståelsen av ätstörningar eller flickskap som enbart socialt konstruerade eller biologiska. Detta framgår särskilt när bloggskribenterna visar ett ambivalent förhållande till menstruation. Att inte ha mens hotar en normativ femininitet men utebliven mens kan även tolkas som en stämpel på att personen är ätstörd på rätt sätt. Medan tidigare forskning ofta visar hur mens gärna döljs, visar jag i denna studie att några av flickorna gärna synliggör mens som ett tecken på att de rör sig mot en normativ ordning där ätstörningar inte är en del av deras liv.

*

Genom att även studera tidningsartiklar och krönikor om bloggande flickor synliggörs även andra föreställningar och normer. Tidningsartiklarna och krönikorna visar sig återproducera en syn på flickors bloggande som oviktig, samt flickor som offer snarare än aktörer eller subjekt. Därtill upplevs flickorna som hotfulla eller problematiska, vilket medför att de nedvärderas. Jag argumenterar för att dessa hegemoniska diskurser om bloggande flickor bidrar till att skapa och upprätthålla ett normativt flickskap. Men medan bloggande flickor fräntas tal-, handlings- och tolkningsutrymme genom nedvärdering i tidningsartiklar om bloggande flickor återtar de, till exempel i de bloggar som ingår i denna studie, tal-, handlings- och tolkningsutrymmet. Flickorna i denna studie skriver inte på det sätt som förväntas av dem av journalister, debattörer och upprätthållare av nätgemenskapen, istället blir bloggarna gränsområden där femininitet omförhandlas eftersom de bloggande flickorna överhuvudtaget tar utrymme.

Paralleller finns mellan tidningsartiklar om bloggande flickor och kommentarer jag fått under arbetets gång. Även om ätstörningar på inget sätt är ett utforskat område stan-

nar frågorna jag fått från personer, som på olika sätt varit involverade i bland annat ungdomsarbete, ofta kring smalhetsideal, förekomst av ätstörningar och behandling istället för makt. Att som flicka tala eller skriva om ätstörningar uppfattas och nervärderas ofta som typiskt tjejprat bland tonåringar. Ätstörningar anses vara något som går om så snart flickorna blir äldre, blir kvinnor eller erhåller kunskap för att bli friska. Flickskap och ungdomstid reduceras därmed till att endast utgå från en viss ålder, vilket utesluter att även ett konstruktivistiskt perspektiv används. Detta tydliggör hur vuxna fungerar som norm i samhället i motsats till barn eller ungdomar, men även hur vuxna kvinnor med ätstörningar reduceras till barn eller ungdomar eftersom det finns föreställningar om att exempelvis okunskap leder till ätstörningar. Att även män och pojkar kan ha ätstörningar, men sällan diskuteras i exempelvis media visar hur ätstörningar dessutom är könade och hur dessa pojkar osynliggörs.

*

Utgångspunkten när jag inledde avhandlingsarbetet var att undersöka om kroppen var närvarande på nätet, vilket i tidig internetforskning ansågs vara ett kroppslöst medium eller ett medium där kroppen inte platsade. Tidigt i mitt arbete hittade jag nätdagböcker (senare bloggar) där kroppen nämndes och var närvarande eftersom dessa bloggar ofta behandlade träning, graviditet eller ätstörningar. Därmed kunde jag konstatera att kroppen hade en plats på nätet, kroppen var närvarande. I takt med att bloggar blev allt mer vanligt förekommande valde jag att avgränsa studien till en nätgemenskap och därmed även avgränsa materialet till bloggar som behandlade ätstörningar, medan jag tidigare slumpmässigt avgränsat studien till bloggar utanför en nätgemenskap.

I början av april 2013, i slutskedet av avhandlingsarbetet,

förnyades nätgemenskapen *Ungdomar.se* radikalt. De bakomliggande orsakerna är oklara, men resultatet blev att diskussionsforumet och artiklar förblev kvar på nätgemenskapen medan bloggarna försvann. Det offentliga rum som skapats av bloggskribenterna upplöstes på kort varsel, vilket illustrerar hur administratörerna för nätgemenskapen är de som besitter makt och har en bas varifrån ett planerat handlande kan utgå ifrån och utan att bloggskribenterna har möjlighet att påverka. Inom nätgemenskapen kan de bloggande flickorna genom olika taktiker manipulera givna ramar och skapa ett eget handlingsutrymme. Genom olika taktiker gör de bloggande flickorna ett motstånd och formar ett subversivt flickskap. I och med att bloggfunktionen upphörde försvann detta utrymme i nätgemenskapen för de bloggande flickorna.

Taktikerna inbegriper att ta plats, synliggöra, dölja, frigöra, skriva om känslor på ett sätt som inte uppfattas som normativt feminint, och inte tillfriskna. Medan taktikerna är riktade mot eller uppkommer i relation till nätgemenskapen tolkar jag dem som motstånd mot nätgemenskapens givna ramar och därmed kan bloggskribenterna karaktäriseras höra till en motkultur. Om dessa taktiker inte hade uppkommit på grund av nätgemenskapens regler, som bland annat förbjuder att medlemmar skriver om ätstörningar på ett sätt som kan förstås som att de ger tips om hur sjukdomen kan döljas, kunde dessa taktiker istället tolkas som strategier. I viss mån kunde motståndet förstås som strategi inom gruppen bloggskribenter, eftersom bloggande flickorna i *Ungdomar.se* kan utläsas som en klungkultur (jfr Scott Sørensen (1991, xx) utan ledare, med oformell och horisontell struktur. Kulturen är identifikationsgemensam. Ytterligare är relationerna exklusiva och intima, vilket illustreras både av att bloggskribenterna bjuder in läsaren mycket tätt in på sig själv och av den uppmuntrande tonen i bloggkommentarerna. Bloggandet i sig är interaktivt och samtalsinriktat men här handlar det dessutom om en emotionell kommunikation, vilket ofta kan utläsas

av kommentarerna. Klungkulturen karaktäriseras även av ett gemensamt existentiellt tema som kunde vara att vara älskad/inte älskad, förvandlingsdrömmar eller skönhetsens estetik. Att vara älskad eller inte älskad markeras inte endast i blogginläggen utan även i bloggkommentarerna. Förvandlingen illustreras dels av att bli smalare och dels av att tillfriskna.

En taktik som är mer grundläggande för ett subversivt flickskap än andra taktiker är att ta plats. För att använda sig av andra taktiker måste flickan först ta plats i bloggen, nätgemenskapen och förhandlingsutrymmet kring ätstörningar. Att ta plats ansluter även till mellanrummet som kännetecknas av att marginaliserade eller osynliga röster eller identifikationer möjliggörs eller blir synliga. Att ta plats kan även innebära att synliggöra. En taktik som både synliggör och döljer är att typografiskt och ortografiskt använda sig av punkter, felskrivningar, fet stil, versaler och kursiv i blogginläggen. Exempelvis förekommer ord som *a.n.orek'tiker* i materialet. Denna taktik kan, dels tolkas som en estetisering av utrymmet där formgivningsmöjligheterna annars är begränsade, dels tolkas som döljande av ord som kan uppfattas som farliga eftersom de anknyter till kroppen och ätstörningar. Punkter i texterna fungerar inte bara som gränser mellan meningar eller skapar pauser, utan döljer också ord, bryter upp dem så att de blir synligare samtidigt som de döljs om orden skrivs in i nätgemenskapens sökmotor. Ytterligare en tolkning är att en gemenskap och en norm kring hur det bloggas om ätstörningar i nätgemenskapen *Ungdomar.se* skapas. Att bloggskribenterna som grupp skriver om ätstörningar på ett liknande sätt och med liknande ortografiska och typografiska medel gör att de blir synliggjorda som en gemenskap. Med andra ord tar ett "vi" plats i nätgemenskapen. Bland bloggskribenterna förekommer det att en av de bloggande flickorna inledningsvis inte använder profilbild för bloggen och inte heller använder sig av typografiska och ortografiska medel men blir introducerad till detta av en annan bloggskribent.

Andra taktiker som också skapar en gemenskap är att uttrycka önskan om att tillfriska eller önskan om att inte tillfriskna, varpå både identifikation och disidentifikation uttrycks. En taktik som leker med en normativ femininitet är när bloggskribenterna skriver om känslor. Känslorna är könda och könande. Gränser mellan positiva och negativa känslor byter plats, omförhandlas och omformas. Känslor som generellt uppfattas som negativa, så som ilska, ångest och skam, normaliseras i bloggarna och ingår i konstruerandet av identifikationen ätstörd. Ytterst sällan skriver flickorna att de är glada utan snarare skriver de att de låtsas vara glada för att behaga och undgå att bli kritiserade eller ifrågasatta.

*

Ett av avhandlingens resultat är att det ätstörda flickskapet rymmer olika taktiker, medan ett annat resultat är att det ätstörda flickskapet även rymmer hierarkier. Normalitet kan förstås som en struktur som formar, hierarkiserar och normaliserar ätstörningar. Medan moderatörer för nätgemenskapen försöker reglera flickskap genom reglementen som bland annat förbjuder bloggskribenter att skriva om ätstörningar skapas subversivt flickskap. Istället för att inte ta plats och vara lågmäld, vägrar de bloggande flickorna acceptera normer kring flickskap och tar avstånd från den tysta flickan. Med risk för att inte bli tagen som autentisk flicka med ätstörning görs ett subversivt ätstört flickskap. Eftersom det rör sig om att göra ett kollektivt flickskap i nätgemenskapen uppstår även regler och hierarkier för denna subversiva identifikation, som även inbegriper disidentifikation och ett förhållningssätt till normer. Bloggandet är inte endast en subversiv handling som kan öppna stängda positioner utan medför även att positionerna läses. Samtidigt som nätgemenskapen och bloggen kan anses vara avskilda utrymmen sipprar kulturella normer och samhälleliga strukturer in. Flickorna gör

dels det ätstörda, dels motstånd mot nätgemenskapen, dels en egen gemenskap inom nätgemenskapen. Men blogginläggen illustrerar också hur ätstört flickskap görs genom att anpassa sig till diagnostisering, vilket betyder att diagnostisering fungerar reglerande och disciplinerande genom benämning. Medan detta kan förstås som en negativ följd av diagnostisering, uppstår även gemenskap bland flickorna. Genom att identifiera sig och själv förhandla om vad som hör till ett autentiskt ätstört flickskap i bloggen blir flickorna aktörer snarare än passiva offer. Bloggen möjliggör en subversiv ätstörd identifikation men påverkas fortfarande av medikaliseringen och diagnostiseringen av den ätstörda kvinnliga kroppen. Snarare än att använda endera ett kulturellt eller medicinskt perspektiv hävdar jag att en kombination av dessa kan vara produktivt och det ena perspektivet utesluter inte det andra.

Att ta plats innebär att flickan är tvungen att förhålla sig till plats och normer. Hon kan göra motstånd mot normer eller följa normer för att göra ett flickskap eller ätstörd identifikation. Med andra ord handlar det både om normalitet och motstånd mot det normativa genom taktiker och handlingar. Gränser och gränsöverträdelse är beroende av varandra och endast genom överträdelse av en gräns kan gränsen uppfattas. På samma sätt kan gränser endast existera om de kan överträdas. För att gränsen för normativitet ska existera behöver den göras om och om igen. Likheter finns med identifikationen ätstörd som måste repeteras för att existera. Det performativa innebär att det inte finns en uteslutande essentialistisk kärna i ”ätstörd”. En föreställning om orsak och verkan görs performativt då det individuella ansvaret poängteras och upprepas i kommentarerna och blogginläggen. Mellanrummet där blogg, flickskap och kropp möts har transformativt potential. I studien illustreras hur det transformativa finns i det hybrida, performativa och ambivalenta ätstörda flickskap som fram förhandlas. Den nyliberala diskursen om kroppen som förmedlar tankar om

att allt är möjligt och tillgängligt för alla bara individer gör bra val är på inget sätt ny utan illustrerar, i denna studie, hur flickor är tvungna att ständigt arbeta med sig själv med förhoppning om godkännande. Att studera ätstörningar med ett feministiskt perspektiv belyser hur subversivt flickskap görs på grund av begränsningar av nätgemenskapens moderatorer men även i den subversiva identifikationen påträffas hierarkiseringar.

ENGLISH SUMMARY

Doing eating-disordered.
On girlhood, normativity, and tactics in blogs.

The aim of this thesis is to investigate how eating disorders and girlhood are constructed in the blogs of Swedish-speaking girls within the internet community *ungdomar.se*. The study emanates from girl studies as well as from blog research in the qualitative tradition of cultural analysis, and from feminist research into the body and eating disorders. In addition, I connect cultural analysis with a power perspective. As the thesis is a study of culture which applies a Foucauldian power perspective, I examine and make visible the ways in which norms and (dis)identifications are expressed among the bloggers. I further study how the structures and norms of eating disorders and girlhood are maintained and renegotiated by the bloggers, readers of the blogs and the moderators of the internet community, as well as in relation to researchers, doctors, schools, friends, and family. In addition, such binary categorisations as normal/not normal, and healthy/unhealthy, are problematised and questioned at the intersection of the body, the blog, and girlhood. The purpose here is to show how these categorisations have been formed by means of the construction of certain discourses loaded with significance.

In order to study how eating disorders and girlhood are constructed, I have been inspired by Judith Butler's concept of performativity, Michel Foucault's idea of power, and Michel de Certeau's notion of tactics. The concept of performativity is used in order to show how the identifications of being 'eating disordered' and a 'girl' are formed by means of actions and language-use in a particular context. My take on eating-

disordered girlhood and the blogs as a collective culture within the internet community is inflected by the Foucauldian notion of power. In order to analyse the dynamics of power within the community the term 'tactics' is used to refer to a phenomenon which is ascribed to the blogging girls, who do not possess place within the internet community.

The material of the thesis primarily consists of thirteen blogs with the joint characteristic that they were all of them written during the period 2007 to 2011, and that they mention the body. Additionally, and to a restricted extent, forum discussions as well as articles and chronicles on blogging in Swedish daily and evening papers from the period 2001-2011 are analysed. Of the thirteen blogs, between 8 and 468 blog posts were published on the internet community site *ungdomar.se*, which is predominantly made up of a large number of blog posts.

Starting from my statement of purpose, I approach three major themes which I understand as being interconnected, although they are kept apart for the sake of analysis: the blog, girlhood, and the body. The study reconnects to normativity, (dis)identification, agency, and subject position throughout, in addition to the previously mentioned ideas of performativity, power, and tactics, which will also link the three different scenes that form the division of the thesis into chapters.

In the first chapter, which has an analytical character, the blog is discussed as a context and a framework for constructions. Particular focus thus lies on how the girls use the possibilities and obstacles of the blog to construct an eating-disordered girlhood. Initially, I discuss authenticity and confession in relation to the blog, and I argue that the bloggers are rarely questioned because they stay within the category of what is normal and expected. The culture of confession and the contract of intimacy that the blog contains are also factors which contribute to the blogger not being questioned by the readers of the blog. In addition, I claim that 'truth' is the pro-

duct of a web of power relations, and that confession belongs to a nexus of truth, knowledge, and power.

In this chapter, I also discuss how an eating-disordered girlhood is constructed by means of a 'revolutionary' way of writing, which may be understood as a tactic. The administrators of the net community present twenty-two rules, out of which one in particular exerts influence over the girls whose blogs I have studied. From this rule, number ten, it seems that it is not allowed to publish so called 'thinspiration material', which includes pictures, calorie counters, daily routines connected with food, and hints as to how to conceal illness. If this kind of prohibited material is published, it is deleted by the moderators of the internet community. My starting-point, which is the assertion that the blogging girls do not occupy a place, or have access to power, is one which means that they have no opportunity to marshal the resources they have mastered into a place which would be independent of external factors or provide an overview of their environment. These advantages can mostly be found among institution-based agents, who, in this study, would parallel the moderators and the people behind the internet community *ungdomar.se*. The blogging girls thus operate within given frames and create a space for action by using orthographical and typographical practices. This is partly about camouflaging what is undesirable, and partly about making visible and rebelling against what has been prohibited.

Also, comments made by the readers of the blogs are discussed in this chapter, as I argue that there is a both normative and non-normative way of commenting. In addition, the blog is used as a questions-and-answers column and a sounding board by means of which to negotiate an eating-disordered girlhood into existence.

In a chapter in which the focus lies on girlhood, I discuss how notions of girlhood provide a framework for blogging and the creation of a specific corporeality, but also how

girls who blog are constructed in the Swedish printed media. I argue that hegemonic discourses on blogging girls contribute to creating and maintaining a normative perception of girlhood. A gendered girlhood is constructed, among other things, by journalists' and columnists' views of the blog phenomenon itself being gendered. The gendering includes both the themes of the blog, the bloggers' imagined interests and technical skills or lack of skills, as male and female categories are separated and perceived as complementary. In addition, I show how subversive girlhood and dominant girls who blog are devalued or experienced as threatening or problematic, something which also contributes to maintaining a normative girlhood. These gendered power hierarchies are not maintained only by the printed media, but also within the internet community. This I illustrate and discuss through a forum discussion where one member of the internet community is wondering why most of the bloggers 'are girls and not that many are boys'.

I further discuss the blog as a virtual girl's room, a laboratory, or a closet. I argue that having a room of one's own may refer to a place which is not coloured by male hegemony; in other words, it is a space where you can be at peace and experience community and support. However, I also argue for the possibility of the place being used as a laboratory, that is, in order to reshape the positions of girls and play with words. The blog may additionally be interpreted as a closet for girlhood, where the girl may at the same time be at peace, conceal undesirable identities, and feel herself to be closed in.

In this chapter, I also discuss ways in which positive and negative emotions are repeated and renegotiated in the blogs, and the extent to which emotions are gendered and gendering. Emotions that are generally experienced as being negative, such as anger, anxiety, and shame, are normalised in the blogs and included into the construction of the eating-disordered identity. It is very rarely the case that the girls are writ-

ing that they are happy; rather they say that they pretend to be happy in order to please and to escape being criticised and questioned. In addition, I briefly discuss emoticons as reinforcements of emotions.

In the final, analytical chapter the focus lies on the body, although the body has also been present in previous chapters. Starting from the ideas of normativity and power, signification is discussed as being situated in a context, and as constructing community and resistance. I argue that what is deviant cannot exist without that which is normal, and the other way round; this is something which refers to the ways in which the girls construct themselves both by making themselves different and by their being made different. The act of 'making different' shows itself to be ambiguous, as it may be experienced both positively and negatively. As the girls perceive of themselves as fat, they make themselves different in order to escape the stigma of being fat. When an act of 'making different' is successful, the girls pass as being eating disordered. However, the passing may also be connected with the medicalisation and diagnostics of eating disorders, as it appears from the blogs that it is the discipline of medicine that has the interpretative prerogative of signification. Moreover, the passing is performative in character, as it needs to be repeated in order for someone to be accepted as being eating disordered in a normalised way. This 'passing' is mostly about being perceived as normal, as eating disorders are perceived as normal in the context of the blogs in the study; something which illustrates how both normativity and 'passing' are dependent on a context. In connection with this discussion, the way in which an eating-disordered girlhood is constructed by means of food and eating in the blogs is explored. Certain foods are experienced as dangerous and need to be controlled. As the discussion is further expanded, I claim that opportunities for eating or vomiting in secret become visible by means of the blogging, and the blogging thus acqui-

res the function of self-surveillance. It becomes clear from the study that the girls have internalised a civilised and controlled body, which is expressed by the fact that the girls often report possible failures to conform. In addition, the good girl is constructed by virtue of her good eating habits.

In this chapter, it also appears that the girls write that they want to get well, which would imply that they admit to being ill. However, there is also a wish not to get well, as the eating disorder has been normalised. Among the comments, readers of the blogs often express their wish that the blogger would fight to get well. This fight might, of course, be connected with a neo-liberal view of the body; the neo-liberal perspective implying self-control, individual responsibility, and a focus on results. Finally, menstruation is also discussed; menstruation being one of the things the girls write about. Not menstruating is a threat to normative femininity, but a failed menstruation might also be interpreted as a mark of the person being eating disordered in the right way. Whereas previous research has often shown how menstruation was preferred to be concealed, I show in this study that the girls prefer to make menstruation visible as a sign that they are moving within a normative order. Even though it seems that an eating-disordered identification would be wished for, normativity is yet more desirable because it offers the possibility of reproduction.

In the final chapter, I connect the blog, girlhood, and the body more distinctly, by means of the concept of the gap. The gap is the place where the blog, the internet community, youth, girlhood, and eating disorders intersect and norms are negotiated along the lines of normalisation and resistance. In other words, I discuss how the limits, ruptures and seams are staged for a correct girlhood and the right kind of body to be sewn together and fitted and organised into a hierarchy. The gap is characterised by indeterminacy, ambivalence, and hybridity and in it change and subversion are made pos-

sible. Subversive agency occupies space and is constructed by means of a variety of tactics in the gap.

In my thesis, I show throughout how normalisation is always tied to a context, and how it is fluid. In certain contexts, the eating-disordered girl's body is what is normalised, occasionally it is the non-disordered body that is the normalised one. At times resistance is made against the eating-disordered body, at others it will be the non-disordered body. This fluidity becomes possible as the blog may be understood to be a gap. During the research the ambivalence between the normal and the abnormal turned out to be of particular interest in the postings, as the possibilities of normalisation and resistance were made clearly visible. As a whole the community of girls writing about eating disorders in the internet community made it clear in most of the cases that the eating-disordered state had become the norm in this context.

The blog postings also demonstrate that it is not possible to reduce the understanding of eating disorders or girlhood to either a socially-constructed phenomenon or to a biological one. This emerges in particular when the bloggers show an ambivalent attitude to menstruation. A failed menstruation to some extent signifies a successful identification with being eating-disordered; however, it also implies a failed identification with normative femininity. Even though practices such as refusing to eat, or writing about the body in a particular way, are used to construct the eating-disordered subject, the wish to gain weight being as strong as the wish to menstruate again indicates just as much that normative femininity is hierarchically more appreciated. The relationship between norms and 'the making different' being hierarchically ordered becomes particularly clear when the moderators set down rules for the activities on the internet community.

The girls offer resistance and form a subversive agency by means of a variety of tactics. These tactics include; the occupation of a place, making visible, concealing, emancipating,

writing about emotions in a way which is not considered to be feminine in a normative way, and not getting well. As the tactics are directed against or arise in relation to the internet community, I interpret them as a resistance against the given frames of the internet community; thus the bloggers are characterised as belonging to a counterculture within the internet community *ungdomar.se*. Rather than surrendering the space and being quiet, the blogging girls refuse to accept the norms around girlhood and they distance themselves from the quiet girl. Risking not being taken as authentic girls with eating disorders, a subversive agency and subversive eating-disordered girlhood are constructed. As this is all about forging a collective agency within the internet community, sets of rules and hierarchies for this subversive identification also arise. These also include disidentification and an active attitude to norms. The blogging is not only a subversive practice that may open up closed positions, but also contribute to the positions being closed. At the same time as the internet community and the blog may be considered as separate spaces, cultural norms and social structures seep through. The blog makes possible a subversive eating-disordered identification, but it is also continually affected by the medicalisation and diagnosis of the eating-disordered female body.

Translated by Pia Ahlbäck

KÄLLOR OCH LITTERATUR

Otryckta källor

Materialinsamling från tretton bloggar på *Ungdomar.se*, 2007-2011. Utskrifter av materialet förvaras hos författaren.

Materialinsamling från diskussionsforumet på *Ungdomar.se*, 2007-2013. Utskrifter av materialet förvaras hos författaren.

E-postkorrespondens med Erik Nahlén, 8.11.2010. Förvaras hos författaren.

E-postkorrespondens med *Umo.se*, 29.8.2012. Förvaras hos författaren.

Tryckta källor och litteratur

Aapola, Sinikka, Gonick, Marina och Harris, Anita (2005). *Young Femininity: Girlhood, Power, and Social Change*. Hampshire: Palgrave Macmillan.

Adeniji, Anna (2008). *Inte den typ som gifter sig? Feministiska samtal om äktenskapsmotstånd*. [Diss] Göteborg: Makadam.

Ahlbeck-Rehn, Jutta (2006). *Diagnostisering och disciplinering: medicinsk diskurs och kvinnligt vansinne på Själo hospital 1889-1944*. [Diss] Åbo: Åbo Akademis förlag.

Ahlbeck-Rehn, Jutta (2007). "Irritabilitet och fara – kring menstruationens medicinska diskurs vid 1900-talets början". *Kvinnor, kropp och hälsa*. Elina Oinas och Jutta Ahlbeck-Rehn (red). Lund: Studentlitteratur.

Ahlbeck-Rehn, Jutta (2010). "Underkuvade kunskaper och genealogins möjligheter". *Sociologisk Forskning*. 2010 (2). s. 25-48.

Ahlbeck, Jutta och Mia Franck (2013). *Finsk tidskrift*. nr 7-8. Tema: flickor.

Ahmed, Sara (2000). *Strange Encounters: Embodied Others in Post-Coloniality*. London/New York: Routledge.

Ahmed, Sara (2004). *The Cultural Politics of Emotion*. London/New York: Routledge.

Ahmed, Sara (2007). *Queer Phenomenology: Orientations, Objects, Others*. Durham: Duke University Press.

Ahmed, Sara (2010). *The Promise of Happiness*. Durham: Duke University Press.

Ambjörnsson, Fanny (2004). *I en klass för sig. Genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront.

Andræ, Marika (2001). *Rött eller grönt? Flicka blir kvinna och pojke blir man i B. Wahlströms ungdomsböcker 1914-1944*. Stockholm: B. Wahlströms.

Angrosino, Michael (1989). *Documents of Interaction Biography, Autobiography, and Life History in Social Science Perspective*. Gainesville: University of Florida Press.

- Anttila, Anna m.fl. (2011) ”Tyttöjen juttuja. Tyttökulttuurin monimuotoiset tilat”. *Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen*. Karoliina Ojanen, Heta Mulari och Sanna Aaltonen (red). Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Allen, Jodie (2008). ”The Spectacularization of the Anorexic Subject Position”. *Current Sociology*. 56(4). s. 587–603.
- Arkhem, Helene och Östlin, Maria (2005). *Jätten i spegeln: en bok om kampen mot anorexi och andra ätstörningar*. Malmö: Richter.
- Atai, Mahmood Reza och Chahkandi, Fatemeh (2012). ”Democracy in Computer-Mediated Communication. Gender, Communicative Style, and Amount of Participation in Professional Listservs”. *Computers in Human Behavior* 28(3). s. 881–888.
- Bacchi, Carol (2008). ”The Politics of Research Management: Reflections on the Gap between What We ‘Know’ (about SDH) and What We Do”. *Health Sociology Review: The Journal of the Health Section of the Australian Sociological Association*. 17 (2). s. 165–176.
- Bardone-Cone, Anna och Cass, Kamila (2007). ”What Does Viewing a Pro-Anorexia Website Do? An Experimental Examination of Website Exposure and Moderating Effects”. *International Journal of Eating Disorders*. 40. s. 537–548.
- Bartkowski, Frances (1988). ”Epistemic drift in Foucault.” *Feminism & Foucault. Reflections on Resistance*. Irene Diamond och Lee Quinby (red). Boston: Northeastern University Press. s. 43–58.
- Bartky, Sandra Lee (1998). ”Foucault, Femininity, and the Modernization of Patriarchal Power” *The Politics of Women’s Bodies*. Rose Weitz (red). New York: Oxford University Press.
- Baron, Naomi (2004). ”See you Online: Gender Issues in College Student Use of Instant Messaging”. *Journal of Language and Social Psychology*. 23 (4). s. 397–423.
- Beauvoir de, Simone (1989). *The Second Sex*. New York: Vintage Books.
- Becker, Dana (2005). *The Myth of Empowerment: Women and the Therapeutic Culture in America*. New York: New York University Press.
- Bell, David (2007). *Cyberculture Theorists: Manuel Castells and Donna Haraway*. London/New York: Routledge.
- Bell, Mebbie (2006). ”Re/Forming the Anorexic “Prisoner”: Inpatient Medical Treatment as the Return to Panoptic Femininity”. *Cultural Studies & Critical Methodologies* 6(2). s. 282–307.
- Berg, Linda (2011). ”Välj dina känslor: Om subjektförståelse och säljande känsloreglering i Mia Törnbloms självhjälpböcker”. *Att känna sig fram: känslor i humanistisk genusforskning*. Annelie Brännström Öhman, Maria Jönsson och Ingeborg Svensson (red). s. 102–121.
- Berg, Martin (2008). *Självetts garderobiär: självreflexiva genuslekar och queer socialpsykologi*. Lund: Lunds Universitet.

- Bergman, Bosse (1991). *Stadsliv och grannskap*, Gävle: Statens institut för byggnadsforskning.
- Bergström, Helena (2001). *När kön är ett beslut. Om föräldrar till barn med oklar könstillhörighet*. [C-uppsats]. Stockholm: University of Stockholm.
- Bjerrum Nielsen, Harriet (1982). ”Jentesocialisering, jentekonflikter og jentefællesskaber”. *Kvinnefællesskap og undertrykkingsformer. Rapport fra Norsk Studentunions Kvinnekonferanse*. Oslo: Norsk Studentunion.
- Bjerrum Nielsen, Harriet och Rudberg, Monica (1989). *Historien om jenter og gutter. Kjønnssosialisering i et utviklingspsykologisk perspektiv*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Blackman, Shane (1997) “Destructing a Giro”: a Critical and Ethnographic Study of the Youth ‘Underclass’, *Youth, the ‘Underclass’, and Social Exclusion*. MacDonald, R. (red). London/New York: Routledge. s. 113–129.
- Blashki, Katherine och Nichol, Sophie (2005). “Game Geek’s Goss: Linguistic Creativity in Young Males within an Online University Forum (94/\Λ3 933k’5 9055oneone)”, *Australian journal of emerging technologies and society*, vol. 3, no. 2, s. 71–80.
- Bobel, Chris (2010). *New Blood Third-Wave Feminism and the Politics of Menstruation*. New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press.
- Bolter, Jay (1991). *Writing Space: the Computer, Hypertext, and the History of Writing*. London/New York: Routledge.
- Boniell-Nissim, Meyran och Barak, Azy (2011). *The Therapeutic Value of Adolescents’ Blogging About Social-Emotional Difficulties*. Psychological Services.
- Bordo, Susan (1993). *Unbearable Weight: Feminism, Western Culture, and the Body*. Berkeley: University of California Press.
- Boucher, Geoffrey (2006). “The Politics of Performativity: a Critique of Judith Butler”. *Parrhesia* 1(2006). s. 112–141.
- boyd, danah och Ellison, Nicole (2007). “Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship”. *Journal of Computer-Mediated Communication*. 13(1), article 11.
- boyd, danah (2006). “A Blogger’s Blog: Exploring the Definition of a Medium”. *Reconstruction*, 6 (4).
- boyd, danah, Leavitt, Alex och Ryan, Jenny (2011). Pro-Self-Harm and the Visibility of Youth-Generated Problematic Content. *I/S: A Journal of Law and Policy for the Information Society*, 7 (1). s. 1–32.
- Bremer, Signe (2011). *Kroppslinjer: kön, transexualitet och kropp i berättelser om könskorrigering*. Göteborg: Makadam.
- Brooks, Samantha m.fl. (2012a). A Debate on Current Eating Disorder Diagnoses in Light of Neurobiological Findings: Is it Time for a Spectrum Model? *BMC Psychiatry*. 12(1).
- Brooks, Samantha m.fl. (2012b). Thinking about Eating Food Activates Visual Cortex with Reduced Bilateral Cerebellar Activation in Females with

- Anorexia Nervosa: An fMRI Study. *PLoS ONE* 7(3)
- Brotsky, Sarah och David, Giles (2007). "Inside the "Pro-Ana" Community: A Covert Online Participant Observation". *Eating Disorders*. 15 (2). s. 93–109.
- Bruch, Hilde (1973). *Eating Disorders: Obesity, Anorexia Nervosa, and the Person within*. New York: Basic Books.
- Bruckman, Amy (2002). "Studying the Amateur Artist: a Perspective on Disguising Data Collected in Human Subjects Research on the Internet." *Ethics and Information Technology* 4:3. s. 217–231.
- Brumberg, Joan (1997). *The Body Project: an Intimate History of American Girls*. New York: Random House.
- Brumberg, Joan (1988). *Fasting Girls: the Emergence of Anorexia Nervosa as a Modern Disease*. Cambridge: Harvard University Press.
- Bryant, Lia och Livholts, Mona (2007). Exploring the Gendering of Space by Using Memory Work as a Reflexive Research Method. *International Journal of Qualitative Methods* 2007, 6(3). s. 29–44.
- Bränström Öhman, Annelie, Jönsson, Maria och Svensson, Ingeborg (2011). *Att känna sig fram: känslor i humanistisk genusforskning*. Umeå: H:ström.
- Burke, Elisa (2009). "Pro-Anorexia and the Internet: A Tangled Web of Representation and (Dis)Embodiment". *Counselling, Psychotherapy and Health*, 5(1). s. 60–81.
- Burman, Michele (2005). *Challenging Violence: Girls, Gender, and Violent Encounters*. London: Palgrave Macmillan.
- Burns, Maree (2004). *Constructing Bulimia: Implications for Subjectivity and Practice*. [Diss] Auckland: University of Auckland.
- Butler, Judith (1990). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. London/New York: Routledge.
- Butler, Judith (1993). *Bodies That Matter: on the Discursive Limits of "Sex"*. London/New York: Routledge.
- Butler, Judith [Undoing Gender 2004] (2006). *Genus ogjort: kropp, begär och möjlig existens*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Butler, Judith och Davies, Bronwyn (2007). *Judith Butler in Conversation: Analyzing the Texts and Talk of Everyday Life*. London/New York: Routledge.
- Bäckman, Maria (2003). *Kön och känsla: samlevnadsundervisning och ungdomars tankar om sexualitet*. [Diss] Stockholm: Stockholm University.
- Bäckström, Åsa (2005). *Spår: om brädsportkultur, informella lärprocesser och identitet*. [Diss] Stockholm: HLS förlag.
- Camaiti Hostert, Anna (2007). *Passing: a Strategy to Dissolve Identities and Remap Differences*. Madison: Fairleigh Dickinson University Press.
- Carlsson, Lena (2009). *Marknadsföring och kommunikation i sociala medier: givande dialoger, starkare varumärke, ökad försäljning :-)*. Göteborg: Kreaton.

- Carlsson, Ulla (2001). *Medierna och våldet i samhället*. Göteborg: Nordicom.
- Cavanagh, Allison (2007). *Sociology in the Age of the Internet*. Maidenhead: McGraw Hill/Open University Press.
- Černá, Alena, Blinka, Lukas och Romana Seganti, Francesca (2012) "A Blog of Their Own". *Invisible Girl : "Ceci n'est pas une fille"*. Gun-Marie Frånberg, Camilla Hällgren och Elza Dunkels (red). s. 247–256.
- Certeau de, Michel [*Arts de faire* 1980] (1984). *The Practice of Everyday Life*. Berkeley: University of California Press.
- Charlesworth, D. (2001). "Paradoxical Constructions of Self: Educating Young Women About Menstruation". *Women and Language : WL.* 24. s. 13–20.
- Chesley, E.B m.fl. (2003). "Pro or Con? Anorexia Nervosa and the Internet". *Journal of Adolescent Health*. 32:2. s. 123–124.
- Chittenden Tara (2010). "Digital Dressing Up: Modelling Female Teen Identity in the Discursive Spaces of the Fashion Blogosphere". *Journal of Youth Studies*. 13 (4). s. 505–520.
- Clark Schofield, Lynn (2005). "The Constant Contact Generation: Exploring Teen Friendship Networks Online" *Girl Wide Web: Girls, the Internet, and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang. s. 203–223.
- Cohen, Stanley (1973). *Folk Devils and Moral Panics: the Creation of the Mods and Rockers*. St. Albans, England: Paladin.
- Cohn, M.A., Mehl, M.R., och Pennebaker, J.W. (2004). Linguistic Markers of Psychological Change surrounding September 11, 2001. *Psychological Science*, 15, s. 687–693.
- Coleman, S. och Moss, G. (2008). "Governing at a Distance – Politicians in the Blogosphere", *Information Polity*, 13(1-2). s. 7–20
- Collin, Lotta (2005). *Variation i webbdiskussion: en fallstudie av kontext, funktion och form i diskussionsforum om diabetes*. [Diss.] Åbo: Åbo Akademis förlag.
- Connell, Raewyn (1999). *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.
- Connell, Raewyn (2005). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.
- Corrin, Chris (1999). *Feminist Perspectives on Politics*. London: Longman.
- Crais, Clifton och Scully, Pamela (2009). *Sara Baartman and the Hottentot Venus: a Ghost Story and a Biography*. Princeton: Princeton University Press.
- Cromwell, Jason (1999). *Transmen and FTMs: Identities, Bodies, and Sexualities*. Urbana: University of Illinois Press.
- Croon, A. och Palmquist, L. (1999). "Virtualisering och den sociala konstruktionen av kön och teknik". *Från siffror till surfning: Könsperspektiv på informationsteknik*. Kallin, L., Palmquist, L. (red). Umeå: Umeå Universitet.

- Crowther, J. H. och Sherwood, N. E. (1997). "Assessment". *Handbook of Treatment for Eating Disorders*. D. M. Garner & P. E. Garfinkel (red). New York: Guilford. s. 34–49.
- Crystal, David (2004). *A Glossary of Netspeak and Textspeak*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Csipke, E. och Horne, O. (2007). "Pro-Eating Disorder Websites: Users' Opinions". *European Eating Disorders Review*. 15. s. 196–206.
- Custers, K. och Van den Bulck, J. (2009). "Viewership of Pro-Anorexia Websites in Seventh, Ninth and Eleventh Graders". *European Eating Disorders Review*. s. 214–219.
- Cvetkovich A. (2012). "Depression is Ordinary: Public Feelings and Saidiya Hartman's Lose Your Mother". *Feminist Theory* 13(2). s. 131–146.
- Daher Larsson, Ann-Charlott (1990). *Ormen och jag: om en kamp mot anorexia*. Stockholm: Atlantis.
- Dahlberg, Camilla (2000). *I himlen får jag äta*. Skellefteå: Ord & Visor.
- Danaher, Geoff, Schirato, Tony och Webb, Jen (2000). *Understanding Foucault*. London: SAGE Publications.
- Danet, Brenda, Ruedenberg-Wright, Lucia och Rosenbaum-Tamari, Yehudit (1997). "Hmmm ... Where's That Smoke Coming From? Writing, Play, and Performance on Internet Relay Chat". *Network and Net-play: Virtual Groups on the Internet*. Sheizaf Rafaeli, Fay Sudweeks, och Margaret McLaughlin (red). Cambridge: MIT Press, s. 41–76.
- Danet, Brenda (1998). "Text as Mask : Gender, Play, and Performance on the Internet". *CyberSociety 2.0: Revisiting Computer-Mediated Communication and Community*. Steve Jones (red). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Danet, Brenda (2001). *Cyberpl@y Communicating Online*. Oxford: Berg.
- Davies, Bronwyn (2002). *Frogs and Snails and Feminist Tails*. Cresskill: Hampton.
- Dean Mitchell (1999). *Governmentality: Power and Rule in Modern Society*. Thousand Oaks: Sage.
- Denner, Jill och Martinez, Jacob (2010). "Whyville versus MySpace: How Girls Negotiate Identities Online". *Girl wide Web 2.0: Revisiting Girls, the Internet, and the Negotiation of Identity*. Mazzarella, Sharon (red). New York: Peter Lang.
- Derks, Daantje, Bos, Arjan och Grumbkow von, Jasper (2007). "Emoticons and Social Interaction on the Internet: The Importance of Social Context". *Computers in Human Behavior*, 23, s. 842–849.
- Dery, Mark (1993). *Flame Wars: The Discourse of Cyberculture*. Durham: Duke University Press.
- DeVault, M. L. (1997). "Personal Writing in Social Research: Issues of Production and Interpretation". *Reflexivity and Voice*. R. Hertz (red). Thousand Oaks: Sage. s. 216–228.

- Dias, Karen (2003). "The Ana Sanctuary: Women's Pro-Anorexia Narratives in Cyberspace". *Journal of International Women's Studies*, 4(2), s. 31–45.
- Dietrich, Dawn (1997). "(Re)-Fashioning the Techno-Erotic Woman: Gender and Textuality in the Cybercultural Matrix". *Virtual Culture: Identity and Communication in Cybersociety*. Steve Jones (red). Thousand Oaks: Sage. s. 169–184.
- Dmitrow-Devold, Karolina (2013). "Superficial! Body Obsessed! Commercial! Norwegian Press Representations of Girl Bloggers". *Girlhood Studies. An interdisciplinary journal* vol 6, issue 2. s. 65–83.
- Donath, Judith (1999). "Identity and Deception in the Virtual Community". *Communities in Cyberspace*. Marc A. Smith och Peter Kollock (red). London/New York: Routledge. s. 29–59.
- Doorn van, Niels, Zoonen van, Liesbet, och Wyatt, Sally (2007). "Writing from Experience. Presentations of Gender Identity on Weblogs". *European Journal of Women's Studies*, 14(2), s. 143–158.
- Douglas, Mary (1997). *Renhet och fara: en analys av begreppen orenande och tabu*. Nora: Nya Doxa.
- Dovey, Terence (2010). *Eating Behaviour*. Maidenhead: McGraw Hill/Open University Press.
- Dresner, Eli och Herring, Susan (2010). "Functions of the Nonverbal in CMC: Emoticons and Illocutionary Force". *Communication Theory*. 20 (3). s. 249–268.
- Driscoll, Catherine (2002). *Girls Feminine Adolescence in Popular Culture & Cultural Theory*. New York: Columbia University Press.
- Drotner, Kirsten (1990). "De unges estetiske produksjon i hverdagen". *Unges eget rom*. Gerhard Gregersen (red). Oslo: Kultur- og vitenskapsdepartementet. s. 83–93.
- Drotner, Kirsten och Rudberg, Monica (1993). *Dobbeltblikk på det moderne: Unge kvinners hverdagsliv og kultur i Norden*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Du Bartell, D. (1995). "Discourse Features of Computer Mediated Communication: 'Spoken-Like' and 'Written-Like'". *Organization in Discourse: Proceedings from the Turku Conference*. Brita Wårvik, Sanna-Kaisa Tanskaen och Risto Hiltunen (red). Turku: Turun Yliopisto.
- Dunkels, Elza (2007). *Bridging the Distance: Children's Strategies on the Internet*. Umeå: Umeå universitet.
- Duits, Linda (2008). *Multi-Girl Culture an Ethnography of Doing Identity*. [Diss] Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Einarsson Jan och Hultman Tor (2001). *God morgon pojkar och flickor. Om språk och kön i skolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Edwards, Jason (2009). *Eve Kosofsky Sedgwick*. London/New York: Routledge.
- Ehn, Anna (1995). *Vårfröst*. Stockholm: Norstedt.
- Ehn, Billy (1993). *Kultur och erfarenhet: aktuella teman i svensk etnologi*. Stockholm: Carlsson.

- Ehn, Billy och Löfgren, Orvar (1982). *Kulturanalys: ett etnologiskt perspektiv*. Lund: Liber Förlag.
- Ehn, Billy och Löfgren, Orvar (2001). *Kulturanalyser*. Malmö: Gleerup.
- Ekdale, Brian m.fl. (2010). "Why Blog? (then and now): Exploring the Motivations for Blogging by Popular American Political Bloggers". *New Media & Society*. 12 (2). s. 217–234.
- Ekman, Aimée (2012). *Ett fett liv: En artikulering av viktordningen på bas av överviktiga människors erfarenheter*. [Diss] Linköping: Linköpings universitet.
- Elias, Norbert (1978). *The Civilizing Process*. New York: Urizen Books.
- Elvin-Nowak, Ylva och Thomsson, Heléne (2003). *Att göra kön. Om vårt våldsamma behov av att vara kvinnor och män*. Stockholm: Albert Bonniers Förlag AB.
- Engdahl, Ulrica (2010). *Att vara som/den 'en' är. En etisk diskussion om begreppen rättvisa, erkännande och identitet i en trans*kontext*. [Diss] Linköping: Linköpings universitet.
- Ernsjö Rappe, Tinni, Sjögren, Jennie och Smajic, Annika (2004). *Diagnos: duktig: handbok för överambitiösa tjejer och alla andra som borde bry sig*. Stockholm: Bokförlag DN.
- Erson, Eva (1992). "Det är månen att nå...": en studie i några datorintresserade pojks språk och föreställningsvärld. Umeå: Umeå Universitet.
- Esaiasson, Peter m.fl. (2004). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik AB.
- Ess, Charles (1996). *Philosophical Perspectives on Computer-Mediated Communication*. Albany: State University of New York Press.
- Esseveld, Johanna (2004). "Kön/genus och sociologi i ett historiskt perspektiv". *Sociologisk forskning*, (3). s. 3–10.
- Eysenbach, G. och Till, J. (2001). "Ethical Issues in Qualitative Research on Internet Communities". *British Medical Journal* vol. 323. s. 1103-1105.
- Fairclough, Norman (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Fallon, Patricia, Katzman, Melanie, och Wooley, Susan (1994). *Feminist Perspectives on Eating Disorders*. New York: Guilford Press.
- Feilitzen von, Cecilia (2001). *Medievåldets påverkan. En kortfattad forskningsöversikt*. Göteborg: Nordicom.
- Ferreday, Debra (2003). "Unspeakable Bodies. Erasure, Embodiment, and the Pro-Ana Community". *International Journal of Cultural Studies*. 6(3). s. 277–295.
- Fingerson, Laura (2006). *Girls in Power Gender, Body, and Menstruation in Adolescence*. Albany: State University of New York Press.
- Findahl, Olle (2000). *Svenskarna och Internet 2000*. Hudiksvall: World Internet Institute.

- Findahl, Olle (2002). *Svenskarna och Internet 2002*. Hudiksvall: World Internet Institute.
- Findahl, Olle (2003). *Svenskarna och Internet 2003*. Hudiksvall: World Internet Institute.
- Findahl, Olle (2007). *Svenskarna och Internet 2007*. Hudiksvall: World Internet Institute.
- Findahl, Olle (2008). *Unga svenskar och Internet 2008*. Hudiksvall: World Internet Institute.
- Findahl, Olle (2010). *Unga svenskar och Internet 2009*. Stockholm: Stiftelsen för Internetinfrastruktur.
- Findahl, Olle (2009). *Svenskarna och Internet 2009*. Hudiksvall: World Internet Institute.
- Findahl, Olle (2011). *Svenskarna och Internet 2011*. Gävle: Högskolan i Gävle.
- Fischler, Claude (1988). "Food, Self, and Identity". *Social Sciences Information*. 27(2). s. 275–292.
- Formark, Bodil (2010). *Den välsituerade flickan: om den svenska flickscoutrörelsens historia 1910-1940*. [Diss] Lund: Sekel Bokförlag.
- Formark, Bodil och Bränström Öhman, Annelie (2013). *Girlhood Studies*. An Interdisciplinary Journal. Vol 6, issue 2
- Formark, Bodil (2013). "Jösses flickor, vilket trassel! Historiska reflektioner kring flickforskningens uppgift i en flickfrämjande och postfeministisk tid". *Tidskrift för genusvetenskap*, nr. 2-3. s. 7–20.
- Fornäs, Johan, och Boethius, Ulf (1990). *Ungdom och kulturell modernisering*. Stockholm: Symposion.
- Fothergill, Robert (1974). *Private Chronicles: A Study of English Diaries*. London: Oxford University Press.
- Foucault, Michel [*Histoire de la sexualité: L'Usage des plaisirs* 1984] (1984). *Sexualitetens historia, band II: njutningarnas bruk*. Göteborg: Daidalos.
- Foucault, Michel [*L'ordre du discours* 1971] (1993). *Diskursens ordning*. Symposium.
- Foucault, Michel [*Histoire de la sexualité: la volonté de savoir* 1976] (2002). *Sexualitetens historia, band I: viljan att veta*. Göteborg: Daidalos.
- Foucault, Michel [*Surveiller et Punir* 1975] (2004). *Övervakning och straff*. Lund: Arkiv Förlag.
- Foucault, Michel (2008). *Diskursernas kamp*. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag.
- Franck, Mia (2009). *Frigjord oskuld: heterosexuellt mognadsimperativ i svensk ungdomsroman*. [Diss] Åbo: Åbo akademis förlag.
- Frih, Anna-Karin (2007). *Flickan i medicinen: ungdom, kön och sjuklighet 1870-1930*. [Diss] Örebro: Universitetsbiblioteket.
- Frih, Anna-Karin och Söderberg, Eva (2010) *En bok om flickor och flickforskning*. Lund: Studentlitteratur.

- Frykman, Jonas och Löfgren, Orvar (2004). "Hur känns kultur?" *Kulturella perspektiv* 4/2004, s. 2–20.
- Frånberg, Gun-Marie, Hällgren, Camilla och Dunkels, Elza (2012). *Invisible Girl: "Ceci n'est pas une fille"*. Umeå: Umeå University.
- Furedi, Frank (2004). *Therapy Culture: Cultivating Vulnerability in an Uncertain Age*. London/New York: Routledge.
- Gajjala, Radhika (2002). An Interrupted Postcolonial/Feminist Cyberethnography. Complicity and Resistance in the 'Cyberfield'. *Feminist Media Studies* 2 (2). s. 177-193.
- Ganetz, Hillevi och Lövgren, Karin (1991). *Om unga kvinnor. Identitet, kultur och livsvillkor*. Lund: Studentlitteratur.
- Gard, Michael och Wright, Jan (2005). *The Obesity Epidemic Science, Morality, and Ideology*. London/New York: Routledge.
- Garrett CJ (1997). "Recovery from Anorexia Nervosa: a Sociological Perspective". *The International Journal of Eating Disorders*. 21 (3). s. 261–272.
- Gavin J., Rodham, K. och Poyer, H. (2008). "The Presentation of "Pro-Anorexia" in Online Group Interactions". *Qualitative Health Research*. 18 (3). s. 325–333.
- Gemzöe, Lena (2002). *Feminism*. Stockholm: Bilda.
- Giddens, Anthony (1992). *Classes, Power, and Conflict: Classical and Contemporary Debates*. Houndmills: Macmillan Press.
- Gil De Zúñiga, Homero, Puig-I-Abril, Eulàlia och Rojas, Hernando (2009). "Weblogs, Traditional Sources Online and Political Participation: an Assessment of How the Internet is Changing the Political Environment". *New Media & Society*. 11 (4). s. 553–574.
- Gilbert, Eric, Bergstrom, Tony och Karahalios, Karrie (2009). Blogs are Echo Chambers: Blogs are Echo Chambers. *Proceedings of HICSS 2009*.
- Gilbert, Sandra M. och Gubar Susan (1978). *Madwoman in the Attic: the Woman Writer and the Nineteenth Century Literary Imagination*. London: Yale University Press.
- Giles, D. (2006). Constructing Identities in Cyberspace: The Case of Eating Disorders. *British Journal of Social Psychology*. 45. s. 463–477.
- Gilligan, Carol (1982). *In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development*. Cambridge: Harvard University Press.
- Ginsberg, Elaine (1996). *Passing and the Fictions of Identity*. Durham: Duke University Press.
- Glucklich, Ariel (2001). *Sacred Pain: Hurting the Body for the Sake of the Soul*. Oxford: Oxford University Press.
- Godin, S. (1993). *The Smiley Dictionary*. Berkeley, CA: Peachpit.
- Goffman, Erving (1971). *Relations in Public; Microstudies of the Public Order*. New York: Basic Books.
- Goffman, Erving (1971). *The Presentation of Self in Everyday Life*. Harmond-

- sworth: Penguin.
- Goffman, Erving (1963). *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Gorton, K. (2007). "Theorizing Emotion and Affect: Feminist Engagements". *Feminist Theory* 8(3). s. 333–348.
- Gottschall, K. (2011). "Jesus! A Geriatric - That's All I Need!" Learning to Come of Age with/in Australian Film. *Global Studies of Childhood*, 1(4). s. 332–342.
- Graddol, David och Swann, Joan (1989). *Gender Voices*. Oxford: Blackwell.
- Green, Jamison (2004). *Becoming a Visible Man*. Nashville: Vanderbilt University Press.
- Grisso Ashley och Weiss, David (2005). "What are gURLs Talking About? Adolescent Girls' Construction of Sexual Identity on gURL.com". *Girl Wide Web: Girls, the Internet, and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang. s. 31–51.
- Guiller, Jane och Durnell, Alan (2007). "Students' Linguistic Behaviour in Online Discussion Groups: Does Gender Matter?" *Computers in Human Behavior*. 23 (5). s. 2240–2255.
- Gustafsson, Ulrika (2007). *Världsbild under sammanställning: individ, ensamhet och gemenskap i Ulla-Lena Lundbergs författarskap*. [Diss] Åbo: Åbo akademis förlag.
- Guthman, J och DuPuis, Melanie (2007). "Embodying Neoliberalism. Economy, Culture, and the Politics of Fat". *SAGE Urban Studies Abstracts*. 35 (1).
- Gäredal, Mina (2011). "Inget har gjort mig så frisk". *Åtstört: en antologi om åtstörningar, fett, mat och makt*. Stockholm: ETC Förlag. s. 183–199.
- Göranzon, Anita (1986). *Kvinnovetenskaplig tidskrift* nr 1. Tema: unga kvinnor.
- Göthlund, Anette (1997). *Bilder av tonårsflickorom estetik och identitetsarbete*. [Diss] Linköping: Linköping Univinversitet.
- Haas, Stephen m.fl. (2011). "Communicating Thin: A Grounded Model of Online Negative Enabling Support Groups in the Pro-Anorexia Movement". *New Media & Society*. 13 (1). s. 40–57.
- Habermas, Jürgen (1991). *The Structural Transformation of the Public Sphere: an Inquiry into a Category of Bourgeois Society*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Hall, Stuart (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage in association with the Open University.
- Hall, Stuart och Jefferson, Tony (1976). *Resistance Through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain*. London: Harper Collins Academic.
- Hallgren, Hanna (2008). *När lesbiska blev kvinnor. Lesbiskfeministiska kvinnors diskursproduktion rörande kön, sexualitet, kropp och identitet under 1970- och 1980-talen i Sverige*. [Diss] Göteborg: Kabusa Böcker.

- Halse, Christine, Honey, Anne och Boughtwood, Desiree (2008). *Inside Anorexia. The Experiences of Girls and their Families*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Haraway, Donna (1996). "Situated Knowledges. The Science Question in Feminism and the Privilege of the Partial Perspective" *Human Geography: An Essential Anthology*. John Agnew, David Livingstone och Alisdair Rogers (red). London: Wiley-Blackwell. s. 108–129.
- Harewood, Susan och Valdivia, Angharad (2005). "Exploring Dora: Re-embodied Latinidad on the Web". *Girl Wide Web: Girls, the Internet, and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang. s. 85–105.
- Harper, K., Sperry, S. och Thompson, J.K (2008). "Viewership of Pro-Eating Disorder Websites. Association with Body Image and Eating Disturbances". *International Journal of Eating Disorders*. 41. s. 92–95.
- Hebdige, Dick (1979). *Subculture*. Oxfordshire: Taylor & Francis.
- Heim, Michael (1992). "The Erotic Ontology of Cyberspace" *Cyberspace: First Steps*. M. Benedikt (red). Cambridge: MIT Press.
- Hellman, Anette (2010). *Kan Batman vara rosa? Förhandlingar om pojkighet och normalitet på en förskola*. [Diss] Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Helne Tuula (2000) "Toiseudesta yhteisyyteen? Kysymyksiä syrjäytymiskeskustelun oletuksista". *Köyhyys ja hyvinvointivaltion murros*. Matti Heikkilä och Jouko Karjalainen (red). Helsinki: Gaudeamus. s. 182–200.
- Hemmings Clare (2005). "Invoking Affect". *Cultural Studies* 19(5). s. 548–567.
- Hemmings, Clare (2012). "Affective Solidarity: Feminist Reflexivity and Political Transformation". *Feminist Theory* 13(2) s. 147–161.
- Herring, Susan (2003). "Gender and Power in On-Line Communication". *The Handbook of Language and Gender*. Janet Holmes och Miriam Meyerhoff (red). s. 202–228.
- Herring, Susan (2008). "Questioning the Generational Divide: Technological Exoticism and Adult Constructions of Online Youth Identity". *Youth, Identity, and Digital Media*. David Buckingham (red). London: MIT Press.
- Herring, Susan m.fl. (2004). "Bridging the Gap: A Genre Analysis of Weblogs". *Proceedings of the Annual Hawaii International conference on sciences*.
- Herring, Susan m.fl. (2002). "Searching for Safety Online. Managing "Trolling" in a Feminist Forum". *The Information Society*. 18 (5). s. 371–384.
- Herring, Susan och Paolillo, John (2006). "Gender and Genre Variation in Weblogs". *Journal of Sociolinguistics*. 10 (4). s. 439–459.
- Herring, Susan (2007). "A Faceted Classification Scheme for Computer-Me-

- diated Discourse”. *Language @ Internet* 4, article 1.
- Herring, Susan och Danet, Brenda (2007). *The Multilingual Internet: Language, Culture and Communication Online*. Oxford: Oxford University Press.
- Higman, B. W (2011). *How Food Made History*. Chichester: Malden.
- Higonnet, Anne (1998). *Pictures of Innocence. The History and Crisis of Ideal Childhood*. London/New York: Thames and Hudson.
- Hine, Christine (2005). “Virtual Methods and the Sociology of Cyber-Social-Scientific Knowledge”. *Virtual Methods: Issues in Social Research on the Internet*. Oxford, UK: Burg.
- Hirdman, Anja (2002). *Tilltalande bilder: genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt*. [Diss] Stockholm: Atlas.
- Hirdman, Yvonne (1989). *Maktens former*. Stockholm: Carlssons.
- Hjort, Larissa (2003). “Digital Art in the Age of Social Media: A Case Study of the Politics of Personalization via Cute Culture”. *Proceedings of the DiGRA 2009 Conference: Breaking New Ground: Innovation in Games, Play, Practice and Theory*. Richard A Bartle m.fl. (red). s. 1–9.
- Hodkinson, P. och Lincoln, S. (2008). “Online Journals as Virtual Bedrooms? Young People, Identity, and Personal Space”. *YOUNG* 16 (1), s. 27–46.
- Holland, Patricia (2004). *Picturing Childhood. The Myth of the Child in Popular Imagery*. London/New York: I. B. Tauris.
- Houppert, Karen (1999). *The Curse: Confronting the Last Unmentionable Taboo: Menstruation*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Hughey, Matthew (2010). “The (Dis)similarities of White Racial Identities. The Conceptual Framework of ‘Hegemonic Whiteness’”. *Ethnic and Racial Studies* 33. s.1289-1309.
- Hughey Matthew (2012). “Stigma Allure and White Antiracist Identity Management”. *Social Psychology Quarterly*. 75 (3). s. 219–241.
- Huysen, Andreas (1986). *After the Great Divide: Modernism, Mass Culture, Postmodernism*. Bloomington: Indiana University Press.
- Hård af Segerstad, Ylva (2002). *Use and Adaptation of Written Language to the Conditions of Computer-Mediated Communication*. Göteborg: Göteborg University.
- Höglund, Anna (2011). *Vampyrer: en kulturkritisk studie av den västerländska vampyrberättelsen från 1700-talet till 2000-talet*. [Diss] Umeå: H:ström.
- Isomaa, Rasmus (2011). *Eating Disorders. Weight Perception and Dieting in Adolescence*. [Diss] Vasa: Åbo Akademi University.
- Jarman, Maria, Smith, Jonathan och Walsh, Sue (1997). “The Psychological Battle for Control: A Qualitative Study of Health-Care Professionals’ Understandings of the Treatment of Anorexia Nervosa”. *Journal of Community & Applied Social Psychology*. 7 (2). s. 137–152.

- Johannisson, Karin (1997). *Kroppens tunna skal: sex essäer om kropp, historia och kultur*. Stockholm: Norstedts.
- Johannisson, Karin (1994). *Den mörka kontinenten: kvinnan, medicinen och fin-de-siècle*. Stockholm: Norstedts.
- Johansson, Anna (2010). *Självskada: en etnologisk studie av mening och identitet i berättelser om skärande*. [Diss]. Umeå: Umeå universitet.
- Johansson, Anna (2013). "Postfeministisk störning på nätet? Om digitaliserad sjuklighet och unga feminiteter". *Finsk tidskrift* nr 7–8. s. 55–65.
- Johansson, Anna och Österholm, Maria Margareta (2013). *Tidskrift för genusvetenskap*, nr 2-3. Tema: flickor.
- Johnson, Lesley (1993). *The Modern Girl. Girlhood and Growing up*. Buckingham: Open University Press.
- Jokinen, Arja, Huttunen, Laura och Kulmala, Anna (2004). *Puhua vastaan ja vaieta. Neuvottelu kulttuurisista marginaaleista*. Helsinki: Gaudeamus.
- Jones, Steve (2001). *Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Jönsson, Lars-Eric (1998). *Det terapeutiska rummet. Rum och kropp i svensk sinnerjukvård 1850–1970*. [Diss] Stockholm: Carlssons.
- Kallin L., Nordström, M., Palmquist, L. (1997). "Att utbilda tjejer i datavetenskap - erfarenheter och reflexioner". *IT i universitetsundervisningen - Erfarenheter från Datavetenskap, Informatik och Pedagogik*. P-O. Ågren (red). Pedagogiskt fortbildningsmaterial för universitetslärare 1997:1. s. 52-70.
- Karlsson, Lena (2003). "Consuming Lives, Creating Community: Female Chinese-American Diary Writing on the Web". *Prose Studies* 26(1-2). s. 219–239.
- Karlsson, Lena (2005). "It is as if the Diary Form in Itself is Preventive: Reading Diary Weblogs" *Internet Research Annual* 3. Mia Consalvo och Kate O'Riordan (red). New York: Peter Lang.
- Karlsson, Lena (2006). "Acts of Reading Diary Weblogs". *HUMAN IT* 8.5, s. 1–59.
- Karlsson, Lena (2007). "Desperately Seeking Sameness. The Processes and Pleasures of Identification in Women's Diary Blog Reading". *Feminist Media Studies* 7(2). s. 137–153.
- Katsuno, Hirofumi och Yano, Christine (2002). "Face to Face: On-Line Subjectivity in Contemporary Japan". *Asian Studies Review*. 26 (2). s. 205–232.
- Kawaura, Y., Kawakami, Y. och Yamashita, K. (1998). "Keeping a Diary in Cyberspace". *Japanese Psychological Research* 4. s. 234–245.
- Kearney, Mary Celeste (2009). "Coalescing. The Development of Girls' Studies". *Nwsa Journal* 21(1). s. 1–28.
- Kiesler, Sara, Siegel, Jane och McGuire, Timothy (1984). *Social Psychological Aspects of Computer-Mediated Communication*. Pittsburgh: Carne-

- gie-Mellon University.
- Kimmel, M. S. och Mahler, M. (2003). "Adolescent Masculinity, Homophobia, and Violence. Random School Shootings, 1982-2001". *American Behavioral Scientist* 46 (10). S. 1439-1458.
- King, S. (1996). "Researching Internet Communities. Proposed Ethical Guidelines for the Reporting of Results". *The Information Society* 12(2). s. 119-128.
- Kinser, Samuel (1992). "Everyday Ordinary". *Diacritics*, vol. 22. no. 2. s. 70-82.
- Kitzmann, Andreas (2004). *Saved from Oblivion. Documenting the Daily from Diaries to Web Cams*. New York: Peter Lang.
- Klastrup, Lisbeth (2003). *Towards a Poetics of Virtual Worlds. Multi-Use Textuality and the Emergence of Story*. [Diss] Copenhagen: University of Copenhagen.
- Kleven, Kari Vik (1992). *Jentekultur som kyskhetsbelte. Om kutruelle, samfunnmässige og psykologiske endringer i unge jenters verden*. [Diss] Oslo: Universitetsforlaget.
- Koskela, Anu m.fl. (2007). "Serotonin Transporter Binding of [123I]ADAM in Bulimic Women, their Healthy Twin Sisters, and Healthy Women: a SPET Study". *BMC Psychiatry* 7(1).
- Koski, Leena och Tedre, Silva (2003). "Sukupuolipiiloja ja -huolia. Naisten muistoja yliopistouralta". *Naistutkimus/Kvinnoforskning* 16(3). s. 19-32.
- Koutsogiannis, D. och Adampa, V. (2012). "Girls, Identities, and Agency in Adolescents' Digital Literacy Practices". *Journal of Writing Research* 3(3). s. 217-247.
- Kraut, Robert och Resnick, Paul (2011). *Evidence-Based Social Design. Mining the Social Sciences to Build Online Communities*. Cambridge: MIT Press.
- Laclau, Ernesto och Mouffe, Chantal (1985). *Hegemony and Socialist Strategy*. London: Verso.
- Lalander, Philip och Johansson, Thomas (2007). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Landes, Joan (1988). *Women and the Public Sphere in the Age of the French Revolution*. Ithaca: Cornell University Press.
- Lanham, Richard (1993). *The Electronic Word. Democracy, Technology and the Arts*. Chicago: University of Chicago Press.
- Larner, W. (2000). "Neo-Liberalism. Policy, Ideology, Governmentality". *Studies in Political Economy* (63). s. 5-26.
- Larsson, Lisbeth (2005). "Compulsory Happy Endings. Virginia Woolfs Ett eget rum i feministisk teori". *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 2003(1). s. 8-15.
- Lather, Patricia (1991). *Getting Smart. Feminist Research and Pedagogy with/ in the Postmodern*. London/New York: Routledge.

- Laukkanen, Marjo (2007). *Sähköinen seksuaalisuus tutkimus tyytöydestä netti-keskusteluissa*. [Diss] Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Lehti, Lotta (2011). "Blogging Politics in Various Ways. A Typology of French Politicians' Blogs". *Journal of Pragmatics* 43(6). s. 1610–1627.
- Lejeune, Philippe (2009). *On diary*. Hawaii: Hawaii University.
- Lenemark, Christian (2009). *Sanna lögner. Carina Rydberg, Stig Larsson och författarens medialisering*. [Diss] Hedemora: Gidlund.
- Lenhart, Amanda B. (2005). *Unstable Texts. An Ethnographic Look at How Bloggers and Their Audience Negotiate Self-Presentation, Authenticity, and Norm Formation*. [Diss] Georgetown: Georgetown University.
- Lenz, T. H. (2004). *In på bara benet: En introduktion till feministisk poststrukturalism*. Stockholm: HLS Förlag.
- Lester, Rebecca (1997). "The (Dis)Embodied Self in Anorexia Nervosa". *Social Science Medicine* 44(4), s. 479–489.
- Lien, M. (2004). *The Politics of Food*. Oxford: Berg.
- Liljeström, Marianne och Paasonen, Susanna (2010). "Introduction: Feeling differences – affect and feminist reading". *Working with affect in feminist readings: Disturbing differences*. Marianne Liljeström och Susanna Paasonen (red). London/New York: Routledge.
- Liljeström, Rita (1962). Det ska börjas i tid. *Hertha*, årg. 1962:1.
- Lindqvist, Martin, och Söderlind, Peder (2009). *Informationskompetens: en grundbok*. Stockholm: Santérus.
- Lipman-Blumen, Jean (1976). *Toward a Homosocial Theory of Sex Roles. An Explanation of the Social Institutions of Sex Segregation*. Washington: National Institute of Education.
- Lundahl, Pia (1998). *Lesbisk identitet*. Stockholm: Carlssons.
- Lundahl, Pia (2004). "Jag mådde så frukstansvärt dåligt... autenticitet, normer, legitimitet och trovärdighet i nutida bekännelser". *RIG – Kulturhistorisk tidskrift* 87(3) s. 143–156.
- Lundgren, Anna Sofia (2001). "Deskriptiva, normativa, performativa. Reflektioner kring beskrivningar". *Bestämma, benämna, betvivla: Kulturvetenskapliga perspektiv på kön, sexualitet och politik*. Britta Lundgren och Lena Martinsson (red). Lund: Studentlitteratur.
- Lundgren, Anna Sofia (2008). "Spela roll". *Skola i normer*. Lena Martinsson och Eva Reimers (red). Malmö: Gleerups.
- Lundgren, Eva och Kroon, Ann (1996). *Den öppna kroppen och det låsta könet. Den symboliska och dynamiska kroppen, speglad mot psykiatrisk konstruktion av transsexualitet*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Lundström, Fredrik (1997). "Mellan tal och skrift. Om användningen av e-post". *Ut med språket! En bok om språkutveckling och pedagogisk praktik*. Birgitta Garne (red). Stockholm: Natur och Kultur, s. 142–157.

- Lupton, Deborah (2000) "Food, Risk, and Subjectivity". *Health, Medicine, and Society. Key Theories, Future Agendas*. Michael Calnan, Jonathan Gabe och Simon Williams (red). London/New York: Routledge.
- Lupton, Deborah (1996). *Food, the Body, and the Self*. London: Sage Publications.
- Lupton, Deborah (1998). *The Emotional Self: a sociocultural exploration*. London: Sage Publications.
- Lykke Christensen, C. och Jerslev, A. (2009). *Hvor går grænsen? Brudflader i den moderne mediekultur*. Copenhagen: Tiderne skifter.
- Lyons, E. J., Mehl, M. R. och Pennebaker, J. W (2006). "Pro-Anorexics and Recovering Anorexics Differ in their Linguistic Internet Self-presentation". *Journal of Psychosomatic Research* 60. s. 253–256.
- Lähteenmaa, Jaana (1989). *Tytöt ja rock. Kansalaisyhteiskunnan tutkimuksia ja selvityksiä 2*. Helsinki: Kansalaisyhteiskunnan Keskus ry
- Lähteenmaa, Jaana (2002). "Tytöjä pelastamassa: mistä ja miksi?" *Tulkintoja työstä*. Sanna Aaltonen och Päivi Honkatukia (red). Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Löfberg, Cecilia (2008). *Möjligheternas arena? Barns och ungas samtal om tjejer, killar, känslor och sexualitet på en virtuell arena*. [Diss] Stockholm: Stockholms universitet.
- Lövheim, Mia (2012). "A Voice of Their Own: Young Muslim Women, Blogs, and Religion" *Mediatization and Religion*. Stig Hjarvard och Mia Lövheim (red). Gothenburg: Nordicom.
- Lövheim, Mia (2011a). "Personal and Popular: The Case of Young Swedish Female Top-bloggers". *Nordicom Review* 32(1). s. 3–16.
- Lövheim, Mia (2011b). "Young Womens Blogs as Ethical Spaces". *Information, Communication and Society* 14(3). s. 338–354.
- Löytty, Olli (2005). *Rajanylityksiä. Tutkimusreittejä toiseuden tuolle puolen*. Helsinki: Gaudeamus.
- Näre, Sari och Lähteenmaa, Jaana (1992). *Letit liehumaan. Tyttökulttuuri murroksessa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Macdonell, Diane (1986). *Theories of Discourse: an Introduction*. Oxford: B. Blackwell.
- MacDougall, Robert (2005). "Identity, Electronic Ethos, and Blogs: A Technologic Analysis of Symbolic Exchange on the New News Medium". *The American Behavioral Scientist* 49(4). s. 575–599.
- Magnusson, Jenny (2013). "Flicka och tjej – Språk och samhälle i förändring?". *Tidskrift för genusvetenskap*, nr. 2-3. s. 23–44.
- Mahoney, Maureen (1996). "The Problem of Silence in Feminist Psychology". *Feminist Studies*. 22 (3). s. 603–625.
- Malson, Helen och Ussher Jane (1996). "Bloody Women: A Discourse Analysis of Amenorrhoea as a Symptom of Anorexia Nervosa". *Feminism and Psychology* 6(4). s. 505–522.

- Malson, Helen och Ussher, Jane (1997). "Beyond this Mortal Coil. Femininity, Death, and Discursive Constructions of the Anorexic Body". *Mortality* 2,1, s. 43–61.
- Mann, Chris och Stewart, Fiona (2000). *Internet Communication and Qualitative Research: a Handbook for Researching Online*. London: Sage Publications.
- Marander-Eklund, Lena och Meurling, Birgitta (2010). "Inledning". #Nätverket. *Etnologisk tidning* 16. s. 1–2.
- Markham, Annette (1998). *Life Online. Researching Real Experience in Virtual Space*. Walnut Creek: Altamira Press.
- Markham, Annette (2008). "The Methods, Politics, and Ethics of Representation in Online Ethnography". *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. N. K. Denzin och Y. S. Lincoln (red). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Markham, Annette och Nancy K. Baym (2009). *Internet Inquiry: Conversations about Method*. Los Angeles: Sage.
- Martens, Lorna (1985). *The Diary Novel*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mattsson, Kristin (2011). *Att skriva det finlandssvenska: etnicitet i kvinnors livshistorier*. [Diss] Åbo: Åbo Akademi Förlag.
- Mattsson, Tina (2005). *I viljan att göra det normala. En kritisk studie av genusperspektivet i missbrukarvården*. [Diss] Malmö: Égalité.
- McKinley Nita Mary (1999). "Ideal Weight/Ideal Women. Society Constructs the Female". *Weighty Issues: Fatness and Thinness as Social Problems*. Jeffery Sobal och Donna Maurer (red). New York: Aldine de Gruyter. s. 97–115.
- McLeod, Julie och Wright, Katie (2009). "The Talking Cure in Everyday Life. Gender, Generations, and Friendship". *Sociology* 43(1). s. 122–139.
- McNay, Lois (1993). *Foucault and Feminism. Power, Gender, and the Self*. Boston: Northeastern University Press.
- McNeill, Laurie (2003). "Teaching an Old Genre New Tricks: The Diary on the Internet". *Biography* 26(1). s. 24–47.
- McRobbie, Angela och Garber, Jenny (1976). "Girls and Subcultures. An Exploration". *Resistance through Rituals. Youth Subcultures in Post-War Britain*. Stuart Hall och Thomas Jefferson (red). London: Harper Collins Academic.
- McRobbie, Angela (1978). *Jackie. An Ideology of Adolescent Femininity*. Birmingham: Manchester University of Birmingham.
- McRobbie, Angela (1991). *Feminism and Youth Culture. From Jackie to Just Seventeen*. Boston: Unwin Hyman.
- McRobbie, Angela (1994). *Postmodernism and Popular Culture*. London/New York: Routledge.
- McRobbie, Angela (2000). *Feminism and Youth Culture*. London/New York: Routledge.

- McRobbie, Angela (2004). "Notes on Post Feminism and Popular Culture. Bridget Jones and the New Gender Regime". *All about the Girl. Culture, Power and Identity*. Anita Harris (red). London/New York: Routledge.
- Melucci, Alberto (1996). *The Playing Self. Person and Meaning in the Planetary Society*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Meyers, Erin (2013). *Dishing Dirt in the Digital Age. Celebrity Gossip Blogs and Participatory Media Culture*. New York: Peter Lang.
- Meyers, Erin (2011). "Gossip Blogs and 'Baby Bumps'. The New Visual Spectacle of Female Celebrity in Gossip Media". *The Handbook of Gender, Sex, and Media*. Karen Ross (red). Oxford: Wiley. s. 53–70.
- Mitchell, Claudia m.fl. (2010). "We wanted other people to learn from us: Girls blogging in rural South Africa in the age of AIDS". *Girl wide Web 2.0: Revisiting girls, the Internet, and the negotiation of identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang.
- Mitchell, Claudia och Reid-Walsh, Jacqueline (2007). *Girl Culture. An Encyclopedia*. Westport, Conn: Greenwood.
- Mitchell, Jon (2007). *A Fourth Critic of the Enlightenment. Michel de Certeau and the Ethnography of Subjectivity*. *Social Anthropology*, 15. s. 89–106.
- Mitra, Ananda (1993). *Television and Popular Culture in India. A Study of the Mahabharat*. New Delhi: Sage Publications.
- Mitra, Ananda (2001). "Marginal Voices in Cyberspace". *New Media & Society* 3(1). s. 29–48.
- Moi, Toril (1997) "Vad är en kvinna? Kön och genus i feministisk teori" *Res Publica* 35/36. s. 71–158.
- Monaghan, Lee (2004). "Doorwork and Legal Risk. Observations from an Embodied Ethnography". *Social & Legal Studies*. 13 (4). s. 453–480.
- Montgomery, Martin (2001). "The Uses of Authenticity. Speaking from Experience in a UK Election Broadcast". *The Communication Review* 4. s. 447–462.
- Moran, Charles och Hawisher, Gail (1998). "The Rhetorics and Languages of Electronic Mail". *Page to Screen. Taking Literacy into the Electronic Era*. Ilana Snyder (red). London/New York: Routledge. s. 80–101.
- Mulveen, Ruaidhri och Hepworth, Julie (2006). "An Interpretative Phenomenological Analysis of Participation in a Pro-anorexia Internet Site and Its Relationship with Disordered Eating". *Journal of Health Psychology*. 11. s. 283–296.
- Murray, Samantha (2008). *The Fat Female Body*. New York: Palgrave Macmillan.
- Nardi Bonnie m.fl. (2004) "Why We Blog". *Communications of the ACM* 47(12). s. 91–96.
- Nishimura, Yukiko (2007). "Linguistic Innovations and Interactional Features in Japanese BBS Communication". *The Multilingual Internet. Language, Culture and Communication Online*. Brenda Danet och Susan Her-

- ring (red). New York: Oxford University Press. s. 163–183.
- Niemi, Mikael (2000). *Populärmusik från Vittula*. Stockholm: Norstedts.
- Nilsson, Björn och Deijke, Anders (2005). *Samspel i grupp*. Lund: Studentlitteratur.
- Nilsson, Roddy (1999). *En välbyggd maskin, en mardröm för själen: det svenska fängelsesystemet under 1800-talet*. Lund: Lund University Press.
- Noordenbos G. och Seubring, A. (2006). "Criteria for recovery from eating disorders according to patients and therapists". *Eating Disorders*. 14(1). s. 441–454.
- Norris, M.L. m.fl. (2006). "Ana and the Internet. A Review of Pro-anorexia Websites". *International Journal of Eating Disorders* 39 (6). s. 443–447.
- Ohlsson, Lars (1997). *Bilden av den "hotfulla ungdomen". Om ungdomsproblem och fastställandet och upprätthållandet av samhällets moraliska gränser*. [Diss] Lund: Värpinge Ord & Text.
- Oinas, Elina (2001). *Making Sense of the Teenage Body. Sociological Perspectives on Girls, Changing Bodies and Knowledge*. [Diss] Åbo: Åbo Akademi University Press.
- Oinas, Elina och Ahlbeck-Rehn, Jutta (2007). *Kvinnor, kropp och hälsa*. Lund: Studentlitteratur.
- Oinas, Elina och Collander, Anna (2007). "Tjejgrupper – rosa rum, pippifeminism, hälsofrämjande". *Kvinnor, kropp och hälsa*. Elina Oinas och Jutta Ahlbeck-Rehn (red). Lund: Studentlitteratur.
- Oinas, Elina (2011). "Tyttötutkimuksen näkökulmia ruumiillisuuteen". *Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen*. Karoliina Ojanen, Heta Mulari och Sanna Aaltonen (red). Tampere: Vastapaino. s. 305–343.
- Ojanen, Karoliina (2008). "Tyttötutkimuksen tyttökeskusteluja tyttöyden moninaisuudesta ja tyttöjen vallasta". *Elore* 15(1).
- Ojanen, Karoliina (2011). "Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin". *Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen*. Karoliina Ojanen, Heta Mulari och Sanna Aaltonen (red). Tampere: Vastapaino. s. 9–45.
- Ojanen, Karoliina, Mulari, Heta och Aaltonen, Sanna (2011). *Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Ojanen, Karoliina (2011). *Tyttöjen toinen koti: etnografinen tutkimus tyttökulttuurista ratsastustalleilla*. [Diss] Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Olsen, Tillie (1978). *Silences*. New York: Delacorte Press.
- O'Neill, Maggie (1999). "Introduction". *Adorno – Culture and Feminism*. Maggie O'Neill (red). London: Sage.
- O'Sullivan, Catherine (2005). "Diaries, On-line Diaries, and the Future Loss to Archives; or, Blogs and the Blogging Bloggers Who Blog Them". *American Archivist*, vol. 68, nr. 1. s. 53-73.

- Paechter, C. (1998). *Educating the Other – Gender, Power and Schooling*. Washington: Falmer Press.
- Paechter, C. (2007). *Being Boys, being Girls – Learning Masculinities and Femininities*. Maidenhead: Open University Press.
- Palmgren, Ann-Charlotte (2010). "Posing my Identity. Today's Outfit, Identity and Gender in Swedish Blogs". *Observatorio (OBS*) Journal*, 4(2).
- Palmgren, Ann-Charlotte (2011). Autoetnografi – att läsa andras kroppar. *Et-nografiska hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet*. Kerstin Gunnermark (red). Lund: Studentlitteratur
- Pedwell, Carolyn och Whitehead, Anne (2012). "Affecting feminism: Questions of Feeling in Feminist Theory". *Feminist Theory* 13. s. 115-129.
- Pleić Tomić, B. (2012). "Good Girl, Bad Girl. Adolescent Friendships and Construction of the Identity". *Invisible Girl. "Ceci n'est pas une fille"*. Gun-Marie Frånberg, Gun-Marie, Camilla Hällgren och Elza Dunkels. Umeå: Umeå universitet.
- Polak, M. (2008). "Menstruation". *Girl Culture: Studying Girl Culture*. Claudia Mitchell och Jacqueline Reid-Walsh (red). Westport: Greenwood Press.
- Polak, M. (2006). "From the Curse to the Rag. Online GURLs Rewrite the Menstruation Narrative". *Girlhood: Redefining the Limits*. Yasmin Jiwani, Candis Steenbergen och Claudia Mitchell (red). Rutgers University Press.
- Preece, Jenny (2000). *Online Communities. Designing Usability, Supporting Sociability*. New York: John Wiley.
- Prendergast, Christopher (2000). *Paris och 1800-talet*. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion.
- Probyn, Elspeth (2005). *Blush. Faces of Shame*. Minneapolis, USA: University of Minnesota Press.
- Puri, Anjali (2007). "The Web of Insights. The Art and Practice of Webnography". *The Market Research Society* 49(3). s. 387–408.
- Ramazanoglu, Caroline (1993). *Up against Foucault. Explorations of some Tensions between Foucault and Feminism*. London/New York: Routledge.
- Rettberg, Jill (2008). *Blogging*. Cambridge: Polity.
- Rezabek, L. L. och Cochenour, J. J. (1998). "Visual Cues in Computer-Mediated Communication. Supplementing Text with Emoticons". *Journal of Visual Literacy*, 18, s. 201–215.
- Rheingold, Howard (1993). *The Virtual Community. Homesteading on the Electronic Frontier*. Reading: Addison-Wesley Pub. Co.
- Richards, Barry och Brown, Joanne (2002). "The Therapeutic Culture Hypothesis". *Lifestyle, Desire and Politics: Contemporary Identities*. Thomas Johansson och Ove Sernhede (red). Göteborg: Daidalos.
- Richardson, Laurel och St. Pierre Adams, Elizabeth (2005). "Writing: a Method of Inquiry". *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. N. K. Denzin, och Y. S. Lincoln. Thousand Oaks: Sage Publications.

- Robins, Kevin och Webster, Frank (1999). *Times of the Technoculture: From the Information Society to the Virtual Life*. London/New York: Routledge.
- Robins, Kevin (2000). "Cyberspace and the World We Live In" *The Cybercultures Reader*. David Bell och Barbara M. Kennedy (red). New York/London: Routledge, 77-95.
- Roman, Christine (1999). "Familjelivets organisering - ekonomiska resurser, kön och manliga dominans". *Kvinnovetenskaplig tidskrift*. 1. s. 3-20.
- Roos, J.P. (1988). *Elämäntavasta elämäkertaan*. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Rose, Joanna och Aleksander Perski (2011). *Duktighetsfällan: en överlevnadshandbok för prestationsprinsessor*. Stockholm: Norstedts.
- Rose, Nikolas S. (1999). *Governing the Soul. The Shaping of the Private Self*. London: Free Association Books.
- Rosenberg, Tiina (2007). Zarah Leander: den queera divan. *Tidskrift för genusvetenskap* 1-2. s. 68-91.
- Rydin, Ingrid (2010). "Försvinner barndomen med Internet? Reflektioner kring forskning och debatt om möjligheter och risker". *Barn och unga i den digitala mediekulturen*. Ulla Carlsson (red). Göteborg: Göteborgs universitet.
- Rönnblom, Malin (2011) "Genusforskning och det nyliberala universitetet - från kritik till nytta?" *Kön, makt, nation*. Diane Sainsbury och Maritta Soinen (red). Stockholm: Stockholms universitet.
- Salih, Sara (2002). *Judith Butler*. London/New York: Routledge.
- Salmons, Janet (2010). *Online Interviews in Real Time*. Los Angeles: Sage.
- Sánchez, Maria Carla och Schlossberg, Linda (2001). *Passing: Identity and Interpretation in Sexuality, Race and Religion*. New York: New York University Press.
- Sarrimo, Cristine (2000). *När det personliga blev politiskt. 1970talets kvinnliga bekännelse och självbiografi*. Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Sawicki, Jana (1991). *Disciplining Foucault: Feminism, Power and the Body*. London/New York: Routledge.
- Scheper-Hughes, Nancy och Lock, Margaret (1987). "The Mindful Body. A Prolegomenon to Future Work in Medical Anthropology". *Medical Anthropology Quarterly: International Journal for the Cultural and Social Analysis of Health*. 1(1). s. 6-41.
- Scott Sørensen, Anne (2008). *Den intime blog: autenticitet, affekt og etik*. Köpenhamn: Københavns Universitet.
- Scott Sørensen, Anne (1986). "Längtan efter skönhet: om flickkultur förr och nu". *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1. s. 34-47.
- Scott Sørensen, Anne (1991). "Könskulturer och könets kultur". *Om unga kvinnor: identitet, kultur och livsvillkor*. Hillevi Gantez och Karin Lövgren (red). Lund: Studentlitteratur. s. 39-60.

- Sebba, Mark (2003). "Spelling Rebellion". *Discourse Constructions of Youth Identities*. J. K. Androutsopoulos och A. Georgakopoulou. Amsterdam: J. Benjamins Pub.
- Sedgwick, Eve Kosofsky (1990). *Epistemology of the Closet*. Berkeley: University of California Press.
- Sedgwick Kosofsky, Eve (2003). *Touching Feeling: Affect, Pedagogy, Performativity*. Durham: Duke University Press.
- Sefton-Green, J. och Buckingham, D. (1998). "Digital Visions: Children's 'Creative' Uses of Multimedia Technologies" *Convergence. The Journal of Research into New Media Technologies* 2(2). s. 47–70.
- Serfaty, Viviane (2003). *The Mirror and the Veil: An Overview of American Online Diaries and Blogs*. New York: Rodopi.
- Shands, Kerstin (1997). "Hur mycket plats får kvinnor (ä)ta upp? Mat, rum och kroppshyddor" *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1, s. 4–11.
- Sharf, B. (1999). "Beyond Netiquette: The Ethics of Doing Naturalistic Discourse Research on the Internet". *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net*. Steve Jones (red). London: Sage.
- Shaw, D.F. (1997). "Gay Men and Computer Communication: A Discourse of Sex and Identity in Cyberspace". *Virtual Culture: Identity and Communication in Cybersociety*. Steve Jones (red). Thousand Oaks, CA: Sage. s. 133–145.
- Shields, R. (1996). *Cultures of Internet. Virtuals Spaces, Real Histories, Living Bodies*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Shorter, Louise m.fl. (2008). "Relationships Between Body-Shape Discrepancies with Favored Celebrities and Disordered Eating in Young Women". *Journal of Applied Social Psychology*. 38 (5). s. 1364–1377.
- Sihvola Elina m.fl. (2009). "Prospective Associations of Early-Onset Axis I Disorders with Developing Eating Disorders". *Comprehensive Psychiatry*. 50(1). s. 20–25.
- Siles, I. (2012). "The Rise of Blogging. Articulation as a Dynamic of Technological Stabilization". *New Media Society* 14. s. 781–797.
- Skeggs, Beverley (1999). *Att bli respektabel. Konstruktioner av klass och kön*. Göteborg: Daidalos.
- Skog, Daniel (2010). *Mjukvarumiljöer för gemenskap. En studie av nätgemenskap, teknik och kultur*. [Diss] Umeå: Umeå universitet.
- Smith, Sidonie (1993). *Subjectivity, Identity and the Body. Women's Autobiographical Practices in the Twentieth Century*. Bloomington: Indiana University Press.
- Sparke, Penny (1995). *As long as it's Pink. The Sexual Politics of Taste*. London: Pandora.
- Sproull, L. och Kiesler, S. (1986). "Reducing Social Context Cues. Electronic Mail in Organizational Communication". *Management Sciences*, 32. s. 1492–1512.

- Solheim Jorun (2001). *Den öppna kroppen. Om könssymbolik i modern kultur*. Uddevalla: Daidalos.
- Sorapure, M. (2003). "Screening Moments, Scrolling Lives. Diary Writing on the Web". *Biography: an Interdisciplinary Quarterly* 26(1). s. 1–23.
- Shayla, Marie Thiel (2005). "IM Me. Identity Construction and Gender Negotiation in the World of Adolescent Girls and Instant Messaging". *Girl Wide Web. Girls, the Internet and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazarella. New York: Peter Lang. s. 179–203.
- Staberg, Else-Marie (1992). *OLIKA världar skilda VÄRDERINGAR*. Umeå: Umeå universitet.
- Stein, Elissa och Susan Kim (2009). *Flow. The Cultural Story of Menstruation*. New York: St. Martin's Griffin.
- Stephens, Sharon (1995). *Children and the Politics of Culture*. Princeton: Princeton University Press.
- Stern, Shayla Thiel (2007). *Instant Identity. Adolescent Girls and the World of Instant Messaging*. New York: Peter Lang.
- Stjerna, Marie-Louise (2007). *Föreställningar om mat och ätande. Risk, kropp, identitet och den "ifrågasatta" maten i vår tid*. [Diss] Stockholm: Stockholms universitet.
- Stone, Elena (2002). *Rising from Deep Places. Women's Lives and the Ecology of Voice and Silence*. New York: Peter Lang.
- Strandberg, Lina (2000). *När mörkret kom: en bok om anorexia*. Västerås: Författarhuset.
- Stubbs, M. L. och Costos D. (2004). "Negative Attitudes Toward Menstruation. Implications for Disconnection within Girls and between Women". *Women and Therapy* 27. s. 37–54.
- Sundin, Elisabeth och Boel Berner (1996). *Från symaskin till cyborg: genus, teknik och social förändring*. Stockholm: Nerenius & Santérius förlag.
- Sveningsson, Malin, Lövheim, Mia och Bergquist, Magnus (2003). *Att fånga nätet: kvalitativa metoder för internetforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Sveningsson, Malin (2004). "Ethics in Internet Ethnography". *Readings in virtual research ethics: Issues and controversies*. Elisabeth A. Buchanan (red). Hershey: Idea Group Publishing
- Swift, William och Letven, Ronelle (1984). "Bulimia and the Basic Fault: A Psychoanalytic Interpretation of the Binging and Vomiting Syndrome". *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*. 23 (4). s. 489–497.
- Söderberg, Eva, Österlund Mia och Formark, Bodil (2013). *Flicktion: Perspektiv på flickan i fiktionen*. Malmö: Universus Academic Press.
- Södergård, Pia (2007). *Virtuell gemenskap. Ett informationsvetenskapligt perspektiv på ungdomars cyberkultur*. [Diss] Åbo: Åbo Akademi's förlag.
- Therborn, Göran (1995). *European Modernity and beyond the Trajectory of European Societies, 1945-2000*. London: Sage Publications.
- Thompson, Kevin och Heinberg, Leslie (1999). "The Media's Influence on

- Body Image Disturbance and Eating Disorders. We've Reviled Them, Now Can We Rehabilitate Them?" *Journal of Social Issues*. 55 (2). s 339-353.
- Thorne, B. (1993). *Gender Play: Girls and Boys in School*. Buckingham: Open University Press.
- Thurlow, Crispin (2006). "From Statistical Panic to Moral Panic. The Meta-discursive Construction and Popular Exaggeration of New Media Language in the Print Media." *Journal of Computer-Mediated Communication* 11(3). s. 667–701.
- Tierney S.J. (2006). "The Dangers and Draw of Online Communication: Pro-Anorexia Websites and their Implications for User, Practitioners, and Researchers." *Eating Disorders* 14. s. 181–190.
- Topo, P. (1988). *Tyttöjen elämäntavat ja tulevaisuudenkuvat*. Helsinki: Kansalaiskasvatus.
- Trondman, Mats (1993). *Bilden av en klassresa: sexton arbetarklassbarn på vägg till och i högskolan*. Stockholm: Carlssons.
- Tuomaala Saara (2011). "Menneisyden tytöt ja tyttöjen tarinat. Marginaalista haastajiksi?". *Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen*. Karoliina Ojanen, Heta Mulari och Sanna Aaltonen (red). Tampere: Vastapaino. s. 45–89.
- Turkle, Sherry (1997). *Life on the Screen. Identity in the Age of the Internet*. New York: Touchstone.
- Turner, A. (2000). "Embodied Ethnography. Doing Culture". *Social Anthropology*. 8(1). s. 51–60.
- Ungar & medier 2005. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. (2005). Stockholm: Medierådet.
- Ungar & medier 2006. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. (2006). Stockholm: Medierådet.
- Ungar & medier 2008. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. (2008). Stockholm: Medierådet.
- Ungar & medier 2010*. (2010). Stockholm: Medierådet.
- Unga i media*. (2002). Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- Vaisman, Carmela (2011). "Performing Girlhood through Typographic Play in Hebrew Blogs" *Digital Discourse: Language in the New Media*. C. Thurlow och K. R. Mroczek. Oxford: Oxford University Press.
- Wajcman, Judy (1991). *Feminism Confronts Technology*. University Park: Pennsylvania State University Press.
- Valentine, James (2008). "Narrative Acts: Telling Tales of Life and Love with the Wrong Gender". *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research*, 9(2), Artikel 49.
- Walker, Jill och Mortensen, Torill (2002). "Blogging Thoughts: Personal Publication as an Online Research Tool". *Researching ICTs in Context*. Andrew Morrison (red). Oslo: InterMedia Report. s. 249–279.

- Walker, Jill (2005). "Weblogs: Learning in Public. On The Horizon - The Strategic Planning" *Resource for Education Professionals* 13, s. 112–118.
- Walkerdine, Valerie (1990). *Schoolgirl Fictions*. London: Verso.
- Walkerdine, Valerie (1997). *Daddy's Girl. Young Girls and Popular Culture*. Cambridge: Harvard University Press.
- Walkerdine, Valerie, Lucey, Helen och Melody, June (2001). *Growing up Girl. Psychosocial Explorations of Gender and Class*. New York: New York University Press.
- Valovirta, Elina (2010). *Sexual Feelings. Reading, Affectivity and Sexuality in a Selection of Anglophone Caribbeans Women's Writing*. [Diss] Turku: University of Turku.
- Walsh, Susan (2005). "Gender, Power and Social Interaction. How Blue Jean Online Constructs Adolescent Girlhood". *Girl Wide Web. Girls, the Internet and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang. s. 69–85.
- Walther, J. (2002). "Research Ethics in Internet-Enabled Research. Human Subjects Issues and Methodological Myopia". *Ethics and Information Technology* 4(3). s. 205–216.
- Vandereycken, Walter och Deth van, Ron (1994). *From Fasting Saints to Anorexic Girls. The History of Self-Starvation*. Washington Square: New York University Press.
- Warburton, Jaime (2010). "Me/Her/Draco Malfoy: Fangirl Communities and their Fiction". *Girl Wide Web 2.0. Revisiting Girls, the Internet, and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang.
- Ward, Katie (2007). "I Love You to the Bones. Constructing the Anorexic Body in 'Pro-Ana' Message Boards". *Sociological Research Online* 12(2).
- Warren, Jonathan och France Winddance Twine (1997). "White Americans, the New Minority? Non-Blacks and the Ever-Expanding Boundaries of Whiteness". *Journal of Black Studies* 28. s.200-218.
- Warin, Megan (2009). *Abject Relations Everyday Worlds of Anorexia*. New Brunswick: Rutgers University Press.
- Waskul, D. och Douglass, M. (1996). "Considering the Electronic Participant. Some Polemical Observations on the Ethics of On-Line Research". *Information Society* 12(2). s. 129–139.
- Weingarten, K. (1998). "The Small and the Ordinary. The Daily Practice of a Postmodern Narrative Therapy". *Family Process* 37(1). s. 3–15.
- Weir, Allison (1996). *Sacrificial Logics. Feminist Theory and the Critique of Identity*. London/New York: Routledge.
- Whitehead, S. M. (2002). *Men and Masculinities. Key Themes and New Directions*. Malden: Polity.
- Vickery, Jacqueline Ryan (2010). "Blogrings as Virtual Communities for Adolescent Girls". *Girl Wide Web 2.0. Revisiting Girls, the Internet and the Negotiation of Identity*. Sharon Mazzarella (red). New York: Peter Lang.

- Widegren, Kajsa (2010). *Ett annat flickrum. Kön, ålder och sexualitet i Maria Lindbergs, Anna Maria Ekstrands och Helene Billgrens flickbilder*. [Diss] Göteborg: Mara.
- Widerberg, Karin (2002). När det överkliga blir verklighet. *Sociologisk forskning*, nr. 2. s. 138- 147.
- Willis, Paul (1977). *Learning to Labour. How Working Class Kids Get Working Class Jobs*. Farnborough: Saxon House.
- Wilson, J.L. m.fl. (2006). "Surfing for Thinness. A Pilot Study of Pro-eating Disorder Web Site Usage in Adolescents with Eating Disorders". *Pediatrics* 118. s. 1635–1643.
- Wolf, Naomi (1997). *Promiscuities. The Secret Struggle for Womanhood*. New York: Random House.
- Wolf, A. (2000). "Emotional Expression Online. Gender Differences in Emoticon Use". *CyberPsychology & Behavior*, 3(5). s. 827–833.
- Woodside, Blake (2005). "Treatment of Anorexia Nervosa. More Questions than Answers". *The International Journal of Eating Disorders*. 37 (1). s. 41–42.
- Woolf, Virginia (1929). *A Room of One's Own*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Wrethander Bliding, Marie (2007). *Inneslutning och uteslutning: barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Våge, Lars, Nygren, Gunnar och Stattin, Erik (2005). *Bloggtider*. Stockholm: Sellin & Partner.
- Zettermark, Sofia (2012) "I Could Visit Her Blog Just Because She's so Stupid". *Invisible Girl*. "Ceci n'est pas une fille". Gun-Marie Frånberg, Camilla Hällgren och Elza Dunkels (red). Umeå: Umeå universitet.
- Young, Iris Marion (2005). *On female Body Experience. "Throwing like a girl" and other Essays*. New York: Oxford University Press.
- Österholm, Maria Margareta (2012). *Ett flicklaboratorium i valda bitar. Skeva flickor i svenskspråkig prosa från 1980 till 2005*. [Diss] Hägersten: Rosenlarv förlag.
- Österlund, Maria (2005). *Förklädda flickor. Könsöverskridning i 1980-talets svenska ungdomsroman*. [Diss] Åbo: Åbo Akademis förlag.
- Österlund, Maria (2008). "Se så söt du blir i den här. Maktkamp, generation och genus i Carin och Stina Wirséns bilderböcker". *Barnboken - tidskrift för barnlitteraturforskning* 2008: 2. s. 4–17.

Pressmaterial

- Aftonbladet* (18.9.2010) Moderaterna väljer de minst arbetande när de ska röstfiska.
- Aftonbladet* (7.8.2011) Egoinas ”tjocka” lår startade debatten.
- Aftonbladet* (10.2.2012) ‘De planerade att mörda mig - Gina Dirawi om dödshoten, flykten undan bomberna och Thorsten Flincks skamgrepp.
- Alingsås Tidning* (19.1.2011) Tjejerna dominerar bloggofären.
- Borås Tidning* (4.1.2012) Bloggar jag, så finns jag.
- Dagens media* (21.10.2010) Tre av tio unga tjejer bloggar.
- Dagens Nyheter* (4.7.2009) Den onödiga bloggen.
- Dagens Nyheter* (8.7.2009) Elza Dunkels: Tjejbloggarna är visst viktiga.
- The Guardian* (28.5.2001) The Short Life of Kaycee Nicole.
- Göteborgs-Posten* (9.3.2010) Bloggofären är en medieanka.
- Göteborgs-Posten* (16.1.2011) Jag är Gina. Punkt.
- IDG.se* (31.1.2008) Unga tjejer dominerar bloggandet.
- Metro* (22.10.2008) Var tredje ung tjej har en egen blogg.
- Metro* (22.2.2008) Dags att häxbränna Den Duktiga Flickan.
- New York Observer* (24.6.2004) Learning to Love Anorexia? Pro-Ana Web Sites Flourish.
- The New York Times* (31.5.2001) A Beautiful Life, an Early Death, a Fraud Exposed.
- The New York Times* (13.9.2006) The Lonelygirl That Really Wasn't.
- The New York Times* (8.9.2002) A Secret Society of the Starving.
- Realtid.se* (26.10.2010) Galet många tjejer bloggar.
- Svenska Dagbladet* (18.6.2010) Bloggens superstjärnor.
- Svenska Dagbladet* (1.10.2010) Bloggen suger.
- Svenska Dagbladet* (9.4.2009) Malmö Opera bakom bloggbluff.
- Svenska Dagbladet* (5.12.2008) Farligt duktiga – fortfarande.
- Time* (31.6.2001) Anorexia Goes High Tech.
- USA Today* (31.3.2001) FBI Won't Pursue Internet Hoax.
- Wired* (14.12.2006) The Secret World of Lonelygirl.

Internetresurser

- Blood, Rebecca (2000). Weblogs: A History and Perspective. Tillgänglig på: http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html (5.8.2013)
- Ekenstam, Claes (2008). Den psykologiska underjorden. Emotioner och västvärldens kulturhistoria. Tillgänglig på: <http://www.museion-underjorden.net/pdf/ekenstam.pdf> (5.8.2013)

- Faber, Mia (Årtal okänt) Om UMO. Tillgänglig på: <http://www.umo.se/Om-Umo/> (12.7.2012)
- Grönholm-Kulmala, Katarina (2013) Cessi ville bli jättesjuk. Tillgänglig på: <http://svenska.yle.fi/artikel/2013/04/07/cessi-ville-bli-jattesjuk> (5.8.2013)
- Högdahl, Louise (2009) Åtstörning.se Tillgänglig på: <http://www.atstorning.se> (27.6.2012)
- Malmö Opera (2009) Black Ascot. Tillgänglig på <http://blackascot.blogspot.com/> (5.8.2013)
- Mediearkivet (Årtal okänt) Mediearkivet. Tillgängligt på: <https://www.retriever-info.com/se/tjaenster/research.html> (3.8.2013)
- Nordgren, Stefan (2011) "Gay Girl in Damascus" var en bluff. Tillgänglig på <http://svenska.yle.fi/artikel/2011/06/13/gay-girl-damascus-var-en-bluff> (5.8.2013)
- Nussbaum, Martha. (2000) The Professor of Parody. Tillgänglig på: <http://www.akad.se/Nussbaum.pdf> (5.8.2013)
- Sjöblad, Christina (Årtal okänt) Nationalencykpedin. Sökord: dagbok. Tillgänglig på: <http://www.ne.se/lang/dagbok/149451> (26.4.2012)
- SOM-institutet (2009) Det globaliserade Sverige. Tillgängligt på: http://www.som.gu.se/digitalAssets/1299/1299246_2009_det_globaliserade_sverige.pdf (18.7.2013)
- Surfa Lugnt (2010) Unga tjejer dominerar på bloggen. Tillgänglig på: http://surfulugnt.se/wp-content/uploads/Unga_tjejer_dominerar.pdf (5.8.2013)
- Svenska datatermgruppen (Årtal okänt) Webbplats. Tillgänglig på: http://www.datatermgruppen.se/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=91&obj=a20&uttr=sajt (12.7.2012)
- Thompson, Gary (2003) Visual Factors in Constructing Authenticity in Weblogs. Tillgänglig på: http://www6.svsu.edu/~glt/ICA_visauth_index.html (5.8.2013)
- Tjejjouren (Årtal okänt) Åtstörningar. Tillgänglig på <http://www.tjejjouren.se/tjejjouren/hur-mar-du/atstorningar-193> (12.7.2012)
- Ungdomar.se (Årtal okänt) Om oss. Tillgänglig på: http://ungdomar.se/about_us.php (5.4.2012)
- Åtstörningskliniken (Årtal okänt) Atypiska åtstörningar. Tillgänglig på: http://www.atstorningskliniken.fi/sv/atstorningar_atypiska.html (5.8.2013)

TV-program och radioprogram

- Ylva och draken (2005) regi: Thomas Danielsson. FilmWorks/Thomas Frantzén.
- Felix 13 år har åtstörning (2011) Barnministeriet Dokumentär. Tillgängligt på: <http://www.ur.se/Produkter/164994-Barnministeriet-Dokumentar-Felix-13-ar-har-atstorning> (Tillgängligt till och med 31 dec 2016).
- Hunger (2013) Seportaget/Petri Vilén. Yle Fem den 25 april 2013.

BILAGOR

Bilaga 1. Regler för nätgemenskapen *Ungdomar.se*

Våra regler

§1. Ungdomar.se är en privat internetsajt och på sajten ska man kunna diskutera allt som hör ungdomar till som t.ex. musik, sport och fritid, sex och samlevnad, kroppen och sjukdomar, samt övriga relaterade ämnen kring detta. Ungdomar.se strävar efter att hålla en hög och seriös nivå och att sajten ska vara en positiv upplevelse för alla våra besökare. Dessa regler är till för att främja dessa mål och som registrerad användare förbinder du dig att följa reglerna.

§2. Du står som ensam ansvarig för allt material du publicerar på sajten - meddelanden, texter, länkar, uppladdade filer etc. Genom din registrering styrker du att hålla Ungdomar.se och dess medarbetare fria från ansvar från alla eventuella ärenden som kan uppkomma genom ditt agerande.

§2.1. Ditt konto är personligt och får ej brukas av någon annan än dig själv.

§3. Genom din registrering accepterar du att inte använda sajten för att posta material, eller länkar till material, som kan uppfattas som stötande eller kränkande, t.ex. hets mot folkgrupp, sexuellt ofredande, trakasserier eller mobbning. Det är ej heller tillåtet att publicera material som medvetet är falskt, felaktigt, förödmjukande, angrepp på person(er) eller företag, eller på något annat sätt som är olagligt. Spridning av och länkning till copyrightskyddat material (musik, film, mjukvara) är naturligtvis helt förbjudet i sådana fall det ut-

gör lagbrott. Att diskutera piratkopiering och liknande är givetvis tillåtet.

§4. Forumet är avsett som ett publikum och därför skall meddelanden skrivas i den publika andan och inte användas för privat konversation. Vill du chatta kan du göra det i vår Ungdomar-chatt.

§5. Det är inte tillåtet för vare sig privatpersoner eller företag att annonsera eller göra reklam för vare sig föremål, tjänster eller kontakter på sajten, vare sig i forumet, i bloggen, i chatten eller liknande. Vid sådan förseelse kan Ungdomar.se att yrka på skadestånd.

§6. Att posta samma inlägg i flera forum är inte tillåtet då det finns ett syfte med uppdelningen av de olika forumen.

§7. Du kan endast radera ditt inlägg i forumet så länge ingen annan har skrivit efter dig. Därefter finns det inget som heter "ångra" eller "radera". Skrivet är skrivet. Även om du raderar ditt användarkonto kommer de texter du skrivit i forumet att ligga kvar.

§8. Då och då kan det förekomma att debatter av olika anledningar "spårar ur". När Ungdomar.se bedömer att så har skett kommer debatten att stängas eller raderas, liksom eventuella nya inlägg i den aktuella saken.

§9. "Verbal pajkastning" hör inte hemma på Ungdomar.se. Om detta skulle inträffa, svara då INTE med ytterligare inlägg som förvärrar situationen. Att svara på ett dumt meddelande med ännu mer dumheter kan resultera i att även DITT konto stängs av. Använd istället funktionen "Anmäl" (klicka på plus-ikonen för att visa) på aktuellt inlägg så informeras moderatörn direkt.

§10. Så kallat "thinspiration"-material är inte tillåtet att publicera på sajten. Detta innefattar bilder, avатарer, kaloriräknare, tips och trix på hur man döljer sin sjukdom, länkar till pro-ana-sajter, dagliga matrutiner mm. Allt sådant material kommer konsekvent att raderas. Vi hänvisar istället de som lider av någon slags ätstörning till våra vänner på Anorexi- och bulimikontakt.

§11. En avatar är ett sätt kul att identifiera sig på sajten. Dock är det inte tillåtet att ha en avatar föreställande könsorgan, andra användare på sajten (utan dennes tillåtelse), hårdporr, symboler eller liknande som kan uppfattas som hets mot folkgrupp (nazistiska och rastistiska symboler till exempel) eller allmänt uppseendeväckande motiv (döda djur, olyckor mm.).

§12. Det är inte tillåtet att tipsa om eller rekommendera olagliga droger, eller andra substanser som ger drogliknande effekter, eller posta så kallade tripprapporter. Däremot är det fullt tillåtet att diskutera anledningar för och emot droger.

§13. På chatten gäller samma regler som i forumet med enda skillnaden att det faktiskt är tillåtet att chatta. Misskötsel leder till kick, alternativt bann, från chatten. Kick och bann leder automatiskt till en varning på sajten.

§14. För att undvika misstag och tråkigheter måste du vara minst 18 år för att få ha uppenbart utmanande bilder på dig själv i fotoalbumet. Ungdomar.se ser dock helst att inga sådana bilder laddas upp. Tänk dig för noga, på Internet sprids material fortare än vinden. Du måste även ha varit medlem på sajten i tre dagar innan du kan skapa ett fotoalbum.

§15. Om en registrerad användare inte följer reglerna förbehåller Ungdomar.se undantagslöst att vidta de åtgärder Ungdomar.se finner lämpliga.

§16. Ungdomar.se förbehåller sig rätten att ändra och radera vilket meddelande, text, länk eller fil som helst av vilken anledning som helst, med eller utan föregående varning eller information.

§17. Ungdomar.se förbehåller sig rätten att upphäva din registrering av godtycklig anledning, med eller utan föregående varning eller information. Blir din användare avstängd (bannad) får en ny användare inte skapas.

§18. Det är inte tillåtet att ha fler än ett konto hos Ungdomar.se. Om en användare upptäcks ha flera konton raderas det senaste kontot. Skulle incidenten upprepas flera gånger debiteras 250 kronor per extra konto i administrationsavgift.

§19. Radering av registrerad användare sker via egen funktion "Jag vill inte längre vara medlem". Begäran via mejl behandlas ej.

§20. Ungdomar.se har rättighet att kopiera, ändra, visa upp och distribuera material som du publicerar på sajten, i samband med marknadsföring av sajten eller försäljning till tredjepart. Detta utan tillförfrågan eller skyldighet att betala ersättning.

§21. Ungdomar.se står ej skadeståndsansvariga på grund av förlorat material som skrivna meddelande, texter eller uppladdade filer.

§22. Ungdomar.se förbehåller sig rätten att när som helst göra ändringar eller tillägg till ovanstående reglerna. Om så

sker kommer dessa nya regler presenteras automatiskt vid nästa inloggning.

Bilaga 2. Ingångssidan för *Ungdomar.se* (våren 2012)

The screenshot shows the homepage of Ungdomar.se. At the top, there is a banner for 'Ungdomar.se presenterar stort Hållbarhetsturnén 2012' with logos for 'Svenska', 'Sveriges', and 'SPP'. Below the banner is the site's logo 'UNGDOMAR.SE' and a navigation menu with links for 'Hem', 'Fakta', 'Följ & vov', 'Facebook', 'Forum', 'Blogg', and 'Om oss'. The main content area is divided into several sections: 'Välkomna bästa ungdomarna #5', 'Barnens frågor och svar', 'Barnens rekommendationer', 'Barnens verktyg', and 'Heta frågor'. Each section contains text, images, and links. On the right side, there is a sidebar with a 'Vinn biljetter!' promotion, a 'Redaktionsbloggen' section, and a 'Heta frågor' section. The page is designed with a blue and white color scheme and features a clean, modern layout.

Ann-Charlotte Palmgren

Göra ätstörd

Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar

”Men min självkänsla är inte SÅ bra att jag kan se massa supers m a l a tjejer säga att dom är t j o c k a för om dom är t j o c k a då är ju jag typ jävligt ö v e r v i k t i g?”, skriver Nilla i sin blogg som ingår i nätgemenskapen Ungdomar.se. Förutom att Nilla jämför sin kropp med andra tjejers använder hon även ett revolterande skrivsätt när hon nämner ord som är relaterade till kroppen. Nilla gör mellanslag mellan bokstäverna för att dölja orden från nätgemenskapens sökmotor.

Med avstamp i performativetsbegreppet och med ett maktperspektiv diskuteras hur identifikationen ätstörd formas genom handlingar och taktiker. Revolterande skrivsätt är en av flera taktiker som studeras i avhandlingen. Förutom typografi och ortografi diskuteras även bloggen som gemenskap, som flicklaboratorium och som garderob, könade och könande känslor, normalisering och normbrott, ätandet och mat samt diskurser kring tillfrisknande i denna studie.

Nilla är en av tretton flickor vars bloggar (skrivna 2007-2011) ingår i studien. Därtill studeras tidningsartiklar och krönikor (publicerade 2001-2011) för att diskutera hur bloggande flickor framställs i tryckt press.

9 789517 657327 >